

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULU
Markkinoinnin ja johtamisen laitos

OMATOIMIMATKAILIJOIDEN ARVOT:

Netnografinen analyysi virtuaaliyhteisöstä

HELSINGIN
KAUPPAKORKEAKOULUN
KIRJASTO

11316

Markkinointi
Pro gradu – tutkielma
Heidi Tukiainen k78690
Kevät 2008

Hyväksytty laitoksen johtajan päätöksellä 12.6 2008 arvosanalla

erinomainen, 90p

Eeva-Katri Ahola ja Mika Westerlund

OMATOIMIMATKAILUN VIRTUAALIYHTEISÖN ARVOT

Tutkimuksen tavoitteet

Tutkimuksen teoreettisena lähtökohtana on ollut Schwartzin (1992) malli arvoluokista. Tarkoituksena on ollut selvittää millaisia arvoja ja arvojen piirteitä voidaan yhteisön taustalta tunnistaa. Arvojen tunnistamisen teoreettisena apuvälineenä on käytetty kirjallisuudessa esiteltyjä arvoja ja niiden pohjalta luotua viitekehystä. Teoreettinen viitekehys on luotu yhdistelemällä arvoteoriaa, kuluttajan käyttäytymisen teoriaa ja virtuaaliyhteisössä toimimiseen liittyvää tutkimusta. Empiriaosuudessa lähdeaineistosta on tunnistettu viitekehyksen arvoja.

Tutkimuksen toteutustapa

Tutkimus on luonteeltaan laadullinen tutkimus. Tutkimuksessa tarkasteltiin virtuaaliyhteisön nettikeskusteluihin osallistuneiden omatoimimatkailijoiden arvoja. Tutkimusta varten havainnoitiin matkailun virtuaaliyhteisö Pallontallaajat.net:ä ajalla 1.11.2007–12.4.2008. Havainnoinnissa on hyödynnetty laadullista virtuaalisen etnografian tutkimusmenetelmää.

Tutkimuksen tulokset

Tutkimuksessa havaittiin, että Schwartzin (1992) arvotyyppejä on tunnistettavissa matkailun virtuaaliyhteisössä. Arvotyypeistä erityisesti itsensä korostamisen arvot kuten valta, suoriutuminen ja hedonismi sekä muutokselle avoimuuden arvot kuten itseohjautuvaisuus ja vaihtelunhaluisuus määrittelivät vahvasti omatoimimatkailijoiden käyttäytymistä. Säilyttämisen arvot kuten perinteiden, yhdenmukaisuuden ja turvallisuuden sekä muiden huomiointiin liittyvät arvot universalismi ja hyväntahtoisuus eivät sen sijaan määritelleet niin vahvasti omatoimimatkailijoiden arvoja. Omatoimimatkailijat ovat hyvin tietoisia ekologisuudesta mutta eivät toteuta sitä erityisesti toiminnassaan. Tutkimuksen tuloksia on mahdollista soveltaa markkinointiviestinnässä.

Avainsanat: omatoimimatkailijat, matkailu, omatoimimatkailu, arvot, arvotypologia, virtuaaliyhteisö, netnografia, virtuaalinen etnografia

Department of Marketing and Management, Pro gradu thesis

Heidi Tukiainen

9.6.2008

VALUES OF THE VIRTUAL TRAVEL COMMUNITY MEMBERS

Research objectives

The theoretical base of this study has been in Schwartz's (1992) comprehensive and universal model of the content and structure of 10 distinct human value types. This study aims to provide more understanding of the members' values in the virtual travel related community. More specifically what kind of values there are to be identified as backpackers. The theoretical framework has been developed to identify the values. The framework unite value theory, consumer behaviour and research of virtual community's activities. The framework's values have been identified in the empirical part of the study.

Research methodology

The methodological approach in this study draws on nethnography. The study was conducted by observing ten active members' discussions on the travel related virtual community www.pallontallaajat.net from 1st of November 2007 to 12th of April 2008. The research is qualitative.

Conclusions and recommendations

Based on the data Schwartz's (1992) value typology's distinct value types were identified in the travel based virtual community. The study suggests that Schwartz's value types of self-enhancement such as power, achievement and hedonism and value types of openness to change such as self-direction and stimulation define strongly backpackers' behaviour. The results indicate that there are many ways to do better marketing in travelling services for backpackers by using their known values as base.

Key words: backpackers, travelling, values, value typology, virtual community, online forum, nethnography

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO.....	1
1.1 Arvojen tuntemisen kautta lisää ymmärrystä omatoimimatkailuun	1
1.2 Tutkielman pääongelma ja alatavoitteet	2
1.3 Tutkielman rajaukset.....	2
1.4 Keskeiset käsitteet.....	3
1.5 Tutkielman kulku	4
2. OMATOIMIMATKAILIJA JA VIRTUAALIYHTEISÖ.....	5
2.1 Määritelmä omatoimimatkailijasta matkailijatyypinä	5
2.2 Yhteisöllisyys.....	6
2.2.1 Määritelmä virtuaaliyhteisöstä.....	7
2.2.2 Jäsenluokittelu keskustelupalstalla	10
2.2.3 Innokkaat ja säännöllisesti aktiiviset jäsenet	12
2.2.4 Osallistumisen tarpeet virtuaaliyhteisössä.....	13
3. ARVOT OMATOIMIMATKAILUN TOIMINNAN TAUSTALLA	16
3.1 Arvojen filosofia	16
3.2 Schwartzin arvoteoria	20
3.2.1 Muutosvalmiuden pääarvo.....	23
3.2.2 Säilyttämisen pääarvo.....	24
3.2.3 Itsensä korostamisen pääarvo	25
3.2.4 Muiden huomioimisen pääarvo	26
3.3 Yhteenveto Schwartzin arvoluokkien teoriasisällöistä	27
3.4 Viitekehysmalli kuluttajien arvoista matkailun virtuaaliyhteisössä.....	30
4. TUTKIMUKSEN EMPIIRISEN OSAN TOTEUTUS.....	32
4.1 Laadullinen tutkimusote.....	32
4.1.1 Laadullisen tutkimuksen määrittelyä.....	33
4.1.2 Tutkimusetiikka, eettisyys – anonymisuus, anonymiteetti.....	35
4.2 Case: Pallontallaajat.net.....	37
4.2.1 Pallontallaajat -sivusto.....	38
4.2.2 Analyysiä ja havaintoja yhteisön jäsenistä ja havainnointiajanjaksolla keskustelufoorumille aktiivisesti kirjoittavista	41
4.2.3 Tutkimuksen erityisenä kohteena olleet keskustelufoorumille kymmenen eniten kirjoittanutta nimimerkkiä	43
4.3 Netnografia.....	44
4.4 Aineiston tulkinta sisällön analyysin, teemoittelun ja tyypittelyn avulla	49
4.5 Keskustelufoorumi toimi ikkunana omatoimimatkailijoiden kulttuuriin.....	51
4.5.1 Tutkimusaineiston kuvaus ja tutkimuskohde.....	54
4.5.2 Tutkimuksen toteutus.....	56
4.6 Tutkimuksen pätevyys -validiteetti	61
4.7 Tutkimuksen luotettavuus- reliabiliteetti	62
5. TUTKIMUSTULOKSINA LÖYDETYT ARVOT.....	63
5.1 Avoimuus muutokselle	63
5.1.1 Itseohjautuvaisuuden arvoluokka	63
5.1.2 Vaihtelunhalun arvoluokka.....	72
5.1.3 Yhteenveto avoimuus muutokselle pääarvosta.....	80
5.2 Säilyttäminen	82
5.2.1 Perinteiden kunnioittamisen arvoluokka	82
5.2.2 Yhdenmukaisuuden arvoluokka	85
5.2.3 Turvallisuuden arvoluokka	88

5.2.4	Yhteenveto säilyttämisen pääarvosta.....	92
5.3	Itsensä korostaminen.....	93
5.3.1	Hedonismi.....	93
5.3.2	Suoriutuminen.....	97
5.3.3	Valta.....	105
5.3.4	Yhteenveto itsensä korostamisen pääarvosta.....	112
5.4	Muiden huomiointi.....	114
5.4.1	Universalismi.....	114
5.4.2	Hyväntahtoisuuden arvoluokka	123
5.4.3	Yhteenveto muiden huomioinnin pääarvosta	138
5.5	Yhteenveto empiirisistä tuloksista: teemoista ja omatoimimatkailijoiden arvoista.....	139
6.	JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO	141
6.1.	Täsmennetty viitekehysmalli ja teoreettiset johtopäätökset.....	142
6.2.	Matkailupalveluihin liittyviä toimenpidesuosituksia omatoimimatkailijoiden kulttuuria hyödyntäen.....	146
6.3.	Tutkimuksen rajoitteet ja jatkotutkimuksen aiheet	148
	LÄHDELUETTELO	149
	LIITTEET	154

LIITTEET

LIITE 1. SCHWARTZIN (1992) MALLIN 56 OSIOTA ARVOJEN YLEISMAAILMALLISUUDESTA.....	154
LIITE 2. PALLONTALLAAJAT YHTEISÖN KÄYTTÄJIÄ.....	156

LUETTELO KUVIOISTA

KUVIO 1. VIRTUAALIYHTEISÖN KÄSITTEELLINEN MALLI.	8
KUVIO 2. JÄSENLUOKITTELU VIRTUAALIYHTEISÖISSÄ.	11
KUVIO 3. HAVAITUT TARPEET VIRTUAALIYHTEISÖÖN OSALLISTUMISEKSI.....	14
KUVIO 4. KULUTTAJAN ASENNE MUODOSTUU ARVOISTA JA USKOMUKSISTA.KULUTTAJAN ASENNE MUODOSTUU ARVOISTA JA USKOMUKSISTA.	18
KUVIO 5. MALLI KULUTTAJAN ASENTEEN MUODOSTUMISESTA.	19
KUVIO 6. SCHWARTZIN (1992/2005) MALLIN PÄÄARVOULOTTUVUUDET JA NELJÄ ÄÄRIPÄÄTÄ.....	21
KUVIO 7. SCHWARTZIN (1992) MALLI ARVOKEHÄSTÄ JA MITTARISTON 10 ARVOLUOKKAA.	22
KUVIO 8. SCHWARTZIN (1992) MALLIN AVOIMUUS MUUTOKSELLE PÄÄARVOULOTTUVUUS.	24
KUVIO 9. SCHWARTZIN (1992) MALLIN SÄILYTTÄMISEN PÄÄARVOULOTTUVUUS.	25
KUVIO 10. SCHWARTZIN (1992) MALLIN ITSENSÄ KOROSTAMISEN PÄÄARVOULOTTUVUUS.....	26
KUVIO 11. SCHWARTZIN (1992) MALLIN MUIDEN HUOMIOIMISEN PÄÄARVOULOTTUVUUS.	27
KUVIO 12. VIITEKEHYSMALLI OMATOIMIMATKAILIJOIDEN KULTTUURIN MAHDOLLISISTA ARVOLUOKISTA.	30
KUVIO 13. VIRTUAALIYHTEISÖN LUOKITTELU.	52
KUVIO 14. KESKUSTELURYHMÄN LUOKITTELU.....	53
KUVIO 15. TÄSMENNETTY VIITEKEHYSMALLI ARVOLUOKISTA OMATOIMIMATKAILIJOIDEN KULTTUURISSA JA ARVOLUOKAT SISÄLTÖINEEN.....	143

LUETTELO TAULUKOISTA

TAULUKKO 1. SCHWARTZIN KYMMENEN ARVOLUOKAN MOTIVAATIOSISÄLTÖ.	28
TAULUKKO 2. KYMMENEN ENITEN KIRJOITTANUTTA NIMIMERKKIÄ.	43
TAULUKKO 3. VERTAILUA KOZINETSIN (2002) MENETELMÄN JA TÄMÄN TUTKIMUKSEN (2008) VÄLILLÄ.	59
TAULUKKO 4. OMATOIMIMATKAILIJOIDEN ARVOT JÄSENNELTYNÄ SCHWARTZIN ARVOTYPOLOGIAAN.....	144

LUETTELO KUVISTA

KUVA 1. PALLONTALLAAJAT SIVUSTO 11.1.2008.	38
KUVA 2. PALLONTALLAAJAT.NET TILASTOJA SIVU.	40
KUVA 3. OMATOIMIMATKAILUSTA KESKUSTELEVIEN SUKUPUOLI.	41
KUVA 4. OMATOIMIMATKAILUSTA KESKUSTELEVIEN TAUSTA.....	42
KUVA 5. OMATOIMIMATKAILUSTA KESKUSTELEVIEN ASUINPAIKKA.	42
KUVA 6. ESIMERKKI VIESTILAATIKOSTA PALLONTALLAAJIEN KESKUSTELUFOORUMILLA.	58

1. JOHDANTO

1.1 Arvojen tuntemisen kautta lisää ymmärrystä omatoimimatkailuun

Virtuaaliyhteisöt ovat luoneet uuden ympäristön nauttia yhteisöllisyydestä. Jokainen meistä kuuluu jo varmasti jonkinlaisiin virtuaalisiin verkostoihin, olivat ne sitten kaveripiirin, työelämään tai harrastuksiin liittyviä. Omatoimimatkailijoiden sangen aktiivinen ja mielenkiintoinen kulttuuri on jännittävä tutkimuskohde. Erityisesti kiinnostavaa on tutkia omatoimimatkailun taustalla piileviä arvoja. Tässä tutkimuksessa tutustutaan Schwartzin arvoteoriaan ja tunnistetaan omatoimimatkailijoiden kulttuurissa ilmeneviä arvoja matkailun virtuaaliyhteisön keskustelujen kautta.

Arvoista kiinnostuttiin jo viime vuosisadan puolella, jonka jälkeen ne ovat puhutelleet tutkijoita näihin päiviin saakka (esim. Rokeach 1968; Schwartz 1987, 1992, 2005; Häyry & Häyry 1997; Puohiniemi 2002, 2006). Arvoja (esim. Schwartz 1992, 2005; Puohiniemi 1995, 2002, 2006; Jaari, 2004) ja virtuaaliyhteisöjä (esim. Rheingold 1998, Kozinets 2002b; Wang & Fesenmaier 2002, 2004; Pitta & Fowler 2005; Ren, Kraut & Kiesler 2007; Wiertz & de Ruyter 2007) on tutkittu paljon viimeaikoina. Nämä tutkimukset kuitenkin käsittelevät arvoja ja kuluttajan toimintaa muualla, kuin omatoimimatkailuun liittyvissä virtuaaliyhteisöissä.

Tutkimuksen aukko on tunnistaa arvot netnografisella menetelmällä omatoimimatkailijoiden virtuaaliyhteisössä. Tämä tutkimus käsittää keskustelujen tarkkailun yhdessä matkailuun liittyvässä suomalaisessa virtuaaliyhteisössä, Pallontallaajat, ajalla 1.11.2007–2.4.2008.

Kuluttajan mielikuvia muokkaavat tänä päivänä yhteisöt, jotka ovat verrattavissa esimerkiksi perheisiin ja parhaisiin kavereihin. Virtuaaliyhteisöt vaikuttavat yhä enenevässä määrin kuluttajan tekemiin valintoihin. Kuluttajille tämä merkitsee ajan trendien, omaan identiteettiin sopivien brändien ja niiden taustalla olevien arvojen sekä yhteisön arvojen yhteensovittamista. Virtuaaliyhteisön ominaispiirteet luovatkin mielenkiintoisen ja haastavan ympäristön tutkia kuluttajiin liittyviä arvoja. Tutkimus tehdään uudehkoa kvalitatiivista menetelmää, virtuaalista etnografiaa käyttäen, jota ovat käyttäneet tutkimuksissaan mm. Kozinets 1998, 1999, 2002b; Giesler & Pohlman 2003; Nelson, Keum & Yaros 2004; Nelson & Otnes 2005; Richardson 2005; O'Reilly, Rahinel, Foster & Patterson 2007.

Matkailun merkitys kasvaa entisestään tulevaisuudessa, etenkin omatoimimatkailun osalta. Kokemuksilla ja elämyksillä on yhä tärkeämpi rooli ihmisten keskuudessa (esim. Pine &

Gilmore 1999) ja matkailu pystyy täyttämään juuri tämän tarpeen. Kulttuuristen viitteiden avulla matkailu luo elämyksiä. Tutkittava matkailun virtuaaliyhteisö Pallontallaajat.net on (<http://www.pallontallaajat.net>) on suomalainen omatoimisille reppumatkailijoille suunnattu internetin keskustelufoorumi.

1.2 Tutkielman pääongelma ja alatavoitteet

Tutkielman kohdeilmionä ovat omamatkailuun liittyvässä virtuaaliyhteisössä esiintyvät arvot.

Tämän tutkielman pääongelma on,

Millaisia arvoja esiintyy omatoimimatkailussa?

Pääkysymykseen pyritään vastaamaan seuraavilla alaongelmilla:

1. Minkälaisia ovat omatoimimatkailijat?
2. Millaisia ovat virtuaaliyhteisöt ja niiden keskustelupalstat?
3. Mitä arvot ovat?

Tämän tutkimuksen painopiste on omatoimimatkailukulttuuriin liittyvän virtuaaliyhteisön käyttäjien arvojen todentamisessa ja identifioimisessa. Tutkimuksen teoriaosassa käsitellään arvojen ja kuluttajan käyttäytymisen teoriaa. Tutkimusongelmaan pyritään vastaamaan syventymällä aihealueeseen liittyvään kirjallisuuteen ja toteuttamalla empiirinen tutkimus *netnografian* avulla. Tutkimus tehdään omatoimimatkailijan eli yhteisön jäsenen näkökulmasta.

1.3 Tutkielman rajaukset

Arvoja voidaan tarkastella *psykologiselta*, *sosiologiselta* (inhimilliset ja kulttuurilliset) ja *taloudelliselta* näkökannalta. Tässä tutkimuksessa arvoilla tarkoitetaan inhimillisiä; psykologisia, sosiologisia ja yhteiskunnallisia arvoja eikä niinkään taloudellista arvoa, kuten esimerkiksi vaihtoarvoa. Yleisesti arvot koetaan subjektiivisesti, jolloin ne vaihtelevat ihmisillä ja kulttuureittain. Keskustelua on herättänyt henkilöiden mahdolliset synnynnäiset arvot.

Arvot tunnistetaan käyttäytymisen tarkasteluna. Ihmisiltä voidaan myös kysyä arvoista suoraan. Käyttäytymistutkimukset ja haastattelut eivät kuitenkaan anna täysin todellista kuvaa ihmisten arvoista. Ihmiset pyrkivät vastaamaan kyselyihin kuviteltujen ihanteiden ja

arvostusten mukaan. Pelkällä käyttäytymisen seuraamisella ei ole mahdollista tietää toiminnan perimmäistä tarkoitusta (Häyry & Häyry 1997, 9). Tutkimuksessa havainnoidaan matkailun virtuaaliyhteisöä ja siellä luonnollisesti esiintyviä keskusteluita. Tutkimuksessa ei osallistuta keskusteluihin.

1.4 Keskeiset käsitteet

Seuraavaksi määritellään tutkielman keskeisimmät käsitteet.

Omatoimimatkailijat ovat reppureissaajia, interrailaajia, reilaajia, reppuselkämatkailijoita, tai halpamatkailijoita jne., jotka matkustavat itsenäisesti ja etsivät sekä varaavat matkakohteensa omatoimisesti edullisia lentoja, hostelleja, hotelleja, vuokra-autoja yms. hyödyntäen (Pallontallaajat, 2007). Omatoimimatkailijoita yhdistää yhtenäinen kulttuuri, johon juuri tässä työssä perehdytään.

Arvot perustuvat tässä tutkimuksessa inhimillisiin arvoihin, jotka Schwartz (1992) ja Schwartz & Bilsky (1987 ja 1990) määrittelevät ”käsityksinä, uskomuksina ja yksittäisinä tilanteet ylittävinä motiiveina, koska näiden universaalisti todettujen arvojen uskotaan esiintyvän myös omatoimimatkailijoiden keskuudessa. Arvot ovat arviointeja ja valintoja ohjaavia päämääriä, jotka ovat järjestäytyneet suhteellisen tärkeyden mukaan. Ne eivät ole tilannesidonnaisia, vaan liittyvät toivottavaan käyttäytymiseen tai toivottaviin lopputuloksiin”.

Virtuaaliyhteisöt ovat Rheingoldin (1998) mukaan sosiaalisia kokonaisuuksia, jotka ilmaantuvat internetistä, kun tarpeeksi ihmisiä jatkaa keskusteluitaan tarpeeksi pitkään, riittävän inhimillisen tunteen kanssa, muodostaakseen verkon henkilökohtaisia suhteita kyberavaruudessa. Tässä tutkimuksessa virtuaaliyhteisö on paikka ja ikkuna omatoimimatkailijoiden kulttuurin tuntemiseen. Toimiminen virtuaaliyhteisöissä perustuu kuluttajan käyttäytymiseen keskusteluina, mielipiteen ilmaisuina ja valintoina. Toiminta voi myös olla passiivista ja näkymätöntä. Tässä tutkimuksessa virtuaaliyhteisön keskustelut ovat aineisto, jonka kautta hahmotetaan omatoimimatkailijoiden arvoja.

Netnografia on kuluttajien käyttäytymisen, kulutuskulttuurien ja internetissä olevan yhteisöllisyyden tutkimista laadullisesti virtuaalisen etnografian avulla (Kozinets 1998; 2002b; 2006). Tässä tutkimuksessa netnografiaa käytetään menetelmänä omatoimimatkailijoiden virtuaaliyhteisön keskustelujen havainnoimisessa. Tässä tutkimuksessa omatoimimatkailuun liittyviä arvoja pyritään tunnistamaan netnografialla

teoriasta löydettyjen arvoluokkien avulla. Omatoimimatkaajien kulttuurintutkimus netnografialla auttaa ymmärtämään monipuolisesti virtuaaliyhteisön arkea ja siellä käyttäytymistä ja omatoimimatkaajien merkityksenantoja.

1.5 Tutkielman kulku

Tutkielma jakautuu teoria- ja empiriaosaan. Tutkielman teoriaosa alkaa **luvussa yksi**, jossa kuvataan tutkielman taustaa, esitetään pääongelma ja alatavoitteet, käydään läpi rajaukset sekä määritellään keskeiset käsitteet. Teorialukujen pääpaino on arvoteoriassa ja virtuaaliyhteisön kuluttajan käyttäytymisessä.

Luvussa kaksi määritellään omatoimimatkailijoita ja virtuaaliyhteisöissä toimimista. Tarkemmin käsitellään matkailun virtuaaliyhteisön ominais- ja erityispiirteitä sekä ketkä kuuluvat matkailuun liittyviin virtuaaliyhteisöihin ja millaista kuluttaja käyttäytyminen on matkailun virtuaaliyhteisössä.

Luvussa kolme käsitellään arvojen teoriataustaa ja kuvaillaan millaisia arvoja voidaan löytää. Yhdistämällä arvoteorian, kuluttajan käyttäytymisen ja virtuaaliyhteisön, muodostetaan teorian yhteen kokoava viitekehys arvoista empiirisen tutkimuksen pohjaksi, joka esitetään luvun lopussa.

Luvussa neljä syvennyttään kvalitatiiviseen tutkimusotteeseen ja siihen millainen tutkimus- ja aineistonkeruumenetelmä netnografia on. Tämän jälkeen tarkastellaan tutkimuksen kulkua, tutkimusaineiston valideettia ja reliabiliteettia, kunnes luvun lopussa tarkastelun kohteena esitellään tutkimuksen case: omatoimimatkailuun liittyvä virtuaaliyhteisö: *Pallontallaajat.net*.

Luvussa viisi esitellään tutkimuksen tulokset ja omatoimimatkailun virtuaaliyhteisön aktiivisilla keskustelijoilla löydetty itsensä korostamiseen arvot. Lopuksi **johtopäätökset ja yhteenveto –luvussa** käydään lyhyesti läpi teoreettisia päätelmiä ja löydöksiä sekä keskustellaan viitekehysmallin toimivuudesta. Viimeinen luku antaa arvoihin liittyviä markkinoinnin toimenpidesuosituksia omatoimimatkailijoiden matkailupalveluissa ja sivuaa jatkotutkimuksen aiheita.

Tutkielman lopuksi annetaan arvoihin liittyviä markkinoinnin toimenpidesuosituksia omatoimimatkailijoille.

2. OMATOIMIMATKAILIJA JA VIRTUAALIYHTEISÖ

Tässä luvussa tarkastellaan omatoimimatkailijoiden kulttuuria ja yhteisöllisyyttä. Tarkemmin tässä luvussa käsitellään omatoimimatkailuun liittyvän virtuaaliyhteisön ominaispiirteitä sekä keskusteluryhmää virtuaaliyhteisön muotona. Päämääränä on kuvailla, ketkä kuuluvat matkailun virtuaaliyhteisöihin ja millaista kuluttajan toiminta on matkailun virtuaaliyhteisössä, millainen on omatoimimatkailijoiden kulttuuri.

2.1 Määritelmä omatoimimatkailijasta matkailijatyypinä

Maailman matkailujärjestö (unWTO) määrittelee **matkailun** (*tourism*) ihmisten matkusteluna ja oleskeluna heidän tavanomaisen elinympäristönsä ulkopuolella yhtäjaksoisesti enintään vuoden ajan. Matkalla voidaan tarkoittaa vapaa-ajan, liike- tai muuta matkustelua. Matkailu voidaan jakaa myös kansainväliseen, kansalliseen tai sisäiseen matkailuun. Kansainvälisessä matkailussa ihmiset matkustavat oman kotimaansa ulkopuolella. Sisäisessä matkailussa matkustellaan maan sisällä. Kansallinen matkailu taas käsittää maan kansalaisten matkustuksen (United Nations & World Tourism Organization 1994, 5).

Omatoimimatkailijat tai toiselta nimeltään usein reppumatkailijat, ovat tärkeä osa matkailijoita, koska he viipyvät suhteessa matkoilla pidempään ja kuluttavat kokonaisuudessa enemmän kuin muut matkustajat, vaikka yleensä vähemmän päivää kohden (Hecht & Martin 2006; Mohsin & Ryan 2003).

Reppumatkailijoihin liittyviä viimeaikaisimpia tutkimuksia on tehty jonkin verran (esimerkiksi Chitty, Ward & Chua 2007; Hecht & Martin 2006; Visser 2004; Mohsin & Ryan 2003). Chitty, Ward & Chua (2007) tutkivat Australiassa, kuinka hostellien palvelut vaikuttivat reppumatkailijoiden havaittuun ja koettuun palvelun laatuun. Samoin Mohsin ja Ryan (2003) tutkivat Australiassa reppumatkailijoiden motiiveja ja käyttäytymistä ja tyytyväisyyttä. Hecht & Martin (2006) Kanadasta tutkivat puolestaan reppumatkailijoiden vaatimuksia hostelleista ja he löysivät neljä tulevaisuuden tekijää; maanosan, iän, teknologian ja naissukupuolen mukaan, joihin hostellipalveluissa pitäisi kiinnittää huomiota. He havaitsivat myös, että reppumatkailijoita ei voida kohdella yhtenäisenä ryhmänä, vaan eroja löytyy sukupuolen, iän ja kansalaisuuden vuoksi. Heidän mukaansa perinteiset nuoret reppumatkailijat näkevät reppumatkailun enemmän sosiaalisena ja kulttuurisena

kokemuksena, kuin siirtymäreppumatkailijat tai nykyajan reppumatkailijat. Visser (2004) puolestaan tutki reppumatkailun kehittämisen vaikutuksia Etelä-Afrikassa.

Mohsin ja Ryan (2003) löysivät tutkimuksensa tuloksiksi, että kaikki reppumatkailijat eivät ole vain nuoria vaan on olemassa myös vanhempien reppumatkailijoiden segmentti. Reppumatkailijoissa on heitä, jotka ovat eri elämänvaiheiden välissä, kuten opiskelujen päättymisen ja sitä seuraavan vaiheen ja heillä on siksi aikaa matkustaa, tai toisia, jotka yksinkertaisesti vain ovat lomalla töistään (em.). Lisäksi osa tutkimuksen matkailijoista oli seurannut vaihtoehtoista elämäntapaa ja luopunut työstään matkustaakseen (em.). Verrattuna muihin Australiassa matkustaviin turisteihin, tutkimuksen reppumatkailijat vierailivat samoissa paikoissa ja nähtävyyksissä, kuin muutkin siellä lomailijat (em.). Reppumatkailijat pitivät WOM suosittelua ja internetiä parhaina informaation lähteinä. Yhtenä erityispiirteenä sukupuolten välillä Mohsin ja Ryan (2003) havaitsivat naisreppumatkailijoiden keskuudessa suurempaa turvallisuuden arvostamista.

Tässä tutkimuksessa omatoimimatkailijat ymmärretään reppureissaajina, interrailaajina, reilaajina, reppuselkämatkailijoina, tai halpamatkailijoina jne., jotka matkustavat itsenäisesti sekä etsivät ja varaavat matkakohteensa omatoimisesti edullisia lentoja, hostelleja, hotelleja, vuokra-autoja yms. hyödyntäen (Pallontallaajat, 2007). Omatoimimatkailijoita yhdistää yhtenäinen kulttuuri, johon juuri tässä tutkimuksessa perehdytään. Erityisesti tässä tutkimuksessa halutaan tunnistaa omatoimimatkailijoiden keskuudessa ilmentyvät arvot, koska niitä ei ole juuri aiemmin tutkittu.

2.2 Yhteisöllisyys

Yhteisöjen pääpiirteenä ajateltiin pitkään olevan maantieteellinen sijainti. Globalisaation ja nopeiden internetyhteyksien myötä yhteisön käsitys on muuttunut. Mielikuva yhteisöstä on ollut internetin keskeisenä elementtinä sen syntyamisestä saakka (Wang & Fesenmaier 2002). Andreasen (2006, 130–131) luokittelee yhteisöt jakaen ne kolmeen eri luokkaan. Nämä ovat ulkoisesti määritellyt yhteisöt (engl. *externally defined communities*), viralliset tai epäviralliset jäsenyhteisöt (engl. *membership communities*) ja henkilökohtaisesti määritellyt yhteisöt (engl. *personal defined communities*) Andreasen (2006, 130–131).

Ensinnäkin *ulkoisesti määriteltäviin yhteisöihin* kuuluvat maantieteelliset yhteisöt, kuten asuinalueet ja kerrostalot, poliittiset yhteisöt kuten kaupunginosat, kaupungit, valtiot ja maat, työyhteisöt sekä demograafiset ryhmät, erityisesti etniset ja rodulliset ryhmät (Andreasen

2006, 130–131). Toiseksi *jäsentyhteisöihin* kuuluvat yhteisöt, joilla on yhteinen kiinnostus, kuten juuri tässä tutkimuksessa oleva omatoimimatkailijoiden virtuaaliyhteisöyhteisö (Andreasen 2006, 130–131). Tähän kuuluvat myös yhteisöt, joilla on yhteinen avuntarve, kuten AA, poliittiset ryhmät, sosiaalipalvelun yhteisöt, oikeudelliset yhteisöt ja järjestöt kuten esimerkiksi Rotariklubi (em. 2006, 131). Kolmanneksi *henkilökohtaisesti määriteltäviin yhteisöihin* kuuluvat ensinnäkin elämäntapayhteisöt, kuten esimerkiksi golfaajat tai oopperaa rakastavat; toiseksi arvoyhteisöt, kuten uskonnolliset tai konservatiiviset ihmiset sekä kolmanneksi mielipideyhteisöt (em. 2006, 131).

Toisaalta Andreasen (2006, 129) kuvaa yhteisön minä tahansa ryhmänä, joka (a) jakaa yhteiset mielenkiinnon kohteet ja (b) voidaan (ainakin teoriassa) tunnistaa erityiseksi ryhmäksi ulkoisten havainnoijien toimesta potentiaalisia väliintuloja varten. Yhtäältä Grace-Farfaglia, Dekkers, Sundararajan, Peters & Park (2006) määrittelevät yhteisön olevan minkälainen ryhmä tahansa, jossa on jaetut kiinnostuksen kohteet toisten jäsenten kanssa ja joiden kanssa olet vuorovaikutuksessa säännöllisesti.

Yhteisön määritelmästä ei kuitenkaan ole päästy yksimielisyyteen, niinpä yleisesti on hyväksytty määrittely yhteisöstä pelkästään ryhmänä ihmisiä. Seuraavassa kappaleessa nostetaan esiin virtuaaliyhteisön määritelmä ja keskustelufoorumit virtuaaliyhteisön muotona. Kappaleessa tutustutaan myös siihen, millaisia jäseniä keskustelupalstoilla on ja miten omatoimimatkailijat toimivat virtuaaliyhteisön keskustelupalstalla.

2.2.1 Määritelmä virtuaaliyhteisöstä

Virtuaaliyhteisöt määriteltiin ensimmäisen kerran 1980-luvulla. Tämä tapahtui aikaan, jolloin ensimmäiset, internetissä toimivat yhteisöt, kuten The Well (Rheingold, 1998) aloittivat toimintansa. Maailman *ensimmäisiksi virtuaaliyhteisöiksi* voidaan kutsua The Usenet:a (engl. *UNIX user network*), joka aloitti toimintansa vuonna 1979 (Reid & Gray 2007). Suurin ero nykypäivän yhteisöillä entisajan yhteisöihin verrattuna onkin siinä, että monet ovat osa sellaisia yhteisöjä, joissa ei ole fyysistä kontaktia. Nämä yhteisöt sijaitsevat internetin kyberavaruudessa.

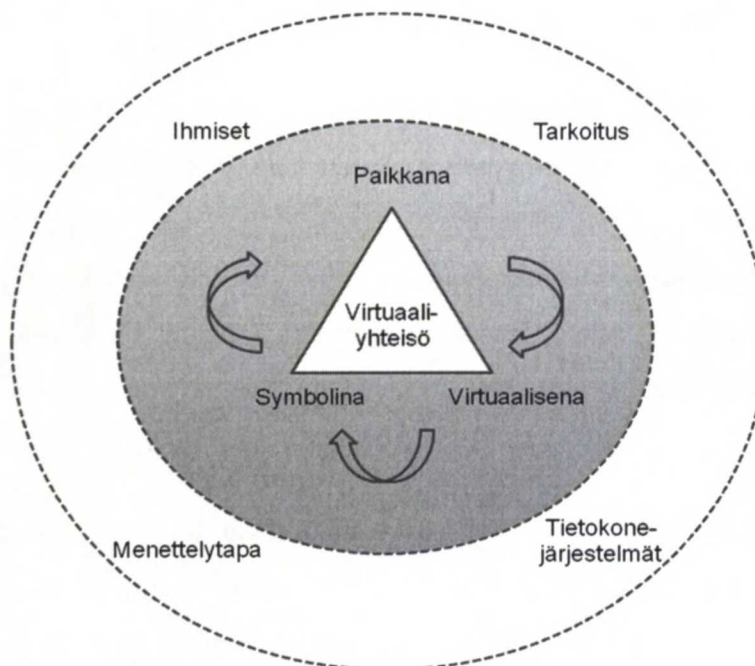
Kyberavaruus on tullut yleiseksi sosiaalseksi tilaksi, jossa ihmiset kanssakäyvät ja toimivat monella eri tavalla (Barak & Gluck-Ofri, 2007). Internet on luonut monikanavaisen, rikkaan ja dynaamisen vuorovaikutusverkon, joka houkuttelee ihmisiä kaikista ikäluokista ympäri maailman. Virtuaaliyhteisö on kybertila, jota tuetaan tietokoneperusteisella tietotekniikalla ja

joka keskittyy osallistujien viestintään ja vuorovaikutukseen luoda jäsenvetoista sisältöä, luoden lopputuloksena suhteiden perustamista (Hagel & Armstrong, 1997; Lee, Vogel, & Limayem, 2003). Nykypäivänä ihmiset suuntaavat kulkunsa chatiin (engl. *chat-rooms*), viesti tauluille (engl. *message boards*) ja keskusteluryhmiin (engl. *discussion forums*), jotka ovat tulleet ihmisten henkilökohtaisen kommunikoinnin kerääntymispisteiksi. (Lee et al., 2003).

Rheingold (1998) määrittelee virtuaaliyhteisöt sosiaalisina kokonaisuuksina, jotka ilmentyvät internetissä, kun tarpeeksi ihmisiä jatkaa keskusteluitaan tarpeeksi pitkään, riittävän inhimillisen tunteen kanssa, muodostaakseen verkon henkilökohtaisia suhteita kyberavaruudessa. Kozinets (1999) on tunnistanut virtuaaliyhteisöjä etnografisten menetelmien kautta, Wellman (1999) taasen on jäsentänyt sosiaalisen verkoston avulla (*social network analysis paradigm*) virtuaaliyhteisöjä, ja esim. Danet, Ruedenberg-Wright & Rosenbaum-Tamari, (1997) ja Walther (1996) tunnistavat virtuaaliyhteisön, sen erityispiirteen, tietokonevälitteisyyden kautta; jolloin ihmiset eivät välttämättä tapaa toisiaan kasvokkain mutta he silti keskustelevat ja vaihtavat ajatuksiaan uutisryhmien ja muiden verkostojen kautta.

Wangin ja Fesenmaierin (2002) käsitteellinen malli virtuaaliyhteisöstä (katso kuvio 1) määrittelee virtuaaliyhteisön ensinnäkin paikkana, symbolina ja virtuaalisena. Lisäksi malli valottaa neljän tekijän avulla virtuaaliyhteisön toimintaa.

Kuvio 1. Virtuaaliyhteisön käsitteellinen malli.

Lähde: Mukailleen Wang & Fesenmaier (2002).

Paikkana virtuaaliyhteisö tarjoaa tilan, jossa ihmiset voivat ylläpitää sosiaalisia ja kannattavia suhteita ja tutustua uusiin mahdollisuuksiin (Wang ym. 2002). Edelleen Wang ym. (2002) määrittelevät virtuaaliyhteisöt **symboliselta** merkitykseltään hyvin henkilökohtaisina ihmisille, jokaisen yksilön päättäessä itse kuuluuko hän virtuaaliyhteisöön vai onko hän siihen kuulumaton. Viimein **virtuaalisuus**, joka luonnehtii virtuaaliyhteisöjä selkeästi, erottaen ne tavallisista yhteisöistä tietokonevälitteisyydellään ja virtuaalisuudellaan (Wang ym. 2002).

Ensisijaisesti virtuaaliyhteisön toiminta on mahdollista vain, jos on ryhmä ihmisiä, koska ilman ihmisiä, virtuaaliyhteisöä ei ole olemassa (Wang ym. 2002). Toiseksi virtuaaliyhteisön tarkoituksen määrittely auttaa sopivan kohderyhmän löytymisessä ja siitä selviää yhteisön tarjoama hyöty jäsenilleen (Wang ym. 2002). Kolmantena asiana toimiakseen joustavasti, virtuaaliyhteisö tarvitsee säännöt ja toimintatavat, joilla yhteisössä menetellään. Neljäntenä seikkana tietokoneet mahdollistavat järjestelmineen miljoonien ihmisten samanaikaisen käytön ja tietokoneiden välittämänä helpottunut viestintä virtuaaliyhteisön jäsenten kesken auttaa yhteenkuuluvuuden tunteen syntymisessä (Wang ym. 2002).

Tässä työssä tutkittavan virtuaaliyhteisön tarkoituksena on auttaa omatoimimatkailijoita heidän tiedon puutteessa, mielipiteiden jakamisessa ja vaikka matkaseuran löytymisessä. Yhteisöön rekisteröityy ihmisiä kaiken aikaa, ja sen toiminta on melko vilkasta. Pallontallaajat yhteisöllä on selkeät säännöt ja toimintatavat joiden mukaan siellä toimitaan ja keskusteluohjelmiston avulla keskusteluosiossa on helppo toimia ja luoda uusia viestejä ja vastata jo olemassa oleviin keskusteluihin ja viesteihin.

Plant (2004) määrittelee virtuaaliyhteisön itsenäisenä ryhmänä kokonaisuuksia, yksilöitä, organisaatioita, jotka tulevat yhteen, joko väliaikaisesti tai pysyvästi elektronisen median avulla vuorovaikutuksessa saman yleisen ongelman tai kiinnostuksen vuoksi. Plant (2004) luokituksessa virtuaaliyhteisöt määritellään myös kolmen ulottuvuuden avulla. Nämä ulottuvuudet ovat 1) sääntöjen mukainen - ei-säännöstelty, 2) voittoa tavoitteleva -voittoa tavoittelematon ja 3) avoin – suljettu yhteisö (Plant 2004). Esimerkiksi tässä tutkimuksessa käytetty omatoimimatkailijoiden virtuaaliyhteisö on tämän Plant:n määritelmän mukaan säännönmukainen, voittoa tavoittelematon ja avoin yhteisö.

Virtuaaliyhteisöt kehittyvät ja muodostuvat yhteisön toiminnan mukaisesti. Virtuaaliyhteisöt ovat kehittyneet sellaisiksi, että ne mahdollistavat vuorovaikutuksen liittyen yhä enemmän ihmisten yhteisiin mielenkiinnon kohteisiin. (Hagel ja Armstrong 1997).

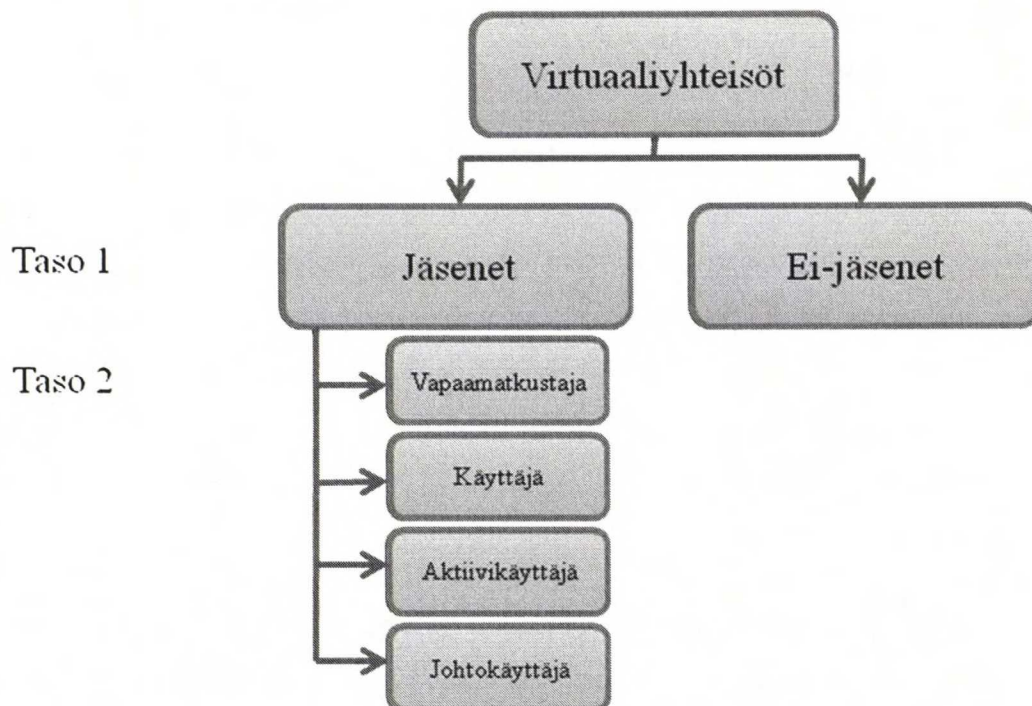
Nguyen, Torlina, Peszynski, Corbitt (2006) puolestaan totesivat virtuaaliyhteisöjen kehittyvän hengenheimolaisuuden, jaettujen mielenkiinnon kohteiden, ammattimaisen harjoittelun, yleisten tapojen ja arvojen ympärille. Virtuaaliyhteisöt rakentuvat ja järjestäytyvät itsestään, joka toisaalta on tärkeä mutta kriittinen prosessi (Nguyen ym 2006). Lisäksi virtuaaliyhteisöt ovat kasvavia mutta ovat riippuvaisia kasvaakseen jäsentensä vapaaehtoisesta osallistumisesta ja sitoutumisesta ja vievät aikaa arvokkaan yhteisöelämän ylläpitämisessä ja säilyttämisessä (Nguyen ym 2006). Juuri vapaaehtoisuuden vuoksi virtuaaliyhteisön muoto, sivuston rakenne, siellä siirtyminen ja liikkuminen, ja sen ominaisuudet sekä järjestäytyminen ovat tärkeitä (Ren, Kraut, & Kiesler 2007; Nguyen 2006).

Donath (2001) toteaa virtuaaliyhteisöjen olevan epämuodollisia sosiaalisia rakenteita internetissä, joihin voi kuulua nimettömänä tai virtuaalisella tunnuksella osallistuminen, vapaus liittyä ja lähteä yhteisöstä milloin tahansa, epämuodollinen raportointisysteemi, toimitukset tai määräajat, tahdistamaton viestintä ja puutteet kasvokkain viestinnän vinkeistä kuten eleistä ja ilmeistä.

2.2.2 Jäsenluokittelu keskustelupalstalla

Motivaatiot ja tarpeet ohjaavat pohjimmiltaan jäsenten liittymistä virtuaaliyhteisöihin (Wang & Fesenmaier 2004). Toiminta keskusteluryhmien virtuaaliyhteisöissä perustuu kuluttajan käyttäytymiseen keskusteluina, mielipiteen ilmaisuina ja valintoina. Toiminta voi myös olla passiivista ja näkymätöntä. Seuraavaksi käsitellään Äkkisen (2005) toimintaan perustuvaa luokittelua virtuaaliyhteisön jäsenistä. Siinä ensimmäisellä tasolla virtuaaliyhteisön jäsenet voidaan luokitella joko *jäseniin* tai *ei-jäseniin* (katso kuvio 2).

Kuvio 2. Jäsenluokittelu virtuaaliyhteisöissä.

Lähde: Mukailleen Äkkinen (2005, 20)

Seuraavalla tasolla virtuaaliyhteisön *jäsenet* voidaan luokitella edelleen vapaamatkustajiksi (engl. *lurker*), käyttäjäksi (engl. *user*), aktiiviseksi käyttäjäksi (engl. *active user*) ja johtokäyttäjäksi (engl. *lead user*). Näistä vapaamatkustajat ovat sellaisia jäseniä, jotka eivät osallistu aktiivisesti keskusteluihin kirjoittamalla mutta lukevat niitä kyllä (Äkkinen 2005). Johtokäyttäjät ovat käyttäjiä, jotka ovat esimerkiksi halukkaita maksamaan yhteisön toiminnasta (Franz & Wolkinger 2003 katso Äkkinen 2005, 21). **Aktiivikäyttäjät** eroavat käyttäjistä luomalla arvokasta tietoa esimerkiksi uusille käyttäjille keskusteluissa.

Innokkaita internetin käyttäjiä on rohkaistu osallistumaan keskustelun vastauksiin (Granitz & Ward 1996). Kozinets (1998) pitää myös sopivana suurelle osalle internetin innokkaista käyttäjistä rajoittaa omaa aktiviteettiaan keskustelun kulun passiiviseen lukemiseen. Internetin keskustelupalstoilla on mahdollista kommunikoida samaan aikaan monelle, välttämättä ajasta ja paikasta. Kommunikointi voi olla vaikuttamista tai tiedottamista.

Vapaamatkustaminen tai passiivinen osallistuminen, kuten pelkkä lukeminen keskustelupalstoilla, sallii käyttäjän identiteetinhallinnan paljastamatta omia ideoita ja haavoittuvaisuuttaan, kunnes he ovat valmiit aktiivisempaan toimintaan (Grace-Farfaglia ym.

2006). Passiiviset käyttäjät ovat siten myös hyvin arvokkaita, koska heistä voi kehittyä virtuaaliyhteisön generaattoreina toimivia Äkkisen (2005) luokittelun mukaisia aktiivi- ja johtokäyttäjiä. Tämä korostaa löysien siteiden voimaa sosiaalisesti sidotuissa yhteisöissä, jäsenet voivat etsiä niistä enemmän myötävaikutusta kuin suhteen rakentamista.

Kozinets (1999) puolestaan on tunnistanut myös neljä lähettäjäloukkaa jäsenten foorumeille kirjoittelun aktiivisuuden mukaan. Nämä luokat ovat: turistit (engl. *tourists*), seurustelijat (engl. *minglers*), innokkaat harrastajat (engl. *devotees*) ja sisäpiirin jäsenet (engl. *insiders*). *Turisteilta* puuttuu syvä kiinnostus ja vahvat sosiaaliset siteet kulutustoimintaan. *Seurustelijat* omaavat vahvat sosiaaliset siteet mutta heillä on minimaalinen kiinnostus kulutustoimintaan. *Innokkailla harrastajilla* on vahva kiinnostus kulutukseen mutta harvoja liitoksia internet-ryhmään. *Sisäpiirin jäsenet* omaavat vahvat sosiaaliset siteet internet-ryhmään sekä kulutustoimintaan.

Kozinets (1999) on todennut, että innokkaiden jäsenten ja sisäpiiriläisten tutkiminen on markkinoinnin kannalta kaikkein järkevintä. Tässä tutkimuksessa pyritään osalta tutkimaan ja keskittymään pallontallaajat.net:n aktiivi- ja johtokäyttäjä jäsenten kirjoituksia, joita Kozinets (1999) kutsuu innokkaiksi jäseniksi sekä harrastajiksi ja sisäpiiriläisiksi.

Tämän hetkellä virtuaaliyhteisöt nähdään siis monenkokoisina kuluttajaryhminä, joissa ihmiset kohtaavat internetissä ja ovat vuorovaikutuksessa joko henkilökohtaisten kuin myös jäsenten yhteisten päämäärien vuoksi (Rheingold 2002; Wellman & Gulia 1999).

2.2.3 Innokkaat ja säännöllisesti aktiiviset jäsenet

Internet-foorumeiden innokkaat, aktiiviset ja säännölliset käyttäjät ovat tärkein keskustelufoorumin käyttäjäryhmä, koska he tuottavat paljon materiaalia vapaaehtoisesti toimivalle keskustelupalstalle ja he toimivat mielipidejohtajina ja täten myös portinvartijoina uusille aiheille. Nämä aktiiviset ja säännölliset keskustelupalstalle osallistujat voidaan määritellä ja tunnistaa heidän aktiivisuuden mukaan, liittyen viestien kirjoittamiseen, siihen milloin he ovat keskustelupalstalle rekisteröityneet, ja kuinka monta viestiä he ovat lähettäneet siihen nähden ja ovatko he siis olleet aktiivisesti säännöllisiä viestien kirjoittelijoita ja ilmeneekö tuo säännöllisyys vielä edelleenkin.

Ren, Kraut, & Kiesler (2007) tutkivat syitä yhteiseen identiteettiin ja yhteiseen sitoutumiseen virtuaaliyhteisössä. Heidän mukaansa tiettyjen rakennepäättösten, kuten uusien tulijoiden

houkuttelu verrattuna olemassa olevien jäsenten arvostamiseen, rajoitetut puheenaiheet tai tuki puheenaiheen vierestä keskusteluihin, ja ryhmäkoon rajoittelu tai sen kontrolloimattoman kasvun salliminen, voivat johtaa yhteiseen identiteettiin tai ihmistenvälisiin siteisiin yhteisön jäsenten joukossa ja näin ollen motivoituneiden jäsenten yhteisöosallistumisen eri tasoille ja muodoille. Seuraavaksi käydään läpi osallistumisen tarpeita virtuaaliyhteisössä.

2.2.4 Osallistumisen tarpeet virtuaaliyhteisössä

Monet virtuaaliyhteisöt ovat merkityksellisiä itsensä tunnistamisen vuoksi (Andreasen 2006, 129). Esimerkiksi omatoimimatkailijoiksi voivat itseään kutsua sellaiset ihmiset, jotka eivät ole edes koskaan käyneet omatoimimatkalla, mutta jotka esimerkiksi haaveilevat siitä. Internetin kautta ihmisistä voi tunnistaa tiettyjä piirteitä mutta ei voi olla koskaan varma kuinka syviä merkitykseltään nuo piirteet ovat. Virtuaaliyhteisön keskusteluista voidaan nähdä, että joku on luonnonsuojelija mutta luonnonsuojelun tärkeyden syvyydestä ei välttämättä voida tämän perusteella sanoa juuri mitään. Arvot näkyvät virtuaaliyhteisössä itseilmaisun, oppimisen, mielenkiinnon kohteiden ja suoraan arvojen ilmaisun kautta (Wang 2004; Äkkinen 2005).

Virtuaaliyhteisöt voivat toimia viiteryhmänä yksilöiden mielipiteille ja käyttäytymiselle (Andreasen 2006, 130). Omatoimimatkailun yhteisökin muokkaa yksilöiden omatoimimatkailuun liittyviä mielipiteitä ryhmän konsensuksella. Äkkisen (2005) mukaan syyt virtuaaliyhteisöihin liittymiseksi voivat johtua vertaistuen saamisesta mutta se, että yksilöt jatkavat virtuaaliyhteisössä toimimista johtuu esimerkiksi heidän riippuvuudesta internetiin ja siellä olevaan yhteisöön.

Wang & Fesenmaier (2004) jatkoivat virtuaaliyhteisöjen tutkimista ja mallinsivat omatoimimatkailunkin virtuaaliyhteisöön sopivat osallistumiseen liittyvät tekijät. Kuluttajat liittyvät virtuaaliyhteisöihin eri tekijöiden vuoksi. Kuluttajan näkökulmasta matkailuun liittyvä virtuaaliyhteisö tyydyttää kuluttajien *sosiaalisia, toiminnallisia, psykologisia* ja *hedonistisia* tarpeita (katso kuvio 3) (Wang ym 2004). Erityisesti sosiaalisten ja hedonististen tarpeiden täyttymisellä oli tutkimuksen mukaan positiivinen vaikutus osallistumiseen virtuaaliyhteisössä, sen sijaan epäonnistuminen kuluttajien arvostamien toiminnallisissa tarpeissa vaikutti negatiivisesti kuluttajien osallistumiseen matkailun virtuaaliyhteisössä (Wang ym 2004).

Kuvio 3. Havaitut tarpeet virtuaaliyhteisöön osallistumiseksi.

Lähde: Mukailen Wang & Fesenmaier (2004).

Virtuaaliyhteisö tarjoaa kuluttajien *sosiaaliin tarpeisiin* mahdollisuuden viestintään ja vuorovaikutukseen mahdollisten uusien tai vanhojen tuttavuuksien kanssa, luottamuksen saavuttamiseen yhteisön jäsenten kesken ja yhteyden esimerkiksi vaalia kaukana olevien ihmisten suhteita tai mahdollisuuden matkaseuran etsimiseen. Virtuaaliyhteisöltä odotetaan myös tarpeiden tyydytystä kuluttajien oman identiteetin tunnistamisen ja osallistumisen puolesta. Yhä useammat matkailijat kääntyvät matkailun virtuaaliyhteisöjen puoleen täyttääkseen matkailuun liittyvän tiedonjanon ja etsiäkseen viihdettä, ostaakseen tai myydäkseen jotain. Barak:n & Gluck-Ofri:n (2007) tutkimus osoitti, että henkilökohtaista paljastamista kyberavaruudessa voidaan luonnehtia samanlaisilla ominaisuuksilla kuin kasvokkain tapahtuvassa kommunikoinnissa. Lempinimet tai vapaasti rakennetut nimet kuitenkin sallivat henkilön naamioitumisen tai identiteetin paljastamisen noudattaen tiettyjä sosiaalisia sääntöjä ja roolikäyttäytymistä, joka vaikuttaa roolinimiin ja suhteiden vuorovaikutukseen (Prykop ja Heitmann 2006).

Toiminnalliset tarpeet täyttyvät virtuaaliyhteisön tarjotessa kuluttajille helposti ja lähellä heidän arvostamaansa tietoa (Wang & Fesenmaier 2004). Wiertz & de Ruyter (2007) tutkivat virtuaaliyhteisöjä ja löysivät, että virtuaalinen vuorovaikutus, sitoutuminen yhteisöön, ja tiedollinen arvo, jonka he saavat yhteisössä ovat tiedon jakamisen vahvimmat tekijät.

Wang & Fesenmaier (2004) luokittelevat *psykologisiksi tarpeiksi* tarpeita yhteenkuuluvuudelle ja jäsenyydelle, ja tunteelle olla osa jotakin, esimerkiksi omatoimimatkailejoiden yhteisöä. Kuluttajien *hedonistisiin tarpeisiin* virtuaaliyhteisö tarjoaa pakopaikan arkeen, hovin, hauskan, nautintojen ja viihdytyksen merkeissä esimerkiksi mahdollisuudella pelata virtuaalipelejä (Wang & Fesenmaier 2004).

Äkkinen ja Tuunainen (2005) löysivät tutkimuksessaan neljä arvoryhmää, joiden vuoksi ihmiset liittyvät virtuaaliyhteisöihin. Nämä ovat tarkoitukselliset arvot, itsensä löytämisen arvot, sosiaaliseen korostamiseen liittyvät arvot ja viihteeseen ja huviin liittyvät arvot (Äkkinen & Tuunainen 2005). Nämä arvot tukevat Wangin ja Fesenmaierin (2004) tarpeiden luokittelua, olemalla samantyyppisiä virtuaaliyhteisöihin liittyviä arvostuksen kohteita hieman eri painotuksella.

Yhteenvetona voidaan sanoa, että kuluttajilla on erilaisia tarpeita ja arvostuksen kohteita, joiden vuoksi he liittyvät virtuaaliyhteisöihin. Nämä tarpeet ja arvostuksenkohteet ilmenevät virtuaaliyhteisöjä tutkimalla. Alasuutari (1999, 24) mainitsee laadullisen analyysin ruotivan aina kulttuurin käsitettä ja pyrkivän selittää merkityksellistä toimintaa. Tässä tutkimuksessa omatoimimatkailun kulttuuriin liittyviä arvoja pyritään tunnistamaan virtuaaliyhteisöstä laadullisella analyysillä löydettyjen arvoluokkien avulla. Arvot ja normit ovat tärkeä osa kulttuuria. Seuraavaksi tarkastellaan arvojen teoriataustaa.

3. ARVOT OMATOIMIMATKAILUN TOIMINNAN TAUSTALLA

Tässä luvussa käsitellään arvojen teoriataustaa ja kuvaillaan erityisesti millaisia arvoja voidaan löytää Schwartzin (1992) arvoluokituksen mukaan. Luku alkaa arvojen filosofialla, jossa syvennyttään inhimillisiin arvoihin. Tämän jälkeen määritellään, mitä arvot tässä tutkimuksessa tarkoittavat, ja keskitytään Schwartzin (1992) arvoteoriaan. Seuraavaksi selvitetään miten arvot tulevat mahdollisesti esille omatoimimatkailijoiden toiminnassa. Luvun lopussa esitellään viitekehysmalli kuluttajan arvoista matkailun virtuaaliyhteisössä.

3.1 Arvojen filosofia

Mikä on arvojen merkitys? Arvoja ei voi maistaa eikä koskettaa, eivätkä ne ole näkyviä tai kuuluvia. Filosofisesti arvoja voidaan lähestyä arvoarvostelmien avulla. Arvoarvostelmina tarkastellaan esimerkiksi kohteen arvokkuutta ja hyvyttä kohteiden ominaisuutena. Koska arvojen ominaisuudet eivät aina ole kohteissa ja ne eivät ole konkreettisia, vaaditaan jonkinlaista arvojen kokijaa tai arvojen asettajaa. Häyry & Häyry (1997, 6-7) määrittävät ihmisyyksilön ja ihmisyyhteisön arvojen asettajiksi.

Edelleen Häyry & Häyry (1997, 11) määrittelevät myönteiset arvot toiminnan hyväksytyinä päämäärinä ja toiminnan hyväksytyinä tapoina. Arvot voidaankin jakaa itseisarvoihin ja välinearvoihin (Häyry & Häyry 1997, Rokeach 1973, 7-9) Schwartz ja Bilsky (1987) tosin myöhemmin Schwartz ei ole tehnyt tätä jakoa tutkimuksissaan. Välinearvot ovat välietappeja kohti korkeampia tavoitteita, esimerkiksi jotain itseisarvoa kohti. Lisäksi jokin arvo voi olla samaan aikaan sekä välinearvo että itseisarvo (katso liite 1, taulukko 5). Pohjanheimon (1997) ja Helkama, Uutela, Pohjanheimo, Salminen, Koponen ja Rantanen-Väntsi (2003) tutkimuksissa itseisarvot pysyivät muuttumattomina mutta välinearvot muuttuivat.

Arvokonfliktit eli arvoristiriidat ovat moraali- ja yhteiskuntafilosofian syvimpiä ongelmia. Nämä ristiriidat syntyvät, kun erilaisiin asioihin uskovat yksilöt ja yhteisöt tulkitsevat toisiansa omien tuntemiensa tosiasioiden merkitysten kautta (Häyry & Häyry 1997, 18).

Kun arvot otetaan käyttöön, kaikkea ei välttämättä voi tehdä kerralla. Arvokeskustelun avulla päädytään tulokseen, jolloin päätös tehdään joko itselle tärkeisiin arvoihin nojautuen tai muiden näkemyksiin alistuen, vastoin omia arvoja. Arvojen eriarvoisuuden vuoksi toiset arvot merkitsevät joillekin ihmisille enemmän kuin toiset (Puohiniemi 2002, 20).

Heta Häyry (Häyry & Häyry 1997, 200) määrittelee *moraalin* yksilön ja yhteisön sisältäminä arvoina ja normeina, joiden tavoittelu ja noudattaminen vallitsevat ihanteina yksilön tai yhteisön toiminnassa.

Suomessa arvojen varhaisempia tutkimuksia esittää Ahlman (1939) teos *Kulttuurin perustekijöitä*, jossa hän jaotteli arvot yhdeksään erilaiseen luokkaan. Nämä arvot ovat: hedonistiset, vitaaliset, esteettiset, teoreettiset, uskonnolliset, sosiaaliset, mahtiarvot, oikeusarvot ja eettiset arvot.

Jokainen meistä käyttää arvoja, valintoja ohjaavia periaatteita, joutuessaan vaikeaan valintatilanteeseen, jota ei pysty ratkaisemaan niin kuin ennen. Kaikki arvot ovat samaan aikaan myös tiedostettuja motiiveja mutta kaikki motiivit eivät ole aina arvoja. Valintoja tehtäessä arvot auttavat ja säätelevät motiivien tapaan käyttäytymistä. Arvot ovat melko pysyviä ja hitaita muuttumaan (Helkama, Myllyniemi & Liebkind 1998, 181). Arvoihin liittyy positiivinen ja kulttuurisesti hyväksyttävä tunnelataus ja niissä paljastuu suunta mihin halutaan edetä (Puohiniemi 2002, 19 -20). Arvot siis ohjaavat ihmisten valintoja ja käyttäytymistä (Helkama ym 1998, 18; Connor & Becker 1994).

Inhimilliset arvot

Arvojen antropologiasta keskusteltaessa Kluckhohn (1951, 389) määritteli arvot selvänä tai epäsuorana käsityksenä halutusta, joka vaikutti tapoihin, merkityksiin ja lopputekoihin. England (1967, 54) puolestaan tarkasteli arvoja hahmottamalla suhteellisesti pysyvän viitekehyksen yksilön käyttäytymisen yleisestä luonteesta. Williamsin (1968, 1970, 1979) tutkimusten ydin oli, että arvot palvelivat kuten mieltymyksen kriteerit tai normit.

Milton Rokeach (1968, 124) käsitteli Kluckhohnin (1951) käsitteitä yksityiskohtaisemmin ja julkisti kirjansa: *Uskomukset, asenteet ja arvo* vuonna 1968. Kirja keskittyi psykologisiin ja inhimillisiin arvoihin ja arvojen tieteellisen tutkimuksen katsotaankin alkaneen juuri tästä. Rokeach (1973) määritteli arvot abstrakteina ihanteina joko positiivisina tai negatiivisina, jotka eivät ole sidottuina mihinkään tiettyyn kohteeseen tai tilanteeseen ja esittävät henkilön menettelytapojen uskomuksia ja ihanteellisia loppuarvoja. Tämän seurauksena arvot voidaan määritellä maailmanlaajuisina uskomuksina, jotka yliluonnollisesti ohjaavat toimintoja ja päätöksiä tiettyjen kohteiden ja tilanteiden halki (em. 1968, 160).

Schwartz (1992) tutki arvojen sisältöä ja merkitystä arvojen keskinäisten suhteiden kautta. Schwartz (1992, 4) määrittelee arvot toisiansa seuraavina toimintaa ohjaavina motiiveina.

Arvoja ei hänen mukaansa keksitä itse vaan ne määräytyvät ympäristöstä ja tarpeista; muun muassa kotona, koulussa ja töissä (em. 1992, 46). Tässä tutkimuksessa nojaututaan Schwartzin (1992) ja Schwartzin & Bilskyn (1987 ja 1990) määrittelyyn arvoista:

"käsityksinä ja uskomuksina sekä yksittäisinä tilanteet ylittävinä motiiveina. Ne ovat arviointeja ja valintoja ohjaavia päämääriä, jotka ovat järjestäytyneet niiden suhteellisen tärkeyden mukaan. Ne eivät ole tilannesidonnaisia, vaan liittyvät toivottavaan käyttäytymiseen tai toivottaviin lopputuloksiin".

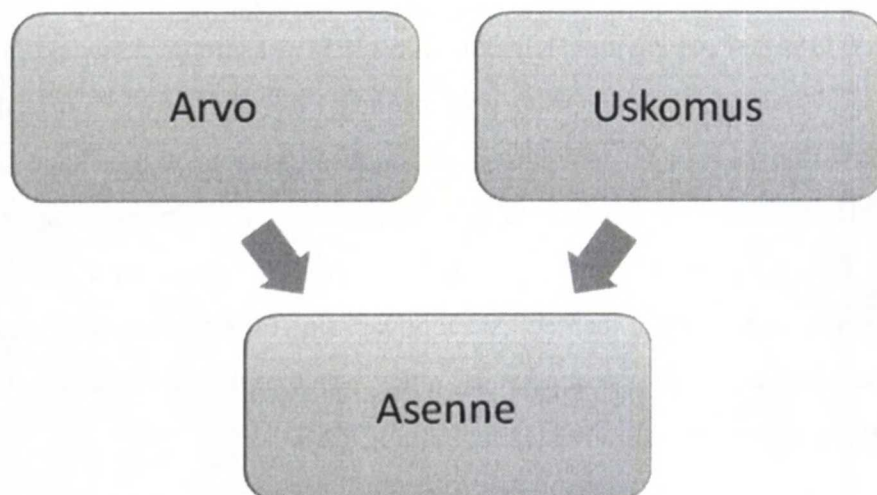
Näin arvot ohjaavat valintoja tai arvioitamme. Arvot ovat myös järjestäytyneet suhteellisen tärkeyden mukaan (Rokeach 1973, 5; Schwartz & Bilsky 1987, 551, 1990, 878; Schwartz 1992, 3-4; Puohiniemi 1992, 14).

Connor ja Becker (1994, 68) määrittelevät arvot käsitteellistettyinä, globaaleina uskomuksina halutuista lopputeoista tai käyttäytymisen tiloista. Näin arvot ovat perustana asenneprosesseihin ja määritelmä tukee Schwartzin ja Bilskyn (1987, 1990) määritelmää ja johdattaa katsomaan arvoja päätöksenteon perustana. Asenteet ovat kognitiivisia tai voimakastunteisia taipumuksia kohti tiettyjä kohteita ja tiloja, kuten kohti valintoja. Lopulta käyttäytyminen on seurausta henkilön perustavanlaatuisten arvojen ja asenteiden vastaavuuden ilmentymisestä, kuten valinnan tekemisestä.

Arvot omatoimimatkailijoiden toiminnan ohjaajina

Arvot yhdessä tärkeiden uskomusten kanssa luovat kuluttajan ja omatoimimatkailijan asenteen (katso kuvio 4).

Kuvio 4. Kuluttajan asenne muodostuu arvoista ja uskomuksista. Kuluttajan asenne muodostuu arvoista ja uskomuksista.

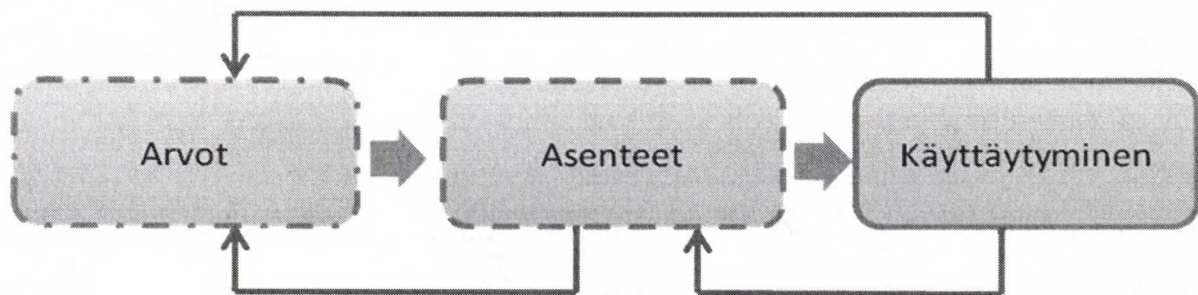

Lähde: Mukaillen Vuoristo (2000, 51).

Arvot yhdessä tärkeiden uskomusten kanssa muodostavat kuluttajien asenteen, joka näkyy esimerkiksi omatoimimatkailijoiden matkailutuotteiden ostamisessa (Vuoristo 2000, 51). Uskomukset vaikuttavat esimerkiksi matkakohteen valitsemisessa siten, että kuluttajalla ollessa myönteinen uskomus kohteesta, sopivan arvon kanssa yhdessä kokonaisasenne matkakohdetta kohtaan muodostuu positiiviseksi (Vuoristo 2000, 51).

Arvot ja asenteet vaikuttavat peräkkäin käyttäytymiseen (katso kuvio 5). Mutta käyttäytyminen vaikuttaa silti suoraan arvoihin ja asenteisiin, jonka jälkeen asenteet vaikuttavat arvoihin. Näin ollen arvot, asenteet ja käyttäytyminen vaikuttavat kaikki yhdessä toisiinsa (Connor & Becker 1994). Käyttäytyminen on näistä kolmesta kaikkein helpoimmin havaittavissa, arvojen ja asenteiden ollessa taustalla ja vaikeammin havaittavissa esimerkiksi omatoimimatkailijan käyttäytymisessä.

Kuvio 5. Malli kuluttajan asenteen muodostumisesta.

Lähde: Mukailen Connor & Becker (1994).

Arvojen avulla voidaan selittää kuluttajan tietoisia ja tiedostamattomia valintoja esimerkiksi matkailupalveluiden ostamisen suhteen. Kun tiedetään kuluttajan taustalla vaikuttavat arvot, toisin sanoen osakriteerit matkailuun liittyvästä ostopäätöksestä, voidaan markkinoinnin kaikilla tasoilla, mielikuvamarkkinoinnista asiakassuhteen syventämiseen, suunnitella ja kasvattaa markkinoinnin tehoa vetoamalla kuluttajalle keskeisiin valintatekijöihin, jotka johtavat haluttuun ostopäätökseen.

Yksittäiset arvot voidaan tarkoituksenmukaisesti ymmärtää vain kun ne on sijoitettu osaksi laajempaa arvojärjestelmää (Rokeach 1973, Schwartz 1992). Schwartz (1992) kehitti arvojen kehämallin, joka havainnollistaa arvojen suhteita kaikkein selvimmin. Seuraavaksi tutustutaan Schwartzin arvoteorian malliin.

3.2 Schwartzin arvoteoria

Seuraavassa esitellään Schwartzin (1992) arvoteoriaa, joka on keskeinen teoreettinen linssi tässä työssä. Schwartz kehitti teoriansa arvojen yleismaailmallisesta rakenteesta ja sisällöstä yhdessä Bilskyn kanssa (1987; 1990; Schwartz 1992) perustuen Rokeachin (1973) tutkimuksiin ja arvoteoriaan. Arvojen yleismaailmallista yhteensopivuutta on selvitetty, jotta voitaisiin todistaa, että inhimilliset, sosiaaliset ja yhteiskunnalliset tarpeet olisivat kaikkialla maailmassa samat (Jaari, 2004, 107). Pohjanheimo (1997) kritisoi tätä näkemystä vastaan, koska hänen mielestään myös tarverakenteen pitäisi olla yleismaailmallinen, jota se ei Schwartzin teoriassa ole, jos verrataan yleismaailmallisia arvoja ja tarpeita sidottuna yhteen.

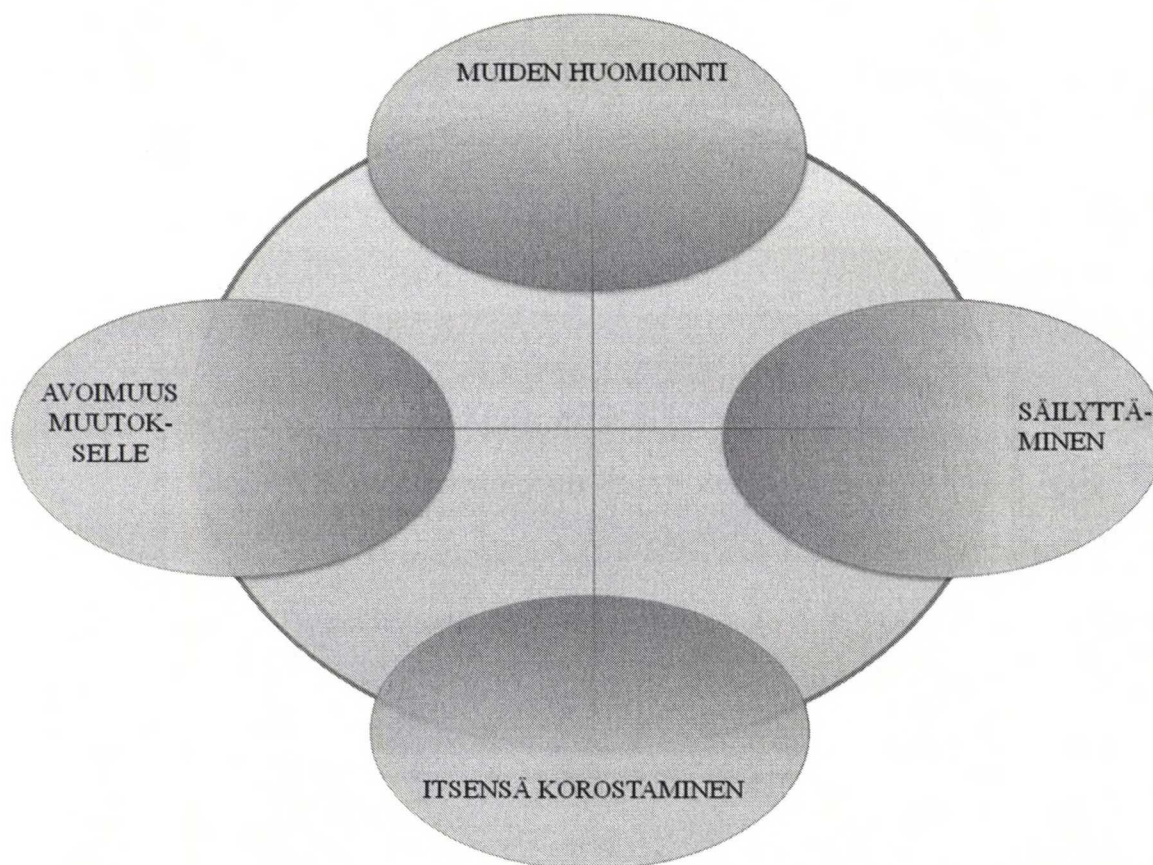
Kuitenkin Schwartzin (1992) teorian mukaiset motivaatioiltaan eroavat arvoluokat päääulottuvuuksineen ja arvoluokkien väliset erot sekä yhteneväisyydet on vahvistettu onnistuneesti yli 70 kulttuurissa (Schwartz 1992; Schwartz & Boehnke 2004) mukaan lukien Suomessa (esim. Jaari 2004; Mikkola 2003; Puohiniemi 1995, 2002, 2006; Pohjanheimo 1997).

Niinpä esimerkiksi suomalaisten omatoimimatkailijoiden virtuaaliyhteisön keskustelijoiden keskuudessa voidaan olettaa esiintyvän Schwartzin arvotypologian arvoja, koska ne esiintyvät muuallakin yhteiskunnassa sekä eri kulttuureissa. Täten tässä tutkimuksessa käytetään hyväksi Schwartzin (1992) teoriaa arvoluokista ja niiden välisistä eroista, jossa kymmenen yleistä ja itsenäistä arvoluokkaa esiintyy hänen kehittämällään arvokehällä kahden pääarvoulottuvuuden kesken.

Schwartzin arvoteorian kaksi päääulottuvuutta

Motivaatioiltaan ja sisällöltään erilaiset kymmenen arvoluokkaa jakaantuvat kahden pääarvoulottuvuuden mukaan (Schwartz 1992). Nämä päääulottuvuudet ovat: **muiden huomiointi** (engl. *Self-transcendence*) - **itsensä arvostaminen** (engl. *Self-enhancement*) sekä **avoimuus muutokselle** (engl. *Openness to change*) - **säilyttäminen** (engl. *Conservation*) (katso kuvio 6) (Schwartz 1992).

Kuvio 6. Schwartzin (1992/2005) mallin pääarvoulottuvuudet ja neljä ääripäätä.

Lähde: Mukaillen Schwartz (1992).

Kuvio edustaa Schwartzin (1992) tutkimuksen ja teorianpohjalta arvoluokkien neutraalia visualisointia, koska tutkimuksen alussa ei tiedetä, miten ja millaisin painoarvoin arvoluokat tulevat esiintymään virtuaaliyhteisössä. Schwartzin (1992) tutkimuksessa arvoluokkien painoarvot vaihtelevat kulttuureittain. Teorian mukaan arvoluokat joko täydentävät toisiaan tai ovat ristiriidassa keskenään. Arvokehän vastakkaisilla puolilla olevat arvot ovat ristiriitaiset keskenään. Esimerkiksi, jos ihminen arvostaa erityisesti muiden huomiointiin liittyviä arvoja, hänen itsensä korostamiseen liittyvät arvot ovat siten heikkommat. Vastaavasti, jos yksilö arvostaa muutosvalmiutta, hän ei arvosta silloin säilyttämiseen liittyviä arvoja. Seuraavaksi käydään läpi kymmenen pääarvoluokkaa, jotka jakaantuvat näiden arvoulottuvuuksien kesken.

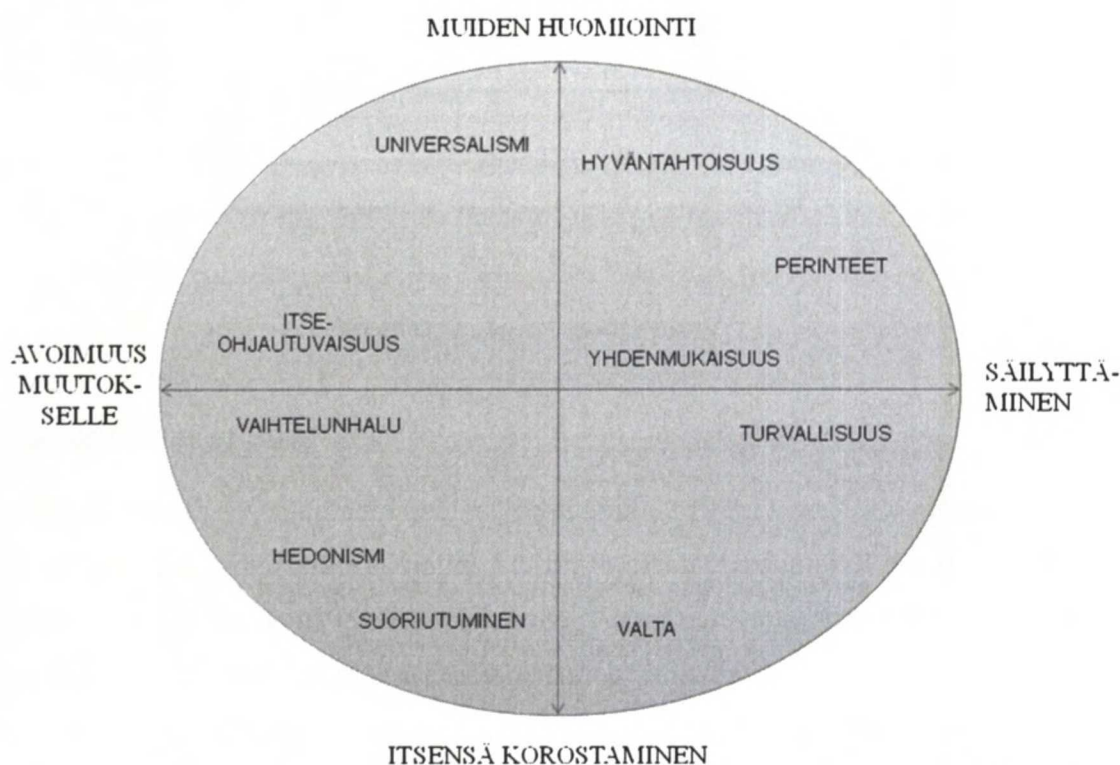
Schwartzin kymmenen arvoluokan teoriasisällöt

Schwartzin (1992, 60–62) malli arvojen yleismaailmallisesta rakenteesta tuotettiin käyttäen 56 arvo-osiota sisältävää arvomittaria (engl. *the Schwartz Value Survey*) (katso liite 1). Arvoosioiden (liite 1) avulla, joita ovat esimerkiksi *jännittävä elämä* tai *ympäristöä suojeleva*, voidaan määrittää arvorakenne, josta nähdään määriteltujen arvoluokkien keskinäiset suhteet

ja josta voidaan selittää erilaisten arvojen tärkeyttä yksilöille elämää ohjaavina tekijöinä. Arvokehän vastakkaisilla puolilla ovat keskenään ristiriitaiset arvot, muodostaen arvojännitteen. Arvoluokat, jotka sopivat yhteen tai täydentävät toisiaan taas esiintyvät arvokehällä vierekkäin. (Schwartz 1992, 5-15).

Schwartzin arvoteoria mahdollistaa arvo-osioiden jaottelun kymmeneen itsenäiseen arvoluokkaan yhteensopivuuksien ja arvoristiriitojen myötä kahdessa eri ulottuvuudessa (katso kuvio 7) (Schwartz 1992, 45).

Kuvio 7. Schwartzin (1992) malli arvokehästä ja mittariston 10 arvoluokkaa.

Lähde: Mukailten Schwartz (1992, 45/2005).

Nämä luokat ovat: *itseohjautuvuus, vaihtelunhalu, hedonismi, suoriutuminen, valta, turvallisuus, yhdenmukaisuuden tavoittelu, perinteet, hyväntahtoisuus ja universalismi*. Lisäksi nämä motivaatioltaan erilaiset arvoluokat esiintyvät arvokehällä neljän vastakkaisen ääripään; *muiden huomioinnin, itsensä arvostamisen, avoimuus muutokselle ja säilyttämisen* mukaan.

Schwartzin arvoteoriaa ja mittaristoa on kehitetty jatkuvasti eteenpäin (katso esim. Jaari 2004, Helkama & Seppälä 2004). Koska 56 arvo-osion avulla kerätyt tulokset eivät tukeneet teorian avulla luotua mallia arvojen universaaliudesta osalla maista, Schwartz kehitti yhdessä Melechin, Lehmannin, Burgessin, Harrisin ja Owensin (2001, 519 -520) kanssa

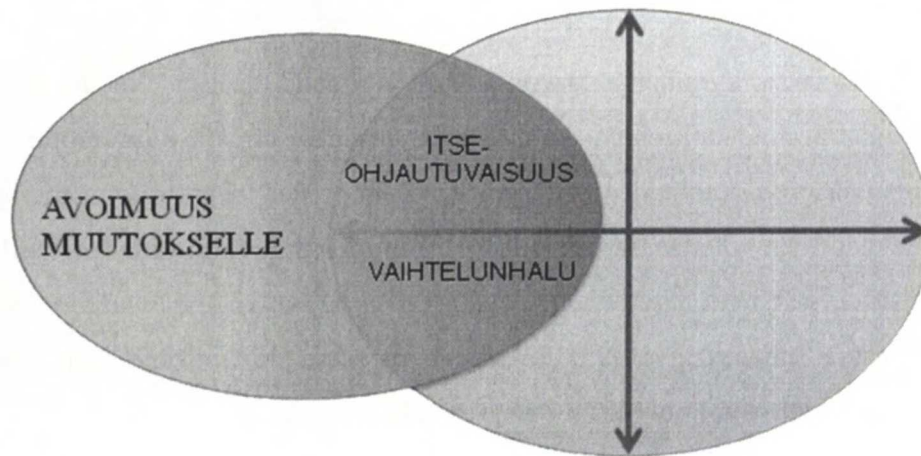
yksinkertaistetumman 40 arvo-osion mittarin (engl. *the Portrait Values Questionnaire*), joka toteutti arvojen yleismaailmallisuuden paremmin.

Koska teorian kaikkia kymmentä arvoluokkaa ei mahdollisesti ilmene tässä työssä tutkittavassa omatoimimatkailijoiden kulttuurissa, etsitään tämän työn empiriassa ensin viitteitä kahden pääarvoulottuvuuden neljästä ääripäästä, joiden kesken kymmenen yksittäistä arvoluokkaa jakaantuvat. Otettaessa esimerkiksi **muutokselle avoimuuden arvoulottuvuus**, nähdään, että siihen kuuluvat *itseohjautuvaisuuden arvoluokka* yhdessä *vaihtelunhaluisuuden arvoluokan* kanssa. Schwartzin (1992) 56-arvo-osioisen mallin mukaan vaihtelunhaluisuus jakaantuu jännittävän, monipuolisen ja uskaliaan elämän arvo-osioon, kun taas itseohjautuvaisuus jakaantuu vapauden, itsekunnioituksen, luovuuden, riippumattoman, omia tavoitteita valitsevan ja uteliaisuuden arvo-osioihin (katso liite 1, 56 arvo-osioita). Näin ollen useampaa arvo-osiota ja arvoluokkaa sisältävien pääarvoina pidettävien arvoulottuvuuksien havaitseminen on mahdollisesti helpompaa verrattuna yksittäisten arvoluokkien havaitsemiseen. Seuraavaksi käydään läpi kahden pääarvoulottuvuuden neljän pääarvoluokan keskeinen sisältö.

3.2.1 Muutosvalmiuden pääarvo

Muutosvalmiuden ääripään voidaan lukea koostuvan itseohjautuvaisuudesta ja vaihtelunhaluisuudesta (katso kuvio 8) (Schwartz 1992). Itseohjautuvaisuuden arvoluokka koostuu luovuudesta ja vapaudesta. Se näkyy päämäärätietoisuutena sekä uteliaisuutena mutta ennen kaikkea itsenäisyyden arvostamisena. Vaihtelunhaluisuus puolestaan näkyy vaihtelunhalun ja muutoksen arvostamisena, jännittävän ja monipuolisen elämän kunnioittamisena.

Kuvio 8. Schwartzin (1992) mallin avoimuus muutokselle pääarvoulottuvuus.

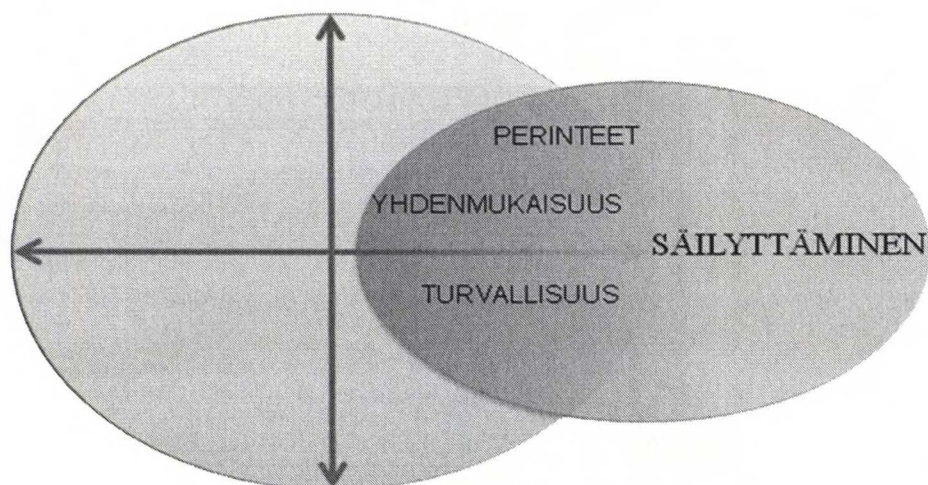
Lähde: mukailten Schwartz (1992).

Yhteenvedona voidaan todeta, että muutosvalmiuden pääarvossa vaihtelunhalu tavoittelee jännityksen hakemista ja uuden kokemista sekä haasteiden etsimistä elämässä. Itseohjautuvaisuuden päämääränä taas on itsenäisen toiminnan ja ajattelun vapaus suhteessa muihin tarkoittaen omien päämäärien valintaa, uuden luomista ja tutkimista.

3.2.2 Säilyttämisen pääarvo

Säilyttämisen pääarvoulottuvuuden voidaan lukea koostuvan perinteiden, yhdenmukaisuuden ja turvallisuuden arvoulottuvuuksista (katso kuvio 9) (Schwartz 1992). Perinteisyyden arvoluokka ilmenee perinteiden kunnioittamisena ja rauhallisuutena. Se näkyy maltillisuutena mutta ennen kaikkea tyytymisenä niihin olosuhteisiin, joissa on. Äärimmillään perinteitä arvostava vastustaa kaikenlaisten muutoksia. Yhdenmukaisuus puolestaan näkyy ystävällisyyden sekä tottelevaisuuden arvostamisena ja houkutusten vastustamisena. Turvallisuus taas kuvastaa puhtautta ja terveyttä sekä yhteenkuulumisen tunteen arvostamista että perheen turvallisuuden korostamista ja kotimaan tärkeyttä.

Kuvio 9. Schwartzin (1992) mallin säilyttämisen pääarvoulottuvuus.

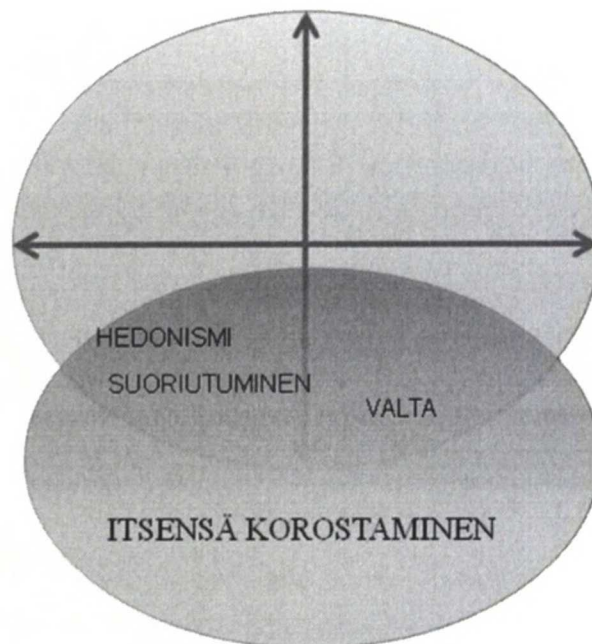
Lähde: mukaillen Schwartz (1992).

Yhteenvetona voidaan todeta, että säilyttämisen pääarvossa perinteet tavoittelee kulttuurin ja uskonnon välittämien tapojen ja aatteiden kunnioitusta, niihin sitoutumista ja niiden hyväksyntää. Perinteet symboloivat ryhmän yhteenkuuluvuutta. Yhdenmukaisuuden päämääränä on pidättäytyä toiminnasta, haluista ja hetkellisistä mielihohteista, jotka voisivat järkyttää tai aiheuttaa harmia muille tai jotka loukkaisivat yhteisön sosiaalisia odotuksia ja normeja sekä totuttuja tapoja vastaan. Turvallisuuden päämääränä on yksilön, yhteiskunnan ja ihmissuhteiden turvallisuus, harmonia ja muuttumattomuus. Kansallinen turvallisuuden arvostaminen palvelee yhteisön mielenkiintoa ja terveyden vaaliminen yksilön mielenkiintoa.

3.2.3 Itsensä korostamisen pääarvo

Itsensä korostamisen pääarvoulottuvuuden voidaan lukea koostuvan vallasta, suoriutumisesta ja hedonismin arvoulottuvuuksista (katso kuvio 10) (Schwartz 1992). Vallan arvostaminen ilmenee vaikuttamisen mahdollisuutena muihin ihmisiin, oman julkisen kuvan säilyttämisenä, statuksen merkityksellisyytenä, materian ja rahan arvostamisena. Suoriutumisen arvo ilmenee ennen kaikkea elämässä eteenpäin pyrkimisen korostumisena ja menestymisenä sekä kunnianhimonä. Hedonismi kuvastaa mielihyvän ja elämästä nauttimisen arvostamista. Schwartzin (1992) arvoluokituksen mukaan hedonismin arvoluokka on yhteydessä kahteen pääarvoulottuvuuteen: itsensä korostamiseen ja muutokselle avoimuuteen. Tässä tutkimuksessa hedonismi luokitellaan kuuluvaksi itsensä korostamisen ulottuvuuteen.

Kuvio 10. Schwartzin (1992) mallin itsensä korostamisen pääarvoulottuvuus.

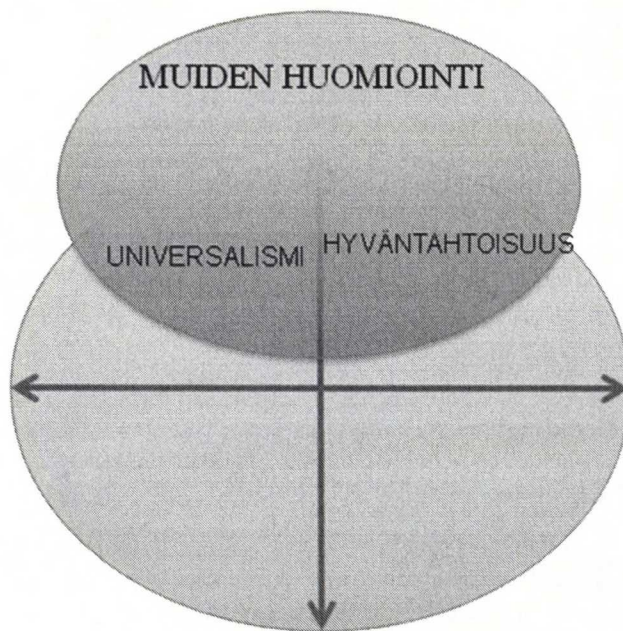
Lähde: mukaillen Schwartz (1992).

Yhteenvedona voidaan todeta, että itsensä korostamisen pääarvossa valta tavoittelee yhteiskunnallisen aseman (statuksen) ja arvostamisen saavuttamista sekä muiden ihmisten ja varojen hallitsemista. Suoriutumisen päämääränä on henkilökohtainen menestys, joka osoitetaan olemalla pätevä kulttuurin asettamien mittapuiden mukaan. Hedonismin päämääränä on mielihyvän ja aistillisten nautintojen etsiminen sekä itsensä hemmottelu.

3.2.4 Muiden huomioimisen pääarvo

Muiden huomioiminen koostuu universalismin ja hyväntahtoisuuden arvoluokista (katso kuvio 11) (Schwartz 1992). Universalismin arvostus ilmenee tasa-arvona. Se näkyy ympäristön suojelemisena sekä heikoista huolehtimisena mutta ennen kaikkea avarakatseisuuden arvostamisena. Lisäksi universalismiin kuuluu mielenrauhan ja estetiikan arvostaminen. Hyväntahtoisuus puolestaan näkyy auttavaisuuden ja luotettavuuden arvostamisena, uskollisuuden ja henkisen elämän kunnioittamisena.

Kuvio 11. Schwartzin (1992) mallin muiden huomioimisen pääarvoulottuvuus.

Lähde: mukaillen Schwartz (1992).

Yhteenvedona voidaan todeta, että muiden huomioimisen pääarvon universalismi tavoittelee ihmisten ja luonnon hyvinvoinnin ymmärtämistä, arvostamista, suvaitsemista sekä suojelemista ja se ottaa huomioon muidenkin (myös luonnon), kuin lähipiiriin kuuluvien ihmisten tarpeet, ja on näin hyvántahtoisuuden arvoluokkaa laajempi. Hyvántahtoisuuden arvoluokassa on puolestaan päämääränä säilyttää ja edistää omaan lähipiiriin kuuluvien läheisten hyvinvointia.

3.3 Yhteenvedo Schwartzin arvoluokkien teoriasisällöistä

Schwartz (1992, 3-4) ei käsittele arvojen tärkeyttä erikseen yksilölle tai ryhmälle, jokainen arvoluokka esittää arvon sen tarpeen ja motivaation mukaan. Seuraavassa taulukossa (katso taulukko 1) esitetään Schwartzin (1992) arvokehällä esiintyvät arvoluokat niiden motivaatiosisältöjen mukaan eli kerrotaan mitä kullakin kymmenestä arvoluokasta tarkoitetaan.

Taulukko 1. Schwartzin kymmenen arvoluokan motivaatiosisältö.

Ulottuvuus	Arvoluokka	Arvoluokan sisältö	Arvoluokan arvot	
			itseisarvo	välinearvo
Itsensä korostaminen	<i>Valta (Power):</i>	Vallan arvoluokassa tavoitellaan yhteiskunnallisen aseman (statuksen) ja arvostamisen saavuttamista (tunnustukset). Hallitaan muita ihmisiä ja varoja.	yhteiskunnallinen valta, arvovalta, varakkuus, julkisen kuvan säilyttävä ja yhteiskunnallinen tunnustus	
	<i>Suoriutuminen (Achievement):</i>	Suoriutumisen arvoluokassa päämääränä on henkilökohtainen menestys, joka osoitetaan olemalla pätevä yhteisön (kulttuurin) asettamien mittapuiden mukaan.		menestyvä, kyvykäs, kunnianhimoinen, vaikutusvaltainen ja älykäs
	<i>Hedonismi (Hedonism):</i>	Hedonismin arvoluokassa päämääränä on mielihyvän ja aistillisten nautintojen etsiminen sekä itsensä hemmottelu.	mielihyvä	elämästä nauttiva
Avoimuus muutokselle	<i>Vaihtelunhalu (/Virikkeisyys) (Stimulation):</i>	Vaihtelunhalun arvoluokassa tavoitellaan jännityksen hakemista ja uuden kokemista sekä haasteiden etsimistä elämässä.	monipuolinen ja jännittävä elämä.	uskalias
	<i>Itseohjautuvuus (Self-Direction):</i>	Itseohjautuvaisuuden arvoluokassa päämääränä on itsenäisen toiminnan ja ajattelun vapaus (itsenäisyys), suhteessa muihin, omien päämäärien valinta, uuden luominen ja tutkiminen.	luovuus, vapaus, itsekunnioitus	utelias, omia tavoitteita valitseva, riippumaton
Muiden huomiointi	<i>Universalismi (Universalism):</i>	Universalismin arvoluokassa tavoitellaan ihmisten ja luonnon hyvinvoinnin ymmärtämistä, arvostamista, suvaitsemista ja suojelemista. Universalismi ottaa huomioon muidenkin (myös luonnon) kuin lähipiiriin kuuluvien ihmisten tarpeet, ja on näin hyväntahtoisuuden arvoluokkaa laajempi.	ykseys luonnon kanssa, kauneuden maailma, sosiaalinen oikeudenmukaisuus, viisaus, tasa-arvo ja maailmanrauha.	ympäristöä suojeleva, laajakatseinen
	<i>Hyväntahtoisuus (Benevolence):</i>	Hyväntahtoisuuden arvoluokassa päämääränä on säilyttää ja edistää omann lähipiiriin kuuluvien läheisten hyvinvointia.	tosi ystävyys ja kypsä rakkaus	rehellinen, anteeksiantava, uskollinen, vastuullinen, avuliainen
Säilyttäminen	<i>Perinteet (Tradition):</i>	Perinteiden arvoluokassa tavoitteena on kulttuurin ja uskonnon välittämien tapojen ja aatteiden kunnioitus, niihin sitoutuminen ja niiden hyväksyntä. Perinteet symboloivat ryhmän yhteenkuuluvuutta.		oman elämänosansa hyväksyvä, uskoon pitäytyvä, nöyrä, perinteiden kunnioittaminen ja maltillinen

Säilyttäminen (jatkuu)	<i>Yhdenmukaisuus</i> (Conformity):	Yhdenmukaisuuden arvoluokassa päämääränä on pidättäytyä toiminnasta, haluista ja hetkellisistä mielijohteista, jotka voisivat järkyttää tai aiheuttaa harmia muille tai loukkaisivat yhteisön sosiaalisia odotuksia ja normeja sekä totuttuja tapoja vastaan.	kohteliaisuus, itsekuri	tottelevainen, vanhempia ja vanhoja ihmisiä kunnioittava
	<i>Turvallisuus</i> (Security):	Turvallisuuden arvoluokan päämääränä on yksilön, yhteiskunnan ja ihmissuhteiden turvallisuus, harmonia ja muuttumattomuus. Kansallinen turvallisuus palvelee yhteisön ja terveys yksilön mielenkiintoa.	kansallinen, turvallisuus, palvelusten vastavuoroisuus, yhteiskunnallinen järjestys, perheen turvallisuus, yhteenkuuluvuuden tunne	puhdas, terve

Lähde: Mukaillen Schwartz (1992, 5-12).

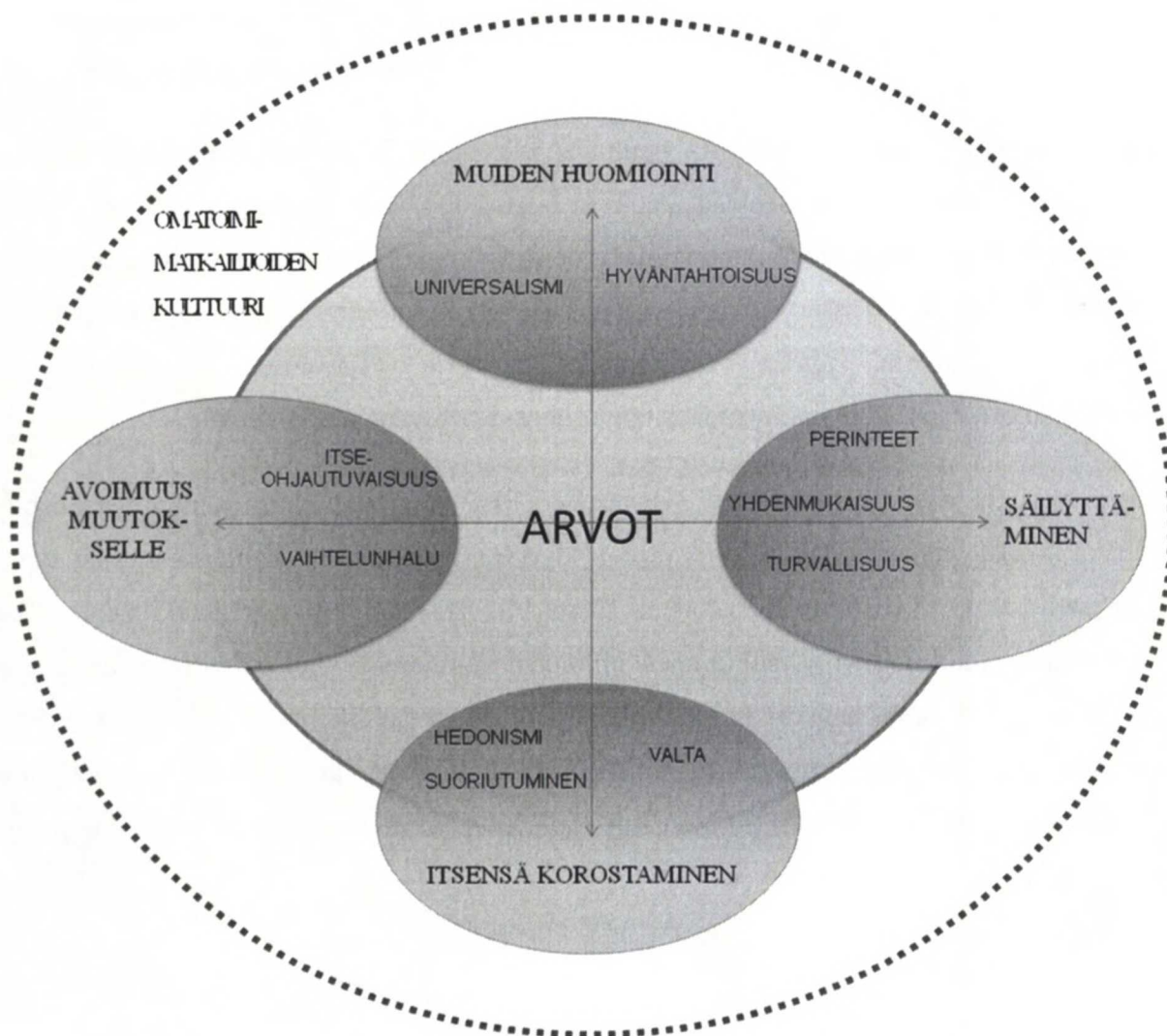
Schwartzin (1992) arvoluokituksesta puuttuvat uskontoon ja esimerkiksi työhön liittyvät arvot, joita mm. Helkama & Seppälä (2004) ja Jaari (2004) ovat tutkineet Suomessa. Lisäksi Schwartzin arvoluokitus jättää huomioimatta ne arvot, jotka eivät toteuta yhdenmukaisuutta maailmanlaajuisesti. Tässä tutkimuksessa tästä seikasta ei välitetä, vaan pyritään tunnistamaan arvoja, joiden vastaavuudet löytyvät Schwartzin arvoluokista ja pääarvoulottuvuuksista, ja jotka voidaan täten sijoittaa Schwartzin arvokehälle.

Tässä tutkimuksessa siis käytetään Schwartzin (1992) arvoluokittelua sen universalismin vuoksi, koska voidaan olettaa, että arvot löytyvät myös virtuaaliyhteisöissä käydyistä keskusteluista. Olisi siis erittäin epätodennäköistä, että näistä arvoista mikään ei ilmenisi tässä tutkielmassa tutkittavassa omatoimimatkailijoiden kulttuurissa. Schwartzin mallin avulla pystytään siis tunnistamaan ja luokittelemaan yleismaailmallisesti esiintyviä arvoja omatoimimatkailijoiden empiirisestä aineistosta välittämättä arvojen muutoksesta, jota esimerkiksi Inglehartin (1997) arvoluokitus (arvojen jako moderneihin ja postmoderneihin arvoihin) tutkii.

3.4 Viitekehysmalli kuluttajien arvoista matkailun virtuaaliyhteisössä

Schwartz (1992) kirjoittaa teoriansa pohjalta kymmenen arvoluokan esiintyvän jokaisessa kulttuurissa. Arvot ovat joko toisiaan täydentäviä tai keskeneään ristiriidassa olevia. Tässä viitekehyksessä (katso kuvio 12) nähdään, kuinka pääarvoulottuvuuksien mukaan neljään ääripäähän jaetut Schwartzin (1992) arvoluokituksen arvot voivat esiintyä omatoimimatkaileijoiden keskuudessa.

Kuvio 12. Viitekehysmalli omatoimimatkaileijoiden kulttuurin mahdollisista arvoluokista.

Tämän tutkielman teoriaosuuden tavoitteena on osoittaa, millaisia arvoja on mahdollista esiintyä virtuaaliyhteisössä, tarkemmin sanottuna omatoimimatkaileijoiden virtuaaliyhteisön jäsenillä. Kuvioista käy ilmi, kuinka Schwartzin (1992) tunnistamat motivaatioon perustuvat

kymmenen arvoluokkaa jakaantuvat kahden arvoulottuvuuden kesken neljään pääarvoryhmään, jotka ovat itsensä korostaminen, muiden huomiointi, muutokselle avoimuus ja säilyttäminen. Säilyttämisen arvoa tukevat perinteiden huomioiminen, yhdenmukaisuus ja turvallisuus. Avoimuutta muutokselle tukevat itsenäisyys ja vaihtelunhalu. Muiden huomioimista tukevat universalismi ja hyvántahtoisuuden arvoluokat. Itsensä korostamiseen liittyvät puolestaan vallan, hedonismin ja suoriutumisen arvot. Omatoimimatkailijoiden kulttuurissa voidaan olettaa ilmenevän samanlaisia arvoluokkia kuin maailmanlaajuisesti on tunnistettu.

Aikaisemmassa tutkimuskeskustelussa omatoimimatkailijoiden arvoja ei ole tunnistettu ja tätä kautta pyritty hahmottamaan, kuinka niitä voitaisiin hyödyntää markkinoinnissa. Tässä tutkielmassa lähdetään tekemään arvoanalyysia havainnoimalla omatoimimatkailijoiden virtuaaliyhteisön aktiivisia jäseniä ja tulkitsemalla heidän keskustelujaan Schwartzin (1992) arvomäärittelyjen pohjalta ja tunnistuen taten heidän arvot. Aktiivisten jäsenten arvojen tunnistaminen perustuu tärkeän kommunikointikanavan löytymiseen omatoimimatkailijoiden kohderyhmässä, koska aktiiviset jäsenet kehittävät, ylläpitävät ja vartioivat keskustelupalstaa vapaaehtoisesti, jolloin he ovat avainasemassa foorumin sisällön tuotannossa ja vaikuttamassa palstan tulevaisuuden suuntaan.

4. TUTKIMUKSEN EMPIIRISEN OSAN TOTEUTUS

Tässä luvussa esitellään tutkimuksen menetelmä ja aineisto sekä tarkastellaan tutkimusaineiston luotettavuutta. Työssä käytetään netnografiaa tutkimus- ja aineistonkeruumenetelmänä. Aineiston analyysissä hyödynnetään sisällön analyysiä ja teemoittelun ja tyypittelyn metodeja.

4.1 Laadullinen tutkimusote

Tutkimuskysymyksen edellyttää laadullista tutkimusta, koska tutkimuskysymyksenä ja ongelmana on varsin abstraktinen käsite ”arvot”. Arvojen todentaminen kvantitatiivisilla menetelmillä olisi ollut mahdollista mutta tässä tutkimuksessa haluttiin tietoa arvoihin liittyvistä syvemmistä merkityksistä, jolloin laadullinen tutkimustapa moniulotteisuudessaan ja aineistolähtöisyydessään tarjosi paremman lähestymistavan ongelmaan. Laadullisella tutkimusmenetelmällä pystytään mahdollisesti tavoittamaan uusia aiemmin tuntemattomia arvoja, kun taas määrällisellä tutkimusotteella olisi ollut mahdollista tutkia etukäteen tunnistettujen arvojen yleisyyttä omatoimimatkailijoiden keskuudessa. Omatoimimatkailijoiden arvoja olisi voitu selvittää myös kyselylomakkeella tai haastatteluilla. Alasuutarin (1994, 73) mukaan, tutkittaessa ihmisten merkitysrakenteita, tulee tutkimusaineiston olla tekstiä, jossa tutkittava kertoo omin sanoin siitä, miten hän jäsentää erilaisia asioita. Lisäksi laadullinen tutkimus ei pyri tekemään yleistyksiä tutkimusaineiston ulkopuolelle vaan kaikki yleistyksen tehdään tutkittavan aineiston keskuudessa.

Laadullista aineistoa voidaan kerätä monella eri tavalla, tässä työssä käytettiin internetin keskustelupalstalta poimittua materiaalia näytenäkökulmasta. Luonnollisesti esiintyvä tieto omatoimimatkailijoiden keskustelupalstalta tarjoaa rikkaan ja puhtaan tutkimusaineiston. Laadullisen tutkimuksen analyysi voi tapahtua monella eri tavalla, tässä työssä käytettiin teemoittelua ja sisällön analyysiä. Useampien eri näkökulmien avulla, esimerkiksi eri menetelmiä soveltamalla, voidaan samastakin kvalitatiivisesta aineistosta saada useampia tulkintoja, joista toiset ovat parempia ja selkeämpiä. Siten ei ole osoitettavissa yhtä ainoaa ja toista parempaa laadullista menetelmää (Alasuutari 1999, 216).

Alasuutari (1999, 254) mainitsee, että tarkkaa alkupistettä tutkimusprosessille on hankala määritellä, tutkimuksen nojatessa joiltakin osin aina edellisiin tutkimuksiin tai tutkijan aikaisempiin kokemuksiin. Tutkimuksen teoreettinen viitekehys on erotettava tutkimuksen empiirisestä aineistosta (Alasuutari 1999, 262).

4.1.1 Laadullisen tutkimuksen määrittelyä

Laadullinen tutkimus on ottanut vaikutteita lukuisista tutkimustraditioista ja ajattelusuunnista. Esimerkiksi laadullisten menetelmien käyttö yleistyi 1970-luvulla sosiaalitieteissä ja laajeni muualle 1980-luvulla (Eskola & Suoranta 1998, 26).

Laadullinen aineisto voi olla hyvin monipuolista (Alasuutari 1999, 49). Pelkistetyimmillään laadullinen aineisto on tekstiä, joka on voinut syntyä tutkijan vaikutuksesta tai tutkijasta riippumatta (Eskola & Suoranta 1998, 15). Tässä tutkimuksessa tutkimusaineisto on luonnollisesti esiintyvää tekstiä, joka on syntynyt tutkijasta riippumatta. Koska laadullisessa tutkimuksessa on lähes aina kyse pienestä määrästä tapauksia, mahdollisimman perusteellisesti analysoidusta näytteestä, voidaan laadullisessa tutkimuksessa puhua myös harkinnanvaraisesta näytteestä tilastollisten otantamenetelmien erotukseksi (Eskola & Suoranta 1998, 18).

Laadullisessa tutkimuksessa aineistoa katsotaan kokonaisuutena, jossa tulkinat ja analyysi pohjautuvat pelkästään sen yhden tutkittavana olevan ilmiön syiden erittelyyn (Alasuutari 1999, 38–39). Merkitystulkintojen tekeminen on laadullisen tutkimuksen ydintä, samalla kun se ruotii kulttuurin käsitettä (Alasuutari 1999, 24 & 53).

Yksiköiden rajallisen määrän vuoksi laadullinen analyysi eroaa tilastollisesta analyysistä ja sen antamista tilastollisista todennäköisyyksistä (Alasuutari 1999, 38). Tilastollinen analyysi sallii poikkeukset yleisestä säännöstä, kun taas laadullisessa tutkimuksessa tutkittavalta aineistolta vaaditaan ehdotonta luotettavuutta ilman ristiriitoja esitetyn tulkinnan kanssa (Alasuutari 1999, 38). Lopullisten tutkimustulosten validiteetin ja reliabiliteetin ratkaisee Alasuutarin (1999, 214) mukaan se, kuinka looginen ja hyväksyttävä *paikallinen selitys* on, ja mitä useammat todisteet aineistossa puhuvat sen puolesta ja mikä merkitys paikallisella selityksellä näyttää olevan selitettäessä muutakin, kuin vain tutkimuksen kohteena ollutta aineistoa. Alasuutarin (1999, 53) mukaan laadullinen tutkimus voi sisältää myös kvantitatiivisia osatarkasteluja. Tässä tutkimuksessa käytettiin kvantitatiivista osatarkastelua pallontallaajat.net yhteisössä olevien omatoimimatkailijoiden yleisten demografisten piirteiden selventämiseen. Tuloksista esitettävä tulkinta ei perustu otoksen edustettavuuteen, sen sijaan tulkinnan tulee päteä paitsi tutkimusaineistossa oleviin lauseisiin myös lauseisiin, joita ei tutkimusta tehtäessä ole edes lausuttu (Alasuutari 1999, 206).

Alasuutari (1999, 51) esittää laadullisen tutkimuksen kaksivaiheisena. Ensimmäinen vaihe ilmenee havaintojen tuottamisena, jossa havainnot pelkistetään keskittymällä olennaiseen ja yhdistämällä raakahavaintoja. Toinen vaihe ilmenee tulosten tulkintana, jossa viitataan muuhun tutkimukseen ja teoreettiseen viitekehykseen sekä selitetään ymmärtävällä tavalla. Lisäksi kirjoitusprosessi liittyy olennaisesti laadulliseen tutkimukseen (Alasuutari 1999, 28).

Havaintojen yhdistäminen

Alasuutari (1999, 40) erottaa havaintojen pelkistämisen kahteen osaan, kun aineistoa tarkasteltaessa löytyy esimerkkejä samasta ilmiöstä. Tarkasteltaessa aineistosta olennaista teoreettisen viitekehyksen kannalta, esimerkiksi keskustelupalstan tekstejä, voidaan niistä pelkistää erillisiä ja hieman hallittavampia raakahavaintoja (Alasuutari 1999, 40). Tämän jälkeen voidaan erillisiä raakahavaintoja vielä yhdistää yhdeksi tai harvemmaksi havaintojoukoksi niiden yhteisen piirteen vuoksi, joka pätee luonnollisesti koko aineistoon (Alasuutari 1999, 40). Pelkistämisen tavoitteena ei kuitenkaan ole keskivertoyksilöiden tai tyyppitapausten määrittäminen (Alasuutari 1999, 42). Ihmisten ja havaintojen välisten erojen avulla ymmärretään, mistä jokin asia johtuu, sen vuoksi erot ovat tärkeitä laadullisessa tutkimuksessa (Alasuutari 1999, 43). Lähdekritiikin keinoin tässä tutkimuksessa etsitään yhteisiä piirteitä, joiden pohjalta konstruoidaan esitys Pallontallaajat.net:ssä ilmenevistä omatoimimatkailijoiden arvoista. Kun useat henkilöt antavat tutkijalle samanlaisen lähdetiedon toisistaan riippumatta, voidaan tietoa pitää luotettavana (Alasuutari 1999, 41). Tässä työssä ilmeni keskustelupalstalta poimituista lainauksista yhteneväisiä teemoja, joiden avulla raakahavainnot yhdistettiin saman arvoluokan alle. Ennen yhdistämistä aineistosta eroteltiin epäolennainen aineisto pois. Aineistoa ryhmiteltiin samankaltaisten ja samaa asiaa tarkoittavien lainauksien avulla.

Merkitysten tulkinta

Käytettävissä olevien vihjeiden ja tuotettujen havaintojen pohjalta päästään laadullisen analyysin toiseen vaiheeseen, joka on merkitysten tulkinta (Alasuutari 1999, 44). Etnografisissa tutkimuksissa korostuu kulttuurin tulkinta verrattuna havaintojen yhdistämiseen (Alasuutari 1999, 49). Tulkittaessa laadullisen tutkimuksen tuloksia, ilmenee palaamista alkuperäiseen aineistoon sekä yhdistettyjen raakahavaintojen uudelleen tulkintaa ja usein uusien esiin nousevien kysymysten läpikäymistä aineistosta (Alasuutari 1999, 44–47).

Tulkinnoissa käytetään apuna niitä erityisiä, yksittäisiä tapoja, joilla eri ihmiset ilmaisevat jonkin asian (Alasuutari 1999, 44). Yhdistettyjen havaintojen tulkintojen ohella merkityksiä etsitään raakahavainnoista ja koko empiirisestä aineistosta (Alasuutari 1999, 44). Kuvailemalla yksityiskohtaisemmin jotain tiettyä tapausta tai esittämällä yksittäisen viittauksen, kuten puhesitaatin, annetaan hyviä tulkintavihjeitä lukijalle (Alasuutari 1999, 52). Tässäkin tutkimuksessa on pyritty esittämään ja antamaan mahdollisimman monipuolisesti tulkintavihjeitä ja selityksiä lukijan tulkintojen pohjalle.

4.1.2 Tutkimusetiikka, eettisyys – anonymius, anonymiteetti

Etnografiseen tutkimukseen liittyvät vahvasti eettiset kysymykset. Näitä eettisiä kysymyksiä ovat tutkimukseen osallistumisen vapaaehtoisuus, tutkimukseen osallistuvien tietoisuus tutkimuksen tarkoituksesta sekä tietojen käytöstä että sen raportoinnista.

Julkiset asiakirjat ovat vapaasti tutkittavia, ja näin ollen vapaasti julkaistut, puoliorganisoidut internet-sivustot, kuten keskustelupalstat, ovat vapaata tutkimusaineistoa (Kuula 2006, 171–17). Puoliorganisoitu tarkoittaa sitä, että internet-sivustolla on palvelun luoja ja ylläpitäjä mutta julkaiseminen, puheenvuorojen lähettäminen keskustelufoorumille, tapahtuu yksilöiden omasta tahdosta (Kuula 2006, 173). Tutkimukseen osallistuminen on ollut tässä tutkimuksessa periaatteessa vapaaehtoista, koska tutkittavat keskustelupalstan käyttäjät ovat vapaaehtoisesti keskustelleet ja kirjoittaneet verkkoyhteisöön sekä käsitelleet aiheita. Jokainen käyttäjä voi vastata tai jättää vastaamatta keskustelupalstalla oleviin aiheisiin sekä luoda itse uuden aiheen, josta haluaa keskustella.

Hänninen (2003) on samaa mieltä internetissä olevien materiaalien julkisuudesta, joita voidaan rinnastaa hänen mielestään vaikka sanomalehtiartikkeleihin. Tähän nojaten ei annettu etukäteen tietoa tutkimuksesta, tutkimusmenetelmästä ja aikavälistä, jolloin havainnointia aiottiin suorittaa, koska tutkimuksen tarkkailun kohteena oleva virtuaaliyhteisön keskustelupalsta on julkinen, ja näin ollen laillisesti ei ollut estettä havainnoida yhteisön keskusteluita.

Internetin keskustelupalstoille on tyypillistä anonymisuus ja nimimerkit (Kuula 2006, 184). Pallontallaajissa käyttäjät ovat luoneet itselleen haluamansa nimimerkin, jonka turvin he käyvät keskustelua yhteisössä. Jo pelkästään tämä piilottaa keskustelijoiden todellisen henkilöllisyyden ja toimii keskustelijoiden anonymiteettisuoja. Koska kyseessä on tietty virtuaaliyhteisö: Pallontallaajat.net, yhteisöön tutustumalla ja yhteisön toimintaa seuraamalla

opitaan tuntemaan ja pystytään tunnistamaan kiinnostavimmat nimimerkit ja seuraamalla näiden nimimerkkien toimintaa pystytään luettelemaan nimimerkille sopiva piirteitä ja tekemään päätöksiä nimimerkkien käyttäytymisestä yleensä. Havainnoitavien keskustelijoiden tarkka tunnistettavuus ei tule kuitenkaan onnistumaan, joten eettistä tunnistettavuusongelmaa ei tässä työssä ole. (Eskola & Suoranta 1996).

Tutkimuseettisesti voidaan huomioda myös se, kuinka avointa keskustelu on ja millaisista aiheista keskustelupalstalla kirjoitetaan (Kuula 2006, 185). Kuula kirjoittaaakin, että on hyvä pohtia ja tutkimuksessaan eettisesti perustella, miksi ja miten tällaista aineistoa tutkimuksessaan käyttää, koska jotkut voivat kokea avoimen keskustelupalstan hyvin rajatuksi ja turvalliseksi yhteisöksi (Kuula 2006, 184).

Tutkittu Internet-yhteisö ei vaadi rekisteröitymistä keskustelujen lukemiseen, joten yhteisö voidaan kokea hyvin avoimeksi. Keskustelupalstalla keskustellaan nimimerkkien avulla anonyymisti, ilman tarkempien tietojen antamista, toki jotkut ovat antaneet tarkempia tietoja nimimerkin lisäksi, kuten sähköposti-osoitteensa, asuinpaikkakuntansa ja kotisivunsa osoitteen mutta hyvin harvat ovat kertoneet ne. Lisäksi nimimerkin alla näkyy, milloin nimimerkki on liittynyt yhteisöön ja kuinka monta viestiä hän on siihen mennessä kirjoittanut. Tutkimuksen aikana rekisteröiduttiin yhteisön käyttäjäksi mutta keskustelupalstalta tehtävästä tutkimuksesta ei ilmoitettu virtuaaliyhteisöön. Henkilötietojen ei koettu olevan liian avoimia, ja palstan ei koettu olevan niin rajoittunut näiden seikkojen vuoksi, että olisi ilmoitettu ja kysytty lupaa keskustelujen hyödyntämiseen. Eskola ja Suoranta (1998, 99) toteavat, että havainnoinnista voidaan joko kertoa tutkittaville tai olla kertomatta.

Tutkimuksessa pohdittiin Kuulan (2006, 195–199) eettisten kysymysten perusteella internet tutkimusta. Pallontallaajien verkkoaineistolle ei ole määritelty säilytysaikaa, joten koettiin, että viestin lähettäneet nimimerkit tietävät, että heidän tekstiänsä voidaan lukea ja havainnoida pitkänkin ajan kuluttua niiden todellisesta kirjoitushetkestä. Koska sivustoa ei ole suunnattu lapsille ja sivuston aihe ei ole eettisesti herkkä (vrt. esim. terveyteen liittyvät) ei tämän vuoksikaan ilmoitettu tai oltu yhteydessä sivuston ylläpitäjiin. Sivuston käyttötarkoitus on keskustella matkailuun liittyvistä asioista ja sivuston käyttäjät ovat ymmärtäneet tämän käyttötarkoituksen erinomaisesti ja keskustelut sivuavat aina enemmän tai vähemmän matkailua. Seuraavassa kappaleessa esitellään tutkimuksen case-ympäristö Pallontallaajat.net.

4.2 Case: Pallontallaajat.net

Tutkimuksen caseympäristönä oli virtuaaliyhteisö: *Pallontallaajat.net*. Pallontallaajat on internetin keskustelufoorumi omatoimisille reppumatkailijoille (www.pallontallaajat.net, 2007). Tammikuussa 2007 Matkailutoimittajien Kilta ry palkitsi Pallontallaajat.net Matka 2007- messuilla parhaana nettisivustona. (Pallontallaajat, 2007).

Yhteisö valittiin, koska se on tunnetuin ja suurin suomalainen omatoimimatkailuun keskittynyt keskustelupalsta. Keskusteluja on myös runsaasti ja riittävän pitkälle historiassa taaksepäin. Alun alkaen www.pallontallaajat.net kehittyi Valtion Rautateiden sivuilla interrailista yleisesti toistuvien kysymysten (*Interrail FAQ*) ja niiden vastauksien pohjalta. Tämän jälkeen sivusto alkoi kehittyä yhä enemmän ja enemmän myös omatoimimatkailua koskevaksi, eikä vain interrailia koskevaksi. Sivusto toimi jonkin aikaa nimellä Interrail & Omatoimimatkailu, josta se vuonna 2003 vakiintui Pallontallaajiksi osoitteessa www.pallontallaajat.fi (<http://fi.wikipedia.org/wiki/Pallontallaajat>, 2008). Eli yhteisö on jotakuinkin alle kymmenen vuotta vanha. Muita suomalaisia omatoimimatkailuun liittyviä keskusteluja löytyy esimerkiksi Suomi24:n ja Matkapalstan sekä Plazan virtuaaliyhteisöistä (<http://keskustelu.suomi24.fi> 2008; <http://www.matkapalsta.com> 2008; <http://keskustelu.plaza.fi> 2008), mutta pallontallaajat eroaa näistä ainutlaatuisuudellaan keskittymällä pääasiallisesti omatoimimatkailuun.

Sivusto on ollut internetissä yleisesti saatavilla nykyisellä nimellään vuodesta 2003 ja se toimii moitteettomasti. Sivustoon luotetaan omatoimimatkailijoiden keskuudessa ja sinne tullaan yhä uudestaan. Virtuaalisuudesta johtuen paikka ja aika eivät määrittele osallistumista, joten esimerkiksi maantieteellinen sijainti ei ole este yhteisöön liittymiseen. Suomenkieli rajoittaa kuitenkin keskustelupalstalle ja virtuaaliyhteisöön osallistumista. Yhteisön toiminta perustuu omatoimimatkailijoiden keskinäiseen tuttavallisuuteen. Yhteisön jäsenet jakavat samankaltaisia matkailuun liittyviä kokemuksia ja ovat kiinnostuneita samoista asioista ja erityisesti omatoimimatkailusta. Jäsenet voivat muuten olla hyvinkin erilaisia mutta heitä yhdistää omatoimimatkailuun liittyvä intohimo.

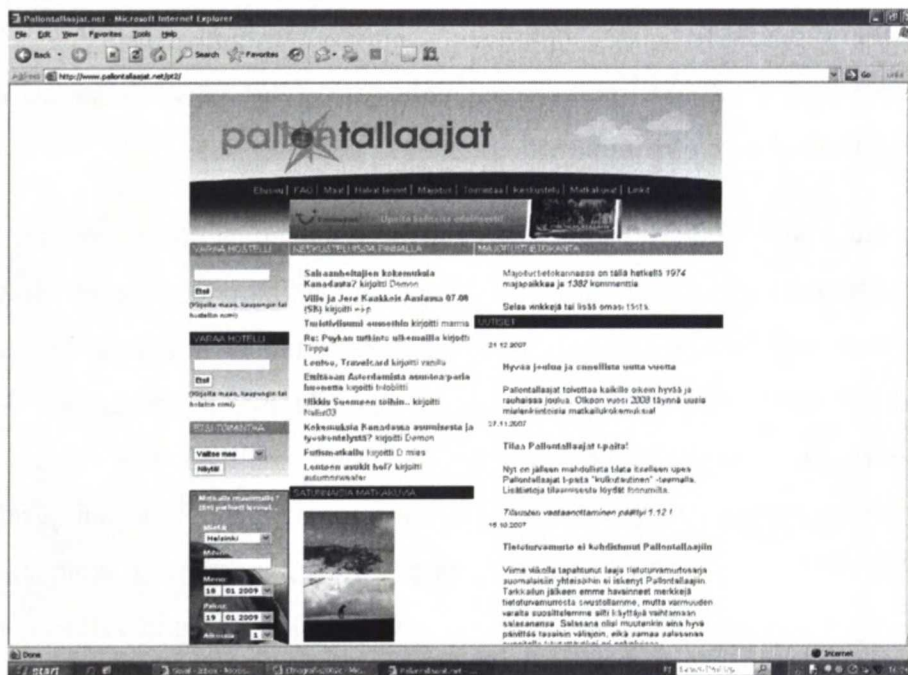
Tämän tutkimuksen aineisto koostuu lukuisista keskusteluista, jotka ovat olleet luettavissa www.pallontallaajat.net keskustelupalstalla talven 2007–2008 aikana. Keskustelupalstan aiheet sivuavat ajankohtaisista reaali maailman tapahtumista yksittäisten matkakohteiden ja matkailupalveluiden pohdintaan ja yhä edelleen kaikenlaisiin matkakokemuksiin ja matkoihin sekä matkailusta herääviin kysymyksiin ja niiden miettimiseen tuhansin eri aihein ja viestein.

Näistä keskusteluista otettiin tätä tutkimusta varten tarkempaan käsittelyyn 10 eniten kirjoittaneen nimimerkin keskustelut pääasiassa vuodelta 2007, sillä kaikkien keskustelujen läpikäyminen ei olisi ollut mahdollista tutkimukseen käytettävissä olleen ajan puitteissa. Kuten mainittu, keskustelua käydään yhteisössä suomeksi, joka luo jonkinlaisia rajoitteita globaaliutta ajatellen mutta tekee mielenkiintoiseksi tutkia juuri suomalaisten omatoimimatkailijoiden arvoja.

4.2.1 Pallontallaajat sivusto

Pallontallaajat sivustolla voidaan mm. keskustella omatoimimatkailuun liittyvistä asioista ja kokoontua samanmielisten omatoimimatkailusta kiinnostuneiden ihmisten kesken. Pallontallaajat sivusto rakentuu sivun ylhäällä olevaan navigointipalkkiin, jonka avulla sivustolla voidaan navigoida mielenkiinnon mukaan. Navigointipalkin kohteet ovat: Etusivu, FAQ, Maat, Halvat lennot, Majoitus, Toimintaa, Keskustelu, Matkakuvat ja Linkit (katso kuva 1).

Kuva 1. Pallontallaajat sivusto 11.1.2008.

Lähde: Pallontallaajat (11.1.2008 kello 16.25).

Lisäksi sivuston etusivulla on mahdollisuus varata hostelleja ja hotelleja sekä etsiä toimintaa, vuokrata autoja ja etsiä lentoja (ebookersin ja Supersaverin mainostila), nähdä keskustelussa pinnalla olevat kymmenen viimeisintä keskustelua, katsella satunnaisia matkakuvia, tutustua

majoitustietokantaan ja nähdä Pallontallaajien viimeisimmät uutiset sekä yhteystiedot ja muu info.

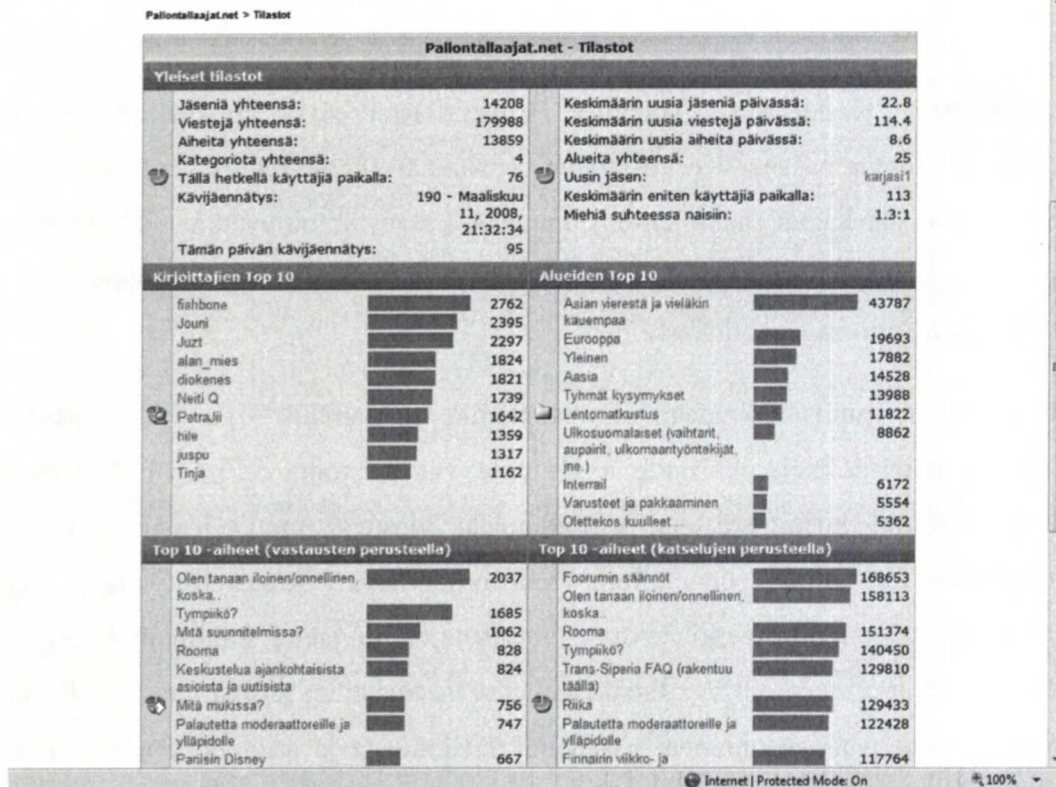
Näistä kohteista ”Keskustelu” johdattaa Pallontallaajat sivuston keskustelufoorumille. Painamalla sitä kohtaa pääsee ”Keskustelujen” ensimmäiselle sivulle, jossa ylläpito tiedottaa foorumin säännöistä. Kuten sääntöjen ensimmäiset lauseet ilmoittavatkin, Pallontallaajat.net säännöt on laadittu siksi, ”...jotta keskustelu Pallontallaajien foorumissa olisi mahdollisimman sujuvaa ja laadukasta.”

Pallontallaajien foorumissa voidaan siis seikkailla käyttämällä sivun ylälaudassa olevia foorumin navigointilinkkejä. Palstalle siis ei ole välttämätöntä rekisteröityä, päästäkseen lukemaan foorumin kirjoituksia tai kirjoittamaan viestejä, mutta jos haluaa kirjoittaa nimimerkillään foorumille, on silloin rekisteröidyttävä. Rekisteröityminen tapahtuu kirjoittajan valitseman nimimerkin avulla. Keskustelut on jaettu Pallontallaajat-yhteisössä aiheidensa mukaan eri teemoihin ja luokkiin, kuten keskustelupalstoilla yleisesti. Pääluokkia, joihin keskustelut ovat jakaantuneet, on neljä: Tiedotukset ja säännöt, Omatoimimatkailu, Maapallo on pyöreä ja Muuta mukavaa.

Keskustelupalsta toimii vireästi ja sinne tulee uusia viestejä jatkuvasti. Esimerkiksi 29.1.2007 rekisteröityneitä käyttäjiä oli 12 799 kun taas 13.3.2008 heitä oli jo 14 199. Samoin esimerkiksi viestejä oli 29.2.2008 178146 kappaletta ja 25.3.2008 180 847. Rekisteröityneiden käyttäjien ja viestien lukumäärä siis kasvoi koko havainnointiajanjakson ajan. Tarkastelemalla rekisteröityneiden käyttäjien profiileita, voi huomata, että suurin osa uusista rekisteröityneistä käyttäjistä ei kirjoita palstalle yhtään viestiä. Niinpä palstalla olevat tämän tutkimuksenkin kannalta merkitykselliset viestit ja aineisto koostuvat pääasiassa aktiivisten ja säännöllisten omatoimimatkailijafoorumilaisten kirjoituksista.

Maaliskuun puolivälissä (11.3.2008) hämminkiä aiheutti pallontallaajien keskustelualueen ja keskustelualueella käytettävän ohjelmiston päivitys, jonka myötä koko keskustelualueen ilme ja toimintatavat hieman muuttuivat. Aihejaot kuitenkin pysyivät samana ja kirjoitukset siirtyivät uuteen järjestelmään. Haasteita aiheuttivat uudenlaiset haut, mutta esimerkiksi tilastointi esitetään kattavasti uudella sivustolla (katso kuva 2).

Kuva 2. Pallontallaajat.net tilastoja sivu.

Lähde: Pallontallaajat (14.3.2008).

Keskustelufoorumin ohjelmistopäivityksen jälkeen keskustelupalstan toimintojen seuraaminen oli paljon helpompaa, sivujen ”tilastoja” osion ansiosta. Siitä näkee yhdellä silmäyksellä yleiset tilastot, kuten kirjoittajien top kympin, aiheiden top kympin, aiheiden top kympin vastausten perusteella, aiheiden top kympin katselujen perusteella, eniten uusia aiheita aloittaneiden top kymppi sekä pisimpään keskustelualueen sisällä olleiden top kympin. Lisäksi sivun alalaidassa on keskustelualueen historia, jossa näkee kuukauden sekä päivittäisen yhteenvedon aiheista, jäsenistä, viesteistä ja eniten paikallaolleista.

Tilastosivulta voi helposti määrittellä yleisten tilastojen perusteella esimerkiksi omatoimimatkailun yhteisön aktiivisimmat jäsenet ja yhteisössä eniten huomiota saaneet keskustelut. Lisäksi tilastoista voi huomata helposti trendejä keskustelijoiden määrässä ja lähetetyissä viesteissä. Seuraavaksi kerrotaan hieman tilastollista analyysiä yhteisön käyttäjien demografisista piirteistä.

4.2.2 Analyysiä ja havaintoja yhteisön jäsenistä ja havainnointiajanjaksolla keskustelufoorumille aktiivisesti kirjoittavista

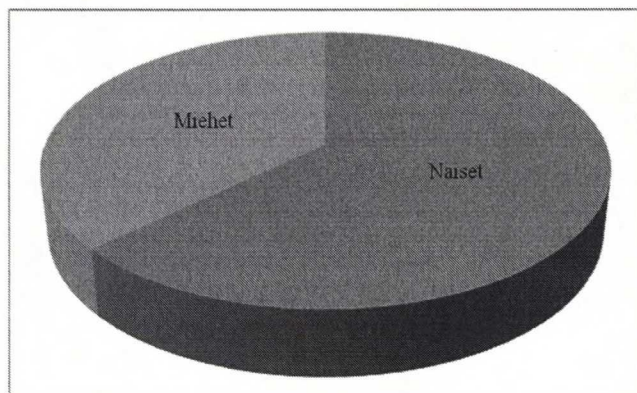
Vaikka tässä tutkimuksessa keskitytään erityisesti kymmenen aktiivisimman keskustelijan seuraamiseen, valotetaan tässä kappaleessa hieman pallontallaajat.net yhteisön käyttäjien yleisiä piirteitä ”*Millaisia ihmisiä pallontallaajat ovat?*” keskustelun perusteella. Keskusteluun oli vastannut yli 500 keskustelijaa, joten se antaa jonkinlaisia viitteitä siitä, millaisia demografisia piirteitä yhteisöön kirjoittelevat omaavat.

Pallontallaajiin kirjoittelevat ovat aika nuoria. Keskusteluun vastanneiden iän keskiarvoksi tuli 22 vuotta. Eniten vastanneissa oli 21 -vuotiaita kirjoittajia, nuorimman ollessa 14 -vuotias ja vanhimman 55 vuotta. Ikäprofiili ei tule oikeastaan yllätyksenä, koska noin 20 vuoden iässä on hyvin tyypillistä lähteä omatoimimatkoille elämäntilanteen joustaessa. Perheitä ei ole vielä perustettu ja meneillään saattaa olla välivuosi tai opinnoista voidaan ottaa hyvin vapaata matkustelua varten. Työelämäkään ei vielä sido välttämättä vakituiseen työpaikan muodossa, joten se myös saallii joustavasti omatoimimatkailun.

Vastaajista suurin osa, noin kaksi kolmannesta, oli naisia ja loput noin kolmannes miehiä (katso kuva 3).

Kuva 3. Omatoimimatkailusta keskustelevien sukupuoli.

Sukupuoli	N	%
Nainen	357	63
Mies	208	37
Yht.	565	100

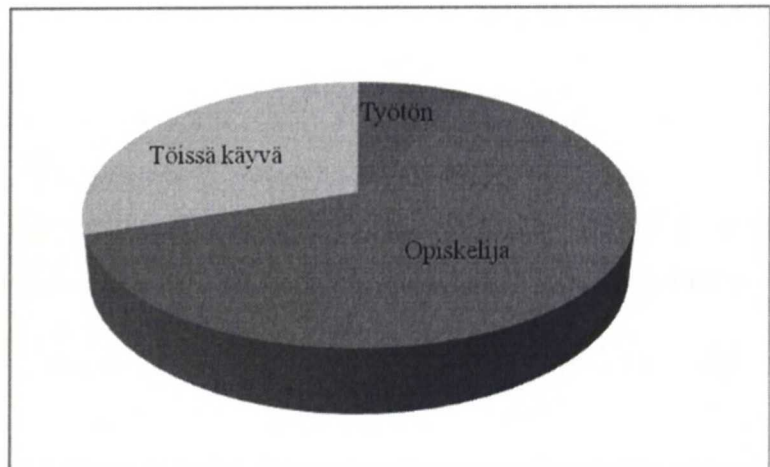

Naisenemmistö keskusteluun vastanneista kirjoittaneissa oli hieman yllättävää. Tämä sen vuoksi, että keskustelijat piiloutuvat nimimerkkien taakse, joten heidän sukupuoltaan ei tiedä, eivätkä ne oikeastaan keskusteluistakaan käy ilmi, ja sen vuoksi enemmistö jomman kumman sukupuolen suuntaan on yllättävää.

Vastaajista suurin osa, noin kaksi kolmännestä oli opiskelijoita. Seuraavaksi eniten, noin kolmannes oli työssä käyviä ja noin kymmenesosa työttömiä (katso kuva 4).

Kuva 4. Omatoimimatkailusta keskustelevien tausta.

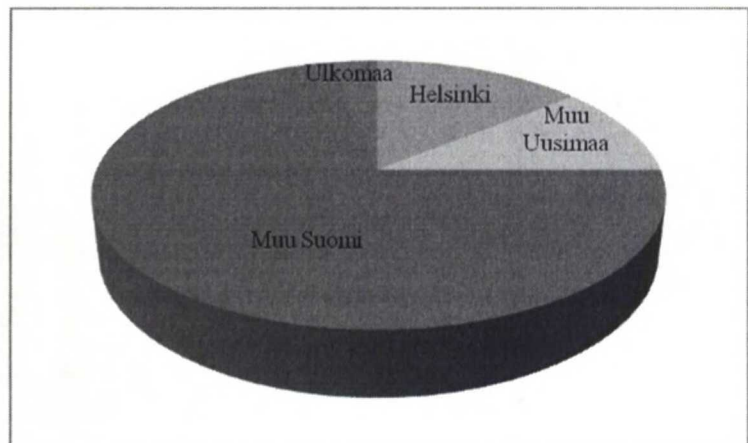
Opiskeletko	N	%
Työtön	45	8
Opiskelija	346	62
Töissä	170	30
Yht.	561	100

Vastaajien asuinpaikkana noin viidenneksellä oli tällä hetkellä muu Suomi. Noin viidennes asui Helsingissä, noin kymmenesosa ulkomailla ja noin kymmenesosa muulla Uudellamaalla (Espoo, Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Tuusula, Vantaa, Lohja, Sammatti, Hanko) (katso kuva 5). Yhteisö on siis hyvin suomalainen.

Kuva 5. Omatoimimatkailusta keskustelevien asuinpaikka.

Asuinpaikka nyt	N	%
Helsinki	130	23
Muu Uusimaa	53	10
Muu Suomi	313	56
Ulkomaa	63	11
Yht.	559	100

Melkein kolme neljäsosaa vastaajista kertoi olevansa kotoisin muualta Suomesta, kuin Helsingistä ja Uudeltamaalta tai ulkomailta. Noin kymmenesosa oli kotoisin Helsingistä ja muualta Uudelta maalta (Espoo, Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Tuusula, Vantaa, Lohja, Sammatti, Hanko). Ulkomailta kotoisin olevia oli näistä vastaajista vain 3 %.

Seuraavaksi kerrotaan keskustelufoorumille aktiivisesti kirjoittavista nimimerkeistä.

4.2.3 Tutkimuksen erityisenä kohteena olleet keskustelufoorumille kymmenen eniten kirjoittanutta nimimerkkiä

Pallontallaajat yhteisön vilkkaimmat ja samalla yhteisön aktiivisimmat jäsenet löytyvät liitteessä 2 lueteltujen nimimerkkien joukosta (katso liite 2). Esimerkiksi 80 jäsentä muodostavat alle prosentin yhteisön rekisteröityneistä käyttäjistä, mutta heidän kirjoitukset pelkästään muodostavat kolmanneksen yhteisön keskustelupalstan kirjoituksista (182 208 viestiä keskustelupalstalla yhteensä verrattuna näiden aktiivisten nimimerkkien viesteihin, joita on 61 382 kappaletta). Näistä nimimerkeistä todettiin viestimäärien, viestiä per päivä ja viimeksi paikalla olemisen perusteella 10 aktiivikäyttäjää (Äkkinen 2005; Kozinets 1999), joita tässä tutkimuksessa pääasiassa seurattiin.

Keskustelupalstalle kymmenen eniten koskaan kirjoittanutta nimimerkkiä pysyivät samana koko havainnointiajanjakson läpi. Eniten kirjoittaneet nimimerkit olivat fishbone, Jouni, Juzt, Neiti Q, alan_mies, diokenes, PetraJii, hile, juspu ja Tinja. Tämä kirjoitettujen viestien määrään perustuva järjestys kirjoittajien kesken pysyi muuten samana, lukuun ottamatta NeitiQ:ta, joka alkukevästä kirjoitti vähemmän ja putosi pari keskustelijaa alemmas, jonka seurauksena diokenes ja alan_mies nousivat ylemmäs neljännelle ja viidennelle sijalle kymmenen eniten kirjoittaneen vertailussa (katso vertailua taulukosta 2).

Taulukko 2. Kymmenen eniten kirjoittanutta nimimerkkiä.

Sija	29.11.2007	viestimäärä	30.1.2008	13.3.2008	viestimäärä
1.	fishbone	2750	2752	fishbone	2761
2.	Jouni	2350	2375	Jouni	2395
3.	Juzt	2115	2212	Juzt	2294
4.	Neiti Q	1709	1738	alan_mies	1824
5.	alan_mies	1665	1729	diokenes	1821
6.	diokenes	1633	1729	Neiti Q	1739
7.	PetraJii	1586	1611	PetraJii	1641
8.	hile	1348	1359	hile	1359
9.	juspu	1318	1316	juspu	1317
10.	Tinja	1096	1142	Tinja	1162

Lähde: Pallontallaajat (29.11.2007, 30.1.2008 ja 13.3.2008).

Nimimerkki fishbone on eniten palstalle kirjoittanut. Hän ei enää kirjoittele ihan niin paljon kuin alkuaikoina, mutta koska on joskus kirjoittanut palstalle suuren määrän viestejä, niin hän pysyy kymmenen eniten kirjoittaneen kärjessä kirjoittamalla vain muutaman viestinkin kuukaudessa. Lisäksi näistä nimimerkeistä hile kuuluu 10 eniten kirjoittaneemman joukkoon vanhojen viestien perusteella, hän on ollut joskus aktiivinen palstalla kävijä mutta ei ole kirjoitellut palstalle enää muutamaan vuoteen säännöllisesti. Myös nimimerkki juspu ei ole

kirjoitellut mainittavasti vuoden 2006 jälkeen. Seuraava luku esittelee Pallontallaajien keskustelupalstalla havaitut tämän empiirisen tutkimuksen tuloksena löydetty omatoimimatkailijoiden arvot.

4.3 Netnografia

Kuluttajan toiminta virtuaaliyhteisöissä tuo esiin kulttuurin. Laadullinen tutkimus analysoi aina kulttuurin käsitettä ja pyrkii selittämään merkityksellistä toimintaa (Alasuutari 1999, 24). Tässä tutkimuksessa pyritään tunnistamaan laadullisen analyysin avulla omatoimimatkailun kulttuuriin liittyviä arvoja netnografialla. Netnografisen tutkimuksen voi tehdä tutkittavaan kulttuuriin kuuluva jäsen tai sitä lähellä oleva, kuten myös kulttuurille täysin tuntematon (Coffey 1999, 22). Omatoimimatkailijoiden kulttuurin tutkimus netnografialla auttaa ymmärtämään monipuolisesti virtuaaliyhteisön arkea ja siellä tapahtuvaa käyttäytymistä sekä omatoimimatkailijoiden merkityksen antoja. Tutkijan omat matkailukokemukset auttavat virtuaaliyhteisön keskustelujen tulkinnassa.

Omatoimimatkailijoiden kulttuurista luonnollisesti esiintyvää tietoa

Kozinets (1997, 1998, 1999, 2002) tunnisti ensimmäisenä lähellä olevien ja runsaasti tietoa sisältävien internetin keskustelupalstojen potentiaalin markkinoijille. Luonnollisesti esiintyvä tieto on tärkeä tiedon lähde, etenkin kulttuurillista markkinointia ja kuluttajatutkimusta varten (Moisander & Valtonen 2006, 70). Sitä ei usein ole vain helppoa löytää ja hankkia mutta luonnollisuudessaan se on sopivinta tietoa tutkittavasta kulttuurista (em.). Oleellisesti nykyaikaisempaa menetelmänä etnografiasta, netnografialla tutkitaan internetissä toimivia keskustelupalstoja ja kulttuureja, nopeammalla, yksinkertaisemmalla ja halvemmalla tavalla, kuin käyttämällä esimerkiksi fokusryhmiä tai vähemmän tungettelevalla tavalla kuin käyttäen etnografiaa (Kozinets 2002, Kankkunen 2007, 180). Kozinetsin (1998; 2002, 61) mukaan netnografia on oleellisin virtuaaliyhteisöjen tutkimiseen kehitetyistä kvalitatiivisista tutkimusmenetelmistä.

Erilaisia luonnollisesti esiintyviä tietoja ja arkistoituvia kulttuurin jäsenten itsensä tuottamia materiaaleja voidaan käyttää tutkimuksen empiirisenä tutkimusmateriaalina ilman erityistä aineiston keräämistä (Moisander & Valtonen 2006, 69). Internet-pohjaisia keskustelupalstoja ja virtuaaliyhteisöjä voidaan analysoida erityisesti nykyajan kuluttajakulttuureista oppimiseksi (em.). Moisander ja Valtonen (2006, 102) tähdentävät kulttuurisen ilmiön ymmärtämistä aineiston analysoinnissa. Etnografisessa tutkimuksessa empiirinen aineisto antaa sisäänpääsyn

kulttuurisen ilmiön ymmärtämiseen ja oppimiseen (Moisander & Valtonen 2006, 102). Netnografiassa yhdistyvät kahdenlaiset tiedot: virtuaaliyhteisöstä kopioidut tiedot sekä tutkijan itsensä kirjoittamat havainnot ja tulkinnat näistä internet-foorumilta kerätyistä tiedoista (Kozinets 2002).

Mariampolski (2006, 129) kertoo etnografien etsivän ihmisten omakuvan rakennetta, minän omakuvan ja itsensä esittämistä, ja ihmistenvälistä kommunikointia. Etnografien pitäisi olla selvillä psykologiasta, sosiologiasta, antropologiasta sekä kieli- ja taloustieteistä. Kulttuurisen käyttäytymisen luokittelulla voidaan käyttäytymistä jakaa rituaaleihin, rooleihin, käytännön toimintoihin ja tavoitepainotteisiin käyttäytymisiin, esityksiin ja leikkeihin sekä peleihin ja muuhun ajanviettoon (em. 130–132). Tämän hetken kuluttajakulttuuri on yhteisöllisempää ja voidaankin puhua yhteisöllisestä kulttuurin ohjaamasta kuluttamisesta (Kozinets, 2006). Erityisesti markkinoinnissa voidaan hyötyä kuluttajakulttuurin ymmärtämisestä; kulttuurin kielestä, tarkoituksista ja rituaaleista, koska mainonta pyrkii kommunikoimaan juuri näiden toteutuksien kanssa (Kozinets, 2006).

Omatoimimatkailijoiden kulttuuri rakentuu useista kulttuureista. Yleisenä kulttuuripiirinä on länsimainen kulttuuri ja eurooppalainen kulttuuripiiri. Alakulttuureina kansallinen eli suomalainen kulttuuri, joka taas jakautuu lukemattomiin pienempiin alakulttuureihin. Lisäksi alakulttuureina ovat esimerkiksi populaarikulttuuri, postmoderni yhteiskunta, postmoderni kuluttaja, matkailun kulttuuri, pohjoiseurooppalainen matkailija sekä uskonto, historia ja kieli mitä käytetään. Nämä kaikki vaikuttavat siihen millainen arvojärjestelmä omatoimimatkailijoille muodostuu ja miten he toimivat niiden pohjalta. Lisäksi nämä kaikki sekoittuvat ajan henkeen (zeitgeist). Puohiniemi (1992, 82) kirjoittaa, että ajanhenki zeitgeist kuvaa arvojen koettua tärkeyttä ja arvojen keskinäistä tärkeysjärjestystä. Sanavalinnat omatoimimatkailijoiden puheenvuoroissa sekä toiminta virtuaaliyhteisössä kuvaa heidän kulttuurin arvoja.

Tutkijan oma kulttuuri ja käyttäytyminen luovat pohjan tutkittavien tarkkailulle. Alasuutarin (1999, 55) mukaan laadullisen tutkimuksen ja kulttuurin tutkimuksen välinen tärkein yhteys on niiden perustuminen ymmärtävään selittämiseen. Keskeistä selityksessä on ilmiön paikallinen, tässä tutkimuksessa omatoimimatkailijoiden virtuaaliyhteisön, selittäminen eikä universaalin lainalaisuuden esittäminen. Grace-Farfaglia ym. (2006) tutkimuksessa kulttuuriset arvot erosivat internet-yhteisöissä. Motiivit internetissä olevan virtuaaliyhteisön toimintaan ovat ainutlaatuisia kunkin maan kulttuureille ja alakulttuureille.

Moisander ja Valtonen (2006, 57) kertovat virtuaalisen etnografian olevan muunnos etnografiasta, joka on ilmestynyt ja kehittynyt internetin räjähdysmäisen kasvun yhteydessä. Virtuaalinen etnografia viittaa heidän mukaansa (Moisander & Valtonen 2006, 57) yksinkertaisesti tietokonevälitteisessä ympäristössä tehtyyn etnografiseen tutkimukseen. Muita netnografialle tyypillisiä nimiä ovat virtuaalinen etnografia, kyber-etnografia, internet etnografia (Kozinets, 2002b, Moisander & Valtonen 2006, 57).

Netnografialla tutkitaan siis tiettyjä kulttuurisia, poliittisia ja sosiaalisia muotoja, jotka esiintyvät tutkimuksen kohteeksi valitussa erityisessä virtuaalisessa tilassa (Moisander & Valtonen 2006, 57). Netnografiassa havainnoidaan kasvokkain käytyjen vuorovaikutustilanteiden sijasta virtuaalisia vuorovaikutustilanteita (Kozinets, 2002). Kozinets (1997, 3; 1998; 1999; 2002) määritteli ensimmäisenä netnografian kirjalliseksi kuvaukseksi internetissä toimivasta kyberkulttuurista ja loi pohjan netnografisille tutkimuksille havainnoimalla alakulttuurien kulutusta, todentamalla netnografisen kenttätutkimuksen käsitteitä ja luomalla neljä eroavaa virtuaaliyhteisön jäsentyyppiä.

Havainnointi

Yleisimmissä etnografisissa tutkimuksissa tutkija osallistuu toimintaan havainnoidessaan tutkimallaan kentällä (Moisander & Valtonen 2006, 51). Netnografiassa virtuaaliyhteisössä tapahtuvat yhteydet ja tapahtumat määrittelevät kentän ja sen tapahtumia (Hine, 2000). Koska tiedot ovat netnografiassa saatavilla internetyhteyden päässä, tutkijan ei tarvitse perinteisen etnografisen tutkimuksen mukaan mennä kentälle ollakseen siellä paikan päällä, viettää tiettyä aikaa kentällä ja palata pois kentältä (Moisander & Valtonen, 2006, 58). Yleisenä vaikeutena etnografisissa tutkimuksissa on ollut kentälle pääsy eli *sisäänpääsy* tutkittavien maailmaan. Sisäänpääsy virtuaaliyhteisöön ei tuota ongelmaa tässä tutkimuksessa, koska yhteisö on julkinen ja kuka tahansa voi rekisteröityä jäseneksi tai ilman rekisteröitymistäkin seurata kirjoituksia.

Havainnointi tutkimusmenetelmänä tarkoittaa, että etnografi järjestelmällisesti havainnoi jokapäiväisiä tapahtumia, keskusteluja ja kohteiden käyttäytymistä sosiaalisissa tapahtumissa tietyn ajan (Moisander & Valtonen 2006, 52). Ei-osallistuvassa havainnoinnissa, tutkija havainnoi ja tallentaa luonnollista käyttäytymistä mutta ei osallistu tai tule näkyviin tapahtumissa (Moisander & Valtonen 2006, 52). Vaihtoehtoisesti voidaan tutkia myös luonnollisesti esiintyvää tietoa, jolloin ei olla "kentällä" läsnä ollenkaan (Moisander & Valtonen 2006, 52). MacLaren ja Catterall (2002, 323–324) painottavat tutkijan ei-

osallistuvaa otetta menetelmänä esimerkiksi vain tarkkailemalla tutkimuksen kohteena olevaa web-sivustoa. Tässä tutkimuksessa ei haluttu osallistua ja mahdollisesti johdatella keskusteluita, joten tutkija ei osallistunut virtuaaliyhteisön vuorovaikutukseen vaan toimi sivusta seuraajana.

Alasuutari (1999, 81) kirjoittaa havaintojen olevan hypoteesin puolesta puhuvia todisteita, jotka johdattelevat lukijan tutkijan tekemiin johtopäätöksiin ja tuloksiin tutkimuksessa. Viitekehyksen avulla tuotetaan tutkimuksen havaintoja (Alasuutari 1999, 79) ja tutkimusmenetelmän käytännön ja sääntöjen mukaan havaintoja tulkitaan ja muokataan ja erotetaan aineistosta tehdyt havainnot tutkimuksen tuloksista (Alasuutari 1999, 82).

Netnografian käyttö tutkimuksessa

Virtuaaliyhteisöt ovat nousseet mielenkiintoisiksi tutkimuskohteiksi ja internetin virtuaaliyhteisöjen tutkiminen on alkanut kiinnostamaan tutkijoita yhä enemmän 90-luvun puolivälistä alkaen (ks. esim. De Cindio ym. 2003; Fischer & Bristor 1996). Ensimmäisen kerran netnografian avulla alettiin tutkia kuluttajan käyttäytymistä markkinointitutkimuksissa 90-luvun lopulla (Sandlin 2007). Netnografialla voidaan suodattaa virtuaaliyhteisöjen tietoja internetissä. Netnografian tutkimusmetodi on peräisin etnografisesta tutkimusmetodista, joka on kehittynyt antropologian tutkimuksissa. Etnografia on sosiologian, kulttuurin, kuluttajan käyttäytymisen ja monen muun yhteiskuntatieteen suosittu tutkimusmetodi (Kozinets 2002).

Netnografian käyttö tutkimusmenetelmänä on kasvanut (Kozinets 1997, 1998, 1999, 2002; Giesler & Pohlman 2003; Nelson, Keum & Yaros 2004; Nelson & Otnes 2005; Richardson 2005; O'Reilly, Rahinel, Foster & Patterson 2007). Menetelmänä netnografia on oleellisesti monimenetelmä, mahdollisesti sisältäen projektiivisia tekniikoita, sisällön analyysiä, historiallista analyysiä, semioottisia analyysejä, perinteistä havainnointia ja osallistuvia menetelmiä (Kozinets 2007, 133). Tässä tutkimuksessa muodostettiin teemoja ja käytettiin sisällön analyysiä havainnoinnin lisäksi.

Giesler & Pohlman (2003) tutkivat netnografialla digitaalisen musiikin mahdollistajan, Napsterin kuluttajia. Nelson, Keum & Yaros (2004) tutkivat netnografialla tuoteasettelua tietokonepelaajien keskuudessa. Nelson & Otnes (2005) havainnoivat netnografialla hääjärjestelyjen suunnittelun keskustelupalstaa. Richardson (2005) havainnoi netnografialla jalkapallofanikulttuuria. O'Reilly, Rahinel, Foster & Patterson (2007) tutkivat netnografialla markkinoinnin opetuksen keskustelupalstaa.

Tässä tutkimuksessa netnografista menetelmää on käytetty, koska se auttaa käytännöllisellä tavalla, havainnoinnilla ymmärtämään laajaa ja muuten epämääräistä omatoimimatkailijoiden joukkoa. Epätietoisuus siitä, kuka kuuluu omatoimimatkailijoiden joukkoon, voisi vääristää näytettä, jos tutkittavat haettaisiin reaali maailmasta. Tässä kohderyhmä on valmiiksi itse hakeutunut omatoimimatkailijoihin, joten he ovat varmasti relevanttia omatoimimatkailijoiden tutkimusjoukkoa. Määrälliset tutkimustavat eivät kerro koko tarinaa omatoimimatkailijoiden joukosta, joten laadullisella tutkimustavalla saadaan syvällisempi käsitys omatoimimatkailijoista ja heidän arvomaailmastaan. Näin ollen tämän tutkimuksen toteutus netnografialla on paikallaan omatoimimatkailijoiden arvojen ilmentämisessä heidän internetissä tapahtuvan kommunikoinnin tarkastelun kautta.

Netnografian hyvät puolet ja tutkijan asema

Verrattuna perinteisiin etnografian menetelmiin, kuten haastatteluihin ja kentällä havainnointiin, netnografia on siinä mielessä hyvä menetelmä, että analyysia varten tarvittavaa aineistoa on saatavilla valmiiksi kirjoitetussa muodossa hyvin paljon (Kozinets, 2006). Lisäksi netnografian etu etnografiaan verrattuna on kyky palata alkuperäiseen laadulliseen tietoon tutkimuksen missä vaiheessa tahansa, koska tieto on kirjoitettu puhtaaksi luonnostaan (Kozinets, 2006). Tärkeää onkin, että tutkija kaiken tämän tiedon paljouden keskeltä löytää tekstiperusteisesta aineistosta olennaiset, oman tutkimuskysymyksen kannalta merkittävät tiedot ja osaa tulkita ne (Kozinets, 2006).

Verrattuna tilastolliseen tutkimukseen laadullisessa tutkimuksessa tutkijan asema on vielä keskeisempi tiedon tuottamisen subjektiivisen tavan vuoksi (Eskola & Suoranta 1998, 20 ja 210). Netnografiassa tutkija on tutkimuksen avaintyökalu (Coffey 1999, 37). Kaikkea pohdintaa ja kokemuksia ei voida tuoda julki ja päätös lopullisesta tekstistä kuuluu tutkijalle. Palmu (2007, 148) kirjoittaa, että tutkimuksessa pitäisi näkyä tutkijan kokemukset ja tutkimuksen ”tekstin tulisi antaa lukijoilleen mahdollisuus tutkia niitä moninaisia suhteita, joita kenttätutkimuksen aikana on syntynyt ja tutkijan ja kentän välillä sekä tutkittavien välillä.”

Palmu (2007, 149) kirjoittaa, että tutkimuksen ”tulokset” ovat tavallaan tekstin sisällä, erilaisissa luvuissa ja episodeissa. Etnografiahan on kokonaisuus ja tarina, jota on mahdotonta pilkkoa osiin. Tässä tutkimuksessa huomattiin, että lopputuloksiksi puristetut arvot olivat melko rajujen yhteenvetojen tulos mutta niiden saavuttaminen ei olisi ollut oikeastaan mahdollista ilman voimakkaasti tehtyjä analyysejä ja tiedon puristamista yhteen.

Kokemus omasta henkilöllisyydestä, sisällyttäen iän, rodun, sukupuolen, luokan, historian ja seksuaalisuuden, kietoutuu mukaan kentällä olevien henkilöllisyyksien, historioiden ja toisten tekijöiden kanssa (Coffey 1999, 57). Subjektiiivinen oma persoonallisuus on osa tutkimusta ja neuvottelua kentän kanssa (Coffey 1999, 57). Netnografia menetelmää ei tee helpoksi ainakaan se, että tutkijoiden pitää olla refleksiivisiä ja sisäpiiriläisiä, katsoen ilmiötä silti ulkopuolelta ja objektiivisesti (Coffey 1999, 57).

Ennen valmiita tutkimustuloksia, tutkija on lukenut, muodostanut, koodannut ja analysoinut omalla tavallaan havainnoistaan ja kerätystä materiaaleista tekstin, jossa hän tulkitsee ja kuvaa tutkimusprosessiaan (Fingerroos 2003). Virtuaaliyhteisön havainnointi ja henkilökohtainen suhteuttaminen aikaisempiin kokemuksiin ovat tutkijan omia henkilökohtaisia valintoja, joista suurta osaa ei välttämättä pystytty tavoittamaan. Tutkimuksen tulkinta on vain yksi tulkinta muiden joukossa. Joku muu olisi voinut tulkita raaka-aineistosta erilaisen tulkinnan havainnoimalla ja kokemalla sen toisin. Tämä on juuri laadullisen ja subjektiivisen tutkimisen heikkouksia tai hienouksia. Niinpä etnografiset totuudet ovat aina epätäydellisiä ja sitoutuneita tutkijaansa (Fingerroos 2003).

4.4 Aineiston tulkinta sisällön analyysin, teemoittelun ja tyypittelyn avulla

Sisällön analyysi sopii mainiosti esimerkiksi tutkimukseen, jossa selvitetään mistä mediassa keskustellaan ja mistä ei (Eskola & Suoranta 1998, 185). Samoin se sopii tähän tutkimukseen, koska sisällön analyysillä voidaan selvittää mistä omatoimimatkailijoiden keskustelupalstalla keskustellaan ja miten eri nimimerkit siellä toimivat.

Eskola ja Suoranta (1998, 152) ehdottavat perusteltua aineistokohtaista valintaa. Tällöin aineisto jaetaan ja tulkitaan karkeasti kertoen mitä tietyllä tekstikohdalla tarkoitetaan tai miksi se merkitsee juuri sitä, miksi sen merkitys on tulkittu. Edelleen Eskolan ja Suorannan (1998, 175) mukaan teemoittelu vaatii teorian ja empirian vuorovaikutusta. Ennen tutkimusongelman kannalta olennaisten lähteiden erottamista, on kuitenkin aina ensin pyrittävä löytämään teemat tekstimassasta (Eskola & Suoranta 1998, 174). Aineistosta löydettyjen tutkimusongelmaa valaisevien teemojen avulla on mahdollista vertailla tiettyjen teemojen ilmenemistä ja esiintymistä aineistossa (Eskola & Suoranta 1998, 174).

Yleensä teemoja eli keskeisiä aiheita muodostetaan tekstimassasta aineistolähtöisesti, mutta myös jonkin tietyn viitekehyksen tai teorian mukaan ohjautuva teemoittelu on mahdollista (Menetelmaopetus 2008). Järjesteltäessä aineistoa teemojen mukaan jokaisen teeman alle

kootaan aineistosta ne kohdat, joissa puhutaan kyseessä olevasta temasta (Menetelmäopetus 2008). Aineistosta lainatut kohdat havainnollistavat lukijalle tutkijan analysoinnin ja tulkinnan kulun sekä toimivat todisteena (Menetelmäopetus 2008). Lainauksia otettaessa on pohdittava tarkkaan jokaisen tarpeellisuus teoriaa ja analyysien silmällä pitäen (Menetelmäopetus 2008). Tutkijan tekemien tulkintojen perusteluna voidaan käyttää siis tekstikatkelmia tai sitaatteja (Eskola & Suoranta 1998, 175). Lainaukset myös elävöittävät tekstiä (em.). Tässä tutkimuksessa käytettiin tulkintojen perusteluna sitaatteja pallontallaajat.net:n keskusteluista.

Palmun (2007, 146) mukaan temalliseen lukemiseen kuuluvat koodaus, aineistoa koskevat luokittelut, teemoittelu ja samanaikainen alustava analyysi, jonka jälkeen seuraa analyyttistä lukemista, teemojen uloskirjoittamista ja yhteenvetoja. Tässä tutkimuksessa valittiin teorialähtöinen analyysi aineistolähtöisen analyysin sijaan. Pääteemoina käytettiin Schwartzin (1992) arvoulottuvuuksien neljää ääripäätä: avoimuutta muutokselle, säilyttämistä, itsensä korostamista ja muiden huomioimista. Jokaista pääarvoulottuvuutta tarkasteltiin sitä rakentavien arvoluokkien kautta, yksi arvoluokka kerrallaan. Keskusteluista etsittiin ja löydettiin teemoja sekä alateemoja näihin arvoluokkiin, jonka jälkeen analysoitiin pääarvoluokkana olevaa arvoulottuvuutta uudelleen.

Analyyttisesti lukiessa huomattiin, miten arvot tulivat esiin keskusteluissa ja miten ne rakentuvat eri teemoista silloin, kun ne ovat keskustelun kohteena ja silloin, kun niitä ei mainita, mutta jolloin niiden oletetaan vaikuttavan keskustelun taustalla. Lopuksi keskusteluissa esiin tulleiden ja havaittujen teemojen avulla pohdittiin, miten arvot ilmenevät omatoimimatkailijoilla ja vaikuttavat kaiken taustalla.

Tutkimuksen analyysirungoksi muodostui keskusteluista ilmentyvien arvojen tarkastelu kolmen seikan pohjalta:

- keskusteluista nousevat arvoja koskevat tiedot,
- pääarvoulottuvuus (joku neljästä ääripäästä),
- mahdollinen arvoluokka Schwartzin (1992) kymmenestä tai uusi arvoluokka

Analyysillä rakennettiin kuva omatoimimatkailijoiden arvoista ja heidän kulttuurista (Pallontallaajat.net virtuaaliyhteisön avulla). Grönforsin (1985) mukaan aineiston analysoinnissa yhdistyvät analyysi ja synteesi: analyysissä kerätty aineisto hajotetaan käsitteelliseksi osiksi ja synteessin avulla saadut osat kootaan uudelleen tieteelliseksi johtopäätöksi (Grönfors 1985, 145). Sisällön analyysillä arvioitiin millaisia arvoja

omatoimimatkailijoilla on ja miten nämä arvot ilmentyvät keskusteluissa sekä miten omatoimimatkailijat toimivat näiden arvojen pohjalta.

Omatoimimatkailijoiden arvomaailma heijastuu heidän vuorovaikutuksesta ja merkityksenannoista keskustelupalstalla. Keskustelupalstalla esiintyivät tietynlaiset puheet ja aiheet, jotka tuottivat tietynlaisia tunnelmia, vastauksia ja asenteita omatoimimatkailijoiden keskuudessa. Analyysissä huomioitiin mitä ja miten omatoimimatkailijat kertoivat sekä määrittelivät itseään ja omatoimimatkailuaan. Esimerkiksi missä ja miten he matkustivat ja millaisia kokemuksia heillä oli.

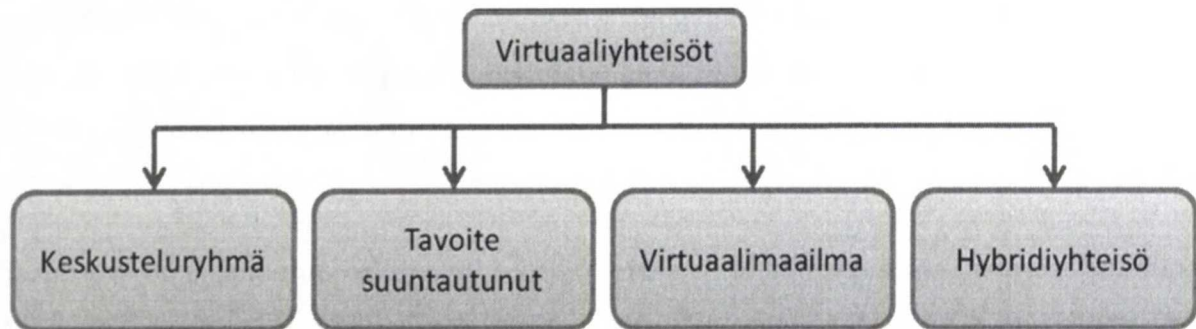
Aineisto voidaan myös ryhmitellä samankaltaisiksi ryhmiksi tarinoita, tätä kutsutaan **tyypittelyksi** (Eskola & Suoranta 1998, 181). Aineisto ryhmitellään ”tyypeiksi etsimällä samankaltaisuuksia, jolloin aineisto esitetään yleensä yhdistettyjen tyyppien, eräänlaisten mallien avulla” (Eskola & Suoranta 1998, 181). ”Tyypit tiivistävät ja tyypillistävät, niihin tungetaan kaikkea sellaista, jota yksittäisessä vastauksessa ei ole” (Eskola & Suoranta 1998, 181). ”Ei myöskään tarvitse etsiä perinteisesti yleistä vaan voi kiinnittää huomiota tyypillisestä poikkeavien tapausten systemaattiseen etsintään” (Eskola & Suoranta 1998, 181). Tyypinä voi olla myös *autenttinen, yhden vastauksen sisältävä tyyppi* esimerkkinä laajemmasta aineiston osasta tai *yhdistetty, mahdollisimman yleinen tyyppi*, johon on mukaan otettu vain sellaisia asioita, jotka esiintyvät suuressa osassa tai kaikissa vastauksissa tai *mahdollisimman laaja tyyppi*, jolloin jotkut tyyppiin mukaan otettavat asiat ovat esiintyneet kenties vain yhdessä vastauksessa. Kuitenkin olennaista tällaisessa tyypissä on sen sisäinen loogisuus; tyyppi on mahdollinen, vaikka ei sellaisenaan todennäköinen (Eskola & Suoranta 1998, 182). Tässä tutkimuksessa käytettiin tyypittelyä esimerkiksi tiivistäessä tarinoita ja tulkintaa monen keskustelijan yhteneväisistä mielipiteistä palstalla esiintyvien keskusteluiden pohjalta.

4.5 Keskustelufoorumi toimi ikkunana omatoimimatkailijoiden kulttuuriin

Virtuaaliyhteisön muoto vaikuttaa ihmisten vuorovaikutukseen, tietoon, jota he saavat yhteisössä toinen toisiltaan ja itse yhteisöön, joka määrittelee, kuinka he voivat osallistua yhteisön toimintoihin. Virtuaaliyhteisön rakenteet ja mahdollisuudet vaikuttavat siihen, kuinka sitoutuneiksi ihmiset tulevat yhteisöön ja ovatko he halukkaita käyttämään voimavaroja sen puolesta. Seuraavaksi keskitytään keskusteluryhmiin virtuaaliyhteisön muotona, koska tässä tutkimuksessa havainnoitiin virtuaaliyhteisön keskustelupalstaa.

Stanoevska-Slabeva ja Schmid (2001) luokittelivat virtuaaliyhteisöt neljään eri luokkaan niiden sisällön mukaan: keskusteluryhmiin, tavoite suuntautuneisiin yhteisöihin, virtuaalimaailmoihin ja hybridiyhteisöihin (katso kuvio 13).

Kuvio 13. Virtuaaliyhteisön luokittelu.

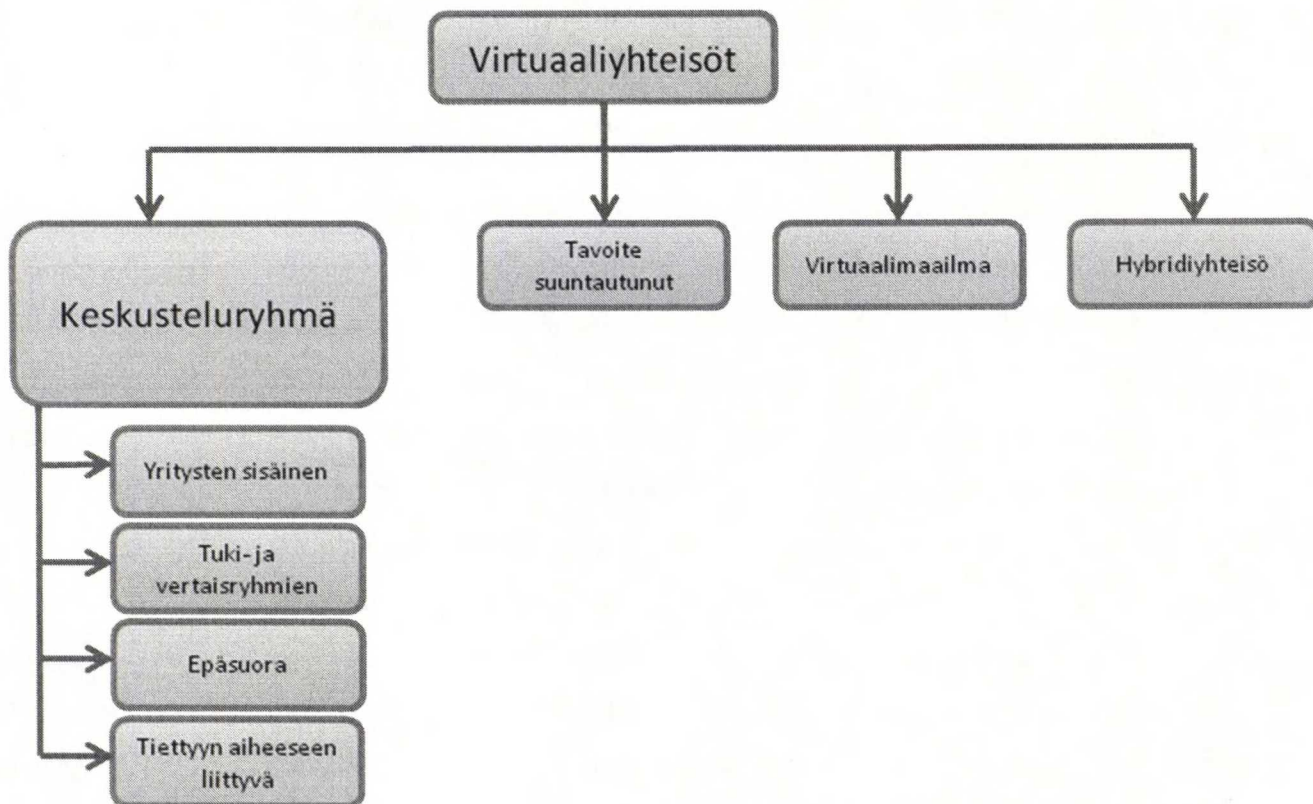

Lähde: Mukailleen Stanoevska-Slabeva & Schmid (2001).

Keskusteluryhmät virtuaaliyhteisön muotona tarjoavat keskustelualustan monenlaisiin tarkoituksiin. Tavoite suuntautuneet virtuaaliyhteisöt pyrkivät yhteistyössä samaa tavoitetta kohti. Virtuaalimaailma virtuaaliyhteisön muotona tarjoaa peli- ja fantasiamaailman, näistä esimerkkinä voidaan mainita SecondLife. Viimeisenä virtuaaliyhteisön muotona ovat hybridiyhteisöt, jotka tarjoavat monenlaisten yhteisötyyppien (kuten edellisten mainittujen) yhteenliittoutuman (Stanoevska-Slabeva & Schmid 2001).

Internetin yhteisöjä, joissa käydään keskusteluita, kutsutaan keskusteluryhmiksi, keskustelupalstoiksi tai keskustelufoorumeiksi. Keskusteluryhmät voivat olla Stanoevska-Slabevan ja Schmid:n (2001) mukaan yritysten sisäisiä keskusteluryhmiä, tuki- ja vertaisryhmien keskustelupalstoja, epäsuoria eli ei-reaaliaikaisia keskusteluryhmiä tai tiettyyn aiheeseen liittyviä keskustelupalstoja (katso kuvio 14).

Kuvio 14. Keskusteluryhmän luokittelu.

Lähde: Mukaillen Stanoevska-Slabeva & Schmid (2001).

Tässä tutkimuksessa tutkittava omatoimimatkailuun erikoistunut keskustelupalsta kuuluu Stanoevska-Slabevan ja Schmid:n (2001) virtuaaliyhteisöjen luokittelun mukaan **tietyn aiheen keskusteluryhmään**. Samaan aikaan tällä virtuaaliyhteisöllä on vaikutteita myös ei-reaaliaikaisuudesta.

Keskustelufoorumit mahdollistavat kuluttajille kokemusten, mielipiteiden ja tiedon jakamisen toisten kanssa erityisistä aiheista. Tutkittaessa omatoimimatkailijoiden kulttuuria keskustelufoorumi luo oivan tilan ja ikkunan tarkkailla omatoimikulttuurissa esiintyviä arvoja, koska yksittäisten omatoimimatkailijoiden seuraaminen matkoille ja heidän toiminnan havainnointi olisi arvojen tunnistamiseksi melko mahdotonta.

Tietyn aihepiirin yhteisöt (engl. *topical communities*) ovat yhteisöjä, joita samat mielenkiinnon kohteet, kuten esimerkiksi tietty elämäntyyli tai harrastukset ohjaavat (Hagel & Armstrong 1997). Kozinetsin (2002) mukaan internetissä toimivat keskustelupalstat ja uutisryhmät ovat tyypillisesti keskittyneitä tuotteisiin, palveluihin tai elämäntyyliin. Internetissä toimivat keskustelupalstat ovat kehittyneet ja tehneet näin helpommaksi virtuaaliyhteisöjen syntymisen (Kozinets 1999).

Keskustelufoorumi muodostuukin joko oma-aloitteisesti tai sen laittavat alulle yritykset (McWilliam, 2000). Keskusteluryhmä ottaa osaa tiedon jakamiseen ja tunteelliseen tukeen jäsenten kesken (Lee ym 2003). Viestien keskustelupalstoilla uskotaan olevan hyvin voimakkaita vaikuttaen kuluttajien asenteisiin (Chiou & Cheng, 2003).

Tyypillisesti internetin keskustelupalsta on järjestäytynyt pääsivun ympärille, joka järjestää ja jakaa keskustelun hyperlinkkien avulla ala-aiheisiin, joissa jäsenet voivat lukea, luoda uusia keskustelun aiheita ja vastata keskustelun kulkuun (engl. *threads*) (Granitz & Ward 1996; Moloney, Dietrich, Strickland & Myerburg 2003). Virtuaaliyhteisön keskustelu on kokoelma arvojärjestäytyneitä viestejä, joista kaikki muut, paitsi ensimmäinen joka aloittaa keskustelun, ovat vastauksia aikaisempiin viesteihin (Hewitt, 2005). Keskustelut ovat hyvin muotoiltuja ja helposti tunnistettavissa olevia rakennelmia, joka tekee ihmisille helpoksi jäljittää keskustelun kehitys (Hewitt, 2005). Tyypillisesti epätahtisen virtuaalikeskustelun foorumit ovat käytettävissä 24 tuntia vuorokaudessa 7 päivänä viikossa. Tämän vuoksi ne ovat erityisen käteviä ja sallivat viestinnän mihin aikaan tahansa. Lisäksi monet keskustelut varastoituvat internetissä, jolloin niitä pääsee seuraamaan myös jälkeenpäin ja vaikka nimettömänä (Prykop ja Heitmann 2006).

Epätahtisuus on virtuaaliyhteisön keskustelupalstojen yksi erityispiirre (engl. *an asynchronous online discussion*). Epätahtinen virtuaalikeskustelu voidaan määritellä tekstiperusteisena tietokonevälitteisenä ihmisten välisenä viestintänä, joka luo osallistujilleen alustan olla vuorovaikutuksessa toistensa kanssa vaihtaakseen ajatuksia, näkemyksiä ja henkilökohtaisia kokemuksiaan (Hew & Cheung 2003). Se, että keskustelu ei tapahdu reaaliajassa on yksi epätahtisen internetissä tapahtuvan keskustelun päämäärittäjä (Hew & Cheung 2007).

4.5.1 Tutkimusaineiston kuvaus ja tutkimuskohde

Netnografisessa tutkimuksessa virtuaaliyhteisöt ovat tutkimuksen kenttänä. Etnografisessa tutkimuksessa käytetään sanaa ”kenttä” kuvaamaan niitä epäyhtenäisiä ryhmiä sosiaalisista ja kulttuurillisista paikoista ja käsitteistä, joita tutkitaan (Coffey 1999, 39). Netnografisessa tutkimuksessa päätehtävänä on ymmärtää ja analysoida tutkimuskenttää, joka tässä tutkimuksessa on matkailun virtuaaliyhteisön keskustelupalsta Pallontallaajat.net.

Tässä tutkimuksessa virtuaaliyhteisön keskustelut toimivat aineiston lähteenä ja arvojen etsinnän kohteena. Tutkimuksessa tarkkailtiin matkailun virtuaaliyhteisöä Pallontallaajat.net:ä

talvella 2007- 2008 noin puolen vuoden ajan, oppien tuntemaan siellä esiintyviä aktiivisia nimimerkkejä, heidän tapaansa kirjoitella ja keskustella asioista sekä heidän omatoimimatkailun kulttuuriin liittyviä arvoja. Tutkimusaineistona toimi luonnollisesti esiintyvät valmiiksi kirjoitetussa muodossa olevat virtuaaliyhteisön keskustelut, joista tutkimusaineisto rajattiin hakusanojen, ajan ja teemojen avulla.

Eskola ja Suoranta (1998, 61) puhuvat aineiston teoreettisesta, harkinnanvaraisesta tai tarkoituksenmukaisesta poiminnasta, jolloin tutkimus perustuu suhteellisen pieneen tapausmäärään. He (em. 1998, 62) mainitsevat myös, että aineiston avulla rakennetaan käsitteellinen ymmärrys tutkittavasta ilmiöstä, ja sen saavuttamiseksi ei ole olemassa sääntöjä aineiston koon määrittämiseksi. Tämän tutkimuksen aineisto muodostui kokonaisuudessaan **noin 20 000 kappaleesta** omatoimimatkailijoiden viestejä pallontallaajien keskustelufoorumilta (yhteensä viestejä on keskustelualueella yli 180 000). Aineisto koostui talvella 2007–2008 kerätyistä omatoimimatkailijoiden suomenkielisistä viesteistä ja keskusteluista Pallontallaajien internet-sivuilta. Tutkimusajanjakso ei vaikuttanut oleellisesti aineiston keräämiseen, sillä keskustelut eivät olleet sidottuja reaaliaikaan ja kaikki vanhemmatkin keskustelut tähän päivään saakka ovat yhä nähtävissä keskustelupalstalla. Lisäksi, vaikka havainnointijakso oli noin kolme kuukautta, havainnoidut keskustelut olivat yleensä vanhempia, ja alkoivat joskus jopa vuodelta 2003. Täten keskustelujen viestien ajankohta yleensä oli aikaisempi ajankohta, kuin tutkimuksen havainnointiajankohta. Havainnoinnissa keskityttiin kuitenkin pääasiassa vuoden 2007 aikana kirjoitettuihin viesteihin sekä erityisesti kymmenen palstalle eniten kirjoittaneen ja aktiivisen nimimerkin viestien havainnoimiseen.

Eskola & Suoranta (1998, 64-5) kirjoittavat laadullisen aineiston määrän vuoksi oleva keskeistä aineiston mahdollisimman tarkan rajauksen, jolloin aluksi eheää tulkintaa voidaan alkaa rakentamaan hyvinkin pienestä aineistosta. Lisäksi aineiston rajausta tapahtuu teoreettista kattavuutta silmällä pitäen (Eskola & Suoranta 1998, 64-5). Koska aineistoa on Pallontallaajat-sivustolla tarjolla huomattava määrä, yhteensä yli 180 000 viestiä, jotka jakaantuvat yli sadantuhannen aiheen ympärille, aineiston rajausta oli tarpeen.

Aineiston rajausta tapahtui Eskola & Suorannan (1998, 64-5) mukaan. Suunnitteluvaiheessa, aineistoa rajattiin koskemaan niitä keskusteluita, joiden viimeisimmät viestit oli kirjoitettu vuonna 2007 tai sen jälkeen. Kaikkein viestien läpikäyminen olisikin ollut mahdotonta tutkimuksen hyötysuhteen ja aikarajoitteen vuoksi. Seuraavaksi aineiston tarkastelussa ja

havainnoinnissa rajattiin aineistoon kuuluvaksi ne keskustelut, jotka löytyivät etsityillä hakusanoilla esimerkiksi ”arvo” tai ”hedonismi” jne. Tämän jälkeen huomattiin, että rajausta olisi hyvä tehdä palstan aktiivisiin ja eniten kirjoittaviin. Rajausta tehtiin myös valitsemalla tutkimusmetodiksi netnografia sekä määrittämällä tutkimusajankohta ja lopullisten tarkasteltavien keskusteluiden määrä. Viimeiseksi aineiston rajausta tapahtui aineiston ”sisäisessä” rajauksessa, jolloin sellaiset keskustelut ja viestit, joilla ei näyttänyt olevan mitään tekemistä etsittyjen arvojen kannalta, rajattiin pois.

Aineisto koostuu pääosin pallontallaajat.net keskustelufoorumin kymmenen eniten kirjoittaneen viesteistä, joita nämä omatoimimatkailun virtuaaliyhteisön jäsenet ovat lähettelleet palstalle. Aineisto on kokonaisuudessaan monipuolinen johtuen virikkeellisistä ja monipuolisista aiheista keskustelufoorumilla. Aiheet eivät myöskään ihan aina liity matkailuun. Viestejä ja vastauksia tulee keskustelupalstalle tasaisena virtana joka päivä, vähintään noin sadan kappaleen vauhdilla ja noin viidellä uudella aiheella päivässä, painottuen ilta- ja viikonloppu-aikaan, jolloin viestejä lähetellään enemmän.

4.5.2 Tutkimuksen toteutus

Pallontallaajat.net yhteisön netnografia ja omatoimimatkailijoiden kulttuuriin syventyminen aloitettiin marraskuussa 2007 netnografian käytäntöihin tutustumisen jälkeen. Tutkimuksessa keskityttiin aluksi yhteisön kokonaisvaltaiseen ymmärtämiseen ja sen vuoksi havainnoitiin ensin keskustelupalstaa yleisesti, jotta tarvittava käsitys yhteisöstä saatiin muodostettua. Havainnointi aloitettiin yhdellä päivällä, jolloin tutustuttiin Pallontallaajat.net sivustoihin yleisesti ja yhteisön eri luokitteluihin. Sen jälkeen käytiin läpi määrätietoisesti sivustolla käytyjä keskusteluja ja aloitettiin lajittelemaan niitä keskusteluissa tiheästi esiintyvien nimimerkkien mukaan, aiheiden kiinnostuvuuksien mukaan ja pohtien samalla arvoluokkia.

Aineiston kerääminen tapahtui neljässä vaiheessa. Ensimmäiseksi tutustuttiin virtuaaliyhteisöön päällisin puolin marraskuussa 2007, jonka jälkeen tämän ensimmäisen vaiheen aikana seurattiin ja tarkkailtiin kymmenen eniten palstalle kirjoittaneen nimimerkin keskusteluita vähän aikaa. Seuraavassa vaiheessa palattiin teorian pariin, josta alkoi hahmottua tarvittavat arvoteemat keskusteluiden tarkempaa arvoluokittelua varten. Nämä teemat olivat Schwartzin (1992) teorian arvoulottuvuudet.

Tämän jälkeen tutkimuksessa palattiin takaisin virtuaaliyhteisön pariin. Seuraava vaihe aloitettiin tammikuussa 2008, jolloin haettiin keskustelupalstan hakukoneen avulla valituilla

hakusanoilla arvoihin liittyviä keskusteluja. Esimerkiksi haettaessa hakusanalla ”arvo”, saatiin hakutuloksena keskusteluita, joissa sana arvo esiintyi jollakin tapaa. Näitä keskusteluita löytyi yhteensä 108. Näistä keskusteluista ei käyty läpi kaikkia puheenvuoroja, koska osa keskusteluista oli hyvinkin pitkiä. Esimerkiksi 16 keskustelun jälkeen oli luettu melkein 5000 viestiä. Tämän jälkeen hakutuloksista valittiin intuitiolla tutkimukseen otettavat keskustelut keskusteluiden aiheiden perusteella.

Havainnointi omatoimimatkailijoiden arvojen tunnistamiseksi tapahtui käymällä jokainen tarkasteluun valittu keskustelu läpi keskustelun aiheen, aiheen syvyyden, osanottajien, keskustelun tunnelman, mielenkiintoisten asioiden, mahdollisesti ilmenevien arvojen sekä aikavälin kautta, jolloin keskustelua oli käyty. Havainnointilista auttoi tarkentamaan havainnointikykyä luettaessa keskusteluja. Myös Lappalainen kumppaneineen (2007) käytti havainnointilomaketta pikakommentteineen seuratessaan yläasteen äidinkielen tunteja etnografisessa tutkimuksessaan.

Seuraavaksi kolmannessa vaiheessa nostettiin esiin hakutoiminnoilla yhteensä yli 700 keskustelua liittyen Schwartzin (1992) kymmeneen arvoluokkaan ja neljään eri arvoulottuvuuden ääripäähän. Löydettyjä keskusteluja havainnoimalla ilmennettiin omatoimimatkailijoiden keskuudessa ilmeneviä arvoja. Aluksi tarkennettiin havaintoja keskustelun aiheesta ja asioista joita keskustelu kattoi. Tämän jälkeen havainnoitiin osanottajat, keskustelun tunnelma, mielenkiintoiset asiat, mahdolliset keskustelut arvoista sekä aikaväli, jolla keskustelua oli käyty. Lisäksi havainnoiteja yritettiin tarkentaa jokaisen uuden keskustelun jälkeen sekä käydä läpi uudelleen edelliset jo luetut ja havainnoidut keskustelut keksityn tarkemman seulonnan kautta. Johtopäätöksenä omatoimimatkailijoiden kirjoittamista raakakeskusteluista löydettiin teemoittelun ja arvoluokittelun avulla omatoimimatkailuun liittyviä arvoja.

Esimerkkinä siitä, millaiselta pallontallaajien keskustelupalstan nimimerkkien viestit näyttävät, kuvassa 6 (katso kuva 6) näytetään nimimerkki fishbonen vastaus Pallontallaajien Pietarin reissu keskustelussa.

Kuva 6. Esimerkki viestilaatikosta pallontallaajien keskustelufoorumilla.

<p>fishbone Tuplatonnitallaaja</p> <p>Liittynyt: 01 Lok 2002 Viestejä: 2752 Paikkakunta: helssinki</p> <p>Takaisin alkuun</p>	<p>□ Lähetetty: 19 Maa 2007 12:38 Viestin aihe: lainaa</p> <p>No voihan! Ei sita naemma kauaa tartte olla off line, niin johan taalla kerkeaa tapahtumaan. ☺</p> <p>Nyt kun tuo venajan vuosiviisumi kerta tuli ihan siksi hankittua, etta paasin junailemaan tuon trans-sibin JA etta paasisin ensi kesana tsekkaamaan Pietarin, niin jalkimmaisena matkan tuleva ajankohta selvisi juurikin asken. Joten laskekaa minut mukaan, sinne osioon 100%:n varmat lahtiat. ☺</p> <p>Niin ja se aani taaltakin torstai-lahdon ja sunnuntai-paluun puolesta.</p> <p> käyttäjätiedot yv www </p>
--	--

Lähde: Pallontallaajat (2007).

Viestit keskustelupalstalla kertovat keskustelijan arvomaailmasta. Viestissä nähdään vasemmassa ylä laidassa keskustelijan nimimerkki ja sen jälkeen viestimäärään perustuva status, esimerkiksi tässä 'tuplatonnitallaaja', joka tarkoittaa ainakin kahtatuhatta viestiä keskustelupalstalle kirjoittanutta. Samassa kentässä näkyvät myös mahdollinen avatarkuva ja keskustelijan liittymispäivä, kaikkien hänen kirjoittamien viestien lukumäärä siihen mennessä ja paikkakunta. Oikealla puolella taas näkyy itse viesti ja alimmaisena kirjoittajan mahdollinen sananlaskumainen yms. allekirjoitus, jota tällä nimimerkillä ei tässä kuitenkaan ole.

Viestin tärkein osa arvojen tunnistamisen kannalta on viestin teksti ja sen sisältö. Viestin teksti kertoo kirjoittajan arvomaailmasta, jota voidaan tulkita sisällön antamien kulttuuristen viitteiden avulla. Kun kirjoittaja kuvaa tilanteita ja kertoo mielipiteitään, voidaan tunnistaa hänelle tärkeitä arvoja.

Vihdoin neljännessä vaiheessa päätettiin **tutkimuksen pääaineistona** tutkia kymmenen aktiivisen ja eniten www.pallontallaajat.net keskustelupalstalle kirjoittaneen nimimerkkien viestejä noin puolen vuoden aikavälillä. Kaiken kaikkiaan keskusteluista havainnoitiin ja käytiin läpi useita kymmeniä aiheita, ja yksittäisten luettujen ja analysoitujen viestien määrä nousi noin 20 000 viestiin. Kenttäpäiviä tutkimuksessa oli yhteensä 41. Noina päivinä virtuaaliyhteisöä havainnoitiin, sieltä etsittiin keskusteluja, niitä luettiin ja tulostettiin. Kenttäpäivien aikana tutkija myös kirjoitti muistiinpanoja ja havainnointeja. Kenttäpäivien jälkeen kirjoitettiin noin kuukauden ajan analyysiä ja tulkintaa keskustelujen pohjalta.

Teoreettisena viitekehyksenä toimineen Schwartzin (1992) arvoluokituksen turvin ilmenettiin omatoimimatkailijoiden arvoja viesteissä kirjoitettujen ja näkyvien motiivien, asenteiden ja mielipiteiden kautta. Keskusteluja käytiin läpi siis ennemminkin teorialähtöisesti kuin aineistolähtöisesti. Tulkintaa ohjasivat Schwartzin 56 arvo-osioiden havaitseminen omatoimimatkailijoiden keskusteluista. Tiedonsaantikanavana keskustelufoorumi oli mitä mainioin tapa päästä sisälle muuten niin hankalasti tarkkailtavaan yhteisöön sekä saada tietoa ja vastauksia ”abstrakteiltakin” tuntuvista taustalla vaikuttavista arvoista. Olisi ollut melko mahdotonta esimerkiksi seurata useaa omatoimimatkailijaa heidän reissuillensa ja havainnoida siten heidän arvojaan tai etsiä omatoimimatkailijoita ja haastatella heitä. Tutkittavista viesteistä löydettiin arvoja, liittyen jokaiseen teemana olevaan neljään arvoulottuvuuden ääripäähän.

Coffey & Atkinson (1996 4, 27) esittävät tutkimuksen olevan syklistä toimintaa ja että keskeistä analyysissä on koodien, aineistokategorioiden ja käsitteiden suhde toisiinsa sekä näiden välisten linkkien luominen ja tarkastelu. Lukemalla ja käymällä läpi keskusteluja enemmän, käsitys aineistosta ja mahdollisista omatoimimatkailun kulttuurin arvoista parani ja havainnointikyky seuloa tarkemmin relevantteja asioita keskusteluista yltyi. Tutkimuksessa vuorottelivat arvoihin liittyvien teemojen ja alateemojen etsintä ja yhteenvetojen kirjoittelu, kunnes palattiin jälleen takaisin raakakeskustelujen pariin ja omiin havaintoihin niistä, silmäiltiin teoriaa ja muodostettiin teemoja. Lopulta muodostui kokonaiskuva omatoimimatkailijoiden arvoista.

Seuraavaksi esitellään taulukon muodossa (katso taulukko 3) vertailua Kozinetsin (2002) viisiportaisen netnografia menetelmän ja tämän tutkimuksen menettelyjen välillä.

Taulukko 3. Vertailua Kozinetsin (2002) menetelmän ja tämän tutkimuksen (2008) välillä.

	Kozinets (2002)	Tässä tutkimuksessa (2008)
Kulttuurinen sisääntulo	<ul style="list-style-type: none"> • Kehitetään erityinen tutkimuskysymys; tunnistetaan sopiva internetin keskustelupalsta • Hankitaan tietoa havainnoimalla keskustelufoorumia ja käyttäjiä 	<ul style="list-style-type: none"> • Kehitettiin alustava tutkimuskysymys ja tunnistettiin sopiva internetin keskustelupalsta • Hankittiin tietoa havainnoimalla keskustelufoorumia ja sen käyttäjiä
Tietojen keräys ja analysointi	<ul style="list-style-type: none"> • Keskustelujen viestit kahdenlaisia: <ul style="list-style-type: none"> ○ suoraan kopioidut ○ tutkimukseen sisällytettävät • Keskustelujen viestien luokittelu sosiaalsiin, tiedollisiin, aiheittain ja aiheen vieressä oleviin 	<ul style="list-style-type: none"> • Keskustelun viestien näytteet kahdenlaisia: <ul style="list-style-type: none"> ○ tutkimukseen alustavasti valitut ○ tutkimukseen lopullisesti sisältyvät • Keskustelujen viestien luokittelu

	(tutkimuskysymystä silmällä pitäen) <ul style="list-style-type: none"> Neljä jäsenyyppiä (käyttäjä segmentointia) <ol style="list-style-type: none"> turistit (<i>tourists</i>): alhainen kulutus ja alhainen sosiaalinen vuorovaikutus seurustelijat (<i>minglers</i>): alhainen kulutus ja korkea sosiaalinen vuorovaikutus harrastajat (<i>devotees</i>): korkea kulutus ja alhainen sosiaalinen vuorovaikutus sisäpiiriläiset (<i>insiders</i>): korkea kulutus ja korkea sosiaalinen vuorovaikutus 	aiheittain arvoluokkien mukaan ja viesteihin, jotka eivät koske arvoja <ul style="list-style-type: none"> Yhden jäsenyydin tunnistaminen <ol style="list-style-type: none"> sisäpiiriläiset (<i>insiders</i>): korkea kulutus ja korkea sosiaalinen vuorovaikutus keskustelupalstalla
Luotettavan tulkinnan luominen	<ul style="list-style-type: none"> Triangulaatiolla Pitkäaikaisella syventymisellä yhteisöön 	<ul style="list-style-type: none"> Ei triangulaatiota Lyhyehkö mutta tarpeeksi pitkä (noin 3kk) syventyminen yhteisöön, jonka jälkeen noin 1kk aineiston tulkinta
Tutkimus-etiikka	<ul style="list-style-type: none"> Kokonaan suljettu tutkijan olemassaolo Luottamuksellisuuden ja anonyymisuuden varmistaminen Yhteisön jäsenen palautteen sisällyttäminen Lupa lainattuihin viesteihin 	<ul style="list-style-type: none"> Tutkijan olemassaolo suljettiin kokonaan Ei vaihdettu nimimerkkejä anonyymiyttä ajatellen Ei sisällytetty yhteisön jäsenen palautetta Ei haettu lupaa lainattuihin viesteihin, toisaalta keskustelut ovat julkisia
Jäsen tarkistukset	<ul style="list-style-type: none"> Prosessi, missä jotkut tai kaikki tulokset esitetään jäsenille lisäymmärryksen, palautteen ja tiedon vaihtoa varten 	<ul style="list-style-type: none"> Tuloksia ei esitetty yhteisön jäsenille lisäymmärryksen, palautteen ja tiedon vaihtoa varten

Tämän tutkimuksen menetelmä erosi Kozinetsin (2002) tutkimuksesta keräyksen ja analysoinnin vaiheessa. Tässä tutkimuksessa tutkittiin sisäpiiriläisten jäsenyyppiä neljän eri jäsenyydin sijaan. Kozinets (1999, 2002) ehdottaa tutkimusetiikan vuoksi jäsentarkistusten ja monimenetelmien käyttöä (triangulaatio) pätevien analyysien varmistamiseksi. Tässä tutkimuksessa ei käytetty triangulaatiota ja syventyminen yhteisöön oli kuukausia pitkä vuosien sijaan. Tutkimusetiikan suhteen nimimerkkejä ei vaihdettu toisiin, eikä yhteisön jäseniltä pyydetty lupaa lainauksien käyttöön tai tulkintoja tarkistettu heidän toimesta.

Tässä tutkimuksessa havainnointi tuntui tutkijan omalta kohdalla välillä helpolta ja välillä turhankin raskaalta. Menetelmällisesti havainnointi omatoimimatkailijoiden arvojen tunnistamiseksi ja kulttuurin tuntemiseksi osoittautui mainioksi ja päteväksi tavaksi oppia tuntemaan erillistä yhteisöä ulkopuolisen silmin. Omatoimimatkailijoiden keskusteluyhteisön kulttuuri kiinnosti tutkijaa, koska hän on itse matkustellut omatoimisesti ja koki aiheen myös sen vuoksi mielenkiintoiseksi ja havainnoimisen arvoiseksi. Yhteisön kulttuurin

hahmottaminen oli kuitenkin aika työläs vaihe, koska tutkija ei ollut yhteisön jäsen entuudestaan, vaikka olikin käynyt siellä useamman kerran lukemassa keskusteluja. Lisäksi netnografia tutkimusmenetelmänä oli tutkijalle aluksi vieras lähestymistapa, joten tutkimuskirjallisuuden lukeminen ja tutkimusmetodin hahmottaminen vei aikaa.

Pääsääntöisesti etsittiin arvoja ja niiden ilmentymistä omatoimimatkailijoiden keskusteluissa. Pian huomattiin arvojen esiintymisen olevan melko hienovaraista. Tutkimusaineiston runsauden vuoksi luettiin ja analysoitiin useita keskusteluja, joista ei ollut hyötyä lopputulosten kannalta. Varsinkin, kun tutkimus päätettiin rajata tiukemmin aktiivisiin jäseniin. Tutkielman edetessä havainnointia auttoi omatoimimatkailijoiden kulttuurin ja heidän toiminatatapojensa parempi ymmärrys. Virtuaalietnografian tekeminen oli kokonaisuudessaan melkoinen prosessi. Menetelmän opettelu, kokemukset, vaihtoehtojen valinta sekä itse kirjoittaminen ja aineiston tulkinta olivat haasteellista ja kaikki tämä vaikutti tutkimuksen etenemiseen.

4.6 Tutkimuksen pätevyys -validiteetti

Validiteetti, tutkimuksen pätevyys, tarkoittaa tässä tutkimuksessa sitä, vastaavatko löydetty arvoluokat teorian viitekehyksessä tarkennettuja arvoluokkia. Tehtyjen tulkintojen todenmukaisuutta voidaan tarkastella kuvatussa kenttätyössä ja aineiston keruussa esitettyjen faktojen ja tehtyjen tulkintojen avulla, vaikka tieto nojautuukin tutkittavien tarjoamaan tietoon (Alasuutari 1999, 105), joita tässä tutkimuksessa ovat viestit keskustelupalstalla.

Eskola ja Suoranta (1998, 102) mainitsevat useita seikkoja, jotka voivat vaikuttaa havainnointiin. Näitä ovat ensinnäkin havainnoinnin hyvin subjektiivinen ja inhimillinen luonne. Käsitteelliset ja tunnetut asiat havaitaan ja kaikkea ei ehkä huomata havainnoida tai havainnoijalla ei ole edes kykyä havainnoida niitä. Lisäksi havainnoijan ennakko-odotukset voivat suunnata havainnointia epäoleelliseen suuntaan ja hän voi vaikuttaa havainnoitavaan ilmiöön sekä toimintaan havainnoinnin aikana. Havainnoija voi päätellä elämäkokemuksensa perusteella ominaisuuksia ja piirteitä havainnoitavista. Myös mieliala ja aktiivisuustaso, joka havainnoijalla on, vaikuttaa havainnointiin. Huomioimalla tutkimuksen tarkkuuden (Grönfors 1985, 175-6) aineistoa poimittaessa ja analysoitaessa, on mahdollista, että tutkijalla oli erilaisia mielentiloja aineiston valintakerroilla ja ne saattoivat vaikuttaa tutkijan tulkintaan ilmenevistä arvoista. Pääsääntöisesti pystyttiin kuitenkin tarkan teoreettisen viitekehysten avulla poimimaan tutkimusongelman kannalta olennaiset lainaukset ja ilmenevät arvot pallontallaajien virtuaaliyhteisössä.

Tarkasteltaessa tutkimuksen objektiivisuutta (Grönfors 1985, 175-6), joka on erityisen tärkeää laadullisissa tutkimuksissa, voidaan mainita aineiston keruun vikoina tutkijan subjektiivinen näkemys olennaisista keskustelunaiheista, jotka valitiin tarkasteltavaksi ja joita lähdettiin tulkitsemaan. Tutkimukseen valittiin aineistosta ennakkoluulottomasti jokaista arvoulottuvuutta silmällä pitäen aiheita hakutuloksina saaduista keskusteluista (näyte keskustelujen valintalistasta liitteessä 4), että mahdollisesti kukin arvoluokka olisi edustettuna.

4.7 Tutkimuksen luotettavuus- reliabiliteetti

Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta, ei voida tarkistaa tutkimusta täysin toistamalla (Syrjälä, Ahonen, Syrjäläinen & Saari 1995). Tarkasteltaessa havaitun ilmiön samankaltaisuutta ja jatkuvuutta (Grönfors 1985, 175-6), eli arvojen todentamista uudestaan eri aikoina, voidaan sanoa, että jos otettaisiin samat keskusteluaiheet ja tarkasteltaisiin niitä saman teoreettisen linssin läpi, voitaisiin havaita samat arvoluokat, joita tässä tutkimuksessa löydettiin. Luultavasti on kuitenkin mahdollista, että eri tutkija löytäisi aineistosta myös uusia havaintoja, jotka saattaisivat vaikuttaa havaittujen arvoluokkien ilmentymiseen.

Luotettavuuden kannalta luonnollinen data antoi keskustelijoista sellaisen kuvan kuin se on, koska keskustelijat eivät pyrkineet antamaan arvoilmaisultaan sellaisia vastauksia, joita he olisivat voineet tutkijan olettaen haluavan. Toisaalta tutkija ei vaikuttanut tutkimusaineiston syntymiseen millään lailla, koska hän ei osallistunut keskusteluihin eikä ottanut yhteyttä tai kertonut tutkivansa keskustelupalstalle kirjoittelevien omatoimimatkailijoiden kirjoituksia. Eskola ja Suoranta (1998, 17-18) määrittelevät tutkimuksen objektiivisuuden siten, että tutkija ei sekoittaisi omia asenteitaan, uskomuksiaan ja arvostuksiaan tutkimuskohteeseen. Objektiivisuus yritettiin huomioida tulkintavaiheessa tunnistamalla tutkijan oma arvomaailma, ja ottamalla se huomioon yrittäen käsitellä tutkimusaineistoa mahdollisimman puolueettomasti, vaikka joitakin keskusteluja luettiin tutkijan oman mielenkiinnon ja siten hänen taustalla vaikuttavan arvomaailmansa kautta.

Laadullisen sisällön analyysin reliabiittia voidaan katsoa tulkintojen ja virhetulkintojen kautta. Yhtä oikeaa tulkintaa ei ole, joten tämän tutkimuksen tulkintoja voidaan pitää luotettavina. Tulkintojen luotettavuus näkyy myös esitettyjä tulkintoja seuraavista lainauksista ja täten todistetaan tutkitun ilmiön yhteys ja tulkinta.

5. TUTKIMUSTULOKSINA LÖYDETYT ARVOT

Tässä tutkimuksessa pyritään löytämään omatoimimatkailijakulttuurin arvoja laadullisella netnografisella tutkimustmenetelmällä. Tässä luvussa keskitytään kuvaamaan omatoimimatkailijoiden virtuaaliyhteisön keskusteluista löydetty arvot. Aineistoa analysoitiin Schwartzin (1992) arvotypologian avulla. Omatoimimatkailijoiden keskusteluista löydetty arvot analysoitiin teemojen ja alateemojen avulla, jotka yhdessä pääteeman kanssa selittävät arvoluokkien sisältöä. Pääteemoiksi valittiin arvoulottuvuuksien ääripää: avoimuus muutokselle, säilyttäminen, itsensä korostaminen ja muiden huomiointi. Kunkin pääteeman alle kertyi alateemoja ensinnäkin Schwartzin (1992) kymmenen arvoluokan mukaan sekä alateemoja, jotka löytyivät keskusteluista näitä arvoluokkia etsittäessä. Seuraavaksi esitetään tutkimusten tuloksena löydetty arvoluokat ja kunkin löydetyn arvoluokan analysointi ja tulkinta.

5.1 Avoimuus muutokselle

Tässä luvussa kuvaillaan ja analysoidaan muutokselle avoimuuden pääarvoluokan esiintymistä omatoimimatkailijoiden keskustelupalstalla. Muutokselle avoimuuden pääarvoluokka perustuu Schwartzin (1992) arvoluokitusjakoon, jonka mukaan *itseohjautuvaisuuden* ja *vaihtelunhalun* arvoluokat kuuluvat muutokselle avoimuuden pääarvoluokkaan. Tämän arvoluokituksen avulla muodostettiin teemat ja alateemat.

Ensimmäinen itseohjautuvaisuuden arvoluokkaa kuvaava teema on *kulttuurin avartuminen*, toisen ollessa *uteliaisuus, tutkiminen, kokeilunhalu sekä rohkeus ja kokeilunhalu* ja kolmannen teeman ollessa *itsenäisen toiminnan ja ajatuksen vapaus*. Ensimmäinen vaihtelunhalun arvoluokkaa kuvaava teema on *halu matkustaa ja kokea sekä riskien ottaminen*, toisen ollessa *eksoottisten kohteiden suosiminen turistiryksien sijaan* ja kolmannen teeman ollessa *vaihtelevan elämän yleensä ja spontaaniuden lähteä lomalle kiehtominen*. Seuraavaksi käydään läpi aineistosta omatoimimatkailijoiden itseohjautuvaisuuden ja vaihtelunhaluisuuden arvostamiseen viittaavia lainauksia ja niiden tulkintaa.

5.1.1 Itseohjautuvaisuuden arvoluokka

Schwartzin (1992) arvoluokituksessa itseohjautuvaisuuden arvon päämääränä on itsenäisen toiminnan ja ajattelun vapaus suhteessa muihin, omien päämäärien valinta, uuden luominen ja tutkiminen. Itseohjautuvaisuuden arvo tuli esille omatoimimatkailijoiden keskusteluissa uteliaisuutena lähteä maailmalle kokemaan uutta ja tutkimaan uusia asioita.

Itseohjautuvaisuuden arvo tuli esille myös heidän keskusteluissa vapautena toteuttaa ja lähteä omatoimimatkalke, kun he halusivat ja vapautena unelmoida tulecista omatoimimatkoista.

Perustuen aineiston keskusteluihin ja viesteihin näyttää siltä, että itsenäisyys, uteliaisuus ja omatoimisuus ohjaavat vahvasti omatoimimatkailijoita. Erityisesti kymmenen aktiivisen keskustelupalstan suurkuluttajan viestejä lukemalla ja tulkitsemalla on havaittavissa, että heistä jokainen on melko itsenäinen ja he mielellään ottavat selvää, etsivät tietoa ja tutkivat uusia matkailuun liittyviä asioita. Tämä ilmenee heidän viesteissä ja omakohtaisissa matkakertomuksissa, joissa on havaittavissa päättäväisyyttä lähteä maailmalle ja selviytyä siellä. Se ilmenee myös ennakkoluulottomassa asenteessa ja spontaaniudessa kohdata uusia asioita, kuten myös heidän nopeissa ja asiantuntevissa vastausviesteissä keskustelupalstalla esitettyihin kysymyksiin.

Seuraavat sisennettyinä esiintyvät lainaukset ovat näytteitä keskustelijoiden viesteistä koskien heidän itsenäisyyttä ja tutkimisen halua. Jokaisen lainauksen perässä ilmoitetaan viestin kirjoittanut nimimerkki, keskustelu, josta kyseinen viesti on peräisin ja aika, jolloin viesti on keskustelupalstalle kirjoitettu mahdollisia tarkempia tutustumisia varten. Sama käytäntö jatkuu lainauksissa koko analyysiosion ajan.

Kulttuurin avartuminen

Omatoimimatkailijoiden keskuudessa matkustuksen ja vieraassa kulttuurissa asumisen koetaan avartavan sekä oman että vieraan kulttuurin ymmärtämistä, josta voidaan päätellä että omatoimimatkailijat arvostavat itseohjautuvaisuutta ja haluaa tutkia uusia asioita, kuten seuraavassa lainauksessa todetaan.

... "Matkustelu ja asuminen vieraassa kulttuurissa saa ainakin itsellani aikaan paitsi vieraan kulttuurin ymmärtämistä, niin myös oman kulttuurin syvempää ymmärtämistä ja omien juurien arvostamista." (Nakke, 'Mitä on suomalaisuus', 22.3.2008).

Avoimuus muutokselle ilmenee uuden kulttuurin omaksumisena. Uteliaisuus ja uuden kulttuurin tutkiminen näkyy sitä arvostettaessa kulttuurille ominaisten piirteiden tuomisena omaan elämään ja esimerkiksi vaihtamalla pukeutumistyyliä enemmän paikan tyyliin sopivaksi. Kulttuuriin sekoittumalla voi tutustua paremmin paikallisiin. Lisäksi voi välttyä tulemasta ryöstetyksi turistina.

*[...] Bulgariasta palattuani olin kuulemma *jotenkin itäeurooppalaisen tyylinen*. Tietenkin sitä haluaa sulautua paikalliseen väestöön. Joskus se voi olla hyödyllistä siinä mielessä, että ei näytä tarpeettoman varakkaalta, joskus muuten vaan sosiaalisesti viisasta. Mutta en silti*

Latviassa hankkinut hopealurex-paitaa, jota olisin käyttänyt ainoana toimistovaatteena.. (NeitiQ, 'Vaihtarina kolme kk - miten paljon tavaraa on liikaa??', 8.1.2007).

Seuraavassa lainauksessa omatoimimatkailija vertaa aurinkomatkalaisten tyypillisiä ominaispiirteitä. Esiin nousee paikallisen kulttuurin kunnioittaminen, joka on ehkä omatoimimatkailijalla paremmin hallussa verrattuna pakettimatkailijaan, joka ei välttämättä ole ottanut oikeastaan mitään selvää matkakohteestaan. Tällainen matkailija ei ehkä välttämättä ole halukas ottamaan selvää kulttuurista ja sen tavoista selvää edes paikan päällä ja loukkaa näin ehkä paikallisia käytöksellään, toisin kuin omatoimimatkailija, joka on ottanut selvää kohteesta enemmän ja pystyy toimimaan kulttuurin odottamin tavoin.

[...]Huonoimmat muistot ovat Kreetalta, keski-ään ylittänyt alkoholistipariskunta ja niiden samanlainen aikamiespoika naapurihuoneessa, käsittämätön meno päällä koko matkan... Pahimmillaan siis hillitön alkoholinkäyttö, johon liittyy ylisosiaalinen ja herkästi loukkaantuva luonne sekä välinpitämätön ja äänekäs käytös. Naisilla luonnollisesti sammumaton uteliaisuus, kysellään kaikkea, salakuunnellaan parvekkeella. Pysytään suomalaisissa tottumuksissa, ei yritetäkään sopeutua tai oppia uutta ja valitetaan kaikesta. Lisäksi usein täydellinen matkakohteen kulttuurin, kielen ja tapojen tuntemattomuus. Ihan uusissa kohteissa voi olla siedettävämpää, kun sinne yleisesti ottaen matkustaa ensin jonkinlainen valmismatkailijoiden edelläkävijäporukka. Samoin, jos kyseessä on enemmän kulttuuri- kuin rantaloma- tai bailauslomakohde. (alan_mies, 'Omatoimimatkailu RULEZ!!', 23.1.2007).

Uteliaisuus ja tutkiminen sekä rohkeus ja kokeilunhalu

Aineistosta nousi esiin omatoimimatkailijoiden ennakkoluulottomuus ja uteliaisuus esimerkiksi mahdoliisuutena lähteä juhannuksenviettoon ja matkalle lähes tuiki tuntemattomien kanssa kuten seuraavasta lainauksesta käy ilmi.

[...]Juuri luin sähköpostin, jossa etsittiin kuljettajaa linja-autoon juhannusreissulle. Bonuksena luonnollisesti n. 50 tuntematonta matkustajaa, joiden kanssa täytyy sitten viettää se juhannus. Cheesy Oli aivan fifty-sixty, etten vastannut saman tien, mutta kun juhannusohjelma on jo betonoitu ...[] (Jouni, 'Oletko tavannut pallontallaajan?', 27.5.2007).

Omatoimimatkailijoiden itsenäisyyden ja kokeilunhalun arvostaminen näkyivät viesteistä myös rohkeasti etsityn matkaseuran haun kautta, jolloin he olivat valmiita kokeilemaan uuden matkaseuralaisen löytymiseen esimerkiksi internettiä.

Internetin kautta on löytynyt ainoastaan erittäin hyvää matkaseuraa. [] Voin myös suositella. (Jouni, 'Internetin kautta löydetty matkaseura', 13.3.2007).

Omatoimimatkailijoiden tutkimisen halu näkyi asiantuntijuuden esiintymisenä ja monipuolisten kokemusten kertomisena ja jakamisena. Tämä näkyi erityisesti heidän mielenkiintoisina ja uusina pidettyjen kysymyksien ja keskustelujen, kuten harvinaisempiin matkakohteisiin kuuluvien kysymyksien vastaamisena. Seuraavassa lainauksessa ote Azerbaidzania koskevasta kyselystä:

... "Jos joku kerta haluaa täällä Aasia-osiossa kysellä jostain muustakin, kuin Thaimaan hintatasosta tai eri saarille menosta, niin tokihan jeesin on ansainnut." ... "Baku on ihan kiva kaupunki, mutta ei sillä kyllä sinällensä ole matkaajalle pitkäksi aikaa oikein mitään annettavaa, enkä oikein missään vaiheessa keksinyt mitä näkemistä siellä olisi. Vanhassa kaupungissa oli jonkinlainen muinainen temppeli, mutta parhaaksi ajanvietteeksi silti muodostui vaan istuskelu, eli ihmisten ja elämänmenon tarkkailu." ... (fishbone, ' Re: Azerbaidzan, Baku ', 21.1.2007).

Itseohjautuvaisuuden arvostaminen tuli esille omatoimimatkailijoiden keskuudessa tutkimisen haluna ja näkyi aineistossa sellaisten suhteellisten autenttisten matkustuspaikkojen pitämistä parempina, mielenkiintoisempina ja jännittävämpinä kohteina:

... "Jos nyt jäi vielä jotain jäi mieltä kaivertamaan, niin kysy ihmeessä pois. Ja kyllä, minä meinaan ainakin vielä joskus matkustaa uudelleen Azereihin, ja mieluummin nyt vielä ennen kuin sinnekin alkaa isommat turistimassat tietään löytämään!" (fishbone, ' Re: Azerbaidzan, Baku ', 21.1.2007).

Omatoimisuus, itsenäisyys ja tutkimisen halu nousivat esille aineistossa myös monen omatoimimatkailua aloittelevan keskustelijan keskuudessa. Eräissä keskustelussa kysyttiin lapsellisesti neuvoa sopivaan ikään matkustelun aloittamiseksi, johon kokeneemman omatoimimatkailijan kriittinen vastaus selitti oikean matkustusiän alkavan, kun pystyy itsenäisesti ottamaan selvää ja huolehtimaan itsestään:

... " Omasta kokemuksestani voisin sanoa, että ikävuodet välillä 13-16 on huisin tärkeitä, silloin ihminen imee itseensä hyvin tehokkaasti kaikki aatteet ja ajatukset ja muodostaa maailmankuvaansa ja matkustaminen tässä iässä on kuin panisi rahaa pankkiin. Mutta suurin osa tämän ikäisistä ei kuitenkaan ole mielestäni tarpeeksi kypsiä lähteekseen yksin tai samanikäisen kanssa kaverin kanssa pitkin Eurooppaakaan reissuun." ... (fishbone, ' Raha- euro vai dollari? ', 9.4.2007).

Itsenäisyyden arvostaminen ja tutkimisen halu näkyivät aineistossa myös antamalla muodin edelläkävijän kuva itsestä esittämällä vaatteiden olevan jo muodista poismenneitä, kun ne ovat myynnissä H&M:n ketjukaupoissa, ja siis omatoimisella tutkimisella löytyvän trendikkäämmät vaatteet päälle jostain muualta ennen valtavirran pukeutumista niihin:

... " Tähän asti olen luullut, että vaatteet loppuvat juuri silloin olemasta sitä Qminta hottia, kun niistä ilmestyy kopiot H&M:ään ja niitä on kaikilla. Tai näin minä ainakin itse asian näen.[.] " ... (fishbone, ' palestiinalaisesta huivista ', 29.3.2007).

Omatoimimatkailijoiden uteliaisuus ja tutkimisen halu ilmenivät matkaoppaiden, karttojen ja aikataulujen selvittämällä seuraavaa matkaa varten, kuten seutaavasta lainauksesta käy ilmi:

[...]Joo, viikko riittää [matkaosuuksiin trans-siperialla], mutta miksi Siperian läpi pitäisi mennä pysähtymättä? Ohittaa upeat maisemat? ...[.] Minäkin lietsen matkakuumetta tutkimalla matkaoppaita, karttoja ja aikatauluja. (Jouni, ' Miten lievität matkakuumetta?! ', 7.5.2007).

Lisäksi omatoimimatkailijat kertoivat viettävänsä mieluummin aktiivilomia kuin löhölomia. Eräs nimimerkki kertoi harrastavansa mahdollisimman paljon tiedon etsintää ennen lomaa hänen erityisestä mielenkiinnon ja uteliaisuuden kohteesta Roomasta, jossa hän on ollut

monta kertaa aikaisemminkin mutta jonne hän yhä haluaa matkustaa tutkimaan ja selvittämään.

[...]Rooman matkan onnistumisen perusedellytys on aktiivinen tiedonhankinta, jotta kaupungista saa jotain irti. Teen sitä edelleen, kun maaliskuussa lähdän sinne jo noin kymmenettä kertaa (taitaa olla ylikin). Niin, ja Rooma ei oikein ole lähölomapaikka. Sitä varten on muita kohteita, Roomassa ei voi kuin aktiivilomailla. (alan_mies, 'Rooma', 13.1.2007).

Seuraava lainaus kertoo omatoimimatkailijoiden tutkimisen halusta ja uteliaisuudesta matkakohteita ja eri kulttuureja kohtaan. Koska omatoimimatkailijoiden voidaan sanoa olevan kiinnostuneita itsenäisestä tutkimisesta, he etsivät mahdollisimman paljon tietoa kohdemaasta ja –paikastaja sen aktiviteeteista matkailuun keskustelupalstoilta, internetistä tai opaskirjoista, kuten käy ilmi seuraavassa lainauksessa:

[...] sinä tunnut pitävän vain kuivasta asiasta, kun minä katselen mielellään kauniita kuvia juuri noista Kaupunkikirjat- sarjan eli Dorling & Kindersleyn oppaista. [] Tutkinpa tuon LP:n nyt sitten, aiemmin en ole niistä hirveästi tykännyt. Minä etsin majoitukset netistä, en koskaan opaskirjoista. Jonkun ruokapaikan olen niistä kyllä löytänyt. Taitaa olla parasta marssia kirjastoon ja analysoida itse erot - minä teen lyhyehköjä matkoja, mutta haluan silti mahdollisimman paljon tietoa, muusta kuin shoppailumahdollisuuksista kuitenkin (keittiötarvikekaupat on kyllä ihan must...) (alan_mies, 'Lonely Planet, vai joku muu...?', 15.1.2007).

Omatoimimatkailijat kertovat olevansa suunnitelmallisia sekä tutkivansa ja kysyvänsä monien muiden pallontallaajien palstaltalla olevien tavoin neuvoa, kokemuksia ja suosituksia omalle matkallensa. Onnistunut matka on seurausta itsenäisestä matkakohteeseen liittyvästä oman mielenkiinnon mukaan tehdystä tutkimuksesta.

Ok, nyt sain vihdoin suunnitteluni tueksi Lonely Planet Scotlannin, ja ehdin sitä tänään jo vähän lukeakin []...Pari haluaa katsoa kauniita maisemia, välttää kaikista pahimmat turistiryvät, majoittua maksimissaan 20-22 puntaa per yö per hlö twin tai double roomissa, istua pubeissa mutta ei todellakaan missään yökerhoissa, syödä edullista ruokaa, matkustaa julkisilla, vaella pienenä mittakaavassa (kunto on huono, ei siis mitään kovin suurelle vuorelle kapuamisia). Museoista kiinnostaa ainoastaan jotkut tosi erikoiset (vrt. vaikkapa vakoilijamuseo Tampereella tai erotiikkamuseo Barcelonassa), että taidetauluja ja sen semmosia ei mennä katsomaan. Linnatkin on hienoja, mutta ei ole tarpeen kaikkia reitin varrella olevia linnoja kiertää. Historia kiinnostaa siis, kunhan se ei pääse puuduttamaan...(PetraJii, 'Skotlantiin', 23.4.2006).

Omatoimimatkailijat pitävät itseään ehkä hieman avarakatseisimpana tai ainakin enemmän asioista selvillä olevina. Tämä liittyy heidän arvoihinsa olla uteliaita ja kaikesta kiinnostuvia sekä ottaa asioista selvää. Nämä kuuvaavat hyvin itseohjautuvaisuuden arvoluokan ja muutokselle avoimuuden arvostamista omatoimimatkailijoiden keskuudessa, kuten seuraavssa lainauksessa käy ilmi.

"...Se on hyvä, että on tullut uusia käyttäjiä, jotka vielä jaksavat vastata tyhmiin kysymyksiin [] Mutta olen kyllä huomannut, että ihmiset jotka eivät matkusta kuin esim. kerran-pari vuodessa (tai harvemmin) eivät oikeasti tiedä mitään uudista säädöksistä tai mistään muustakaan. Hyvin ymmärrettävää, onneksi joillakin on "normaalielämä"! (Tinja, 'Kysy mitä kysyt...', 17.5.2007).

Itsenäisen toiminnan ja ajatuksen vapaus

Aineistossa kuvataan itsenäisen toiminnan ja ajatuksen vapauden arvostamista kritisoiden. Kaikki eivät toteuta henkilökohtaista vapautta ja itsenäistä ilmaisua vaan mukautuvat toisten keskustelijoiden yhteisiin mielipiteisiin. Vapaiden, itsenäisten ja itseensä luottavien mielipiteiden sijaan aineistosta tulee esille yhdenmukaisuus. Suurimmalla osalla tämä ilmenee pidättäytymällä keskustelemasta sellaisista aiheista, jotka saattaisivat loukata toisia keskustelijoita tai aiheuttaa muuten närää keskustelijoiden kesken. Pieni osa keskustelijoista taas on selvästi halukkaita tuomaan oman nimenomaan vastakkaisen kantansa asioihin selvästi esille. Erityisesti foorumille aktiivisimmin kirjoittaneiden viesteistä näkyy tämä ilmiö:

...” Olen huomannut, että nykyisin täälläkin koitetaan julkisesti ylläpitää sellaista happy-happy-joy-joy-kerhoa, kerhoa jossa kaikilla on kaikki hyvin, kaikki diggaavat toisistaan, eikä kenestäkään tai kenenkään mielipiteestä muka saisi sanoa mitään pahaa. Ihan kaunis ajatus toki, mutta uskompa, että lopulta kuitenkin on parempi, jos ihmiset saisivat välillä julkisestikin kertoa niitä epämiellyttäviäkin mielipiteitään; nyt täällä epäilemättä haukutaan niin armotta mm. eräitä moderaattori-tiimiin kuuluvia henkilöitä henkilöiden keskinäisissä ”yyveissä”, että harvalla olisi pokkaa koskaan sanoa sellaisia asioita koskaan julkisesti. Mutta koska aikuisia täällä kuitenkin jokainen (varsinkin vakiokirjoittajista) on, niin täten myös jokaisen pitäisi pystyä ottamaan vastaan itseänsä ja omia tekstejään koskevaa kritiikkiä.” ... (fishbone, 'Kilpailu: Hyödyllisin pallontallaaja', 29.3.2007).

Omatoimimatkailijoiden itsenäinen toiminta korostui järjestämällä matkat, majoitukset ja ohjelmat itse. Samalla kävi ilmi, että itse järjestämällä omatoimimatkailijat saivat palvelut yleensä halvemmalla, jota he arvostivat. Omatoimimatkailuun täytyy käyttää hieman aikaa ja vaivaa, että rakentaa itselleen sopivan matkan. Niin kutsutut pakettimatkailijat eivät halua ehkä kokea tätä tiedon etsintää, varausten tekemistä ja epävarmuutta, joten he turvautuvat matkatoimistojen ja valmismatkapaketteihin.

”...Mitään muuta havaintoa ei ole kuin että hinta on hirvittävä. Kesällä 2005 omalla reissulla Siperian läpi Mongoliaan ja Kiinaan, pahuulento Hongkongista Helsinkiin, käytettiin aikaa kaksi kuukautta ja minulla meni rahaa noin 2300 € sisältäen kaiken. Matkakumppanini selvisi vielä 300 € halvemmalla. Toki järjestimme kaiken itse, mutta emme edes yrittäneet tehdä matkaa mahdollisimman halvalla. Toki jos haluaa, että kaiken on joku muu järjestänyt etukäteen, niin mikäs siinä sitten, mutta silti tuo hinta tuntuu järkyttävältä.” (Jouni, 'Kokemuksia Travellerin Trans Siperian matkoista', 25.3.2007)

Omatoimimatkailijat arvostavat vapautta ja joustavuutta. Tämä käy ilmi seuraavasta lainauksesta, jossa kerrotaan, että lippuja ei varata etukäteen ja se lisää vapauden tunnetta, jota selvästikin arvostetaan.

”...Kaikki muut liput ostettiin suoraan tiskiltä siihen kulkuvälineeseen, johon oli tarkoitus nousta. Kaikkiin muihin majapaikkoihin käveltiin vain sisään. Kun ei varaa mitään etukäteen, ei ole paineita ehtiä yhtään mihinkään tiettyyn aikaan. Tätä minä kutsuisin vapaudeksi.” (Jouni, 'Kokemuksia Travellerin Trans Siperian matkoista', 26.3.2007).

Eräs nimimerkki kertoo, että ei omista tv:tä. Aktiivisuutta, uteliaisuutta ja kiinnostuneisuutta voidaan tulkita myös tämän kautta, kun ei omisteta televisiota, jonka passiivisessa seurassa illat voisivat kulua. Sen sijaan itseohjautuvaisuuden arvoa ajatellen aikaa voidaan käyttää vapaasti muuhun, esimerkiksi tulevien matkojen suunnitteluun.

Ei ole televisiota ollut enää kohta viiteen vuoteen eli en ole koko ohjelmaa ikinä nähnyt. Sellainen mielikuva nyt on kuitenkin päässyt muodostumaan, että en ole aivan samalla aaltopituudella sarjan kanssa. (Jouni, 'Madventures tv-ohjelma', 26.2.2008).

Itseohjautuvaisuuden arvostus ilmenee omien matkapäämäärien valintana ja sekä matkailuun liittyvänä tutkimisena ottamalla itse selvää matkakohteeseen liittyvistä asioista, kuten nähtävyyksistä, kulttuurista ja siellä vallitsevista tavoista.

[...]Valmiuksissa ja uskalluksessa on eroa niihin turistivanhempiin yleensä, ehkäpä tuohon saksalaisetäänkin, jota ei kuitenkaan kannata aliarvioida, niitäkin on hyvin moneen junaan. Luulenpa, että keskimäärin taito ymmärtää vierasta kulttuuria ja kieltä on parempi. Samoin kiinnostuksen kohteet ovat yleisemmin muualla kuin turistikeskusten aurinkorannoilla tai suosituimpien kaupunkikohteiden keskustoissa. Samoin uskalletaan tutustua kohteisiin itse eikä laumassa oppaan välityksellä...[...](alan_mies, 'Re: Oletko turisti/seikkailija/elämäntapamatkaaja vai mikä?', 26.1.2007).

Omatoimimatkailijoiden itseohjautuvaisuuden arvostus ilmenee siitä, että kun he ovat käyttäneet aikaa ja voimavaroja matkan järjestämiseen, he kokevat eroavansa normaalista matkustajasta ja heidän tyylistään matkustaa. Eroavaisuus voi tapahtua valitsemalla rinkan ja matkalaukun väliltä. Omatoimimatkailijat eivät myöskään kulje matkakohteessa kartta kädessä, koska he ovat huolellisesti tutustuneet kaupunkiin jo ennen matkaa, jolloin he tuntevat suurin piirtein kaupungin sinne saapuessaan.

[...] Minulle matkailu on elämää ja vuosittaista valmismatkaa rhodokselle suurempi juttu; panostan siihen paljon aikaa ja voimavaroja, en niinkään rahaa. Eroan normaaliturstista. Saan tyydytystä tuosta, JOS kannan rinkkaa. Matkalaukkuturismi on erilaista. Ei johdu välineestä, vaan siitä johtuvasta matkustustavasta. Viihdyn paremmin reppumatalla, mutta saatan tehdä matkalaukkumatkan, seuraava matkani on siitä puolesta välistä, jolloin molemmat ovat mukana. En ole kauhean kiinnostunut aina ja joka paikassa kuuluttamaan ympäristölleni, että olen muualta tullut matkailija. Mieluummin sulaudun siihen ympäristöön, joka useinkaan ei ison kartan kanssa onnistuisi. Ainahan kartan levittelyä tosin ei voi välttää. Ja vihaan travelleri-sanaa. Varsinkin sitä, että travellaaminen on trendikästä [...] Elämä on vaikeaa, kun en ole oikein normaalin turisti enkä travelleri, siis sellaisina kuin minä noiden termien sisällön miellän. Olen juuri sellainen, jonka karvat nousevat pystyyn, kun kuulee tietynlaista kielenkäyttöä (ja ennenkaikkea asennetta). (alan_mies, 'Re: Oletko turisti/seikkailija/elämäntapamatkaaja vai mikä?', 29.1.2007).

Osalta omatoimimatkailijoista loppui pakettimatkailu itseohjautuvaisuuden arvostamisen myötä lopuksi kokonaan, koska joustava ja omaperäinen omatoimimatkailu sopii paljon paremmin näille kahdelle aktiiviselle omatoimimatkailijalle. Itsenäisen matkanjärjestämisen hyvänä puolena toinen kirjoittaa, että pakettimatkan lennot eivät kuitenkaan ole poisuljetut,

jos ne sopivat paremmin haluttuun lomamatkaan. Hampaat irvessä ei tarvitse väkisin tehdä hankalaa omatoimimatkaa.

Lainaus käyttäjältä: "Strange Little Girl": []... vaikka en ole ollenkaan pakettimatkoja vastaan, ne eivät vain ole minun juttu- ahdistun pakettimatkoilla. Olen kahdella ollut, 17- ja 18- vuotiaana ja inhosin kulkea keltaista sateenvarjoa kantavan tekohymyisen matkaoppaan perässä Riminin rantaa pitkin. Yhtä hyvin olisin voinut laittaa lapun kaulaan "olen turisti, ryöstä minut".

Kiitos. Minä ajattelen myös juuri noin. []... Olen tehnyt monta tuollaista matkaa ennenkuin olen alkanut "taantua" kokonaisomatoimimatkailijaksi. Hakeudun silti mieluummin muualle kuin noille lomasaarille, vaikka sieltä koskemattomaa luontoa ym. löytyisikin. Edelleen valmismatka on siedettävä vaihtoehto halpalennoille kolmella koneenvaihdolla ja mennettullen lentokenttäyöpymisellä. Kunhan vain varjellun itse kohteessa siltä kuvailemaltani valmismatkailijan stereotyyppiltä [] . (alan_mies, 'Oletko turisti/seikkailija/elämäntapamatkaaja vai mikä?', 2.2.2007).

Omatoimimatkailijoiden kulttuuriin kuuluvat tekevät muistiinpanoja ja kirjoittelevat matkoiltaan ahkerasti matkapäiväkirjaa sekä kertoilevat kuulumisiaan ja vastaavat keskustelupalstan kysymyksiin, kun heillä on siihen mahdollisuus, esimerkiksi matkan varrelle osuvista nettikahviloista. Suurin osa kirjoittelee omatoimimatkailijoiden foorumille ja viettää siellä aikaa etenkin silloin, kun ei ole matkalla tai kun suunnittelee ja odottaa sitä seuraavaa matkaa. Näin on myös niiden aktiivisten kohdalla, jotka ovat olleet palstalla jo kauan. Monet heistä kokevat kuitenkin kirjoittaneensa jo kaiken kirjoittamisen arvoisen matkoistaan. He haluavat siitä huolimatta osallistua keskusteluihin. Joten aktiivisten keskustelijoiden ystävyys jatkuuikin melkein päivittäisenä yhteydenpitona keskustelupalstan "asian vierestä ja vieläkin kauempaa" -osion aiheissa, kunnes on taas uudelta matkalta konkreettisempaa matka-aiheista kirjoiteltavaa. Omatoimimatkailijoiden virtuaaliyhteisö on heille se tärkeä yhteisö, johon he kuuluvat intohimonsa eli matkustushalunsa puolesta. Nämä toimintatavat kuvaavat itseohjautuvaisuuden arvostamista vapautena unelmoida sekä haluna lähteä omatoimimatkalle ja keskustella siitä.

[]...Alan miesten kanssa silloin tällöin touhuillessa on tullut perin monet tällaiset asiat tutuiksi, mutta perusongelma on sama kuin niin monilla muillakin jäärillä tällä foorumilla; kun ei ole matkaa, mistä puhua, pitää vääntää asiaa niin aidoista kuin aidanseipäistäkin. Ja sekös tympii, elämä off topic. (alan_mies, 'Tympiikö?', 24.4.2007).

*[]..Aion henk.koht jatkaa AV [asian vierestä] osiossa käymistä ja sinne kirjoittelemista, vaikken olekaan näköjään enää tavallisen tallaaajan maineessa.[]... Mitä tulee vanhojen jäärrien lähtemiseen... Noh, olen yksi niistä vanhoista. Jossakin vaiheessa, sanotaan vaikka parin vuoden aktiivisen foorumin käytön jälkeen, tulee varmasti tunne, että on sanonut jo kaiken esim. Euroopassa matkustamisesta. Suurin osa näistä vanhoista, jotka myös **henk.koht** tunnen toki matkustaa, ja käyttää esim. tätä palstaa jos tarvitsee tietoa muualla kuin Euroopassa matkustamiseen. Vielä ei ole tullut vastaan yhtä hyvää suomalaista foorumia, jolta löytäisi tiedon monen vuoden ajalta. (Tinja, 'Palautetta moderaattoreille ja ylläpidolle' 13.11.2007,).*

Vapauden arvostaminen näkyi siinä mielessä, että vaikka omatoimimatkailijat ovat kiinni töissä, antaa työ mahdollisuuden ja vapauden matkailla loma-aikoina.

Lainaus käyttäjältä: "Sistis-80": Täysin sama täällä. Ei ole autoa, ei ole elätettäviä, ei ole lemmikkieläimiä, ei tupakoi, ei ole asuntolainaa... on suhteellisen hyväpalkkainen ja vakituinen työ.

[J]...Työn vakituisuus luo kummasti vapautta, etenkin, kun vakituisuuteen voi todella luottaa - tiedän, että työtäni ei ulkoisteta eikä minua irtisanota tuotannollisista tai taloudellisista syistä. Suhteellinen hyväpalkkaisuus tekee samaa myös, suhteellinen on tosin aina suhteellista, en ole hyväpalkkainen verrattuna samalla tavalla koulutettuihin, mutta keskivertokansalaiseen nähden ehkä. (alan_mies, 'Mistä löydätte ajan ja rahan matkusteluun?', 8.6.2007).

Seuraavassa lainauksessa näkyy myös selkeästi omatoimimatkailijoiden itseohjautuvaisuuden arvostaminen. Siinä kerrotaan omatoimimatkailijoiden matkustavan mieluiten yksin ja aikana, jolloin kohteessa ei ole muita turisteja niin paljon.

Matkustin pari vuotta sitten parin kaverin kanssa, ja hermostuin kaikkiin jo viikon päästä. Siitä saakka olen matkustanut yksin. Tietysti se on välillä turhauttavaa, jos näkee todella hienon maiseman tms, eikä sitä voi jakaa kenenkään kanssa... Ei mun mielestä ole yhtään turvattomampaa matkustaa yksin kuin seurassa. Varsinkin jos kaveri on täysillä suomea hölpöttävä hölmö... Mulle on tullut joku tapa matkustaa Eurooppaan maaliskuussa, vaikka tulen aina kipeäksi, kun allergia puhkeaa päälle. Toivottavasti jo ensi kerralla olen vähän viisaampi (Shocked) Maisemat on tietysti aika harmaita, mutta kesällä on taas liian kuuma ja liikaa ihmisiä liikkeessä. Mä otin maaliskuussa koulusta ihan ommaa lomaa ja taitaa tulla ajankohtaiseksi taas ensi vuonna viimeistään... (Tinja, 'Yksin reissuun?', 25.9.2003).

Toisaalta paikat, joissa on turisteja ja lapsia, eivät kiinnosta omatoimimatkailijoita, joten omatoimimatkailijoiden keskuudessa ilmenee myös oman rauhan arvostus ja yksityisyyden korostaminen.

"...Kiinnostamattomien maiden listaan voin lisätä kaikki ne, jotka täyttyvät turisteista (joissa ei näe yhtään paikallista ja ravintolasta saa tilata suomalaista mummon muusia ja lihapullia) ja joissa lapsiperheet viettävät kaikki lomansa..." (Tinja, 'Kohde joka EI kiinnosta?', 5.10.2003).

Itsenäisyys, riippumattomuus ja itseriittoisuus korostuvat seuraavassa lainauksessa, jossa korostetaan omatoimimatkailijan ehkä itsenäistä ja valtavirrasta poikkeavaa elämäntapaa.

"...Joillekin se oman elämän arvojarjestys on pikkasen erilainen kuin penskojen tuottaminen tahan maailmaan, vaikka se onkin ollut se kaikkein tärkein asia tassa maailmassa jotain miljoona vuotta. [ja]...Parempi pitää huolta itsestä kuin toteuttaa sitä, mitä ihmis-/yhteiskunta pitää normaalina elämäntapana ja/tai mitä joku jeesus on joskus sanonut (tayttakaa pallo tai jotain vastaavaa; daa, se on jo taynna)..." (Tinja, "Lapsellisia" pallontallaajia?', 24.2.2005).

Lisäksi itsenäisyyttä arvostetaan omatoimimatkailijoiden keskuudessa yleisesti, sen vuoksi palstalla on periaatteena, että sen käyttäjät olisivat mahdollisimman omatoimisia. Seuraavissa lainauksissa käy ilmi, että keskustelipalstalle tulevilta odotetaan omatoimista otetta palstan normien ja sääntöjen sekä sen käytön omaksumiseen. Joillakin omatoimimatkailijoilla, ehkä juuri niillä, jotka ovat vasta aloittamassa omatoimimatkailua, on tiedon tarve suurin, jolloin he tarvitsevat paljon tietoa ja omatoimisen monipuolisen tiedon etsimisen sijaan he haluavat tietoa mahdollisimman nopeasti viitsimättä paneutua palstan

antamaan monissa ketjuissa sijaitseviin tietoihin, jotka eivät välttämättä löydy kaikkein helpommin aina aiheotsikoiden yms. hakusanojen myötä.

"...Moni kuitenkin varmaan eksyy pallontallaajiin juuri sen takia, että on lähdössä itse omalle ensimmäiselle "isolle" reissulle, ja etsii tämän suhteen tietoa. Toki useimmiten nämä kysymykset kuuluvat jonkun olemassaolevan ketjun perään, mutta on niitä ihan aiheellisiakin avauksia uusilta kirjoittajilta tullut..." (Juzt, 'Palautetta moderaattoreille ja ylläpidolle', 24.4.2007).

"...valitettavasti tosiaan suurin ongelma ei ole edelleenkään se etteivät ongelma-aloittelijat osaisi etsiä tietoa, vaan se ettei heitä kiinnosta sitä etsiä. Sama pätee näiden sääntöjen lukemiseen, ei ongelma suinkaan ole ettei niitä huomata, vaan ettei niitä viitsitä lukea. [...] foorumin hakukone kun ei kuitenkaan ole paras mahdollinen, olkoonkin että asiasta perilläolevat voivat helpottaa ongelmaa hakemalla googlalla site:pallontallaajat.net määritystä käyttäen. (Juzt, 'Palautetta moderaattoreille ja ylläpidolle', 18.12.2007).

Näissä itseohjautuvaisuuden arvoon liittyvissä lainauksissa esiintyi omatoimimatkailijoiden keskuudessa vapauden, itsekunnioituksen, luovuuden, riippumattomuuden, omia tavoitteita valitsevan ja uteliaisuuden muodossa samantyyppisiä arvoja, kuin Schwartzin (1992) mallin itseohjautuvaisuuden arvot ovat. Analysoinnin perusteella voidaan todeta, että teemana ollut Schwartzin (1992) arvoluokituksen mukainen *muutokselle avoimuus* korostuu vahvasti omatoimimatkailijoiden keskuudessa itseohjautuvaisuuden muodossa.

5.1.2 Vaihtelunhalun arvoluokka

Schwartzin (1992) arvoluokituksessa vaihtelunhalun arvolla tavoitellaan jännityksen hakemista ja uuden kokemista sekä haasteiden etsimistä elämässä. Vaihtelunhalu tuli esille seikkailujen ja riskien ottamisena omatoimimatkailijoiden keskusteluissa. Seuraavassa lainauksessa omatoimimatkailijoiden yleinen luonne kiteytyy vaihtelunhalun arvostamiseen, haluun matkustaa ja kokea:

..."Reissaaminenhan on mitä luonnollisin asia ihmiselle. Mikahan ihme olisi saanut innostumaan paikoilleen jaamisesta sinne jonnekin suon laitaan?" ... (diokenes, 'Mikä sai teidät innostumaan reissaamisesta?', 19.9.2006).

Halu matkustaa ja kokea sekä riskien ottaminen

Eräällä nimimerkillä vaihtelunhalu ilmeni ottamalla riski lähteä pakettimatkan sijaan ensimmäisen kerran omatoimimatkailulle Roomaan, josta kasvoikin tulevaisuuden rakkaus ja matkakohde, jonne nimimerkki haluaa palata yhä uudestaan. Seikkailun ja riskin ottaminen siis kannatti.

[...]Aloittelin Kreikan matkoilla ja olin epäluuloinen Italiaa kohtaan, maailmani muuttui Rooman matkalla 1999 kertaheitolla. Halvemmasi olisi tullut loppuelämä, jos olisin jättänyt lähtemättä, mutta enpä olisi silloin innostunut muustakaan matkailusta, mitä nyt ehkä valmismatka kerran kolmessa vuodessa toisten turistien luokse. (alan_mies, 'Kohde joka EI kiinnosta?', 16.1.2007).

Vaihtelunhaluisuus tulee esille omatoimimatkailijoilla, kun he määrittelevät haluavansa matkustaa ja kertoessa heille tärkeintä olevan sen, että he ovat menossa jonnekin, kuin sen kuka tai millaisia he ovat.

Mulle on aivan sama mikä mä olen. Turisti, travelleri, matkaaja, harhailija, reppureissaaja, pallontallaaja, matkustelija.. Siis mitä väliä sillä on? Ei voi ymmärtää. Tärkeintä ei ole suunta (eikä edes tyyli), vaan liike ylipäätään![]...(PetraJii, 'Oletko turisti/seikkailija/elämäntapamatkaaja vai mikä?', 16.10.2006).

Haasteiden kohtaamisen halu ja virikkeisyys tulevat esille haluna lähteä omatoimimatkalle jo melko nuorena. Seuraavan nimimerkin mukaan halu kohdata haasteita on yleisempää nykyaikana kuin esimerkiksi 70-luvulla. Nykyään voidaan lähteä omatoimimatkalle Aasiaan parikymppisinä ehkä helpommin, kuin aikaisemmin. Tämä on seurausta matkailun muodon muuttumisesta kuten myös internetin ja muiden yhteydenpitovälineiden kehitymisestä. Näiden myötä yhä nuoremmilla on mahdollisuus lähteä helpommin ja turvallisemmin seikkailemaan ja kokemaan maailmaa ilman pakettimatkaa.

Lainaus käyttäjältä: "Mizzoni": Ja omatoimireissaajia löytyy kaikista ikäluokista, samoin kuin Kanarialinjan kannattajia.

[]...Kun nuorempana harrastin valmismatkoja, muu porukka vaikutti paitsi vanhemmalta, myös keskimäärin matkailuvalmiuksiltaan huonoilta. Tuon oikeastaan havaitsin jo lapsena kulkiessani vanhempieni mukana, jotka hekkään eivät juuri omatoimimatkoja tehneet>[]...Kun täällä keskustelelee paitsi pääosin itseään nuoremman, myös kielitaitoisemman ja uskaltavamman väen kanssa, saattaa tulla väärä käsitys päähän. Enpä olisi uskaltanut parikymppisenä lähteä yksin kolmeksi kuukaudeksi Aasiaan, siihen aikaan sitä ei kyllä monikaan tehnyt>[]...(alan_mies, 'Oletko turisti/seikkailija/elämäntapamatkaaja vai mikä?', 26.1.2007).

Omatoimimatkailijoiden vaihtelunhalun arvostaminen ilmenee seuraavassa lainauksessa, jossa kerrotaan, että uusia haasteita, uusia asioita ja muutosta tulee olla koko ajan tiedossa, ja mielummin aina kun mahdollista, uuden matkan merkeissä:

"...Tuo tyhjyyden tunne on hyvin tuttu - matkustusinto laantuu välillä ja saatan matkan varattuani olla jo innokkaammin suunnittelemassa seuraavaa matkaa. Välillä sitten innostun jostain muusta harrastuksestani ja panostan siihen täysillä. Poukkoilen estottomasti eri asioiden välillä, mutta kuitenkin lopulta hoidan ne kunnialla, vaikka matkakumppanin mielestä ei siltä vaikuta. Samoin aina, jos ikinä mahdollista, on oltava matka tiedossa ja mielummin varattuna, suunnittelu alkaa viimeistään sen jälkeen, kun edellisen matkan videot ja kuvat on katseltu, nykyään jo paljon aikaisemmin." (alan_mies, 'Ennen matkaa', 10.2.2007).

Vaihtelunhalun arvostamista kuvaavat myös parisuhteiden katkaisu ja irtisanoutuminen töistä, jotka ilmenevät seuraavassa lainauksessa. Irtisanoutumalla töistä voi lähteä matkustamaan, ja kokemaan uutta. Katkaisemalla välit matkustushaluttomaan kumppaniin, pääsee myös matkalle.

Ma olen katkaissut parisuhteet viimeistään siinä vaiheessa, kun on kaynyt ilmi ettei toinen ole lahdossa mukaan matkalle. En itse pysty elamaan sellaisen kanssa, joka ei jaa mulle niin tarkeaa intohimoa.>[]... Tahdon kuitenkin nyt "nuorena" nahda kaiken, huikeat suunnitelmat

vaihtaa mannerta ja etsia jostain se oma koti. Lapset kun ei kuulu omiin tulevaisuuden must-do listoihin, niin ei ole ketaan estamassa lahtoa. Ehka kissat, koirat ja muut otokat sitten joskus. En ole ikina haaveillut norm perheesta (muusta kuin mina, se toinen ja paljon elaimia) tai tyopaikasta. Nytkin irtisanoiduin, kun tyo vei liikaa aikaa elamasta eika paassyt yhtaan minnekaan. En pysty olemaan pitkaa aikaa samassa tyopaikassa tai missaan muuallakaan. Enka tarvitse paljon rahaa, nyt on jo liikaa (mulla ei ole koskaan ennen ollut yli 2000 e), silla paasee vaikka minne. []...(Tinja, 'Kulkurin sielu vs. yleiset asenteet', 24.2.2005).

Ei mua saa pysymaan vakitoissa, en jaksaa olla niin pitkaan, etta saisin niita himoittuja vuosilomapaivia. Nyt varmaan aion irtisanoa itseni vakityosta kun eivat anna olla poissa 3vkoa, mutta paasenpahan ainakin Dublinista pois! [] (Tinja, 'pätäkätö reilaajan/maailmanmatkaajan', 24.5.2005).

Omatoimimatkailijat haluavat nimenomaan kokea ja tuntea elämyksiä. Pelkkä kirjoista lukeminen ei riitä sammuttamaan matkakohteiden kiinnostavuutta. Heidän täytyy lähteä paikan päälle kokemaan ja tuntemaan sekä saada elämyksiä. Seuraavassa lainauksessa kerrotaan vaihtelunhaluisuuden arvostamisesta maailmaa avartavan matkailun myötä, koska pelkkä kirjan lukeminen paikoista riittää:

Kirjojen lukemisesta sen verran, että mulla on kaveri, joka pitää kirjoistaan saamaansa tietoa niin tärkeänä, että ei tarvitse lähteä maailmalle paikanpäälle mitään katsomaan. Samalla hän pitää mun "fyysisesti" suorittamaa maailman avartamista eli matkustamista turhana ja maailmaa kuluttavana, vaikka itse käy esim. Saksassa festareilla pelkästään ördäämässä. [Tähän samaisen henkilön mulle tekemään nuhdesaarnaan liittyy myös se, että kun matkustan (joka on siis turhaa), niin olen hänen mukaansa Suomen yhteiskunnalle velkaa kaikesta siitä ajasta ja rahasta, jonka kulutan muualla enkä ole täällä esim. hankkimassa kunnon ammattia ja perustamassa perhettä Joskus se toisen ajattelulla ja kirjojen lukemisella hankittu avartuminen laittaa avartamaan omaa maailmaani hiukan enemmän ja enemmän... (Tinja, 'Re: Avartaako matkailu?', 25.11.2005).

Kokemuksien ja jännittävän elämyksellisen elämän arvostaminen omatoimimatkailijoiden keskuudessa ilmenee myös siinä, että he eivät arvosta roskalehtiä ja niiden kertomia juttuja esimerkiksi julkkisten kokemuksista ja elämästä, vaan haluavat sen sijaan itse elää ja kokea., kuten seuraavasta lainauksesta ilmenee.

... "Tulen vuosi vuodelta yhä vakuttuneemmaksi roskalehti nimityksen sopimisesta täydellisesti myös näille, Seiskan kaltaisen "minulla ei ole elämää joten luen julkkisten elämästä" lehtien lisäksi..." (Juzt, 'Lennot Manilaan 330 euroa', 17.1.2008).

Riskien ottaminen ja seikkailunhalu näkyvät omatoimimatkailijoiden keskuudessa uskaliaisuutena ottaa riskejä ja olla suunnittelematta matkaa liikaa etukäteen. Paikanpäällä voi toimia sitten joustavasti.

Ei tule reissuja suunniteltua juurikaan kotona etukäteen. Lähinnä ainoita asioita mitä tutkin onko jossain päin hyviä festareita/tapahtumia tai jotain muuta kiinnostavaa sekä tietenkin jotain perusinfoa. Matkan päällä sitten ehtii pitkillä junamatkoilla miettimään suunnitelmia. (Juspu, 'PMatkan suunnittelu', 12.3.2006).

Vaihtelunhaluisuutta arvostetaan, mutta esimerkiksi yöpaikat kuitenkin halutaan jossain määrin varata valmiiksi, kuten esimerkiksi seuraavassa lainauksessa käy ilmi. Siinä haluttiin selvyys

siitä, onko tehty varaus voimassa vai ei, ja varattiin lopulta toinen majapaikka, kun varmistusta ensimmäisestä ei tullut.

Mun hermo ei piisannut vatuloida noiden serviced apartments-firmojen kanssa, yhteydenpito ei kertakaikkiaan tuntunut toimivan. Maileihin ei vastattu ja kun vastattiin, niissä kirjoitettiin ihan epäolennaisuuksia eikä vastattu kysymyksiin. Viimeiseksi kysyttiin haluanko valokuvia ja kun siihen vastasin että juu, voitaisiin kyllä varata mutta mielellään näkisin myös kuvia, niitä kuvia ei koskaan tullut. Kun kysyin lähes kaksi viikkoa sitten onko minulla joku varaus nyt olemassa, vastausta ei ole tähän päivään mennessä tullut. Kielestä se ei vaikuttanut olevan kiinni, täti kirjoitti ihan hyvää enkkua. Jotain muuta haiskahtavaa tuossa touhussa oli. Lisäksi luin kaikenlaista kökköä netistä, että ihmisille on käynyt just silleen että ne on luullu että niillä on varaus johonki serviced aptmentsiin ja ei sitte ookaan mitään. Varasin siis hotellin neljäksi yöksi. Jopa neljän tähden sellaisen. Hotellista löytyy mm. suomalainen sauna, mutta uskokaa pois että se ei ollut mulla [...] No mutta, nyt alkaa helpottaa kun tietää raamit reissulle ja että isäntäkin pääsee rentoutumaan hotellissa. Minullehan nyt olisi riittänyt vaikka hostellin dormi.. (PetraJii, 'Romania...', 9.5.2007).

Keskustelussa siitä kannattaako majapaikka varata etukäteen vai ei, on havaittavissa omatoimimatkailijoita, jotka varaavat majoituksen etukäteen. Nämä matkailijat tutustuvat esimerkiksi netissä majoituksen tarjoajien nettisivuihin, sekä eri palveluiden kautta majoituksen tarjoajan saamiin arvosteluihin suodattamalla niistä parhaimmat ja huonoimmat ja arvioimalla sen avulla majoituksen tasoa ja sen riittävyyttä heille. On myös niitä omatoimimatkailijoita, jotka eivät välitä majoituksen varaamisesta etukäteen. Tässä ilmenee avoimuus muutokselle siinä mielessä, että toiset haluavat selvittää majoituksen vasta paikan päällä, koska voivat nähdä tulevan huoneensa tai sänkynsä dormimajoituksessa ja he voivat sen perusteella päättää, että ottavatko majoituksen siitä kohteesta. Omatoimimatkailijoiden suoriutuminen tulee esille heidän kyvyssään hankkia majapaikka itsenäisesti. Toisaalta riskien ottaminen näkyy omatoimimatkailijoiden keskuudessa siinä, että he saattavat majoitusmahdollisuuksiin tutustumisen jälkeen varata itseänsä miellyttävän majoituksen etukäteen, jolloin he ottavat tietoisesti riskin majoituksen laadusta, koska eivät ole paikan päällä nähneet millainen taso on. Toinen mahdollisuus on ottaa riski täysin varatuista majapaikoista paikan päällä ja ehkä valita oikeasti paras majapaikka, kun on nähnyt valikoiman.

Lainaus käyttäjältä: "alan_mies": Samallahan nuo varaa kun etsii ne netistä. Ja samalla pystyy etukäteen tiedustelemaan ympäristöä, tavallaan menen aina "tuttuun paikkaan". Onpahan sitten varma, että paikka on auki ja olemassa.

Lainaus käyttäjältä: "PetraJii": Ymmärrän logiikan, mutta silti kummastelen sitä. Kyllä ei minusta mitenkään saa kunnollista kuvaa jostain kälyisestä nettisivusta, kyllä semmoisella saadaan melkonen murjukin näyttämään hienolta. Ja luetellaan hienot facilities jotka tosiasiassa voivatkin olla ihan jotain muuta?

[...]Tähän [varaamiseen] toki vaikuttaa matkustustapa, yleensä olen kaupunkilomaillut asuen ainakin lähes koko matkan samassa paikassa, eli halvassa hotellissa tai B&B:ssä. (alan_mies, 'Hostellien/Hotellien varaaminen etukäteen', 18.1.2007).

Vaihtelunhalun arvostaminen näkyy omatoimimatkailijoilla siinä, että he ovat valmiita kokemaan matkakohteeseen matkustamisen sekä koko matkan seikkailuna ja kokemuksena. Ne yhdessä muodostavat matkailukokemuksen. Kaiken ei tarvitse toimia rutiininomaisesti. Seuraavissa lainauksissa käy myös ilmi, että omatoimimatkailijat ovat valmiita maksamaan majoituksestaan vähemmän, luultavasti siksi, että he käyttävät majoitukseen kuluvan rahan mieluummin johonkin muuhun sillä täydellinen majoitus ei ole heidän elämyslistallaan ensimmäisenä.

Tässähän puhutaan jo lähes samasta asiasta kun muualla foorumilla olevassa ketjussa missä päiväillään miksi ihmeessä lähes kaikki täällä kirjoittelevat haluavat mennä hostelliin ja piheillä majoituskustannuksista.. Ei siihen ole mitään muuta vastausta kuin että siksi. Minusta siinä toisessa keskustelussa oon hyvin poimittu vastaukseen pallontallaajat.netin tarkoitus, eli "Mahdollis[im]man kauas, mahdollisimman halvalla" Omatoimireppumatkailua siis. Minusta silloin on ihan turha kapitalistien tulla kertomaan miten piheily on sairautta ja miten rahalla saa ja hevosella pääsee... Hyvän tähden, menkää ja lentäkää suoraan kohteisiin ja businessluokassa jos siihen on halua ja varaa. Mutta muistakaa, että All-inclusive retket sikariportaankanssa räätälöidään yleensä jossain muualla kun omatoimimatkailuun keskittyvällä nettisivulla. Kaikki ei todellakaan edes haluaisi moista matkustusta. Eri paikkojen näkeminen jo varsinaiseen matkakohteeseen vasta mentäessä voi olla osa sitä tärkeää matkaelämystä. Oli se sitten yö Stansteadin kentän lattialla tai laivamatka Tukholmaan. [...] (PetraJii, 'Blue1 ja Thai Airways yhteistyöhön välillä Suomi – Bangkok', 30.4.2007).

[...]Suuri ja mahtava saatan ollakin mutta omatoimireppureissaajaviherpiipertäjää musta ei saa tekemälläkään. Omatoimireppureissaajan ehkä. Minä nöyryyn rahan edessä. Nimittäin sen säästämisen. Ei sun arvoissasi ole mitään vikaa, niistä o vaan (ainakin tässä asiassa) todella turha käydä kinaamaan täällä, kun foorumin perimmäinen tarkoitus näyttäisi olevan ihan toinen kuin sinun arvosi. (PetraJii, 'Blue1 ja Thai Airways yhteistyöhön välillä Suomi – Bangkok', 31.7.2007).

Eksoottisten kohteiden suosiminen turistirysien sijaan

Omatoimimatkailijat hakevat tietoa eksoottisimmista kohteista tavallisten lomakohteiden sijaan, kuten esimerkiksi seuraavassa lainauksessa käy ilmi. Siinä omatoimimatkailija sanoi etsivänsä lomakohteiden tietoa matkamessuilta muualta, kuin kaakkois-Aasian osastoilta, jotka tarkoittavat mm. Thaimaata, ja joka on nykyisin hyvin yleinen pakettimatkakohde.:

...[Kyllä Matkamessuilta on saanut joka vuosi monenlaista mielenkiintoista tietoa myös omatoimimatkailijoille. Viime vuonna täytyi jo kyllä tosin rajata maita, että ehti käydä läpi ne kiinnostavimmat. Eli Länsi-Euroopan osastoilta ette minua löydä. Turha haeskella Kaakkois-Aasian osastoiltakaan [...] (Jouni, 'Matkamessut tulevat taas', 2.1.2007).

Vaihtelunhaluisuus ilmenee omatoimimatkailijoilka niin, että he eivät kaipaa pakettimatkojen yleisiä piirteitä lomakohteissa, kuten esimerkiksi hyökkääviä matkamuistomyyjiä tai bilettäviä kanssamatkustajia.

[...] Aloin miettimään kokemiani epämiellyttäviä tilanteita (jos ei oteta lukuun suoranaisia vaara- ja uhkatilanteita koska niistä on oma ketjunsä) ne sijoittuu juurikin esim. Luxoriin, jossa olimme Hapsetsutin temppelistä ennen sulkemisaikaa viimeiset lähdössä olevat turistit. Kun siellä kirjaimellisesti roikuttiin käsipuolessa ja tungettiin jos jonkinlaista pystiä käteen vaikka päättäväisesti ilmoitti että "mitään en osta vaikka kuinka halvalla myyt". [...] Bailuhenkisistä

backpackereista en ole tavannut hostelleissa kuin australialaisia. Ja ne ne vasta tuntuivat jaksakin bilettää kovaan ääneen mekastaen. (PetraJii, 'Reissaajan Helveti?', 24.1.2007).

Vaihteluhaluisuutta arvostetaan myös niin, että matkakohteessa ei haluta syödä tuttuja suomalaisia ruokia vaan kokea kulttuurille ominaisia ruokia. Vaihtelunhaluisuutta kuvaa myös se, että samaan kohteeseen ei haluta mennä uudestaan eli omatoimimatkailijat arvostavat erilaisia sekä uusia matkakohteita ja -kokemuksia. Toki samoihin paikkoihin voidaan mennä uudestaan, jos ne tarjoavat nähtävää useaksi eri kerraksi. Verrattuna tavalliseen pakettimatkan rantalomakohteeseen, jonka tarjonta saattaa jäädä muutamaaan paikalliseen ravintolaan sekä hyvään uimarantaan ja ehkä yhteen melko lähellä olevaan retkikohteeseen (linna tms.), niin mielummin omatoimimatkailijat lähtevät täysin uuteen paikkaan, kuten seuraavassa lainauksesta voidaan nähdä.

[...] Huomasin juuri että olen ollut Alanyassa ihan samoihin aikoihin kuin sinä eli heinä-elonkuun vaihteessa 2005. Oli ka-ma-laa. Olin epäilevä jo ennen tuota haluanko enää lähteä mihkään Aurinkomatkojen pakettimatkalle mutta tuon reissun jälkeen olin jo 100 prosenttisen varma että en.. niin teennäistä turistimeininkiä, Heikinbaaria ja lihapullaa, "terveterve"... Voi oksennus. Ennen tuota olen ollut valmismatkoilla Egyptin Hurghadassa ja sitä ennen lapsena Kosilla ja Kanarialla. (PetraJii, 'vaietut turistiryvät', 5.3.2007).

Vaihtelunhaluisuus ilmenee omatoimimatkailijoilla seuraavassa lainauksessa siten, että matkoilta odotetaan jotain muuta kuin tuttua länsimaalaisuutta.

[Sveitsi ja Itävalta eivät kiinnosta] Liika länsimaaisuus omaamatta kuitenkaan mitään erityisen paljon minua kiinnostavaa. Paitti ne vuoret. Mielummin menen Euroopassa vaikkapa Ukrainaan, Albaniaan, Serbiaan seuraavaksi. Niissäkään en ole käynyt. Minä olen ymmärtänyt kyllä tämän ketjun niin että mihin ei ensisijaisesti lähtisi. Toki pallontallaaja oikeasti haluaa ja lähtisi miltei kaikkialle. [...] (PetraJii, 'Kohde joka EI kiinnosta?', 13.6.2007).

Turistikohteet eivät välttämättä ole niin jännittäviä ja stimuloivia kokemuksia, joten omatoimimatkailijat eivät arvosta turistikohteita. Seuraavassa lainauksessa toivottiinkin jonkun vinkkaavan salaisista Romanian rannikon helmistä, jotka olisivat elämyksellisempiä matkakohteita omatoimimatkailijalle kuin Mustanmeren rantojen turistikylät.

[...]Veikkaisin, että likipitään jokainen bulgarialainen taajama Mustanmeren rannikolla elää turismista, joten varmempi valinta voisi olla isohko kaupunki, jossa on muutakin kuin rantatuolin vuokraajia. Tsekkaa sopiiko Varna matkaohjelmaasi. Sinnekin tehdään pakettimatkoja, mutta ainakin se on oikea kaupunki. Paljon etelämpänä Sosopol on erittäin viehättävä vanha kaupunki, mutta erittäin turistico. Vielä pahempi on Unescon maailmanperintölistalla oleva Nessebar, joka sijaitsee Sunny Beachin kyljessä. Toivottavasti jollakin on tiedossaan salaisia helmiä Romanian rannikolta [] (NeitiQ, "Balkanrail", 16.4.2007).

Uteliaisuus vieraisiin paikkoihin ilmeni myös siinä, että omatoimimatkailijat matkustavat usein vieraisiin paikkoihin tai paikkoihin, joissa he eivät ole koskaan ennen olleet, kuten seuraavassa lainauksessa kuvataan:

[...]Minua miellyttävät muutenkin paikat, jotka eivät yritä olla mitään enempää mitä ovat. Tästä syystä pidin myös Aqabasta ja itse asiassa nautin suuresti siitä, että olin juuri Aqabassa enkä vastarannan turistiryssä-Eilatissa. Jos halusin mennä uimaan, se onnistui hyvin. Jos halusin vuokrata aurinkotuolin, niitäkin sai, samoin kuin virvokkeita. Mitä puuttui? Jordanian vierailuni kesällä 2000 oli ensimmäinen kosketukseni arabimaihin ja se jätti positiivisen mielikuvan, ongelmat toki huomioiden. (Jouni, 'Jordanian', 14.7.2007).

Tämä lainaus kuten myös seuraava todentavat sen, että uteliaisuus ja tutkimisen halu näkyvät omatoimimatkailijoiden keskuudessa siinä, että he eivät halua matkustaa massaturismipaikkoihin. Yksityisyyttä arvostetaan ryhmä- tai joukko matkustamisen sijaan, ja maat tai kohteet, jotka ovat suuren yleisön suosiossa eivät kiinnosta:

...[] erityisesti Thaimaa ja saman tien koko Kaakkois-Aasia pysyvät minulla mustalla listalla niin kauan, kun niiden nykyinen yletön suosio jatkuu. (Jouni, 'Kohde joka EI kiinnosta?', 22.8.2007).

Vaihteleva elämä yleensä ja spontaanius lähteä matkalle kiehtoo

Omatoimimatkailijoiden elämä ei ole tylsää. Vaihtelunhaluisuus tulee omatoimimatkailijoilla esille heidän elämäntilanteidensa ja tulevaisuuden suunnitelmiansa joustavuudessa. Tämän joustavuuden voidaan tulkita kertovan omatoimimatkailijoiden vaihtelunhaluisuudesta ja muutokselle avoimuuden arvostuksesta.

Tässä viiden viime vuoden aikana on tullut tehtyä ratkaisuja, jotka ovat muuttaneet elämää melko lailla. On myös tehty omalta puolelta hyvinkin kauaskantoisia päätöksiä, jotka eivät sitten kuitenkaan ole johtaneet toimenpiteisiin johtuen muista tahoista. Eli on hauska suunnitella, mutta suunnitelmat muuttuvat melko usein.[] (Jouni, 'Oman elämän suunnittelu ja kehitysohjelmat', 20.6.2007).

Eräs omatoimimatkailija kuvaili vaihtelunhaluisuuttaan seuraavasti:

Olen varmaan ainakin 50 v ennen kuin löydän edes jotain pientä asiaa elamaani, joka ei ole temporary. (Tinja, 'Tympiikö?', 4.6.2006).

Vaihtelunhaluisuuden arvostaminen näkyy omatoimimatkailijoilla siinäkin mielessä, että vaikka he eivät aina ole matkoilla, matkalle lähtemisen halu pysyy kuitenkin heidän mielessä, joten tämäkin osoittaa, että vaihtelunhaluisuutta arvostetaan.

Taitaa olla tällä hetkellä menossa. [Pisin matkustamaton kausi.] Viimeksi kävin reissussa lokamarraskuussa 2005 enkä sen jälkeen ole käynyt missään, eikä ole näköpiirissäkään että vähään aikaa pääsisi mihinkään. Tämä on ensimmäinen kesä moneen vuoteen kun en ole tekemässä mitään pidempään reissua minnekään. Mut onneks on ollut ihan kivat kelit tähän mennessä. Halu lähteä kasvaa koko aika suuremmaksi. ! (Juspu, 'Pisin aika reissutta?', 10.7.2006).

Omatoimimatkailijoiden vaihtelunhaluisuus ilmeni myös siinä, että elämäntilanteiden muuttuessa matkustus ei ollutkaan heille välttämättä tärkein asia, vaan esimerkiksi otettaessa koiranpennun, matkustuksesta voidaan joustaa, koska pidetään sillä hetkellä koiranpennun hyvinvointia ja siitä huolehtimista tärkeämpänä ja siihen halutaan panostaa.

Tänään (kin) olen hyvin onnellinen siitä että meille tulee pieni koiravauva vuoden vaihteessa Smiley Ja ennen sitä ehdin vielä reissaamaan Portugaliin ja Riikaan. Ensi vuoden alusta ainakin tulee pidempi tauko reissaamisesta, mutta se ei (ihme kyllä) haittaa minua yhtään. (PetraJii, 'Olen tanaan iloinen/onnellinen, koska..', 18.11.2007).

Keskusteltaessa koulutuksesta ilmenee omatoimimatkailijoiden vaihtelunhaluisuuden arvostaminen siinä, että vaikka he vapaa-aikana ovat kiinnostuneet hyvin paljon omatoimimatkailusta, niin he voivat tehdä työkseen jotain muutakin kuin matkailuun liittyvää. Pikemminkin mitä monipuolisempi ote elämään, niin sitä enemmän siitä saa irti. Tämä voidaan tulkita myös kertovan omatoimimatkailijoiden vaihtelunhaluisuuden arvostamisesta, kuten seuraavassa lainauksessa käy ilmi.

[...] Kannattaa harrastaa asioita, jotka ovat kaukana koulutuksesta, ammatista ja työstä. Avartaa kummasti päänuppia ja auttaa unohtamaan työnteon [...]. (alan_mies, 'Keskustelua koulutuksesta (Pallontallaajien koulutustaso)', 27.1.2007).

Aineistosta nousee esiin omatoimimatkailijoiden spontaani lähtövalmius uusille matkoille. Vaihtelunhaluisuuden arvostaminen ilmenee seuraavassa lainauksessa siten, että omatoimimatkailijat ovat valmiita tarttumaan edulliseen lentotarjoukseen sellaisen havaitessaan.

[...] Pitihän se sitten ottaa pitkän viikonlopun reissu Riikaan joulukuulle kun kerta halvalla pääsee.[...](PetraJii, 'AirBalticilla jälleen tarjouksia', 22.9.2007).

Tai kuten seuraavastakin lainauksesta käy ilmi, omatoimimatkailijat ovat valmiita lähtemään matkalle valmistelematta ja hyvin nopeastikin.

... "Kyllä minullakin on liki aina passi mukana, ja tästä syystä olen tehnytkin muutamia reissuja puhtaasti hetken mielialojen vuoksi; hei tuosta lähtee bussi Venäjälle tai lautta Tallinnaan, hypätäänpä kyytiin." ... (fishbone, 'Mistä tingit matkailun takia?', 5.3.2008).

Vaihtelunhaluisuuden arvostaminen ilmenee seuraavassa lainauksessa riskin ottamisena ja hetkessä elämisenä. Kun esimerkiksi opiskeltava aine ei tunnu mielekkäältä tulevaisuuden työnä, eräs omatoimimatkailija kehottaa miettimään valintoja uudestaan:

Heitä koulutus kaivoon ja elä. Jos et ole kerran varma, niin et taida edes haluta sitä. (Tinja, 'Valintojen turhuus ajan käytössä', 3.1.2007).

Tutkimuksen viimeaikaisempina huomioina näkyi pallontallaajien keskustelupalstalla omatoimimatkailijoiden vaihtelunhaluisuuden arvostaminen myös siinä, että moderaattorit pitivät 'off topiceja' nykyään hyväksyttävämpinä. Keskustelupalstan toiminnassa on huomattu, että keskusteltaessa matkailusta, voi joskus ja useinkin, tulla mieleen jotain muitakin asioita. Ne eivät välttämättä koske juuri sitä matkailuaihetta ollenkaan, joten niistä ei saisi siten siihen matkailuaiheeseen keskusteluun kirjoittaa, niinpä palstalla perustettiin virallinen 'off topic' keskustelu, johon voi jatkaa niistä aiheista.

[...]Offtopicia väistämättä syntyy, ja sen on jopa sanottu olevan foorumin suola, mutta olisi hyvä pitää se ainakin matkailuun liittyvissä osioissa kurissa. Eli tänne voi vastata offtopiciksi meneviin keskustelunhaaroihin, ja vastaavasti moderaattorit voivat siivota sinällään mielenkiintoista mutta offtopic keskustelua jatkumaan tänne. Korkkaan ketjun itse hetken päästä, jos kukaan ei ehdi ensin Tongue (Juzt, 'Offtopic jatkoketju', 24.3.2008).

Näissä vaihtelunhaluisuuden arvoon liittyvissä lainauksissa esiintyi omatoimimatkailijoiden keskuudessa jännittävien matkakokemusten, uskaliaisuuden ja riskejä ottavan sekä monipuolisen täynnä haasteita, uusia asioita ja muutoksia olevan elämän muodossa samantyyppisiä arvoja, kuin Schwartzin (1992) mallin vaihtelunhaluisuuden arvot ovat. Analysoinnin perusteella voidaan todeta, että teemana ollut Schwartzin (1992) arvoluokituksen mukainen *muutokselle avoimuus* korostuu omatoimimatkailijoiden keskuudessa vahvasti vaihtelunhaluisuuden arvostamisen muodossa.

5.1.3 Yhteenveto avoimuus muutokselle pääarvosta

Yhteenvetona tästä kappaleesta ja avoimuus muutokselle pääarvosta voidaan sanoa, että itsenäisyyden sekä vaihtelunhaluisen ja jännittävien kokemusten arvostamisen nähtiin korostuvan omatoimimatkailijoiden keskusteluissa. Seikkailun halu, elämykset ja uuden kokeminen ilmentyivätkin vahvasti pallontallaajat.net:n keskustelupalstalta. Lisäksi, kun kyseessä oli omatoimisesta matkailusta kiinnostuneiden ihmisten keskustelut, ei tullut yllätyksenä, että itsenäisyyttä arvostettiin. Itsenäisyyden arvostaminen ilmeni oman luovuuden käyttämisenä matkasuunnittelussa. Luovuus ei toteutunut omatoimimatkailijoiden keskuudessa kuitenkaan siinä mielessä, että omatoimimatkailijat tuntuivat haluavan kokea keskenään samoja asioita ja lomakohteita, vaikka jotkut niistä olivatkin kaukaisia sekä eksoottisia ja olisivat ehkä pakettimatkailijoille luovia lomaratkaisuja mutta näin omatoimimatkailijoiden keskuudessa ehkä mielikuvituksettomia.

Muutokselle avoimuutta arvostava omatoimimatkailija kokee matkailun virikkeenä ja elämysten lähteenä. Verrattuna pakettimatkustajaan, omatoimimatkailijat haluavat tutkia ja ottaa kaikesta selvää itse, kun taas pakettimatkailija haluaa saada valmiit tiedot, joita tutkia. Muutokselle avoimuutta arvostava omatoimimatkailija elää itseään varten. Itsenäisyyden korostuminen ilmenee omatoimimatkailijoiden keskuudessa haluna valita omat matkakohteet ja toteuttaa ne itsenäisesti. Myös muiden itsenäiset valinnat ja niiden toteuttaminen on hyväksynnän ja vaalinnan arvoista. Omatoimimatkailu antaa oikein hyvän mahdollisuuden kokeilla ja toteuttaa nimenomaan itsenäisyyttä. Vaihtelunhaluisuus ilmenee omatoimimatkailijoissa elämysten etsimisenä. He uskaltavat panostaa matkan joustavuuteen

ja jännittävyys. Matkakohteiden vaihtelevuus antaa omatoimimatkailijoille kokemuksia ja seikkailuja, joita muutokselle avoimet omatoimimatkailijat arvostavat.

Omatoimimatkailijat haluavat nähdä vaivaa, jolloin he nauttivat enemmän omista aikaan saannoksistaan ja edullisesti järjestämistään matkoista. He saavat tyydytystä siitä, että he ovat itse pystyneet järjestämään matkan puolet halvemmalla, kuin jos sen ostaisi matkatoimistosta. He etsivät aktiivisesti tietoa matkailusta ja ovat ajan hermolla uusien Suomeen tulevien halpalentoyhtiöiden rantautumisesta ja osaavat myös tämän vuoksi hyödyntää esimerkiksi niiden avajaistarjouksia, jolloin he saavat edullisempia lentoja. Toiseksi omatoimimatkailijat suunnittelevat yleensä pitkällä aikavälillä matkojansa, jolloin edullisia halpalentoyhtiöiden tarjoamia lentopaikkoja on saatavilla kaikkein edullisimmin. Kolmanneksi omatoimimatkailijoista suurin osa on yksin tai kaksin matkustavia, jolloin heillä ei ole ”rasitteena” esimerkiksi lasten tarvitsemia palveluita, vaan he voivat majoittua vähän kehnoimmissakin olosuhteissa halvemmalla ja matkustaa pitkiäkin aikoja usealla vaihdolla eri vuorokauden aikoihin. Lisäksi omatoimimatkustaminen on joustavaa siinäkin suhteessa, että he voivat joustaa matkapäivissään, joka luo valinnanvaraa edullisimmille lähdöille ja yhteyksille verrattuna vuosilomalaiseen, jonka loma-aika on määrällinen.

5.2 Säilyttäminen

Tässä luvussa kuvaillaan ja analysoidaan säilyttämisen pääarvoluokan esiintymistä omatoimimatkailijoiden keskustelupalstalla. Säilyttämisen pääarvoluokka perustuu Schwartzin (1992) arvoluokitusjakoon, jonka mukaan *perinteiden kunnioittamisen, yhdenmukaisuuden ja turvallisuuden tavoittelun* arvoluokat kuuluvat säilyttämisen pääarvoluokkaan. Tämän arvoluokituksen avulla muodostettiin teemat ja alateemat.

Ensimmäinen perinteiden kunnioittamisen arvoluokkaa kuvaava teema on *suomalaisen kulttuurin tapojen ja perinnäistapojen arvostaminen*, toisen ollessa *yhteisön omien perinteiden kunnioittaminen*. Ensimmäinen yhdenmukaisuuden arvoluokkaa kuvaava teema on *kunnioitus ja huomaavaisuus muita kohtaan* ja toinen *hyvät tavat*. Ensimmäinen turvallisuuden tavoittelun arvoluokkaa kuvaava teema on *oma turvallisuus ja terveys*, toisen ollessa *turvallisuuteen liittyvät pelot*. Seuraavaksi käydään läpi aineistosta omatoimimatkailijoiden itseohjautuvaisuuden ja vaihtelunhaluisuuden arvostamiseen viittaavia lainauksia ja niiden tulkintaa.

5.2.1 Perinteiden kunnioittamisen arvoluokka

Schwartzin (1992) arvoluokituksessa perinteiden kunnioittamisen arvolla tarkoitetaan kulttuurin ja uskonnon välittämien tapojen ja aatteiden kunnioitusta, niihin sitoutumista ja niiden hyväksyntää. Perinteet symboloivat omatoimimatkailijoilla erityisesti ryhmän yhteenkuuluvuutta. Omatoimimatkailijoiden keskuudessa perinteiden kunnioittamisen arvo korostuikin yhteenkuuluvuuden ja perinnäistapojen tunteen ilmaisemisena. Aktiivijäsenet ovat yhdessä suunnitelleet ja tilanneet pallontallaajat t-paitoja yhteisesti hyväksytyillä iskulauseilla, tehneet matkoja mm. Venäjälle ja kokoustaneet perinteisesti samassa ravintolassa silloin tällöin.

Suomalaisen kulttuurin tapojen ja perinnäistapojen arvostaminen

Perinteiden kunnioittamisen arvostaminen ilmeni omatoimimatkailijoilla suomalaisen ruokakulttuurin ikävöimisenä ulkomailla. Konstailematonta mummon tekemää suomalaista ruokaa saattoi tulla ulkomailla ikävä ja sitä muisteltiin omatoimimatkailijoiden keskuudessa, kuten seuraavissa lainauksissa käy ilmi.

[...] Faktahan on, että mikään ei voita mummon safkoja. Etenkin kesällä landella päivän uurastuksen jälkeen oli mukava syödä kalakeittoa, itse ongituista kaloista. Ja kaikki ne muut perusmätöt. [...](juspu, 'Suosikkikeittiösi?', 5.1.2006).

"Kotona jaksan vääntää perunamuussia normaalioloissa maksimissaan muutaman kerran vuodessa, mutta auta armias kun olen hiemankaan pidempää reissussa, niin jossain vaiheessa, olkoon paikallinen ruoka kuinka hyvää tahansa, iskee jossain vaiheessa ihan tolkutun tuska saada perunamuussia! En todella pysty keksimään mistä tälläinenkin juontaa juurensa, mutta jostain syystä se on sellainen ruoka mitä Suomessa en juurikaan syö, mutta ulkomailla aina himoitsen. []" (fishbone, 'Suosikkikeittiösi?', 16.12.2006).

Näin voidaan tulkita, että omatoimimatkailijat arvostavat suomalaista ruokakulttuuria ja kunnioittavat näin perinteitä. Suomalaisen kulttuurin arvostaminen näkyy myös seuraavassa lainauksessa, jossa neuvotaan ulkomaalaista suomalaisen kulttuurin kritisoinnista. Omaa suomalaista kulttuuria ja sen perinteitä arvostetaan omatoimimatkailijoiden keskuudessa, ja kritiikki sitä kohtaan saatetaan ottaa vastaan pitkin hampain.

[]... Kaikkea tai melkein kaikkea muuta sopii bittiavaruudessa pilkata, arvostella tai muuten vain kommentoida, mutta pyhää Suomea tai suomalaisuutta ei. []... (PetraJii, 'Kysy mitä kysyt...', 4.10.2007).

Omatoimimatkailijoiden keskuudessa jotkut tuntuvat arvostavan aikaa uhmanneiden tapojen säilyttämistä, joka ilmeni haikailemalla perinteisten kommunikointitapojen, kuten lankapuhelujen pariin, chattien, skypepuhelujen ja esimerkiksi irkkauksen sijaan.

[]...Jotenkin tuntuu, että kehitys on viime aikoina mennyt siihen suuntaan, että yhteydenpito puhelimella kavereihin on vähentynyt. Ihmiset, joiden kanssa tuli ennen soiteltua useita kertoja viikossa, soittavat nykyään ehkä kerran kuussa. [] Kun joltain toiselta kysyy, että missähän tämä tyyppi x on, saa vastauksen, että kyllähän x ainakin irkissä on. Prkl, pitääkö tässä nyt sitten alkaa irkkaamaan, kun kavereihin ei kohta enää muuten saa kontaktia. []... (Jouni, 'Mukava tarina,mukava opetus.', 19.4.2007).

Yhteisön omien perinteiden kunnioittaminen

Omatoimimatkailijoilla yhteisön omat perinteet ovat jalostuneet virtuaaliyhteisössä ajan myötä. Yhteisön omiin perinteisiin kuuluu esimerkiksi yhteisen t-paidan teettäminen omatoimimatkailuun liittyvillä hyvillä iskulauseilla, jotka on sovittu ja muokattu yhdessä keskustelufoorumilla ennen yhteistilausta. Seuraavissa lainauksissa kommentteja liittyen t-paitoihin.

Minulle nämä ehdotukset eivät valitettavasti edellisiin paitateksteihin verrattuna oikein kolahta. Mutta jos noista pitäisi valita, olisi turisti parempi kuin travelleri. (PetraJii, 'III pallontallaajapaidan suunnittelua', 13.5.2007).

Huippua! Piti heti laittaa tilaukseen. (PetraJii, 'Kulkutautinen pallukkapaita la 1.12. asti', 23.11.2007).

Perinteinen yhteinen pallontallaajapaita yhdistää omatoimimatkailuun liittyvän keskustelupalstan jäsenet ja sen pukeminen on kannanotto omatoimimatkailukulttuurin

arvostamista kohtaan. Perinteeksi on muodostunut myös yhteisten matkojen järjestäminen palstalla tutuksi tulleiden omatoimimatkailijoiden kanssa.

[]... Pallismatka kakkoseen lähden sitten! Kuvia puolitoistasesta täytyy minulle sitten kans laittaa! (PetraJii, 'Pallismatka numero 1.5', 12.9.2007).

Omatoimimatkailijoiden keskustelupalstan aktiiviporukasta muodostui ryhmä, joka järjesti pallontallaajien yhteisen matkan. Alkuvuodesta 2007 omatoimimatkailijoiden aktiivinen ydinporukka suunnitteli ensimmäisen kerran yhteisen matkan, jonka jälkeen yhteiset matkat ovat muodostuneet perinteeksi omatoimimatkailijoiden keskuudessa. Tämä ensimmäinen matka suuntautui Venäjälle. Seuraavat lainaukset ensimmäisen yhteismatkan tiimoilta, jonka asiantuntija aktiivijäsen Jouni on:

Helsingin pikamiitissä pari tuntia sitten päätimme alkaa kehitellä historian ensimmäistä pallontallaajamatkaa. [] Ajankohdasta ja kohteesta vain ei ole mitään havaintoa, mutta ilmoittautumisia otetaan jo vastaan. []... Ensimmäisiä kiinnostuneita (mikäli muistan oikein): hani, akk, Neiti Q ja minä. (Jouni, 'Pallontallaajamatka', 16.3.2007).

Tästähän muodostuu perinne: Bakersin halpoja samppanjalaseja tuli taas kuusi kumottua. [] Miitissä oli paikalla yhdeksän henkilöä (hani, akk, MgthyDux, joaliina, PetraJii, pikkumyy, Nti Linnunrata, Linnunlahti ja minä). Päätimme demokraattisen yksimielisesti, että torstain ryhmä lähtee sittenkin torstaina 7.6. Tveriin Tolstoilla klo 18.27 perjantaiamuksi. Perjantai siellä ja jollakin yhteydellä joko []... (Jouni, 'Miitti II', 27.3.2007).

[]... vai sovitaanko skumpan kiilto silmissä se vanha hyvä aika ja paikka klo 17 ja jos huonosti käy minä raahautuisin paikalle myöhemmin? Ai niin, ja rannallavilkuttelijoille tiedoksi että miittasimme tänään lippujen oston yhteydessä. []...Mutta nyt se on siis viimeistään lyöty lukkoon. Pallismatka 1.0 on totta! (PetraJii, 'Pallontallaajamatka', 8.5.2007).

Eheheheh. Kaikki 13 selviytyi hengissä. []... Kiitos kaikille. Pusuja! PS. Jouni on kuningas. (PetraJii, 'Pallismatka 1.0: Ennakkotunnelmat ja jälkipelit (SK)', 10.6.2007).

Keskustelupalstan omatoimimatkailijoiden yhteisiä perinteitä ovat myös järjestetyt tapaamiset. Pallontallaajien aktiivisilla jäsenillä on ollut perinteenä mennä Helsingissä ravintola Bakersiin juomaan kuohuviiniä (Happy Hour aikana) ja tavata ihan kasvatusten keväästä 2007 alkaen. Tämä käy ilmi seuraavista viesteistä:

Lainaus käyttäjältä: "hani": Pidetään tuo 7.12 voimassa, kun se sai eniten ääniä ja miitin ehdottajakin pääsee paikalle. Harmittaa, että Petrajii ei pääse mukaan, mutta ehkä Petran kanssa käydään joku muu päivä glögillä (josta voisimme sopia yksärillä ehkä kuitenkin)??

Joo kivaa [] Mä tosiaan vaikutan pohjoisessa tuona päivänä. Olis kyllä muutenkin ollu vaikeaa ratkaista mihin ois lähteny kun kahdet pikkujoulut on samalle päivälle lykätty..

Mutta vaikkapa pienemmän porukan glögi/skumppasessiot kävis mulle myöhemmin. Laitetaan yksärillä. (PetraJii, 'Pallontallaajamiitti Helsingissä?', 3.12.2007).

Omatoimimatkailijoiden keskuudessa esiintyi voimakas yhteenkuuluvuuden tunne virtuaaliyhteisön yhteisten perinteiden arvostamisena. Aktiivisten foorumilaisten keskuudessa on vahva yhteenkuuluvuuden tunne ja perinteet. Tämä käy ilmi seuraavassa lainauksessa:

Kannatetaan hanin ehdotusta klubitoiminnan aloittamisesta [] Saadaan kaikki paita-, miitti- ja matkatoiminnat saman katon alle. Aika paljon miittejä on kuitenkin jo pidetty ja toivottavasti järjestetään lisää myös yhteisiä matkoja (joihin itekin pääsisi mukaan). Pallontallaajat on mennyt siinä mielessä eteenpäin ettei ole "pelkän" foorumin asteella enää. Ehkäpä toisi myös "yhteenkuuluvaisuuden" tunnetta tänne enemmän pinnalle. Siis niiden kesken, jotka täällä roikkuu [] (Tinja, 'Foorumin kehittämisideat', 18.12.2007).

Aineistossa olevissa lainauksissa omatoimimatkailijoiden keskuudessa ei esiintynyt Schwartzin (1992) mallin perinteiden kunnioittamiseen liittyviä hurskauden, elämänoloihin alistuvan, nöyryyden ja maltillisen toiminnan muodossa samantyyppisiä arvoja. Sen sijaan perinnäistapojen kunnioittamisen ja yhteenkuuluvuuden tunteen arvostamisen muodossa esiintyi perinteiden kunnioittamiseen liittyviä arvoja. Edellä olevien lainauksien ja aineiston analysoinnin perusteella voidaan todeta, että teemana ollut säilyttämisen arvostaminen Schwartzin (1992) arvoluokituksen mukaan näkyy jonkin verran omatoimimatkailijoiden keskuudessa pallontallaajien klubin myötä alkaneiden perinteiden muodossa.

5.2.2 Yhdenmukaisuuden arvoluokka

Schwartzin (1992) arvoluokituksessa yhdenmukaisuuden arvolla pidättäydytään toiminnasta, haluista ja hetkellisiä mielijohteista, jotka voisivat järkyttää tai aiheuttaa harmia muille tai loukkaisivat yhteisön sosiaalisia odotuksia ja normeja sekä totuttuja tapoja. Vanhempien kunnioitus ilmeni keskusteluissa ristiriitaisesti. Omatoimimatkalle haluttaisiin lähteä, vaikka vanhemmat eivät päästäisi, toisaalta vanhempien mielipidettä kunnioitetaan ja esimerkiksi joulukirkkoon ollaan valmiita menemään heidän mielikseen, vaikka se ei olisi itselle niin tärkeää.

Kunnioitus ja huomaavaisuus muita kohtaan

Joidenkin omatoimimatkailijoiden keskuudessa ilmeni omien vanhempien kunnioittamista. Esimerkiksi seuraavassa lainauksessa käy ilmi, kuinka vanhempien toiveita noudatetaan ja kunnioitetaan, vaikka ne eivät kovin omilta tuntuisikaan.

...”tapauskovainen, siis menen vanhempieni kanssa joulukirkkoon. En halua pahoittaa heidän mieltään eroamalla kirkosta, vaikka inhoankin tällaista konventionaalisuutta...” (NeitiQ, 'Re: Millaisia ihmisiä pallontallaajat', 17.2.2007).

Seuraava lainaus osoittaa aktiivijäsenten yhdenmukaisuuden arvostamista keskustelupalstan päätöstentekijöiden kanssa sekä puolustamista ja kunnioittamista heidän tekemiä päätöksiä

kohtaan. Tämä ilmenee kunnioituksena ja puolustamisena ylläpidon tekemiä muutoksia ja keskustelupalstan kehityssuuntia kohtaan.

[...] Periaatteessa vastaan: Kyllä On. [Liioittelua kysyä käyttäjiltä minkälaista ja kuinka toimivaa foorumia he haluavat käyttäjä] Kehittämideoita on kysytty ja niitä on saanut jättää vaikka kuinka kauan. Uskoisin ylläpidon luonnollisesti pyrkivän siihen suuntaan että kehittämisideoita voidaan toteuttaa. Mutta ettäkö olisi pitänyt kysyä että "nyt meillä olis tällainen pohja jolle voitaisiin pallikset siirtää, kävisikö se teille". Ei onnistu semmoinen. Tämä on keskustelufoorumi eikä mikään mini-demokratia. Mun mielestä ylläpidon ei todellakaan tarvitse kysyä periaatteessa 12 000 ihmisen (vai paljonko täällä nyt onkaan) lupaa foorumisofian vaihtamiseen. (PetraJii, 'Vs: Foorumin uusi ulkoasu', 13.2.2008).

Seuraavassa lainauksessa ilmenee omatoimimatkailijoiden kunnioitus keskustelupalstan vanhempia moderaattoreita kohtaan. Tämä voidaan tulkita yhdenmukaisuuden arvostamisena kunnioittamisen kautta.

[...] Eniten olen ollut yllättynyt uusien moderaattoreiden passiivisuuteen, koska yleensä se menee niin, että vanhat antaa vähän tilaa kun uudet innokkaat liittyy jengiin. Ainakin mielestäni näin kävi silloin kun mm. minä aloitin. [...] Minäkin olen modeasemastani huolimatta täällä suurimmaksi osaksi vain viihtymässä ja viisastumassa. Toki siinä voi samalla mennessään siivotakin, mutta se ei saa viedä ylenpalttisen paljon aikaa. (PetraJii, 'Palautetta moderaattoreille ja ylläpidolle', 21.5.2007).

Yhdenmukaisuuden arvo ilmeni huomaavaisuutena ja hillittyinä hyvinä tapoina vierailtaessa Puolan keskitysleireillä. Omatoimimatkailijat tuntuvat omaavan hyvät ja sivistyneet tavat.

Me otettiin keskitysleirillä kuvia, mutta hyvin hillitysti ja ei missään nimessä mitään poserausmeininkiä. Siellä ei naurattanut pätäkääkään koko päivänä. Lähinnä otettiin kuvia rakennuksista jne. Polttouunin luona ei otettu ollenkaan. En näe sellaisessa mitään pahaa tai epäkunnioittavaa vainajia kohtaan. Kuvataanhan hautajaisissakin. (PetraJii, 'Auschwitzista ja Puolan suolahuolista', 17.10.2007).

Yhdenmukaisuuden arvostaminen ilmenee huomaavaisuutena ja kulttuurien tapojen kunnioittamisena. Esimerkiksi seuraavissa lainauksissa käsitellään kasvissyöjän käyttäytymistä Afrikan nälänhädän alueella. Omatoimimatkailijoiden mukaan kasvissyöjän tulisi syödä hänen kunniakseen tarjottua juhlaillallista, vaikka se saattaa sisältää lihaa, koska olisi ala-arvoista olla syömättä. Tätä voidaan tulkita omatoimimatkailijoiden arvostavan huomaavaisuutta.

[...] joissakin tilanteissa kasvissyönnin tai vaikkapa lievähkön laktoosi-intoleranssikin (ellei nyt ihan ole patologinen tapaus kuten esim. siskoni) julistaminen tilanteessa, jossa sinulle suunnilleen kylän viimeisestä lehmästä tai sen maidosta valmistettua ruokaa valmistetaan, on vaan jotenkin.. röyhkeää [...] (PetraJii, 'Kasvissyöjänä Afrikassa?', 12.2.2008).

*[...] Jos matkustaa, on mun mielestä ihmisten kyettävä kompromisseihin pärjätäkseen. Minun on laitettava huntu päähän jossain toisten ihmisten vakaumuksen takia, vaikka oma vakaumukseni (nimeltään "en kyllä pe**le suostu moisiin naista alentaviin tapoihin") sanoisi mitä. Ei se aina välttämättä kuitenkaan tarkoita suoraan sitä, että on pakko toimia vakaumuksensa vastaisesti. Mutta oltava joustava ja ennenkaikkea korrekti. Kuten nyt vaikkapa esimerkkitilanteessamme Afrikan nälkäänäkevässä maassa. Pisteet sanan "röyhkeää" edessä kertoo siitä että en oikein tiennyt mitä sanaa käyttää tuossa esimerkkitilanteessa. Röyhkeä on kuitenkin lähellä sitä sanaa mitä hain. Muita vaihtoehtoja voisi olla itseks, ajattelematon, välinpitämätön, sellainen että ei osaa lukea tilannetta (tilannetajuton?? Cheesy hehe) eikä*

osaa ottaa oikealla tavalla huomioon muita ihmisiä ja heidän tilannettaan.. Tällaista siis ajan takaa. []... (PetraJii, 'Kasvissyönti', 12.2.2008).

Hyvät tavat

Seuraavassa lainauksessa ilmenee yhdenmukaisuuden arvostaminen keskustelupalstan sääntöjen noudattamisena. Nimimerkki PetraJii osoittaa olevansa tottelevainen ja vaatii uusilta keskustelupalstalle rekisteröityneiltä kunnioituksen osoittamista foorumin laadittuja sääntöjä kohtaan.

[]...Minä en ymmärtänyt moderaattoriaikani tätä asiaa, enkä ymmärrä vielääkään. Mikä ihme estää kirjoittamasta jo olemassa olevan ketjun perään jatkoksi? Vaikkapa näin: "bla blaa (omasta tilanteesta pohjustukseksi. Tai vaikkapa lainaus siihen vanhaan pätkään>[]... (PetraJii, 'Mikä on Pallontallaajat.net?', 20.2.2008).

Omatoimimatkailijoiden hyvät tavat tulevat esille pallontallaajien keskustelufoorumille kirjoittavilla ja moderaattoreilla, koska palstalla ei sallita laittomuuksia kuten seuraavasta lainauksesta käy ilmi.

[]... Tuntuu että kyllä meillä moderaattoreilla tuntuu olevan aika samanlaiset paheksunnan kohteet mitä tulee varastamiseen, pummeiluun jne. Joistakin moderoinneista neuvottelemme keskenämme. Mutta silti, ei kait tätä muuten voikaan tehdä kuin omien arvojensa mukaan?? Ei ole olemassa mitään moderaattorin koulutusohjelmaa saati edes opaskirjaa, foorumin säännöt ja omat arvot ja moraalit ovat ainoat apuvälineet. []... Ei tässä olekaan kysymys mistään pallukoiden "suojelamisesta", kyllä kait jokainen osaa toimia niinkuin parhaaksi näkee, vaan yksinomaan siitä että tämän nimenomainen foorumi ei halua toimia neuvontapalstana laittomiin tekoihin. (PetraJii, 'Re: "Kyseenalaisia vaatteidenhankintaviestejä poistettu', 30.12.2008).

Seuraavassa lainauksessa ilmenee nimimerkin huomaavaisuus ja kohteliaisuus keskustelupalstan uutta ulkoasua ja ohjelmistoa, erityisesti sen uutta piirrettä, tilastoja, kohtaan. Nimimerkki PetraJii haluaisi, että pidättäytyttäisiin uusien vilkkuvien hymiöiden käyttöönotosta, koska ne järkyttävät ja aiheuttavat harmia vanhemmille palstalaisille, vedoten tällä myös itseensä.

[]... Nuo fisun ja diokeneksen löytämät pomppivat hymiöt ja muut vilkkuvat kyllä on aika ärsyttäviä. Ehdotan muutoksen myötä myös sääntömuutosta, että turhanpäiväisiin ja turhan runsaisiin vilkkuviesteihin sun muihin voisi modet puuttua jo ihan meidän vanhusten silmiä suojellakseen. Vai saisko ne ihan pois kokonaan? (PetraJii, 'Vs: Foorumin uusi ulkoasu', 11.3.2008).

Kunnioitus palstan sääntöjä kohtaa ja yhdenmukaisuuden arvostaminen näkyy seuraavassa lainauksessa, jossa purnataan sitä, kuinka keskustelupalsta on noussut suosituimmaksi matkamessujen jälkeen. Matkamessuilla julkistettiin myös sivustojen saama palkinto. Tämän jälkeen on tullut paljon uusia jäseniä, jotka eivät ole ehkä viitsineet lukea ja perehtyä keskustelupalstan toimintaan, jonka vuoksi he laittavat sinne epätyypillisiä kysymyksiä, jotka sopivat pikemminkin pakettimatkailuun kuin omatoimimatkailuun. Tämän vuoksi eräs

aktiivinen keskustelupalstan jäsen ilmaisee tympääntymisensä. Yhdenmukaisuuden arvostus ilmenee toivomuksena, että yhteisön normeja noudatettaisiin.

Foorumilla alkanut ilmeisestikin talvilama, ihmeen hiljaista on. Siitäkin vähästä iso osa (ei kaikki) ensimmäisenä viestinä lähetettyjä valmismatkakysymyksiä, kysymyksiä, joihin ei voi vastata, tai turhaan aloitettuja uusia ketjuja. Matkamessut tuntuvat lisänneen sivuston suosiota, eikä vain positiivisessa merkityksessä. Pysyisi tämä nyt edes reppu- ja omatoimimatkaajien foorumina, niin hyvä olisi. [...] (alan_mies, 'Asian vierestä ja vieläkin kauempaa / Tympiikö?', 29.1.2007).

Omatoimimatkailijoilla ei aineistossa olevissa lainauksissa esiintynyt juurikaan Schwartzin (1992) mallin yhdenmukaisuuden arvostamiseen liittyviä vanhempien kunnioittamisen osoittamisen, itsekurin, tottelevaisuuden ja velvollisuudentuntoisuuden muodossa samantyyppisiä arvoja. Sen sijaan kohteliaisuuden ja hyvien tapojen muodossa esiintyi Schwartzin (1992) mallin yhdenmukaisuuden arvostamiseen liittyviä arvoja. Edellä olevien lainauksien ja aineiston analysoinnin perusteella voidaan todeta, että teemana ollut säilyttämisen arvostaminen Schwartzin (1992) arvoluokituksen mukaan ei korostu omatoimimatkailijoiden keskuudessa yhdenmukaisuuden arvostamisen muodossa.

5.2.3 Turvallisuuden arvoluokka

Schwartzin (1992) arvoluokituksessa turvallisuuden arvon päämääränä on yksilön, yhteiskunnan ja ihmissuhteiden turvallisuus, harmonia ja muuttumattomuus. Kansallinen turvallisuus palvelee yhteisön ja terveys yksilön mielenkiintoa. Turvallisuuden arvostaminen ei oikeastaan toteutunut omatoimimatkailijoiden keskuudessa siinä mielessä, että siitä olisi paljon keskusteltu. Aineistossa se korostui lähinnä omien matkatavaroiden turvallisuudesta huolehtimisena, oman turvallisuuden ja siihen liittyvien pelkojen vähättelynä, eikä niinkään perheen ja läheisten turvallisuutena.

Oma turvallisuus ja terveys

Kirjoittamalla suhteellisen terveellisen ruuan syömisestä seuraavassa lainauksessa, voidaan sanoa, että omatoimimatkailijat arvostavat omaa terveyttä. Heidän terveelliseen elämäntapaan kuuluu myös säännöllinen liikunta ja nukkuminen. Lisäksi omatoimimatkailijat toteavat kävelevänsä runsaasti matkakohteissa ja useat kirjoittavat pitävänsä terveyttänsä yllä harrastamalla jotain urheilua myös kotona.

Tämä reilaaja söi syyskuussa yleensä aina junamatkoilla (kaupasta samat matkaeväsostokset): sämpylää, jonka välissä juustoa (yksittäispakattuina viipaleina) ja ehkä nakkia, leikkelettä tms. juotavaa asidofilusbifidus-jugurttia vauvanruokaa, esim. mangososetta hedelmää, esim. nektariinia (jos sai kunnolla pestyä) ja banaania (turha kait sanoakaan että alkuun oli tosi hyvä välipala, loppumatkasta alkoi jo tökkiä) Tosi paljon tuli käytyä pikaruokamестоissa, koska aika

monissa paikoissa se oli helpoin ja halvin vaihtoehto. ja käveltyä tuli kuitenkin niin paljon että ihan hirveesti ei tarvinnut kaloreista murehtia. (PetraJii, 'Reilaajan ruoka', 30.1.2007).

Oma turvallisuus koettiin omatoimimatkailijoiden keskuudessa tärkeäksi. Eräässä keskustelussa mietittiin puolustautumiskeinoja mahdollista päällekkärajaa vastaan, jos sellainen tulisi joskus vastaan.

[...] juu, ilmeisesti kyllä olisin todellakin valmis väkivaltaan vaaratilanteessa. Valitettavaa kait on että se tilanne tulee päälle silloin kun sitä vähiten odottaa, ja silloin ei koskaan tiedä meneekö paniikissa niin toimintakyvyttömäksi, ettei edes kykenisi tekemään mitään. (PetraJii, 'Keskustelua ajankohtaisista asioista ja uutisista', 1.6.2007).

Omaa turvallisuutta arvostetaan myös siinä mielessä, että uskaliaimmat viestit käydään ehkä yksityisviestein. Omia henkilökohtaisia tietoja ja kuvia ei haluta julkaista ja esitellä palstalla yleisesti. Tämän voidaan ymmärtää tarkoittavan, että omaa turvallisuutta halutaan suojella ja se koetaan tärkeäksi.

[...]Itse tulee välillä kirjoiteltua yksityisviestejä yhtä paljon kuin viestejä foorumeillekin. Sitä kautta pystyy keskustelemaan paljon vapautuneemmin ja sellaisistakin asioista, joita ei todellakaan huvittaisi kirjoitella "julkiselle puolelle". Tästä kiitokset kahdelle varsin vakituiselle ja muutamalle satunnaiselle "kirjeenvaihtokaverille". [...] (alan_mies, 'käytätkö yksityisviestejä?', 17.1.2007).

Seuraavassa lainauksessa keskustellaan siitä, kuinka omatoimimatkailijat eivät halua keskustelupalstalla kertoa omaa nimeään ja Facebook-osoitettaan, koska se on paljon avoimempi ja paljastavampi internetissä toimiva sosiaalinen yhteisö. Tämä voidaan tulkita oman turvallisuuden arvostamisena.

Lainaus käyttäjältä: "PetraJii": Tästä on kyllä ollut jo aiemmin puhetta täällä jossain. Aika harva haluaa ilmoittautua tuonne oikealla nimellään ja mahdollisella pääsillä profiiliinsa missä on yhteystietoja ja kavereita myöten kaikki... Minä en ainakaan. Ja oikeastaan toivoisin, että ei muutkaan Naamakirja-ystäväni tai ehkä joudun laittamaan ystävyysytemme (vain tällaisen virtuaalisen tieteski) uudelleenarviointiin []

Ymmärrän kyllä haluttomuuden itse "tulla kaapista ulos" tämän ryhmän suhteen, en itsekään tuohon ryhmään liittyisi, mutta miten kaverien liittyminen yksityisyytesi vaarantaisi? Jos ryhmää tarkkailevat eivät nickiäsi osaa oikeaan nimeesi yhdistää, eivät he huomaa sinua kaverisi ystävälistalta pallukkana, ja jos osaavat, "vahinko" on jo tapahtunut. (Juzt, 'Tallaajien oma ryhmä Naamakirjassa (Facebook)', 1.3.2008).

Seuraavassa lainauksessa esiintyy oman turvallisuuden arvostus omatoimimatkailijoilla siten, että yhteisen pallontallaajamatkan kuvia ei haluta yleisesti kaikkien keskustelupalstalaisten näkyville.

Lainaus käyttäjältä: "hani": Laitan nyt parin lähettämäni yv:n sijaan tällaisen koko joukon viestin... Pidettäiskö kaikki ihmisiä sisältävät kuvat vain osallistuneiden omassa piirissä?

Vainniin. ihme sortomeininkiä selkävaivaisia kohtaan.. No ei tosissaan, en minäkään haluaisi omaa pärstääni palstalle jos mukaan olisin päässyt. (PetraJii, 'Pallismatka numero 1.5', 17.9.2007).

Turvallisuuden arvostaminen näkyi läheisten turvallisuudesta huolehtimisena jonkin verran siinä, että eräs aktiivinen nimimerkki huolehti ystävistään keskustelufoorumilla neuvoen heitä välttämään turhan yksityiskohtaisten henkilötietojen antamista tai saman nimimerkin käyttämisestä useilla keskustelupalstoilla. Seuraavassa lainauksessa tästä anonyymiuden suojaamisesta tarkemmin:

"[...] Kannattaakin siis aina miettiä pari kertaa, että kuinka henkilökohtaisia tietoja tänne jakelee. Ja sanompa vielä, että jos useammalle foorumille kirjoittelee, niin kannattaa käyttää eri nickejä, vaikka saman nickin käyttö saattaakin helpoimmalle tuntua. Olen esim. täällä kertonut joskus sen verran henkilökohtaisia asioita ja julkaissut viimeksi muutama päivä sitten kuvani, että en välttämättä haluaisi niitä ihan kaikissa muissa yhteyksissä aina tiedettävän.[]" (fishbone, 'Tapaus Hillo.fi', 9.1.2007).

Eräs nimimerkki kertoi mielenkiintoinen turvallisuuteen liittyvän huomion, kuinka edistää harmonisuutta ja omaa turvallisuutta Italiassa. Hän kehoitti olemaan kysymättä mafiaan liittyvistä asioista, koska puhuminen mafiasta on Italiassa vieläkin tabu, joten varsinkin ulkomaalaisen siitä puhuessa voi tilanne käydä kiusalliseksi.

"[...] Sisiliassa kannattaa olla sen verran tilannetajua, ettei kysele itselleen tuntemattomilta ihmisiltä mafia-asioista. Sama pätee varmasti muuallakin Italiassa Laziosta etelään. Menin tuon virheen tekemään, utelias kun olen, kuviteltuani yli puolen tunnin vilkkaan keskustelun jälkeen voivani vaivihkaa asiasta kysyä Caccamon linnassa "palkkaamaltani" paikalliselta oppaalta. Ilmapiiri kiristyi seuraavaksi varttitunniksi, mutta kaveri leppyi lopulta kuitenkin. Virheistä oppii [...]" (alan_mies, 'luetteko ulkoministeriön matkustustiedotteita?', 31.1.2007).

Turvallisuuteen liittyvät pelot

Omatoimimatkailijat jakavat kokemuksia matkoilla seuranneista turvattomista tilanteista ja niistä selviämisistä. Yleensä keskustelussa esiintyvät tilanteet olivat "läheltä piti" -tilanteita, jolloin ei ollut loppujen lopuksi tapahtunut pienoista ryöstelyä kummempaa ja tilanteesta oli selvitty säikähdyksellä. Tämä keskustelu kuvastaa kuitenkin heidän omaan turvallisuutten liittyvää pelkoa. Seuraavassa pari aktiivijäsenten kirjoittamaa lainausta.

Onhan noita ollut aikalailla, vaan Suomessa mullakin on pahimmat tilanteeni ollut. Maailmalla on turvallisempaa! Pittsburghissa ryöstettiin kerran yöaikaan puistossa rahavyö, mutta ryöstäjät olivat ystävällisiä ja jättivät lentoliput (jonka väliin olin jemmannot vararahaa) Rinkkoja on pöllitty Budapestissa ja Puolan junassa, Italiassa on varastettu rahaa, etc. Mutta todella pulassa en ole maailmalla koskaan ollut, rahavaroja on jemmassa aina rahavyön lisäksi vähän rinkassa ja housujen sisätaskussa+ pankkikortti. [...]" (diogenes, 'uhkaavin tilanne matkalla', 6.12.2004).

Ostrava juna-asemalla Tsekeissä pari vuotta sitten tulín puoliltaöin venaamaan junaa Prahaan. Siinä sitten penkillä istuessani tuli joku mies jotain tsekiksi sanomaan mulle. Kysyi että puhunko englantia ja lähti heti pois ja toi läjän muita ja "piirittivät" minut. Siinä sitten ainoa englanninkielen taitoinen jotain puheli ja vieressäni istunut taisi vähän kopeloida housujeni

taskua, mutta ei niissä onneks ollut mitään. Rinkasta puristin tiukasti. Loppujen lopuksi kävi ilmi, että he halusivat rahaa. Ja koska mulla ei ollut rahaa heille antaa, pyysivät että menisin automaattista nostamaan. Ei kiitos. Sitten he halusivat passiani nähdä. Mies jopa näytti omaansa (mikä ei varmaan ollut oikea). Siinä jonkin aikaa "keskustellessamme" mies hieman hiiltyi ja alkoi hieman kovemmalla äänellä jotain haukkumaan ja lähdin kävelemään pois ja tyyppi huutaa perään jotain "in Prague, Mafia pumpum". Se tilanne meni ohi, mutta yksin pimeällä laiturilla junaa odotellessa vähän piti vilkuilla ympärille. (Juspu, 'Uhkaavin tilanne matkalla', 12.12.2004).

Aineistosta käy ilmi, että monella omatoimimatkailijalla olisi ollut Suomessa uhkaavampia ja vaarallisempia tilanteita kuin matkoilla. Tästä voidaan ehkä päätellä, että ulkomailla matkustelu saatetaan kokea turvattomaksi ja siihen liittyvää pelkoa peitellään kertomalla kotimaan paljon vaarallisimmista tilanteista. Täten turvallisuutta tunnutaan arvostavan omatoimimatkailijoiden keskuudessa. Yöpaikkojen ja matkatavaroiden turvallisuus puhutti ja niihin kysyttiin palstalla vinkkejä. Etenkin ne omatoimimatkailijat, jotka eivät tuntuneet olevan vielä kovin kokeneita omatoimimatkustelijoita, esittivät turvallisuuteen liittyviä kysymyksiä keskustelupalstalla. Tämä näkyy esimerkiksi seuraavasta lainauksesta:

[...] kuinka turvallista Kiinassa on naisihmiselle? Olen siis menossa sinne Beijingin lähelle Tianjiniin ensi vuonna puoleksi vuodeksi, ja mietityttää nyt nämä turvallisuus seikat. [...] Pitäisikö minun siis ostaa paprika/pippurisumute/sähköshokkilaite(:D) vai olenko ko. alueella kuinka turvassa? [...] (Nabiki, 'Uhkaavin tilanne matkalla', 7.6.2007).

Pelko omaisuuden säilymisestä matkan aikana puhutti kokemattomampia omatoimimatkailijoita, jotka kyselivät turvarepun hankinnan hyödyllisyydestä. Aktiiviset ja kokeneemmat omatoimimatkailijat vastasivat turvarepun hankinnan olevan ennemminkin syötti varkaille, kuin tae turvallisuudesta, ja he kehoittivatkin jättämään kyseisen repun hankkimatta.

[...] En kyllä edelleenkään pysty käsittämään miten turvareppuominaisuuden mainostaminen lisääisi repun turvallisuutta. Ihan oikesti; joku luopuu repun ottamisesta, vaikka siihen pystyisi koska huomaa sen todennäköisesti sisältävän arvotavaraa? Hyväksi havaittu kikka on kuitenkin tähän asti ollut pyrkiä herättämään mahdollisimman vähän huomiota arvotavaroilleen. Nyt yhtäkkiä mahdollisimman paljon huomiota onkin hyödyksi? [...] Edelleen jos minä olisin puukon kanssa ryöstösaalista etsimässä, niin varmasti valitsisin mieluummin turvareppua kantavan, lähes varmasti arvotavaroita kuljettavan hifireppureissaajan, kuin kulahtanutta, mahdollisesti vain likaisia kalsareita sisältävää reppua raahaavan matkailijan. (Juzt, 'Turvareppu', 21.11.2007).

Näiden kommenttien ja mielipiteiden perusteella voidaan todeta, että omatoimimatkustelijat peittelevät pelkoaan ulkomailla matkustamisesta ja siellä tapahtuvista ikävistä välikohtauksista korostamalla, että ne kaikkein ikävimmät ja vaarallisimmat tilanteet ovat tapahtuneet Suomessa. Omasta yleisestä turvallisuudesta ja omaisuudesta huolehtiminen osoittavat, että turvallisuutta arvostetaan omatoimimatkailijoiden keskuudessa.

Näissä viesteissä ja lainauksissa omatoimimatkailijoiden keskuudessa ei esiintynyt yhteiskunnallisen järjestyksen, kansallisen tai perheen turvallisuuden, kiitollisuuden velkojen välttämisen, terveyden tai puhtauden arvostamisen muodossa Schwartzin (1992) mallin turvallisuuteen liittyvät arvoja. Sen sijaan oman turvallisuuden pelkäämisen muodossa esiintyi Schwartzin (1992) mallin turvallisuuden arvostamiseen liittyviä arvoja. Edellä olevien lainauksien ja aineiston analysoinnin perusteella voidaan sanoa, että teemana ollut säilyttämisen arvostus Schwartzin (1992) arvoluokituksen mukaan ei korostu omatoimimatkailijoiden keskuudessa turvallisuuden kunnioittamisen muodossa.

5.2.4 Yhteenveto säilyttämisen pääarvosta

Aineistossa olevissa lainauksissa esiintyi yhteenkuuluvuuden tunteen ja pallontallaajien klubin myötä alkaneiden perinteiden arvostamisen muodossa Schwartzin (1992) mallin perinteiden kunnioittamiseen liittyviä arvoja.

Yhdenmukaisuus ilmeni hieman omatoimimatkailijoiden joukossa kohteliaisuuden ja hyvien tapojen muodossa. Edellä olevien lainauksien ja aineiston analysoinnin perusteella voidaan sanoa, että teemana ollut yhdenmukaisuuden arvostaminen Schwartzin (1992) arvoluokituksen mukaan ei korostunut omatoimimatkailijoiden keskuudessa.

Aineistossa esiintyi omatoimimatkailijoiden oman turvallisuuden pelkäämisen ja matkatavaroista huolehtimisen muodossa jonkin verran Schwartzin (1992) mallin turvallisuuden arvostamiseen liittyviä arvoja.

Teemana ollutta säilyttämisen pääarvoulottuvuutta esiintyi omatoimimatkailijoiden keskuudessa jonkin verran, mutta verrattuna muihin pääarvoulottuvuuksiin, siihen liittyvää keskustelua ilmeni omatoimimatkailijoilla kaikkein vähiten.

5.3 Itsensä korostaminen

Tässä luvussa kuvaillaan ja analysoidaan itsensä korostamisen pääarvoluokan esiintymistä omatoimimatkailijoiden keskustelupalstalla. Itsensä korostamisen pääarvoluokka perustuu Schwartzin (1992) arvoluokitusjakoon, jonka mukaan *hedonismin*, *suoriutumisen* ja *vallan* arvoluokat kuuluvat itsensä korostamisenn pääarvoluokkaan. Tämän arvoluokituksen avulla muodostettiin teemat ja alateemat. Ensimmäinen hedonismin arvoluokkaa kuvaava teema on *vaikeudet ja hankaluudet matkoilla – nautinto selviytymisestä* ja toisen teeman ollessa *hyvän ruuan ja juoman arvostaminen*. Ensimmäinen suoriutumisen arvoluokkaa kuvaava teema on *älykkyyden osoittaminen ja päteminen*, toisen ollessa *kunnianhimo ja tavoitteellisuus* ja kolmannen teeman ollessa *kyvykkyys ja enemmän samalla rahalla – nokkeluus*. Ensimmäinen vallan arvoluokkaa kuvaava teema on *henkilökohtaisen vallan näyttö*, toisen ollessa teeman ollessa *moderointi ja valta*.

5.3.1 Hedonismi

Schwartzin (1992) arvoluokituksessa hedonismin arvon päämääränä on mielihyvän ja aistillisten nautintojen etsiminen sekä itsensä hemmottelu. Samantyyppinen hedonismi arvo ja nautinnonhaluisuus näkyi omatoimimatkailijoiden keskusteluissa nauttimisena hyvästä ruuasta ja mukavasta vapaa-ajasta sekä itsensä hemmottelemisena. Hedonismi ilmeni omatoimimatkailijoilla myös erillaisena hedonismina, nautintona selviytymisestä kuten edullisten yöpymisten ja ei niin vaivattomissa matkajärjestelyissä ja matkailussa.

Vaikeudet ja hankaluudet matkoilla – nautinto selviytymisestä

Omatoimimatkailijat haluavat, että matkat eivät toimi liian hyvin tai vaivattomasti. Toki reissujen pääpiirteittäin täytyy toimia. Seuraava lainaus kuvaa erilaisen hedonistisuuden arvostamista, koska siinä arvostetaan matkoja, joilla kaikki ei aina toimi täydellisesti ja joilla matkailukohteen hygieniataso ei välttämättä ole parasta.

[]...Oma mielipiteeni on, että jos kaikki koko ajan toimii täydellisesti ja kaikkialla on äärihygieenistä, ei tällainen maa [esimerkiksi Sveitsi] suuremmin jaksaa kiinnostaa. Joku joskus sanoi, että esimerkiksi Venäjän matkoilla tapahtuu aina jotakin yllättävää. Omissa reissuissani on varmaan ollut jotain vikaa, kun pitkään aikaan ei ole tapahtunut yhtään mitään yllättävää. Aikataulut ovat pitäneet ja suunnitelmat toteutuneet. Toki jos olettaa, että kaiken pitää aina ja kaikkialla toimia englanniksi, voi niitä yllätyksiä tietysti tulla liukuhihnalta[]...(Jouni, 'Sveitsi on maailman paras matkailumaa', 13.3.2007).

Samaa mieltä ollaan seuraavassakin lainauksessa, jossa otettiin kantaa *"Maikkarin artikkeliin: Interrailista interairiin"*, ja siinä esitettiin mm. edullisten lentojen saamiseen käytettävien

internetpalvelujen käyttämiseen ja tähdennettiin, että omatoimimatkailun ei pidäkään olla vaivatonta vaan että siinä haetaan ja kaivataan haasteita.

[...] Toinen juttu mikä tässä [”Maikkarin artikkeli: Interrailista interairiin”] hieman arvelutti, ja varmaan arvelutti tämän foorumin reissaaja-osastoa myöskin, oli tuo matkustamisen vaivattomuus. Kuka helvetti haluaa omatoimimatkailun olevan vaivatonta? Eikö siinä juuri kaivata niitä haasteita? [...] (Dela, 'Re: Maikkarin artikkeli: Interrailista interairiin', 12.5.2005).

Lentomatkustuksen palvelun laadusta haluttaisiin kuitenkin pitää kiinni vaikka edullisesti lennetäänkin. Seuraavassa lainauksessa eräs nimimerkki toteaa lakonisesti, kuinka halpalentoyhtiöiden tulon jälkeen lentoyhtiöt ovat laskeneet palvelutasoa.

[...] Matkustin Helsingistä Riikaan ja opin kantapään kautta, että Air Baltic ei enää ainakaan tuolla välillä tarjoa matkustajille yhtään mitään. [...] Pitää päästä lentelemään päättömästi ympäri Eurooppaa mahdollisimman halvalla vaikka joka viikonloppu, palvelun laadulla ei ole mitään merkitystä. (Jouni, 'Air Baltic', 19.4.2007).

Tämä ei ole suoranaista nautinnonhaluista matkustusta mutta palvelun haluttaisiin sujuvan rivakammin turvatarkastuksissa, jotka monimutkaisuudessaan hidastavat lentomatkustusta.

Ei olisi uskonut vuosi sitten, mutta nyt on kyllä lentomatkailukiintiö aivan täynnä pitkäksi ajaksi eteenpäin. [...] En jaksa sitä sirkusta: tule tunti pari ennen lennon lähtöä kentälle, joka on jossain kuudessa, jonota tiskille, levitä omaisuutesi turvatarkastuksessa, odota jälleen, ahtaudu sillipurkkiin, syö kyynärpäilläsi pienoismalliatteria, laskeudu jonnekin peräreikään kauas ihmisten ilmoilta, odota tavaroitasi, selvitä tiesi keskusta... ja sama rumba toiseen suuntaan. Minä sanon kohta töissä, että matkustan vain maata tai vettä pitkin. [] (Jouni, 'Tympiikö?', 21.9.2007).

Omatoimimatkailijat arvostavat edullista majoittumista ja yöpyvät usein hostelleissa dormipaikoilla tai bed & breakfast paikoissa. Hotelleja ei kuitenkaan vastusteta, jos ne ovat edullisia:

[...] Majoituimme Vologdassa yksinkertaisesti hotelli Vologdaan. [] Se on hyvin lähellä rautatieasemaa ja melko edullinen. Maksoin yhden hengen huoneesta 837 ruplaa eli noin 24,2 €. [] (Jouni, 'Pietari-Vologda', 2.1.2007).

Ensimmäisellä yhteisön yhteisellä pallontallaajamatkalla olleiden omatoimimatkalaisten päiväbudjetti oli Pietarissa noin 15 euroa majoituksen lisäksi, joka kertoo, että kovin kummoisia erityistarpeita ja nautintoja he eivät normaalin ruokailun ja oleskelun sijaan luultavasti nauttineet. Näin voidaan kiteyttää, että omatoimimatkailijat tyytyvät vähempään, koska nautinnonhaluiset saisivat rahaa kulumaan paljon enemmän.

Lainaus käyttäjältä: "Linnunlahti": Jouni osaa varmaankin tähän vastata parhaiten. Paljonka olette meinaneet käyttää rahaa? 15e/ päivä plus majoitus? [...]

...mahdollisimman vähän rahanmenoa toivotaan tietysti [] Mutta en aio tonnikalapurkkeja mukanani roudata, älkää peljätkö. (PetraJii, 'Pallontallaajamatka', 5.6.2007).

Hemmottelun vastaisuus tulee esille seuraavassa lainauksessa, jossa eräs nimimerkki kertoo ironisesti, kuinka ”onnetonta” omatoimimatkailu on. Tosiasia kuitenkin on, että omatoimimatkailijat eivät näe matkustapaansa kauheana. He haluavat nähdä maailmaa ja kokea elämyksiä sekä nauttia matkailusta sillä budjetilla, mikä heillä on. Monet omatoimimatkailijat ovat melko nuoria, joten heille ei välttämättä ole kertynyt paljon omaisuutta tai he eivät ole vielä hyväpalkkaisissa töissä, joka mahdollistaisi luksusmatkailun. Omatoimimatkailijat eivät vastusta matkailun laatua, vain tapaa jolla eri matkustustyylyissä kuten pakettimatkailussa matkustetaan. Pakettimatkailua voisikin verrata talon rakentamiseen valmiista talopaketesta, kun taas omatoimimatkailu olisi siinä tapauksessa kasa lautoja tai talopaketti, jossa itse rakennetaan talon sisätyöt ja päätetään materiaalit. Omatoimimatkailijoilla hedonistisuus ei ilmene perinteisellä tavalla, vaan he saavat nautintoa selviytymisestä ja hieman askeettisemmistakin lomista, kuten seuraavasta lainauksesta nähdään.

[...]Suurin osa ihmisistä täällä on masokisteja. Eivät ymmärrä omaa hyvänsä vaan kärsivät halpalennoilla, kälyisissä junissa ja torakkaisissa hostelleissa. Onhan se toista asua kunnon hotellissa, lentää bisnesluokassa ja käyttää rahaa säästelemättä, kun kerran reissuun on lähtenyt. Järkevintä kyllä olisi keskivertoihmisten tapaan pysyä Suomessa ja käydä enintään turvallisella aurinkomatkalla Kanarialla tai vaikkapa Kreetalla. Järjestävät vielä sellaisia mukavia retkiä, joilla pääsee tutustumaan paikallisväestöön ja kulttuuriin. Ja opas on aina turvana, ei tarvitse yksikseen pelätä ja järjestellä asioita, voi keskittyä lomailuun! (alan_mies, 'Reittiä suunnittelemassa', 27.3.2007).

Omatoimimatkailijoilla on havaittavissa erilainen hedonismi, he saavat nautinnon selviytymisestä. Tyydytyksen tunteen luo esimerkiksi se, että he järjestävät itse matkansa, kun taas perinteisemmällä tavalla katsottaessa hedonismi tarkoittaa fyysistä ja henkistä vaivattomuutta, mielihyvää sekä itsensä hemmottelua. Jos joku kokee siis raskaaksi ja vaivalloiseksi oman matkansa järjestämisen, on se kaukana itsensä hemmottelusta, jonka sama henkilö voi kokea ostaessaan kalliimman valmiiksi suunnitellun ja järjestetyn matkan, jossa voi nauttia valmiiksi etsityistä ja järjestetyistä retkistä.

Jotkut omatoimimatkailijoista haluavat nauttia pienistä mukavuuksista matkoilla ja he maksavat välillä enemmän esimerkiksi omasta huoneesta, jolloin saa oman rauhan ja voi nukkua kuulematta esimerkiksi vieruskaverin kuorsausta. Hotellihuoneista ei haluta maksaa kuitenkaan enempää, jos huone ei edusta ilmapiiriltään jotain erikoista, kuten seuraavasta lainauksesta käy ilmi.

[...]Koska minulla on vahva antipatia isoja, persoonattomia hotelleja kohtaan, en todellakaan koe saavani lisäarvoa maksamalla 200 euroa yöstä sellaisessa. Sen sijaan jos ylimääräisellä rahalla saa jotain ilmapiiriltään ja maisemiltaan erityistä, tai vaikkapa hyvin maukkaan sisustuksen, olisin valmis harkitsemaan sitä. Tai ainakin kuolaamaan perään. Tämäntyyppiset unelmat ei tosin toteudu näillä matkabudjeteilla - yleensä päädytään kompromisseihin, joissa ei

mennä kälyiseen, tunkkaiseen, synkeään läävään vaan puolet kalliimpaan, siistimpään ja valoisampaan ok-tasoiseen majoitukseen. []... (NeitiQ, 'Säästäminen', 31.7.2007).

Kovin nautinnonhaluisia omatoimimatkailijat eivät ole. Seuraavana oleva kommentti kertoo, mitä esimerkiksi eräs omatoimimatkailija haluaa Rooman matkalta.

[]...Palvelua en edes kaipaa, mutta hyvää ruokaa ja kohtuuhintoja kylläkin, molemmissa yleensä onnistun []...Onneksi tämän foorumin idea on jakaa hyvät paikat muillekin, mutta niinhän sinäkin teit. Tuosta paikasta olen kuullut jonkun matkaopaskirjan kautta, mutta en ole ennättänyt testata (alan_mies, 'Re: kaupunki ja sen ravintolat', 5.4.2007).

Tämä kuvastaa hyvin sitä, kuinka hyvä ruoka on nautinnon lähde, mutta muuten matkan ei tarvitse olla luksusta. Jostain täytyy elämässä nauttia ja omatoimimatkailijoilla nautinnot ovat yleensä ruoka ja juoma.

Hyvän ruuan ja juoman arvostaminen

Sen sijaan hedonistisuus ilmenee omatoimimatkailijoilla nauttimisena ruuasta ja juomasta. Keskustelussa ”Mitä lautasella?” kirjoitukset kertovat omatoimimatkailijoiden hemmottelevan itseään hyvällä ruualla ja nauttivan erikoisempiakin ruokia, jotka ovat tulleet tutuiksi matkoilta. Keskustelussa ilmenee, että monet omatoimimatkailijat ovat kiinnostuneita ruuasta ja he kirjoittavat siitä monesti tunteella. Esimerkiksi seuraavassa lainauksissa omatoimimatkailijat kertovat, mitä herkkuja heillä on sillä hetkellä lautasella.

Bucatineja ja Saclan kirsikkatomaatti-basilikakastiketta, vahvistettuna Toscanan vuorilla kasvaneiden villisikojen lihasta [] tehdyllä salamilla. Namskis - terveellistä "riistaa", ja sitäpaitsi al dente-keitettyjä bucatineja on hauska syödä, tahtovat hakeutua ihan muualle kuin suuhun... (alan_mies, 'Mita lautasella?', 29.3.2007).

Liki vuorokauden paaston jälkeen nautin Stockan Mealsin parhaista antimista: cajun-broilerisalaattia ja tuorepastasalaattia. Ensimmäinen mainittu on pitkäaikainen suosikkini, jälkimmäinen tuoreempi tuttavuus. herkkullista. Lasissa Ecussonia.[]...(NeitiQ, 'Mita lautasella?', 24.2.2007).

Hedonismin piirteenä oleva nauttiminen hyvästä ruuasta ja juomasta ilmenee myös seuraavissa lainauksissa. Lisäksi käy ilmi, että suomalaista olutmerkkiä ei arvosteta niin paljon kuin ulkomaista. Omatoimimatkailijoiden hyvistä juomista nauttiminen tulee esille erityisesti ”Mitä mukissa?” keskustelussa.

Prkl arkipunaviinit lopussa, piti vetää bruschettojen seurana kolme Karjalaa - ei käynyt mielessä Brunellon avaaminen. Kovin vaatimattomilta maistuivat eilisten laatuoluiden jälkeen, etenkin se vaalea belgialainen oli namia []. (alan_mies, 'Mitä mukissa?', 25.5.2007).

Elämä on niin paljon helpompaa - ja nautinnollisempaa - kun ei aseta kieltoja itselleen []... Tänään sain jälleen yhtä jumalaisen hyvää, ennenkokematonta olutta. Rogues Oregonista panee erinomaista imperial stoutia, suosittelen. Toinen suosikkini ylitsä muiden on tällä hetkellä Yeti Imperial stout, tammikypsytetty versio. (NeitiQ, 'Mitä mukissa?', 21.1.2007).

...”kuten Mitä mukissa -ketjusta käy ilmi, olen kriittinen juomari. Minut löytää hyvin oluiden ääreltä ja joskus voi kädessä olla viinilasikin. []... Hyvien juomien lisäksi rakastan hyvää

ruokaa; viihdyn liiankin hyvin nykyään kodissani, tosin mielellään mukavien ihmisten seurassa; odotan kesää ja pyöräilykelejä. Pallontallaajissa roikkuminen on nykyisin masokismia; elokuun jälkeen ei ole ollut yhtään lentolippua varattuna. Orastavia matkahaaveita on toki, siksi en vielä(kään) vetäydy palstalta []” (NeitiQ, 'Re: Millaisia ihmisiä pallontallaajat', 17.2.2007).

[]... Ostin Zenaton Valpolicella superiorea, alle 10 e ja aivan taivaallinen viini (onneksi). Kun noiden kaljankittaajien juttuja on nyt viime viikot luettu, niin jo olisi aika saada lisää viinisuosituksia tähän ketjuun. Mitä hyvää viiniä olet ostanut viime aikoina, lyhyt luonnehdinta ja hinta? (alan_mies, 'Viini', 19.7.2007).

Hedonismin arvostamisen puolesta kertoi omatoimimatkailijoiden nauttiminen hyvästä ruuasta ja juomasta. Edellä olevien lainauksien ja aineiston analysoinnin perusteella voidaan kuitenkin todeta, että teemana ollut itsensä korostaminen Schwartzin (1992) arvoluokituksen mukaan ei korostunut kovin paljon omatoimimatkailijoiden keskuudessa hedonismin muodossa. Sen sijaan omatoimimatkailijoiden erilaisen hedonismisuuden arvostamisesta kertoivat edullisten yöpymisten arvostaminen ja vaikeuksien sekä hankaluuksien kunnioittaminen matkoja varatessa ja matkustettaessa.

5.3.2 Suoriutuminen

Schwartzin (1992) arvoluokituksessa suoriutumisen arvon päämääränä on henkilökohtainen menestys, joka osoitetaan olemalla pätevä yhteisön ja kulttuurin asettamien mittapuiden mukaan. Suoriutumisen arvo tuli esille älykkyyden, huumorin ja johdonmukaisen ajattelun näyttämisenä omatoimimatkailijoiden keskusteluissa. Suurella osalla suoriutumisen arvostaminen toteutui tavoitteellisuudella omatoimimatkailijoiden keskuudessa. Tavoitteellisuudella tarkoitetaan elämän ja etenkin matkojen suunnittelua eteenpäin, suunnitelmien saavuttamista ja menestystä niitä tavoitellessa. Kunnianhimoisuus tuli esille tavoitteiden saavuttamisena. Esimerkiksi töitä tehdään, että päästään matkalle, koska matkustaminen on tärkeää ja muu elämä rytmittyy omatoimimatkailun kanssa.

Älykkyyden osoittaminen ja päteminen

Aktiivisesti keskustelupalstalla olevat vaikuttivat muihin palstalla oleviin ihmisiin kertomalla, mikä heitä ärsyttää. Omatoimimatkailijat arvostavat suoriutumisen arvoluokkaa, johon kuuluu älykkyys. Omatoimimatkailijat odottavat älykkyyttä kaikilta keskustelupalstalle osallistuvilta, kuten seuraavasta lainauksesta käy ilmi.

[]... Hyvän yleissivistyksen tai vielä enemmän hyvän tosielämän asiantuntemuksen omaavat henkilöt ovat foorumin rikkaus, eivät kiusa. Kytkemättä seuraavaa erityisesti tähän asiaan totean, että minua kiusaavat enemmän ihmiset, joilla ei joko ole yhtään mitään sanottavaa tai toisaalta minkäänlaista käsitystä asioista, joista latelevat "tietojaan" tai perustelemattomia mielipiteitään.[]... (alan_mies, 'Keskustelua ajankohtaisista asioista ja uutisista', 29.5.2007).

Seuraavassa lainauksessa ilmenee, että aktiiviset omatoimimatkailijat korjasivat virheellisiä mainintoja, joita palstalla esiintyi, jos he tiesivät, että ne olivat väärin ja miten asia oikeasti on. Suoriutuminen näkyy seuraavassa lainauksessa siten, että omatoimimatkailijat saavuttivat arvostusta älykkyydellä muiden silmissä. Älykkyys näkyi, kun he osoittivat tietävänsä asioista ja loivat toisille kuvaa itsestään ja siitä, että esimerkiksi usein asioita korjaavana, he olivat uskottavia ja he näin saavuttivat tietyn statuksen keskustelijoiden joukossa.

[...]Eli korjaan [virheelliset maininnat] kyllä. Varmaankin ihan aina. Ensin varmaan ihan vaan kertomalla, että miten asia oikeesti menee. Sitten voi olla että jos joku oikein kovasti alkaa vänkäämään paljastan, että miksi tiedän tämän asian näin hyvin. [...]Kyllä minä olen paha väittelemään asioista, erityisesti silloin jos olen jostain asiasta aivan varma. Onkait se nähty täällä foorumillakin [...] (PetraJii, 'Brassailu', 20.8.2007).

Seuraavassa lainauksessa tulee ilmi itsensä korostaminen älykkään suoriutumisen avulla. Palstalle neljänneksi eniten kirjoittanut nimimerkki korosti omaa hyvien tapojen mukaista suoriutumistaan kertomalla tarinan suomalaisen maanmiehen ikävästä käyttäytymisestä Virolaisella baaritiskillä, ja hänen omasta miellyttävästä käytöksestä tämän ikävästi käyttäytyneen jälkeen, antamalla kunnon juomar rahat baarimikolle. Tästä voidaan päätellä omatoimimatkailijan haluavan todistaa muille, että hän on hyväkäytöksinen ja yhteistä hyvää (suomalaisten mainetta) ajatteleva älykäs ja mukava ihminen.

*[...]Pari vuotta sitten niinkin mielenkiintoisessa paikassa kuin Virun baaritiskillä Tallinnassa häpesin humalaisen maanmieheni käytöstä silmät päästäni, kun tämä nöyryytti parhaansa mukaan erityisen hyvähermoista baarimikkoo - kun tuo mulk*u poistui, sanoin kaverille, että toivottavasti tiedät, etteivät kaikki suomalaiset ole tuollaisia, ja annoin hyvät juomar rahat..."(alan_mies, 'Mitä on suomalaisuus?', 27.9.2006.)*

Omatoimimatkailijoiden suoriutumisen arvostaminen älykkyydellä tulee esille myös seuraavassa lainauksessa, jossa erään omatoimimatkailijan kommentti suomalaisuuteen kiteytyi hänen esittämässään runossa. Tällä tavoin hän toi esille oman luovan älykkyytensä ja pätevyytensä keskustelupalstalaisille.

Onko se sita, kun virta tuo yläjuoksulta lastun, jota sitten [/] Pohjaton ujous sosiaalisissa suhteissa, mutta kunhan hieman [/] rohkaisevaa pikku drinkkia on otettu, niin tuo ujous muuttuukin [/] naiviksi hyväuskoisuudeksi ja liian paallekayvaksi ystävällisyydeksi. [/] Kateus, naapureita kohtaan, kateus lottovoittajia kohtaan, [/] yleensakin kateus lahes kaikkia muita kohtaan, joilla voisi [/] kuvitella olevan asiat paremmin kuin itsellä ? [/] Ovatko Suomalaiset lehdet juuri tasta syystä tainnaan kertomuksia[/] epäonnistuneista ihmisistä, sairauksista ja kuolemista ? [/] En ole missään maailmalla nähnyt yhtä synkkää aikakauslehtia. [/] Kyrailly, kaikkea uutta ja outoa kannattaa vahan kyraillla. [/] Mista sita tietää mitä niillakin oikein voi olla miellessä ? [/] Rasismi, suurin osa Suomalaisista ovat jollakin tapaa rasistisia ? [/] Negatiivisuus, joskus menee hyvin, mutta kyllä kohta taas [/] tulee paskaa niskaan...? [/] Rehellisyys, ei ole mies eikä mikään, jos ei sanaan voi luottaa ? [/] Ah, en minä tiedä mitä se Suomalaisuus oikein on. [/] Asiasta hammentyneena taidan ottaa hieman toisellekin jalalle. (diokenes , 'Mitä on suomalaisuus?', 2.10.2006).

Suoriutuminen näkyi aineistossa pätevyytensä vastata muiden esittämiin tavallisiin ja välillä enemmänkin asiantuntijuutta vaativiin kysymyksiin. Aktiiviset nimimerkit näyttivät olevan valveutuneita omatoimimatkailijoita, jotka jakoivat tietoansa mielellään auttamisen halusta, mutta myös korostaakseen itseään ja omaa asemaansa keskustelupalstalla. Seuraavana olevassa lainauksessa eräässä keskustelussa esimerkiksi kysyttiin Aasiaan tarvittavista rokotuksista, johon tuli aktiiviselta keskustelupalstalaiselta heti ponteva vastaus:

... ” En mina ole mikaan rokotus-expertti, mutta jos esim. KTL tai WHO sivuillaan sanoo, että rokotusta suositellaan ihmisille, jotka oleskelevat pitkaan alkeellesissa oloissa jne jne, niin kyllä mina sen ymmarran jotenkin muuten, kuin muutaman kuukauden retkena tanne k-aasian backpacker-gettoon.”... (fishbone, 'Rokotukset Kaakkois-Aasiaan', 1.3.2007).

Vastauksella haluttiin tuoda julki omaa älykkyyttä ja kokemuksia reppumatkailusta Kaakkois-Aasiassa. Omatoimimatkailijoilla suoriutumisen arvostaminen näkyy hyvän huumorin käyttämisessä. Tällöin nimimerkki voi kertoa hyvällä huumorilla hyviä tarinoita. Seuraavassa lainauksessa eräs nimimerkki puhuu huumorilla itsestään ja siitä millainen henkilö hän voisi todellisuudessa olla, koska keskustelupalstalaiset eivät tunne reaali maailmassa. Suoriutumisen arvostaminen tulee esille lainauksessa myös siinä, kuinka tittelit muodostuvat käyttäjille sen mukaan, kuinka monta viestiä he ovat palstalle kirjoittaneet, eikä esimerkiksi heidän oikean matkustushistorian mukaan. Täten eräs nimimerkki spekuloi, kuinka kuka tahansa, joka ottaa selvää matkustamisesta voi yletä palstalla kovastikin matkustaneen asemaan, jos osaa vain kertoa ja vastata matkustukseen liittyviin kysymyksiin, vaikka todellisuudessa ei olisikaan matkustellut. Tämän voi olettaa kuvaavan suoriutumisen arvostamista.

*"JES!" Hiljenin ja pysähdyin miettimään, miksi olen tänne ajoittain yliaktiivisestikin viestejä kirjoittanut. Liekö syy sitten alitajuntaisesti tässä [että sillä sijoittuu Pallontallaajien eniten kirjoittaneiden listalle]. [] Minua on silloin tällöin kovasti huvittanut tämä aikanaan paljonkin keskusteltu aihe, minkälaisilla viesteillä tuohon nimensä viereen saa reissa[a] jaguru-tittelin - parhaimmillaan kun matkailukokemus pelkistyy käynteihin kotikaupungin *****ssa. Tämä kommentti ei kohdistu sinuun, Disko, sillä eihän tuollaista viestiä voi vakavalla naamalla yli 15 -vuotias kirjoittaa. Tai pirustako minä sinun ikääsi tiedän, saatanhan minäkin olla vaikkapa 67-vuotias maatalonemäntä Nivalasta, joka lukee kaikki kirjastosta käsiinsä saamansa matkailuaiheiset kirjat ja suunnittelee nyt kovalla tohinalla ensimmäistä ulkomaanmatkaansa "aurinkomatkailuilla" Roomaan []...(alan_mies, 'Olen tanaan iloinen/onnellinen, koska..', 2.1.2007).*

Suoriutuminen ilmenee omatoimimatkailijoilla myös henkilökohtaisena menestyksenä. Seuraavassa lainauksessa omatoimimatkailija kertoo humoristisesti olevansa paremman näköinen, kuin palstan jotkut toiset miehet.

*Samaa mieltä, [palstalla on] kauniita naisia, rumia miehiä. Hihihii, kiva tirkistellä muiden kuvia ja laitella itse tänne pelkkiä pilajuttuja. Ei ole syytäkään pörstää esitellä, sillä jotakuinkin tuollaiselta kuin Fisun tai NI:n se näyttää, mutta minä käyn useammin parturissa ja ajelen parrankin joskus []. Edit; ei h*lvetti, katsoin peiliin ja nuo kuvat uudelleen [], olen minä vähän sievempi []. (alan_mies, 'Naamat esiin!', 4.1.2007).*

Suoriutumisen arvostaminen näkyi omatoimimatkailijoiden keskuudessa myös siten, että jos oli suoriutunut jostain tilanteesta hyvin tai tiesi jostain toisten kysymistä asioista hyvin, kerrottiin ne palstalla ja osoitettiin sillä omaa älykkyyttä. Seuraavassa lainauksessa esimerkiksi vastataan yksityiskohtaisesti ja pätevästi Nuijamaan rajan ylityksestä henkilöautolla, kun joku asiasta kysyi.

[...]Yleensä rajalla on sen verran jonoa, että autosta kannattaa nousta ulos, vaikka ei olisikaan tupakkimies. Vanhat konkarit jonossa opastavat yleensä mielellään, missä järjestyksessä asiat tulee hoitaa. Yleispäteviä neuvoja on mahdotonta antaa, sillä tuon linkkisi jutut Niiralan käytännöistä ovat erilaisia kuin Nuijamaan vastaavat. Mutta jonossa on aina tankkaajia, jotka tuntevat metkut kuin omat taskunsa ja neuvovat kyllä. Viimeistään takanasi tuleva neuvo, koska tietää, että tulppaat hänenkin tiensä, ellei homma toimi. [] Raja-aseman alueen loppuessa on usein puomi, jolla tarkistetaan, että tulihan se passi nyt varmasti leimattua. [] Nuijamaalta lähdettäessä ensin ylitetään Saimaan kanavan vuokra-alue, jonka takarajalla kannattaa varautua näyttämään passia. Aina niitä ei jakseta katsoa. DPS:n eli liikennepoliisin tarkastuspisteillä ei tarvitse pysähtyä, ellei miliisi erikseen viittoile pysähtymään. Niitä on esimerkiksi Pietarin kaikilla sisääntuloteilla. Ylinopeutta ajaminen DPS-pisteen kohdalla on varma tie ongelmiin. Miliisi pysäyttää autoja muutenkin, mutta omalle kohdalleni ei ole osunut mitään erikoista. Kerran miliisi jopa kohteliaasti esitteli itsensä nimeltä, tarkasti auton paperit ja ajokortin sekä toivotti lopuksi hyvää matkaa. (Jouni, 'Omalla autolla Venäjälle, Mitä pitää muistaa?', 12.2.2008).

Suoriutumisen arvostaminen ilmenee myös siinä, että omatoimimatkailijat ovat päteviä yhteisön asettamien mittapuiden mukaan. He pitävät säännöistään sekä palstalla kauan olleiden ja uusien välisestä hierarkiasta kiinni. Seuraavassa lainauksessa näkyy, kuinka aktiivi neuvo uutta jäsentä foorumin toimintatavoissa.

[...] Johtuu siitä, ettei viitsi laittaa samoja jo (ainakin) kahteen kertaan kirjoitettuja mielipiteitä ja juttuja uudelleen kaikkien kanssa-addiktien luettaviksi. Kun olet päätyvässä johonkin vaihtoehtoon, kysy tarkemmin lisää sen jälkeen, kun ensin olet kokeillut haulia (myös jotta löydät oikean ketjun). Todennäköisesti saat useita vastauksia, jotka ovat monesti erittäin asiantuntevia. Menee hieman aikaa, että oppii tämän kantaporukan tavoille, monet täällä viettää suuren osan sosiaalisesta elämästään []. Tosin sanoen, tämä ei ole levoton paskanpuhumisfoorumi tyliin Suomi24, vaan täältä löytyy paljon tasokkaampaa ja aasintuntevampaa seuraa. (alan_mies, 'Minne mennä?', 15.1.2007).

Kunnianhimo ja tavoitteellisuus

Osa omatoimimatkailijoista ei arvosta menestystä ja tavoitteiden saavuttamista ainakaan uran suhteen, kuten seuraavasta lainauksesta voidaan lukea.

[...]Itse olen ainakin päättänyt jättää ns. normaalin elämän täysin kaikkine urakehityksineen. Mihin sitä enää tässä vaiheessa tarttee, kun pallo kohta jo pokahtaa! (Tinja, 'Matkailu ja Suhde.', 8.8.2006).

Kun taas toiset omatoimimatkailijoista arvostavat tavoitteiden asettamista ja saavuttamista. Seuraavasta lainauksesta käy ilmi, että eräs omatoimimatkailija ei ole aikaisemmin arvostanut suoriutumista asettamalla tavoitteita. Hän on alkanut kuitenkin ymmärtää, että tavoitteellisuus ei olekaan ehkä niin huono asia ja hänen ehkä pitäisi alkaa asettamaan itsellensä tavoitteita saadakseen elämästänsä irti enemmän. Tämä voidaan ymmärtää suoriutumisen arvostamisena.

Vastasin että elän hetken kerrallaan. Olen koko ikäni vastustanut suunnitelmia ja omistamista ja kaikkia kahleita. Siitä on seurannut paljon hauskaa mutta ei mitään pitkälistä onnea tuovaa.. [...] Mutta vähitellen olen alkanut ymmärtää, mitä tarkoitetaan sillä, että pitää olla haaveita, muuten ei ole mitään mihin kurkottaa. Yritän petrata tässä suhteessa koko ajan. Mutta pelkkä haaveilu ei auta, pitää myös toimia suunnitelmallisesti. (NeitiQ, 'Oman elämän suunnittelu ja kehitysohjelmat', 19.6.2007).

Suoriutumisen vastaisuudesta kertoo kuitenkin seuraava lainaus, jossa näkyy että, elämässä voidaan mennä eteenpäin ilman varsinaista suunnittelua ja valitsemalla tilaisuuden tullen, mitä haluaa. Toisaalta se kertoo elämästä suoriutumisesta ilman suunnitelmia. Lainauksesta ilmenee, että jotkut omatoimimatkailijat eivät ehkä arvosta suoriutumista, koska eivät tee suunnitelmia, joita noudattaisivat ja joista suoriutuisivat.

Kyllä musta tuntuu että vaikka kuinka haaveilen erinäisistä asioista, juuri NE haaveet ei varmaan koskaan toteudu (eivät varmaan usein ole kovin realistisiakaan edes, ja tiedän sen itsekin, siksi en edes ota niitä vakavasti), vaan asiat vaan tuntuvat tapahtuvan mun elämässä, ja näiden tapahtumien perusteella teen sitten tiettyjä valintoja. Eli esim. nykyinen asuinpaikkani, työpaikkani, koulutukseni, parisuhteeni... Mikään ei ole ollut erityinen suunnitelma, asiat ovat vaan tapahtuneet ja sitten on tehty valintoja otetaanko vastaan vai mennäänkö muualle kättelemään [...] (PetraJii, 'Oman elämän suunnittelu ja kehitysohjelmat', 19.6.2007).

Osa omatoimimatkailijoista on kunnianhimoisia, ja he kertovat palstalla kouluttautuneensa pitkän kaavan mukaan, ja arvostavansa pitkäjänteisyyttä. Esimerkiksi seuraavassa lainauksessa nähdään, että hetkellisten nautintojen sijaan omatoimimatkailija on kouluttanut itsensä ja matkustellut samalla opiskelujensa joustavuuden mukaan. Hänellä on elämässään muitakin tavoitteita, kuin pelkkä matkustelu ja kokonaisuudessaan ne tekevät hänen mielestä hyvän elämän.

[...]Onko nuo nyt varmasti toisensa poissulkevia vaihtoehtoja? Minä olen kouluttautunut pitkän kaavan mukaan, ja elänyt vähän liikaakin samanaikaisesti. [...] koulutuksella voi olla merkitystä henkiseen ja taloudelliseen hyvinvointiisi [...]. Joskus kannattaa laittaa järki hetkellisten halujen edelle. (alan_mies, 'Valintojen turhuus ajan käytössä', 3.1.2007).

Tavoitteellisuus koettiin omatoimimatkailijoiden keskuudessa matkailun elinehtona. Kun on tavoitteena matka, pystyy sen eteen uhrautumaan luopumalla jostain muusta, kuten esimerkiksi autosta, alkoholista, koirasta, uusista huonekaluista tai kodinkoneista, jotka veisivät paljon rahaa. Pidättäytymällä näistä, säästyy rahaa matkakassaan, ja pääsee lomalle. Ihmisille eri asiat ovat tärkeitä, ja toiset arvostavat matkailua enemmän kuin toiset ja panostavat siihen sen vuoksi enemmän. Joku toinen saattaa arvostaa uutta autoa ja televisiota enemmän ja laittaa ylimääräiset tai säästämänsä rahat siihen. Omatoimimatkailijat arvostavat matkustamista ja säästävät rahansa siihen.

[...] autosta kannattaa tinkiä (jos sellaista ylipäätään tarvitsee) pääomakulut, arvonlasku ja halvemmat käyttökustannukset (ainakin huollot ja vakuutukset) tekevät helposti edukseni kaksi ulkomaanmatkaa vuodessa. (alan_mies, 'Mistä tingit matkailun takia?', 7.1.2007).

[...] Hyvin vakaa ja vakainen työ on harrastelijamatkailijalle harrastuksen peruskivi. Mutta totta on, ei tästä niin vain lähdetä kuukausien matkalle - tähän asti max. kuukausi onkin riittänyt. Ajattelinpa kokeilla, paljonko säästyisi matkarakhoja pitämällä taukoa alkoholinkäytöstä. [...] Minäkin säästän kultaissa noutajassa, myös hermojeni ja muuta omaisuutta, vaikka "toisten koirista" pidänkin. Laajakuvatellkarikin puuttuu, valintatilanteessa se on aina hävinnyt matkalle. Samoin on käynyt kunnon sohvan sekä uuden pesukoneen ja kuivausrummun kanssa. (alan_mies, 'Mistä tingit matkailun takia?', 15.1.2007).

Suoriutumisen arvostaminen ilmenee seuraavassa lainauksessa, jossa keskusteltiin siitä, miten rahat saadaan riittämään matkustelemiseen. Eräs nimimerkki kertoi jäävänsä ikuisiksi ajoiksi ”kahden viikon matkalaiseksi”, koska hänellä ei ole omatoimimatkailun vaatimaa rohkeutta jättää kaikkea taakseen, ja pärjätä taloudellisesti ja henkisesti sen myötä. Tähän aktiivinen jäsen vastasi kertomalla, että turvallisuudesta ei tarvitse luopua ja jättää kaikkea taakse. Vakituksessa työssä olevat voivat käyttää palkalliset loma-ajat matkustamiseen, jolloin taloudellista ja henkistä pärjäämistä ei tarvitse pelätä matkustamisen ajan, koska loma on palkallista ja työpaikka odottamassa lomalta palattaessa. Tällainen matkustaminen rajoittuu tietenkin loma-aikoihin mutta kertoo, että omatoimimatkailua ei tarvitse jättää taakse vetoamalla tyhjän päälle hyppäämiseen. Tästä voidaan päätellä, että omatoimimatkailijat arvostavat suoriutumista suoriutumalla oman elämän tavoitteista.

[...]Aika korjaa ongelman, valmistumisen jälkeen sitten joskus vakituksesta työpaikasta voi pystyä irrottautumaan jopa neljäksi viikoksi, jos ottaa loman sesongin ulkopuolella. Näin on meidän perheessä tehty aina, ja molempien työkaverit on tykänneet, kun ollaan aina heinäkuussa töissä muiden halutessa lomalle. Silloin on talouspuolikin kunnossa, mutta sitä voi tehokkaasti heikentää ostamalla kalliin asunnon tai varsinkin ryhtymällä rakentamaan taloa. (alan_mies, 'Mistä löydätte ajan ja rahan matkusteluun?', 1.2.2007)

Suoriutumisen arvostaminen ilmenee myös seuraavassa lainauksessa, jossa eräs omatoimimatkailija jatkaa valitsemansa elämäntavan puolustelemista. Kyseinen omatoimimatkailija käy normaalisti töissä ja matkustaa työn loma-aikoina sen sallimissa rajoissa.

[...]Vaikkakin tässä kategoriassa [Omakotirakentajavolvomiesreppureissaaja] reissuunpääsy on rajattua, niin tulonmuodostus on kuitenkin varmaa ja tasaista, jolloin sellaisetkin elämän perusasiat kuin mainittu asunto ja eläketurva tulee hoidettua kuntoon, eikä tarvitse niitä viisikymppisenä maailmalta palatessa ryhtyä pohtimaan. Toisilla nuo eivät tietenkään ole lainkaan ongelma, tai Suomeen ei ole tarkoitustakaan palata, mutta mielessä kannattaa silti pitää. Jos olisin aikanaan tajunnut opiskella itseni vaikkapa mainituksi rakennusmestariksi tai LVI-teknikoksi (tms.), olisin nykyään maksettuomakotitalomersumies... (alan_mies, 'Travellerin unelmatyöpaikka?', 2.2.2007).

Suoriutuminen näkyy seuraavissa lainauksissa siten, että omatoimimatkailijat saavuttavat asettamansa tavoitteet ja ovat pitkäjänteisiä. Esimerkiksi he varaavat matkan jo hyvissä ajoin, jolloin sen saa edullisemmin. Usein omatoimimatkailijoilla on edessä monta varattua matkaa, pidemmällä tähtäimellä isompi matka ja sitä ennen pienempiä matkoja. Seuraavassa lainauksessa käy ilmi ajoissa suunnittelun hyöty, jolloin on halpamatkoja vielä jäljellä.

[...] Matkat ymmärrän onneksi suunnitella sen verran hyvissä ajoin, että halpoja lentoja on saatavilla. Eli nyt on suunniteltu lokakuuhun asti. [] (alan_mies, 'Oman elämän suunnittelu ja kehitysohjelmat', 2.7.2008).

Toisaalta matkailutavoitteet voidaan järjestellä muullakin tavoin, kuten käy ilmi seuraavasta lainauksesta, jossa omatoimimatkailija on järjestänyt työasiansa siten, että hän pääsee matkustelemaan mahdollisimman paljon ja sinne minne haluaa.

Olen mahdollisesti sanonut ennenkin, mutta työnteon ja matkustamisen yhdistäminen on hyväksi havaittu keino siihen, että pääsee maailmalle. Se ei tietenkään ole aina se helpoin ja itsestäänselvin vaihtoehto, mutta jos oikein kipeästi haluaa reissuun, voi sellaistaikin kokeilla. Viimeisimmät hyvät kokemukset aiheesta ovat menneiltä parilta kuukaudelta. Ensin käytiin pääosan lomastani siihen, että tein töitä - reissun päällä, ihanissa uusissa maisemissa. Sitten saatoin vielä lähteä omalle lomalle muihin uusiin maisemiin juurikin tienatuilla rahoilla. Tämä vain tuntuu olevan joillekin vaikea yhtälö ymmärtää. Mitä tulee ikuisuusaiheeseen "omaisuus vai matkailu": jokainen tehköön omat valintansa. Parhaassa tapauksessa kohtuullisessa määrin kumpaakin. (NeitiQ, 'Mistä löydätte ajan ja rahan matkusteluun?', 9.7.2007).

Kyvykkyys ja enemmän samalla rahalla - nokkeluus

Omatoimimatkailijat kokevat saavansa enemmän vähemmällä rahalla ja niinpä he arvostavat tätä omaa suoriutumistaan ja kyvykkyyttään järjestää matkansa itse. Suoriutuminen arvostaminen tulee esille seuraavassa lainauksessa, jossa korostetaan omatoimimatkailun ihanuutta. Pakettimatkailuun verrattuna omatoimimatkailussa saa oman vaivannäön kautta enemmän samalla rahalla. Tämä ilmenee yleensä parempana majoituksena ja halvempina lentoina sekä tutustumisena kohteessa juuri itseä koskeviin mielenkiintoisiin asioihin ja nähtävyyksiin omassa rauhassa ilman oppaita ja muita matkustajia.

[...] parasta on saada olla kokonaan rauhassa aurinkomatkailijoilta ja oppailta, niin, ettei niitä ole edes samassa hotellissa (kiintiö on täynnä, monta valmismatkaa takana). Vielä parempaa, kun sellaisia ei ole kohteessa lainkaan. Kynnys käyttää valmismatkaa on minulla korkea, ainakin jos olen yksin liikkeellä, perheen kanssa pitää tosin ajatella muitakin arvoja. Mutta ainahan voi ostaa pelkät lennot matkanjärjestäjältä, jos kohteeseen ei muuten helposti pääse. Majoituksen kyllä löytää, ja yleensä paremman tai halvemmalla. (alan_mies, 'Omatoimimatkailu RULEZ!!', 23.1.2007).

Suoriutumisen arvostaminen ilmenee siten omana kyvykkyytensä järjestää itse matkansa. Matkajärjestelyihin ei kaivata ystävyysseuroja tai matkatoimistovirkailijoita. Matkalle ei haluta lähteä muiden suomalaisten kanssa, vaan mieluummin yksin, ystävän tai oman perheen kanssa. Tämän vuoksi omatoimimatkailussa korostuu oma suoriutuminen verrattuna ryhmän toimintaan tai yhteiseen toimintaan.

[...]Matkailu on lopulta aika lailla yksilötouhua, siis suhteessa suomalaisiin kanssamatkailijoihin. Tämä foorumi riittää erinomaisen hyvin ja täältä saatu tietomääräkin, varsinkin ns. täsmätiedon ja yleisen matkailutiedon määrä, on vaikuttava. (alan_mies, 'Ystävyysseurat - hyödyllisiä vai tarpeettomia?', 12.2.2007).

Suoriutumisen arvostaminen näkyy halvemmalla pääsemisen arvostamisena matkoissa. Edulliset matkat saadaan muulla tavalla, kuin matkamessuilta, joten messuilla ei tarvitse käydä, koska lippuvaraukset voidaan hoitaa netin kautta. Tällaisia mielikuvia ja kokemuksia

omatoimimatkailijoilla ainakin on. Omatoimimatkailu tulee edullisemmaksi, jos ei lasketa matkan varaamiseen ja muuhun selvittämiseen sekä tutkimiseen käytettyä aikaa. Etenkin, jos matkan suunnittelua ja kaikkea matkailuun liittyvää pitää harrastuksena.

Jotenkin tuntuu, että minun matkamessuni ovat netissä, kirjastossa ja kirjakaupassa, onkohan tuolla omatoimimatkailijalle kovinkaan paljon annettavaa? [] Lentotarjouksia, enintään? Halpalentoyhtiöt tuskin ovat messissä. (alan_mies, 'Matkamessut tulevat taas', 2.1.2007).

Säädä se itse. Säädä matkasi itse. Säädän matkani itse. Halvemmalla, kauemmas, pitempään. Näillä peli aukee. Grin (alan_mies, 'Vs: Keksi uusi mainoslause Pallontallaajat-sivulle', 18.3.2008).

Itsensä korostaminen paljastui myös omien harrastusten esiintuomissena. Eräs omatoimimatkailija yhdistää yleensä matkailun ja taide- tai pyöräilyharrastuksensa. Omatoimimatkailijat voivat siten liittää monia mielenkiinnon kohteita matkustamiseen, kuten muita harrastuksia kohteen lähellä olevan ohjelmatarjonnan kautta:

Mä menisin Bilbaoon. Ihan sama mikä vuodenaika, Guggenheim-museo kiinnostaa. []... (NeitiQ, 'espanjaan hiihtolomalla', 4.1.2007).

[]...Provencen alueella on mielettömästi 1800-1900-luvun taiteilijoiden residenssejä ja museoita. Esim. Aix-en-Provencessa voi kulkea Cezannen ateljeelta katselemaan Mont St. Victoirea, ja muutenkin herran jalanjäljissä. Arlesissa on muistumia Vincent van Goghin elämästä, mutta ei tietääkseni hänen töitään. Hieman idempänä rannikolla on Antibesissa Picasson 1940-luvulla asuma talo meren rannalla, jossa on venemaaleilla tehtyjä töitä. Nizzan Matisse- ja Chagall-museot sekä modernin taiteen museo, Fondation Maeght St. Paul-de-Vencen kupeessa, Cocteaun kappeli Villefranche-sur-Merissa ja viikkisali Mentonin kaupungintalolla - paikkoja on ihan loputtomasti, niin kuin pieniä kyliäkin. Olen kirjoitellut omista Provencen-kokemuksistani mm. kertoessani pyöräretkestä seudulle: <http://www.pallontallaajat.net/interrail/keskustelu/viewtopic.php?t=4929&highlight=py%F6r%E4%2A> (NeitiQ, 'kyliä Ranskassa ja Espanjassa?', 24.1.2007).

Omatoimimatkailijat määrittivät eräässä keskustelussa itsensä omatoimimatkailunsa pohjalta. Seuraavassa lainauksessa eräs omatoimimatkailija määrittelee itsensä ammattimaiseksi reppureissaajaksi. Lainauksesta nähdään myös, että nimimerkki arvostaa suoriutumista, koska hän kertoo mitattavissa olevilla faktoilla omasta matkustamisestaan.

Eilen kuulin sellaisen termin kuin professional tourist [] Tosin ehkä suosisin itse enemmän professional backpacker termiä (ammatti-reppureissaaja), kun matkustan aina yli 160km päähän kodista (missä sellainen on?) ja tienaan välillä rahaakin. (Tinja, 'Oletko turisti/seikkailija/elämäntapamatkaaja vai mikä?', 13.11.2007).

Seuraavassa lainauksessa kyvykkyyden ja suoriutumisen arvostaminen ilmenee omatoimimatkailijoiden keskuudessa itsensä huomioimisena kuten myös itsekunnioituksena.

Lainaus käyttäjältä: "Rin-tin-tin": Ei minulla ole tuollaisia arvoja, vaan keskityn enimmäkseen itseeni niin kuin näköjään useimmat muutkin täällä.

Niin arvelinkin. Ihanaa, olet nyt jälleen kerran analysoinut tämän foorumin eliittijäsenten sielunelämää. IhQ, etten sanoisi. (Tinja, 'Mistä luopuisit maahanmuuttajien hyväksi?', 24.3.2006).

Näissä viesteissä ja lainauksissa omatoimimatkailijoiden keskuudessa esiintyi itsekunnioituksen, vaikutusvaltaisuuden, jonkin verran kunnianhimoisuuden, kyvykkyyden, älykkyyden ja tavoitteiden saavuttamisen arvostamisen muodossa Schwartzin (1992) mallin suoriutumiseen liittyviä arvoja. Edellä olevien lainauksien ja aineiston analysoinnin perusteella voidaan sanoa, että teemana ollut itsensä korostaminen Schwartzin (1992) arvoluokituksen mukaan korostuu omatoimimatkailijoiden keskuudessa suoriutumisen muodossa varsin paljon.

5.3.3 Valta

Schwartzin (1992) arvoluokituksessa vallan arvon päämääränä on tavoitella yhteiskunnallisen aseman (statuksen) ja arvostamisen saavuttamista tunnustuksilla sekä hallita muita ihmisiä ja varoja. Vallan arvo esiintyi omatoimimatkailijoiden keskusteluissa oikeutena korjata, käskää sekä johtaa palstaa ja näkyi jonkin näköisenä itsevaltiutena.

Henkilökohtaisen vallan näyttö

Henkilökohtainen menestys näkyy omatoimimatkailijoiden yhteisössä valta-aseman tavoitteluna. Jäsenet saavuttavat hierarkiassa valta-aseman olemalla palstan pitkäaikainen jäsen ja kirjoittamalla palstalle aktiivisesti. Seuraavassa lainauksessa näkyy omatoimimatkailijoiden valta-asettelu aktiivisemmän jäsenen näpäytyksellä ja arvostelulla ensikertalaista kohtaan tämän ensimmäisestä viestistä ja motiiveista nostaa vanha aihe pinnalle keskusteluissa:

... ”Ja tietysti, kuinka ihmeessä ensikertalainen keksii nostaa ensimmäisenä viestinään ylös puoli vuotta vanhan ketjun? Millä hakusanalla sinä sen teit?” (Ajattokoj Ahyaj, ’Mitä on suomalaisuus?’ 28.9.2006)

Tämän perusteella voidaan ajatella, että jäsenten keskuudessa on kirjoittamattomat säännöt siitä, mitä saa tehdä ja mitä ei. Kun ensikertalainen on rikkonut sääntöjä sooloilemalla, voi hierarkiassa ylempänä oleva pidempiaikainen ja aktiivinen jäsen näyttää valtansa ja kertoa tulokkaalle miten palstalla saa toimia.

Vallan arvo näkyi aineistossa keskustelupalstan johtamisena enemmistön antaman tuen ja kannatuksen avulla. Erityisesti nimimerkit fishbone ja alan_mies ovat aktiivisuudellaan ja ylläpitoon tai moderaattoriksi kuulumattomina hyviä esimerkkejä keskustelupalstan hierarkiassa arvonsa ansainneista omatoimimatkailijoista, joilla on oikeus kritisoida palstan tapahtumia sekä esittää kehitysideoita ja korjata ja näpäyttää uusia sekä tuntemattomampia nimimerkkejä palstalle soveltuvasta ja oikeudenmukaisesta käytöksestä. Seuraavassa viestissä

nimimerkki fihsbone on kokenut oikeudekseen sättiä moderaattoria julkisesti epäoikeudenmukaisesti poistetusta viestistä. Lisäksi hän ehdottaa parannusehdotukseksi kohtuullisempaa ja parempaa moderointia, jolloin asiantuntevat matkailusta tietävät keskustelijat pysyvät palstalla edelleen ja eivät jätä sitä aloittelijoiden käsiin.

..." Totta todellakin moderaattorilla on oltava oikeus osallistua taysivaltaisesti keskusteluun, mutta siinä vaiheessa moderaattorin on myös osattava jaavata itsensä mielipidesensuurin yläpuolelle, vaikka asiasta kuinka paljon tahansa oltaisiinkin eri mieltä."... .."Mutta mitens sitten, kun ne yksi tai kaksi kokenutta vastaajaa idioottimaisuuksilla taalta haadetaan, tanne ei lopulta jaa kuin ne 100 tyhmyä kysyjää. Tassa on se asia joka ylläpidon pitäisi vihdoin tajuta!"... (fishbone, 'Palautetta moderaattoreille ja ylläpidolle', 19.3.2007).

Eniten palstalle kirjoittaneen nimimerkki fishbonen valta-asema on näkyvää hänen komentelussa ja järjestyksen ylläpidossa sääntöjä taitamattomia kohtaan. Tämä ilmenee seuraavasta lainauksesta, jossa hän muistuttaa, että laittomista puheenaiheista, kuten huumeista keskustelu on palstalla ehdottomasti kiellettyä.

Grrrrr! Laitetaas tähän nyt vielä kerran muistutukseksi pätkä tuolta foorumin säännöistä: Ne vähäiset säännöt Palstalla on melkein kaikki sallittua, kunhan hyvät tavat muistetaan. Laittomien huumeiden käytöstä (siis Suomessa laittomien) tai ostamisesta keskusteleminen on kuitenkin ehdottomasti kiellettyä. Täällä ei siis keskustella edes Amsterdamin coffee shopeista. Näille keskusteluille löytyy kyllä oma paikkansa muualta netistä. (fishbone 'Millaisia ihmisiä pallontallaajat ovat', 19.5.2004).

Palstalla kauan vaikuttaneen ja aktiivisen nimimerkin valta-asema näkyy seuraavassa keskustelussa palstalla uudehkon nimimerkin anteeksipyyntönä fishbonen varpaille astumisessa ja fishbonen jo aikaisemmin esittämän viestien lopussa esiintyvän allekirjoituksen varastamisena ja sen jälkeisenä fishbonen kunnioituksen tunnustamisena ja hyvittelynä:

"...Anteeksi anteeksi! En oikeasti huomannut, että tuo hyvä lausahdus olikin jo varattu.. Mutta koska noita lausahduksia multa löytyy, niin voin hyvin vaihtaa sen :) . Ja totta. Olet [fishbone] GURU. Enkä edes vittuile :D..." (Tess, 'Mitä on suomalaisuus?', 16.5. 2004).

Edelleen henkilökohtainen valta näkyi läksytyksenä keskustelupalstalla väärin toimiville ja sen kirjoittamattomia sääntöjä noudattamattomille. Kuten myös tavassa kertoa ylpeästi keskustelupalstasta mitä se on, eli vastakohtana suomi24-keskustelupalstalle. Siellä samoja asioita kysellään jatkuvasti uudelleen ja uudelleen, kun taas pallontallaajissa pyritään keskustelemaan harkitummin ja pysyen aiheittain ruodussa, jolloin uusien viestien tarkoituksena on tuottaa aina uutta sisältöä keskusteluun eikä toistaa vanhoja mielipiteitä ja tietoja ja vanhojen keskusteluiden toimiessa tietopankkina.

..."Ensimmäinen virheeni oli se, että luulin sinua niin fiksuksi [keskustelupalstalla väärin toiminut aloittelija], että tajuaisit ettei kysymyksesi siitä, kuinka kuva voi olla digitaalinen kuulu välttämättä reppureissaus-foorumille, saati sen Pohjois-Amerikka ja Karibia osioon!"... .."Toinen virheeni oli se, että luulin sinua niin fiksuksi, että tajuaisit mikä on ero keskustelulla ja jankkaamisella; mutta ei, lienet nainen? Pallontallaajat siis nimenomaan on keskustelufoorum, isolla koolla. Suhteellisen suurella yksimielisyydellä on foorumin linjaksi jo

aikoja sitten valiutunut hyvin moderoitu keskustelu, ei tyyli missä jankataan yhä uudelleen ja uudelleen samoja idiotismeja, joihin löytyy vastaus alle 10 sekunnissa googlalla. Jos tämä ei sinulle sovi, voinet palata demiin tai suomi24:een! rakkaudella – fisu” (fishbone, 'koneluettava passi', 2.2.2007).

Henkilökohtaisen vallan rakentaminen näkyy omatoimimatkailijoilla palstalle kirjoittelevien nimimerkkien alla olevissa titteleissä, jotka muodostuvat kirjoittajien palstalle kirjoittamisen aktiivisuuden eli kirjoitettujen viestien mukaan. Titteleiden avulla voidaan nähdä, kuka on keskustelupalstan aktiivijäsen ja kuka ei.

[]...Reissaajaguru, aloittelija- jne. tittelit kertyvät vain kirjoitettujen viestien mukaan. Poisluettuna ylläpitäjän ja moderaattorin tittelit, jotka ovat vakiot.[]... (PetraJii, 'Julkaisetko matkablogisi kirjasena?', 9.10.2007).

Vallan arvostaminen tuli ilmi myös julkisen kuvan säilyttämisenä sellaisena, millaiseksi se oli muodostunut keskustelujen perusteella. Tämän vuoksi omatoimimatkailijat eivät halunneet tuoda ilmi ihan kaikkia henkilökohtaisia tietoja julkisella keskustelupalstalla käyvien tietoisuuteen. Niinpä seuraavassa lainauksessa ilmenee, että he eivät halua ainakaan näin julkisesti kertoa Facebook-osoitteitaan tai esitellä henkilökohtaisia matkakuviaan.

Tästä on kyllä ollut jo aiemmin puhetta täällä jossain. Aika harva haluaa ilmoittautua tuonne oikealla nimellään ja mahdollisella pääsillä profiiliinsa missä on yhteystietoja ja kavereita myöten kaikki... Minä en ainakaan. Ja oikeastaan toivoisin, että ei muutenkaan Naamakirjastävänäni tai ehkä joudun laittamaan ystävyysmerkkejä (vain tällaisen virtuaalisen tieteski) uudelleenarviointiin (PetraJii, 'Tallaajien oma ryhmä Naamakirjassa (Facebook)', 27.2.2008).

No niin no... riippunee vähän siitäkin kuinka paljon oma nicki vihjailee oikeasta nimestä, onko avattaressa oma itse, onko yleisessä tiedossa että olette "nickeinä" tuttuja jne. Mutta jos nickistä ei suoraan oikeata nimeä voi pomminvarmasti päätellä, eikä pärstä ole kovin tuttu foorumilla, niin haastavaa väittäisin tunnistelun oleva. (Juzt, 'Tallaajien oma ryhmä Naamakirjassa (Facebook)', 4.3.2008).

Toisaalta toisessa lainauksessa puolustetaan anonymiutta sillä, että jos ei ole laittanut avattareen oikeaa omaa kuvaa tai nicki ei ole lähellä oikeaa nimeä, niin on melko vaikeaa tunnistaa henkilöä aidosti. Valta näkyy omatoimimatkailijoiden keskuudessa yhteydenottoina aktiivisten ja vähemmän aktiivisten tai uusien jäsenten välillä. Seuraavassa lainauksessa valtaa käytetään esimerkiksi siten, että aktiivi voi kertoa uudelle, mikä foorumin toimintatapa on.

[]...Täältä löytyy lukuisia aktiivikirjoittajia, jotka haluavat pitää foorumin selkeänä ja käytettävänä, ohjeistaen pyyteettömästi aloittelijoita toimimaan foorumin linjan mukaisesti. Suurin osa meistä on käsittääkseni "I don't wanna be moderaattoreita". [] Ja täysin vailla pätemisen tarvetta []...(alan_mies, 'autolla eurooppaan.', 30.3.2007).

Nimimerkki alan_mies esittää oman ylemmyydentunteensa ja kertoo kuinka Rooma-ketjussa on tapana vastaila ja mihin henkeen siinä keskustellaan ja annetaan vinkkejä nimenomann omatoimimatkailijoille jotka voivat olla kokeneemmille matkailijoille turhan helppoja ja itsestään selviäkin kysymyksiä.

[...]Varsinkin tälle ketjulle on tyypillistä, että Roomaa hyvin tuntevat jaksavat neuvoa vasta-alkajia. Siihen kuuluu myös vastaaminen jos nyt ei tyhmiin, niin ainakin helppoihin kysymyksiin. Ketju on aika pitkä siksi, että myös vastaajia eikä vain kysyjä on aika monta. Siksi tämä lienee yksi parhaista Rooma-tietopaketeista mitä netistä löytyy, ja nimenomaan budjettireppuselkäomatoimimatkailijoiden näkökulmasta. Sen sijaan tuollaiset liki on-liner kiukuttelut tai perustelemattomat töksäysmielipiteet eivät ole juurikaan kuuluneet tämän Rooma-keskustelun henkeen. [...] (alan_mies, 'Rooma', 28.4.2007).

Valtaa koetellaan uusien jäsenten myötä, mutta aktiivit haluavat pitää vallastaan ja saavutetusta asemastaan kiinni. Seuraavassa lainauksessa aktiivi antaa uuden jäsenen kuulla kunniansa. Aktiiviset jäsenet puolustavat foorumin toimintatapoja ja sääntöjä. Seuraavasta lainauksesta voidaan päätellä, että omatoimimatkailijat arvostavat valtaa ja aktiivit eivät halua luopua vallastaan.

*Lainaus käyttäjältä: "wilu": ... mutta jos näinkin arvovaltaisen foorumin keskiarvolta noin 817 postausta kirjoittaneet jäsenet kirjoittavat keskusteluketjun aloittajan jälkeen neljä ensimmäistä kirjoitusta kaikki hyvin kyseenalaiseen sävyyn, pidätän oikeuteni epäillä, että asiaan ei ole suhtauduttu täysin puolueettomasti ilman ylimääräistä tunnelatausta. Ettehan te sitä varmastikaan enää myönnä, mutta kyllä minä olin havaitsevani teidän neljän kommentteissa vähintään pientä piilov*ttuilun poikasta.*

[...]Olet tehnyt ihan oikea havainnon siitä, että piilovittuilusta on kysymys. Aina positiivista Hania lukuunottamatta olet kuitenkin erehtynyt piilovittuilun motiivista eli siitä, minkälainen tunnelataus kirjoittajilla on tätä foorumia kohtaan. Uskallan sanoa, että ei yksin positiivinen. Vaan antaa foorumien syntyä ja kuolla, kaikkien kukkien kukkia ja kuihtua (minähän alan kuulostaa jo hipiltä...). Jos avoimen internetin maailmassa on katto liian korkealla ja seinät turhan leveällä, on vaikeaa löytää joukosta mukavaa seuraa. [...] (alan_mies, 'MaailmanMatkaajat', 25.6.2007).

Aktiiviset keskustelupalstalaiset ovat myös samaa mieltä siitä, että uusien ei saa antaa hyppiä silmille. Tämä näkyy seuraavassa lainauksessa, jossa nimimerkki alan_mies jatkaa kommentointiaan keskustelupalstalla olevasta vuorovaikutuksesta uusien ja vanhojen käyttäjien kesken.

[...]Pallontallaajien laadukkuudesta voidaan olla montaa mieltä. Olen taalla aiemmin viihtynyt varsin hyvin, mutta oikeasti repii ihmisten silmättömyys, kyky lukea, hakea, etsiä ja kirjoittaa jotain mistä on oikeasti hyötystä/iloa jolle kulle. Kun minulla vain olisi Bellan kyky sanoa asiat reippaasti suoraan halki eikä selitellä ja pyöritellä. Ja allekirjoitan myös toisen kappaleen - toki Pallontallaajista löytyy laatuakin, mutta viitseliäisyys sen etsimiseen kaiken alati lisääntyvän hutun keskeltä on viime aikoina käynyt vähiin ja ohjannut minuakin toiseen suuntaan. Enkä mitenkään jaksa uskoa, että tuolla uudella foorumilla voisi olla edellytyksiä pärjätä paremmin. (alan_matkaaja, 'MaailmanMatkaajat', 26.6.2007).

Jotkut uusista ja aloittaneista jäsenistä ovat tahallisesti myös hieman ilkeitä valtaa tavoitellessaan. Uudet jäsenet kopioivat vanhempien aktiivien ja valta-arvon saavuttaneiden nimimerkkejä muuttaen niistä vain yhden kirjaimen, jolloin helposti voi luulla, että uuden kirjoittama juttu on vanhan aktiivin kirjoittama. Näin tapahtui esimerkiksi nimimerkin diokenes ja diogenes kanssa. Seuraavasta lainauksesta ilmenee aktiivisen jäsenen puolustaminen palstalla kauan vaikuttaneiden valta-aseman ja aktiivisen ystävänsä diokeneksen puolesta.

Ei tämä nyt itseä varsinaisesti tymmi, ärsyttää muuten vaan, kun foorumille tupsahtaneet aloittelijat eivät näköjään osaa keksiä omaperäistä nikkiä vaan kopioivat sellaisen joltain aktiivilta muuttaen ehkä yhden kirjaimen. Tuolla esiintymistavalla ei respektiä ainakaan minulta tipu, puhumattakaan niistä, joiden nikkejä matkitaan []. (alan_mies, 'Tympiikö?', 6.6.2007).

Mielipiteiden vaihtelu uusien ja aktiivisten vanhojen jäsenten kesken käy kiivaana. Aktiivijäseniä pöyristyttää uusien jäsenten siekailemattomat ehdotukset palstan kehitysehdotuksista. Miten he uskaltavat? Jotain kunnioitusta pitäisi olla näitä kauemmin palstalla olleita valta-asemansa saavuttaneita aktiiveja kohtaan. Seuraavassa ote eräästä keskustelusta, jossa uusi nimimerkki ja palstalainen ehdottaa foorumin siivousta yli viiden vuoden takaisista aiheista, ja johon aktiivi vastaa perustellen, miksi vanhat aiheet ovat tärkeitä säilyttää. Tämän lisäksi aktiivi kertoo huolestuneena foorumin suuresta suosiosta, jonka vuoksi tarvittaisiin enemmän moderaattoreita pitämään keskustelupalsta siistinä.

Lainaus käyttäjältä: "mil8zi": eikö noita foorumeita voisi ylipäätään siivota viiden vuoden takaisista aiheista kokonaan?

Tätä vastustan, koska tuo edellyttäisi ehdottomasti harkintaa - viisi vuotta vanhoissakin ketjuissa voi olla arvokasta tietoa[.]... Moderaattoritilannetta olen seurannut pitkään huolestuneena, kun minun mielestäni aktiivisesti ja tehokkaasti hommaa hoitavia on kaksi tai kolme kappaletta, mikä on täysin riittämätöntä esim. viimeisen vuorokauden viestitulvassa. Ylläpidon olisi aika avauttaa omistajataholla rahahanat ja palkata asiallisia ja asiantuntevia moderaattoreita, joilla on myös oikeasti aikaa, taitoa ja halua hoitaa hommaa. Olisiko yksi keino foorumin kehittämiseen tuoda selkeämmin esiin, mikä on foorumin linja, jotta esim. erityyppisestä matkailusta kiinnostuneet (siis ei-omatoimibudjettimatkailijat) ja erilaista keskustelukulttuuria haluavat (tyyliin Suomi24 ym.) hakeutuisivat muille foorumeille. Silloin foorumin kohderyhmään kuuluvat taas pysyisivät paremmin täällä []. (alan_mies, 'Palautetta moderaattoreille ja ylläpidolle', 13.7.2007).

Oman aseman ylläpitäminen keskustelupalstalla vaatii läsnäoloa. Eräs nimimerkki kertoo aktiivisuudestaan ja lukevansa kirjoituksia usein sekä osallistuvansa keskusteluihin tasaisesti noin kahden kuukauden välein. Havainnointi tosin osoitti, että kyseinen omatoimimatkailija osallistui keskusteluihin palstalla useamminkin, joskus jopa päivittäin.

"No toisinaan selailen mielenkiintoisimmat eli joko omaan matkailuun liittyvät tai sitten massasta poikkeavat viestit. Ketjun saatan avata myös silloin, jos huomaan jonkun mielenkiintoisen nikin viimeisenä kirjoittajana. Tapanani on ollut kuluneen reilun vuoden aikana tasaisesti parin kuukauden välein myös osallistua johonkin keskusteluun. Vaan joutavuuksia en katso sopivaksi näppäimistöltäni päästellä, olen tiukan asialinjan kannattaja." (alan_mies, 'Kuinka usein kirjoitat tallaajiin?', 17.7.2007).

Myös seuraavassa lainauksessa näkyy, kuinka aktiivijäsen pitää itseään guruna ja kyykyttää aloittelijoita heidän mielipiteistään. Aktiivinen jäsen kertoo henkilökohtaisen vallan turvin, kuinka aloittelijan mielipiteillä ei ole väliä ja kuinka keskustelupalstaa ei lähdetä kehittämään aloittelijoiden mielipiteiden mukaan.

Lainaus käyttäjältä: "mil8zi": Edelliseen postaukseeni lisäisin siis, että kannattaisi ehkä ruveta kehittämään tätä foorumia myös muidenkin käyttäjien kuin "gurujen" ehdoilla ja tavoilla. Tai sitten tuoda niitä tehokkaammin myös uusien käyttäjien tietoon. Jos tuote ei mene kaupaksi, vika tuskin on kuluttajassa.

Sopii. Kun guruille aletaan maksamaan ensin palkkaa. Sen voisi tosin aloittaa parista harvasta aktiivisesta moderaattorista. Tuote taitaa mennä jo nyt resursseihin nähden liian hyvin kaupaksi. Siihen asti toimittaneen järkevillä ehdoilla, kuten tähänkin asti on yritetty. Jokainen viitseliäs, normaaliälykkyiden omaava aloittelija pärjää näillä säännöillä. Ja yhä edelleen, holtitonta viestittelyä voi mennä vapaasti harjoittamaan muualle, jossa ei ole turhanaikaisia guruja häiritsemässä eli vastaamassa kysymyksiin. On muuten kummallista, että pitkästä aikaa palstalla paria aloittelijaa alkaa kiinnostaa kummallisen syvälliset asiat. (alan_mies, 'Palautetta moderaattoreille ja ylläpidolle', 21.7.2007).

Vallan suhteen käydään keskustelupalstalla taistelua palstalla pitempään olleiden aktiivisten ja uusien jäsenten kesken. Aktiiviset jäsenet haluavat tehdä selväksi, kuka foorumeilla voi sanoa ja mitä, kuten seuraavasta lainauksesta käy ilmi.

[...]Täällä keskustelun tarkoituksen ei tarvitse ihan aina olla maatiaisten tai kaupunkilaispulujen auttamista, varsinkaan niiden, jotka eivät viitsi hakea tietoa foorumilta ja lukea edes sitä tietoa sisältävää ketjua kokonaan läpi. (alan_mies, 'Rooma', 29.9.2007).

Eräs omatoimimatkailija kertoo myös huolestuneena keskustelupalstan kiristyneestä ilmapiiristä, joka johtuu uusien ei-matkailuaiheisten keskusteluiden lisääntymisestä ja uusien jäsenten ilmantumisesta. Omatoimimatkailijat eivät halua palstalle muita kuin pääsääntöisesti matkailuaiheisia juttuja, koska silloin he voivat säilyttää asiantuntijuutensa ja valta-asemansa. Tämä käy ilmi seuraavista lainauksista.

Mä alan henk koht olla sitä mieltä että asian vierestä ketjuun ei kirjoitettaisi yhtään mitään poliittista kakkaa enää. Tarkoitan sillä niin mielenosoituksia, hedelmällisyyttä kuin muitakin juttuja. Ehkä on hieman tökerösti sanottu, mutta tälle foorumille alkaa pikku hiljaa tulemaan liikaa näitä ihmisiä, joilla ei ole yhtään mitään sanottavaa matkustamisesta. [...] Tämän foorumin ilmapiiri on jo jonkin aikaa ollut hiukan kireä, itselle ei ainakaan tule mieleen että samanlaista olisi ollut havaittavissa aiemmin. Ei muuta. (Tinja, 'Palautetta moderaattoreille ja ylläpidolle', 18.10.2006). [...]Keskustellaanko vaikka matkailusta tai jostain muusta kivasta asiasta ja jätetään nuo "yhden asian jutut" vaikka jollekin Suomi24 -palstalle? (alan_mies, 'Palautetta moderaattoreille ja ylläpidolle', 8.1.2007).

Moderointi ja valta

Moderaattorien vastauksissa tulee esille valta-arvo. Moderaattoreilla on ylin valta sekä oikeus korjata, käskeä ja johtaa palstaa. Tiukentunut moderoinnin linja tekee palstasta luettavamman ja sen aktiivikäyttäjille mieluisamman paikan. Uusille tulijoille monimuotoinen ja eri aiheita pursuileva omatoimimatkailijoiden keskustelupalsta ja sen sääntöihin tutustuminen voi viedä enemmän aikaa mutta käytettävyys paranee pysyttäessä tiukasti asiassa, koska tällöin haettavat otsikot ja keskustelut todella sisältävät sitä, mitä niiden kerrotaan sisältävän.

Kiitokset palautteesta. En ole moderaattori työkseni. Enkä edes lähellekään. Forumin linja on tiukentunut ja se on minun ja monen muunkin mielestä yksinomaan hyvä juttu [...] Jos ei pysty olemaan provosoitumatta toisten kirjoituksista, on parempi olla kokonaan vastaamatta. Elikäs jatkossa kannattaa hypätä yli ne kohdat joita ei kertakaikkiaan kestä lukea. [...] (PetraJii, 'Palautetta moderaattoreille ja ylläpidolle', 8.6.2006).

Valta ilmenee moderaattorin puuttuessa keskusteluun. Moderaattoreilla on valtaa ja he eivät saa palkkaa työstään, tämän perusteella heidän voisi uskoa arvostavan valtaa, koska he ovat

ottaneet vastaan vallitsijan roolin päästessään moderaattoriksi. Seuraavassa lainauksessa moderaattori huomauttaa keskustelupalstan säännöistä niitä rikkovassa keskusteluketjussa.

[...] On vissiin aika tässä kohtaa palauttaa mieliin että kyseessä on Interrailiä ja reilireitin suunnittelua koskeva keskusteluketju, ja täällä puhutaan silloin interrailista ja reitin suunnittelusta. Haluan myös muistuttaa tässä kohtaa parista sääntöpykälästä:...[...] muutoinkin halpisreissaajien foorumi, joten minustakin on melko trollauksen makua tulla tänne väittelemään miksi pitäisikin yöpyä hotellissa ja lentää reilauksen sijasta.. [...] (PetraJii, 'Reittiä suunnittelemassa', 28.3.2007).

Aktiivisilla omatoimimatkailijoilla ja moderraattoreilla on valta sanoa, että tietynlaiset kommentit kuuluvat muille foorumeille, ei pallontallaajiin. Uusien mielestä heillä ei ole mitään sanomista foorumin kehittämiseen koska ”gurut” määräävät kaiken. Moderaattori valoittaa tilannetta, että kaikille on yhtäläinen oikeus kirjoittaa foorumin kehitysideoita ketjuun, josta ehdotuksia voidaan tarkastella ja ottaa huomioon.

[...]En muista poistaneeni siitä syystä yhtään viestiä että ei sovi reppumatkaajaforumille mutta kyllä on tullut toivoteltua ihmisiä jonnekin muualle siitä syystä että kysymykset ovat olleet esim. all-inclusive hotelleista [...] Kyllä ne Aurinkomatkat ja muut haluaisin itsekin pitää esim. suomi24.fi sivustolla ennemmin kuin täällä, mitään luksusmatkasivustoa en minäkään tiedä onko olemassa. (PetraJii, 'Re: Säästäminen', 30.7.2007)

Nimimerkki PetraJii luopuu moderaattorina olostaan, koska kokee että hänen ei ole oikeudenmukaista olla moderaattori, jos hän ei hoida tehtävänsä, kuten hän ei ollut viime aikoina tehnyt. Kertoessaan päätöksestään ja perusteluistaan avoimesti muille hän sai kunnioitusta osakseen, koska oli näin suora ja kertoi syyn lähtemiseensä avoimesti. Hän kuitenkin jatkaa saamaansa arvostusta ja statusta palstalaisten keskuudessa, vaikka ei enää olekaan moderaattori, koska ollessaan siinä toimessa hän hoiti tehtävänsä hyvin.

[...] Huomasin, että en ollut jo kotvaan aikaan moderoinut mitään palliksissa, ei vaan enää hotsittanut yhtään. Silloin tajusin, että lieenee aika jättää hommat innokkaammille. Ja oma mielipiteeni on, että jos ei enää moderoi, silloin ei kannata enää roikkua listoillakaan. Jatkan tietysti notkumistani täällä jatkossakin, mutta siis moderaattori en enää ole. Kiitos kaikille moderointiajan yhteistyöstä. Yritän käyttäytyä täällä ihmisiksi [...] (PetraJii, 'Palautetta moderaattoreille ja ylläpidolle', 10.10.2007).

Vallan arvostaminen ilmenee niin, että voidaan toimia palstalla ”poliiseina” ja tiedottaa ylläpitoa esimerkiksi palstalla olevista mainostajista. Vallan arvostaminen näkyy siinä, että keskustelupalstalla halutaan ylläpitää järjestystä.

[...]Pinnan alla kuplii pahemmin kuin voisi arvatakaan, kun useampi palstalainen menettää yönensä tuoreen häirikön takia. Olen samaa mieltä Suvín (ja joidenkin muiden) kanssa; ei ole järkeä suostua siihen, että jotkut voivat käyttää palstaa mainostamiseen tai muuten toimia sääntöjä vastaan. Ylläpidolla ei luulisi olevan syytä hyysätä häirikiitä [...] (NeitiQ, 'Tympiö?', 13.2.2007).

Moderaattorilla olevaa valtaa arvostetaan. Seuraavassa lainauksessa eräs moderaattoreista ja palstan aktiivisista käyttäjistä vastaa aloittelijan purkaukseen foorumin hakutoiminnon käytöstä ja selvittää, että hakua on hyvä käyttää.

[...] Toki foorumin haku ei ole paras mahdollinen (olkoonkin että vähänkin vanhempia ketjuja voi hakea myös Googlen varsin suositulla ja toimivalla hakumootorilla). Silti olen kyllä täältä ja monelta muultakin foorumilta löytänyt sillä hyödyllistä tietoa. Suurin ongelma on minusta monen aloittelijan kohdalla oletus siitä että vastauksen pitäisi pompata ruudulle kun jotain vähänkin sinnepäin olevaa hakusanaa tyrkkäät ruutuun, vaivautumatta edes katsomaan haun asetuksia. [...] Kolmas kohta on jatkuvat kysymykset aiheista, jotka Google selvittää sekunnissa. Jos tällaisten tietojen selvittäminen ei omatoimisesti onnistu, ei ko. henkilön tiedonhankintakyky riitä omatoimimatkailuun. [...] (Juzt, 'Palautetta moderaattoreille ja ylläpidolle', 29.7.2007).

Näissä viesteissä ja lainauksissa omatoimimatkailijoiden keskuudessa esiintyi muiden hallitsemisen, toisten hyväksynnän, arvovallan ja julkisen kuvan säilyttämisen muodossa Schwartzin (1992) mallin valtaan liittyviä arvoja. Sen sijaan aineellisen omaisuuden ja rahan arvostamisen muodossa ei esiintynyt Schwartzin (1992) mallin valtaan liittyvä arvoa. Edellä olevien lainauksien ja aineiston analysoinnin perusteella voidaan todeta, että teemana ollut itsensä korostaminen Schwartzin (1992) arvoluokituksen mukaan korostuu erittäin paljon omatoimimatkailijoiden keskuudessa vallan muodossa.

5.3.4 Yhteenveto itsensä korostamisen pääarvosta

Yhteenvetona tästä kappaleesta ja itsensä korostamisen pääarvosta voidaan sanoa, että seikkailunhalu sekä jännityksen ja uuden kokeminen ilmentyvät vahvasti pallontallaajat.net foorumeilta. Onhan kyseessä jo lähtökohtaisesti aktiivisista ja itsenäisesti matkailunsa järjestävien, omatoimimatkailusta kiinnostuneiden ihmisten keskustelut.

Itsensä korostamista arvostava omatoimimatkailija kokee matkailun oman pätevyytensä tulkintana mutta myös intohimonsa lähteenä. Matkatavoitteiden saavuttaminen ja niistä suoriutuminen on hänelle tärkeää. Omatoimimatkailija arvostaa toisten omamatkailijoiden osoittamaa kunnioitusta ja tunnustusta omasta älykkyydestään keskustelupalstalla ja hän haluaa vaikuttaa muihin ihmisiin. Itsensä korostaminen paljastui myös omien harrastusten tuomisena esiin.

Keskusteluissa nousee voimakkaasti esiin sosiaalinen tunnustaminen aktiivisempien jäsenien keskuudessa ja oman statuksen tunnetuksi tekeminen sekä vaikuttaminen tämän avulla omatoimimatkailijoiden yhteisössä. Valta näkyy moderaattorien toimissa keskustelupalstalla. Valta ilmenee myös keskustelupalstan keskusteluissa aktiivisten ja pitkäaikaisten keskustelupalstan jäsenten alentavina mielipiteinä ja ilmaisuina palstan uudempia jäseniä kohtaan. Aktiivisten ja pitkäaikaisten keskustelijoiden muodostama sisäpiiri tukee toistensa mielipiteitä ja he pitävät ”yhtä” toistensa kanssa uusia tulokkaita vastaan. He myös ilmoittavat tämän hierarkian selvästi uusille tulokkaille. Valitsemillaan aiheilla, joihin jäsenet ottavat osaa ja niihin ilmaistuilla mielipiteillä, nimimerkit muodostavat itsestään kuvaa toisille

jäsenille. Tämä virtuaalikuva voi tarkoituksella olla esimerkiksi provokatiivinen tai humoristinen tai sovitteleva, juuri sellainen millaiseksi keskustelija haluaa sen rakentaa omalla vuorovaikutuksellaan keskustelupalstalla.

Keskustelupalstalta käy ilmi, että aktiiviset omatoimimatkailijakeskustelijat arvostavat omatoimimatkoiltaan riittävää vaikeutta matkan toteuttamisessa, jos tämän vuoksi voidaan matkustaa edullisimmin. Koska he eivät ole niin nautinnonhaluisia loman sujuvuuden suhteen, vaan saavat pikemminkin nautintoa, sen vaikeudesta ja monimutkaisesta ja yksilöllisestä toteuttamisesta, niin omatoimimatkailijoiden matkat toteutuvat yleensä halpalentoyhtiöillä ja normaalin turistikauden ulkopuolisella ajalla ja kohteisiin, jotka ovat hieman eksoottisempia ja autenttisia kuin kaikkein tavallismmat turiastikohteet. Toki omatoimimatkustajat matkustavat myös top-turistikohteisiin, mutta he etsivät näistä kohteista juuri oman mielenkiinnon toteuttavia ratkaisuja, edullisuuden ollessa edelleen ratkaiseva tekijä majoituksessa ja kokemuksissa.

Tässä tutkimuksessa itsensä korostamiseen liittyvät arvot ohjasivat kaikkein eniten neljästä pääarvoluokasta omatoimimatkailijoita. Omatoimimatkailijat ovat vahvasti itsenäisiä ja haluavat päättää itse ja joustavasti omasta matkustamisestaan ja järjestää matkailunsa kaikin puolin itse. Luomalla mahdollisuuden omatoimimatkailijoille varata ja tutustua matkakohteen tarjontaan, edesautetaan heidän kiinnostustaan tähän kohteeseen. Erityisesti sellaiset kohteet, joissa on jotain erityistä mutta jotka eivät ole (vielä) ehtineet valtavirran ja suuremman turistiyleisön suosiossa, houkuttelevat omatoimimatkailijoita kuten tuntemattomat ja kaukaiset maat entisajan löytöretkeilijöitä. Helposti ja mukavasti matkustaminen on yleensä kalliimpaa ja tylsää senkin puolesta, että kaikki on jo selvitetty etukäteen ja annetaan valmiina, jolloin matkassa ei ole tarpeeksi omatoimimatkailijoita kiinnostavaa selvitettävää.

5.4 Muiden huomiointi

Tässä luvussa kuvaillaan ja analysoidaan muiden huomioinnin pääarvoluokan esiintymistä omatoimimatkailijoiden keskustelupalstalla. Muiden huomioimisen pääarvoluokka perustuu Schwartzin (1992) arvoluokitusjakoon, jonka mukaan *universalismin* ja *hyväntahtoisuuden* arvoluokat kuuluvat muiden huomioimisen pääarvoluokkaan. Tämän arvoluokituksen avulla muodostettiin teemat ja alateemat. Ensimmäinen universalismin arvoluokkaa kuvaava teema on *ympäristöystävällisyys*, toisen ollessa *lentomatkustuksen ympäristöystävällisyys* ja kolmannen ollessa *sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja avarakatseisuus*. Ensimmäinen hyväntahtoisuuden arvoluokkaa kuvaava teema on *ystävällisyys ja avuliaisuus*, toisen ollessa *uskollisuus aktiiviystäviä kohtaan* ja kolmannen teeman ollessa *rehellisyys, aitous ja vilpittömyys*.

5.4.1 Universalismi

Schwartzin (1992) arvoluokituksessa universalismi arvon päämääränä on tavoitella ihmisten ja luonnon hyvinvoinnin ymmärtämistä, arvostamista, suvaitsemista ja suojelemista. Universalismi ottaa huomioon muidenkin (myös luonnon) kuin lähipiirin kuuluvien ihmisten tarpeet, ja on näin seuraavana teemana esiteltävää hyväntahtoisuuden arvoluokkaa laajempi. Universalismin arvo tuli jonkin verran esille omatoimimatkailijoiden keskusteluissa sosiaalisen oikeudenmukaisuuden toteuttamisena vapaaehtoistyönä ja tietoisuutena ympäristöystävällisyydestä ja ympäristöystävällisen ajattelutavan näyttämisenä. Ekologisuuden arvostaminen ei oikeastaan kuitenkaan näkynyt omatoimimatkailijoilla toimintana, vaikka he puhuivat siitä paljon ja ymmärsivät kuinka ympäristöystävällisesti melko saastuttavaakin elämää he elivät ja toteuttivat matkustaessaan.

Ympäristöystävällisyys

Eräässä keskustelussa linkiksi oli laitettu testi, jossa voi testata kuinka paljon omat elämäntavat rasittavat maapalloa. Monet omatoimimatkailijat häpesivät omia tuloksiaan, josta voidaan ehkä päätellä, että he arvostavat ekologisuutta, ja ovat sen vuoksi häpeissään, kun saivat huonon tuloksen testistä. Esimerkkinä eräs nimimerkki teki myös testin ja vastasi, että vaikka hänellä on melko ekologiset elämäntavat: ei syö lihaa, ei aja autolla eikä tuota paljoa jätettä, hän silti ei elä testin mukaan kovin ympäristöystävällisesti. Toinen nimimerkki taas kertoi ympäristötestin tehtyään muuttavansa elämäntapojaan:

"Testi sai kyllä mut muuttamaan elämäntapojani, luulin eläneeni suht ympäristöystävällisesti..."
(hile, 'Viikon/päivän linkki', 15.5.2003).

Monia keskustelijoita hävetti ympäristötestin jälkeen. Ja keskustelu poiki esimerkkejä ekologisimmista tavoista elää ja harrastaa. Keskustelu herätti keskustelijoita myös toimimaan ympäristöystävällisemmin ja kiinnittämään huomiota ekologisempaan elämäntapaan. Omatoimimatkailijat puhuivat saassa keskustelussa ympäristöystävällisemmästä tavasta ottaa ilmasta käsin valokuvia varjoliittimestä käsin, puhelimien kierrättämisestä palautuskuorissa WWF:n ja ympäristön hyväksi. Eräs omatoimimatkailija laittoi keskusteluun linkin kulutuksenhallintakonseptin sivulle, jossa tähdätään kuluttamisesta aiheutuvien haittojen pienentämiseen kulutustottumuksia kestävämpään suuntaan muuttamalla.

<http://www.kaventajat.fi/> Kulutusaiheinen sivusto, jota ylläpitää Luonto-Liitto. Tuo kuluttajaprofiili oli pelottava.. ihan hävettää... (*chili pepper*, 'Viikonpäivän linkki' 23.5.2007).

Toisessa keskustelussa keskusteltiin asioista, joista omatoimimatkailijat tinkivät matkailunsa vuoksi. Esiin tuli mm. autottomuus, ja nimenomaan se, että ei ajeta autolla koska arvostetaan ympäristöasioita, kuten seuraavasta lainauksesta käy ilmi.

No itselläni autoja ei ole yhtään, joten siinä säästän aika hyvin. Autotta oleminen on minulle myös ympäristökysymys. Työmatkat kuljen tuokavereiden kyydillä, linja-autolla, pyörällä tai lainatulla autolla. Tingin myöskin shoppailusta, ehkä liikankin, kun ei ole juuri yhtään vaatteita ja aina pitää olla samat päällä. Ulkona syön melko usein, ehkä kerran viikossa, joten siitä en tingi, kuten en ruoasta oikeen koskaan. Asuminen on minulla edullista, joten siinä säästyy. Yleisesti ottaen en kuitenkaan juuri rahojani osaa laskea, mutta aina sitä jotain on käteen jäänyt. ... (vieras, 'Re: Mistä tingit matkailun takia?', 20.12.2004).

Samassa keskustelussa kävi myös ilmi, että ruokakaupassa useille omatoimimatkailijoille on tärkeää tuotteen hinnan lisäksi myös tuotteen ekologisuus ja suomalainen alkuperä.

"...Minulle tärkeää on paitsi tuotteen hinta (ja puhun nyt nimenomaan päivittäistavara- ja ruokakaupoista) myös muun muassa ekologisuus ja alkuperä. Ostan mieluiten suomalaista tuotteesta huolimatta, sillä tuotteen ekologinen jalanjälki on silloin tavallisesti jo ainoastaan alkuperämaan takia huomattavasti pienempi, kuin vastaavien ulkomailta tuotujen tuotteiden. Lisäksi ostan mielelläni luomua. Pyrin olemaan kokonaan ostamatta isojen "riistäjäketjujen" tuotteita, mikä joskus saattaa olla tosin hankalaa, koska erilaiset tuotemerkit kytkeytyvät toisiinsa nykyään mitä erikoisimmilla tavoilla..." [ja] "Kaupassa voi olla sekä säästeliäs että ympäristötietoinen kuluttaja[]" (Ipi, 'Re: Mistä tingit matkailun takia?', 22.8.2007).

Muita ekologisia tapoja oli roskien lajitteleminen, jota lähes kaikki omatoimimatkailijat tekevät. Seuraavassa lainauksessa puolustetaan LIDL:n tuotteita ekologisina, kerrotaan lajittelevansa roskat, eikä omistavansa autoa. Toisaalta kerrotaan matkustelusta lentokoneella, ja myönnetään sen olevan kaksinaismoralistista, mutta kuitenkin ottavansa pieniä askeleita ympäristöystävällisiin tekoihin.

Oletko huomannut, että myös parjatun LIDL:n tuotteet ovat yhä enenevässä määrin kotimaisia? Mm. ekologisen jalanjäljen pienentäminen on omalta kohdalta myös mielessä itsellä tehdessä erilaisia valintoja, mm. roskat tulee lajiteltua aika tarkkaan, patterit, pullot, tölkit ym. menee kierrätykseen, saipa esim tölkeistä panttia tai ei jne. Pyöräiltyä tulee paljon ja autoakaan en omista... (Toisaalta olen tehnyt tota jo kauan, ennenkuin ilmastonmuutos ja ekologinen jalanjälki oli niin tapetilla kun se nyt on...) ...mutta lenneltä tulee ympäri eurooppa ja muillakin mantereilla. Ja kerosiini, joka lentokoneessa käytetään polttoaineina, mm. kuormittaa 4 kertaa

enemmän ilmastoja yläilmoissa, kuin sama määrä maanpinnalla. Se on toisaalta kaksinaismoralista tämä omakin toiminta, mutta tietty että parempi että ottaa askeleen, vaikka pienenkin, oikeaan suuntaan, kuin on tekemättä mitään.”(Kexie, 'Re: Mistä tingit matkailun takia?', 22.8.2007).

Jos on mahdollista saada ekologista ja luomua edullisesti totta kai sitä valitaan, eli luomua lentokoneruokatarjoilussa arvostettiin, kuten käy ilmi seuraavasta lainauksesta.

[]...iso plussa tuli tosin siitä että menomatkan aamupala oli kokonaisuudessaan luomua, teetä ja leivittää myöten. []... (Juzt, 'KLM ja alkoholitarjoilu', 5.3.2008).

Eräs omatoimimatkailija kirjoitti kriittisesti Ruotsin laivoista: ”*ruotsinlaiva on mielestäni kirous*”, koska ne saastuttavat Itämeren ekosysteemiä. Muita omatoimimatkailijoita huolestuttavia ympäristöystävällisyyteen liittyviä puheenaiheita olivat esimerkiksi ilmaston lämpeneminen, kuten seuraavasta lainauksesta nähdään.

[]... kyllä se minua hieman häiritsee, jos tulevaisuudessa tse tse-kärpäset majailevat näillä leveysasteilla ja tartuttavat minuun malarian eläkepäivinäni. Sekin häiritsee, jos Golfvirta heikkenee ja tulee kylmä: täytyy tehdä lumitöitä vielä näihin aikoihin vuodesta. Noh, oikeasti se häiritsee ihan eettisellä tasolla. Enkä väitä että oma käyttäytymiseni olisi aina, tai edes usein, mallikelpoista. Mutta aina voi yrittää tehdä asioita paremmin, tai olla yrittämättä. Mieluummin yritän kuin olen kynnikko. (beibi beibe, 'Lentomatkustaminen on liian halpaa', 5.5.2005).

Eräs omatoimimatkailija pohtii matkailunsa ympäristövaikutuksia ja ekomatkailua mutta tulee siihen tulokseen, että matkailu on liian tärkeä harrastus, että sen voisi lopettaa kokonaan sen ympäristövaikutusten vuoksi.

Joka tapauksessa olisi epäilemättä ympäristöystävällisintä lopettaa matkailu kokonaan, vaikka varsinkin ekomatkailulla voi olla positiivisiakin vaikutuksia ympäristöön. Mutta sitä uhrausta en ole valmis tekemään. []... (Hexville, 'Lentomatkustaminen on liian halpaa', 8.10.2004).

Seuraavassa lainauksessa eräs aktiivijäsen on huolestunut halapalento-yhtiöiden yhä halvemmista hinnoista, jotka johtavat lentojen lisääntyneeseen kysyntään ja siten lentomatkustamisen kasvamiseen ja ympäristön lisääntyvään saastuttamiseen. Tämän voidaan arvella osoittavan, että hän arvostaa universalismia ja on huolissaan luonnon puolesta.

Henkilökohtaisesti pidän koko ajatusta järkyttävänä. Jos lippuja todellakin saa 10 eurolla/suunta, johtaa se luonnollisesti matkustajamäärien räjähdysmäiseen kasvuun. Päätön lentely tyyliin ”mennään viikonlopuksi Nykkiin, se on tosi coolia”, lisääntyy. Ilmastonmuutos on muiden ongelma. Kestävä kehitys on tästä ajatuksesta kaukana. Toivottavasti tämä suunnitelma kaatuu. [] (Jouni, 'Ryanair suunnittelee atlantin ylilentoja', 13.4.2007)

Runsas ekologisuuden ja ympäristöystävällisyyden käsitteleminen keskusteluissa osoittaa sen, että ympäristöä ja luontoa säästävistä toimintatavoista ollaan kiinnostuneita omatoimimatkailijoiden keskuudessa. Suurinosa heistä ei kuitenkaan ole valmis laittamaan ympäristöasioita matkustamisen edelle, niin että esimerkiksi jättäisi matkustamisen lentokoneella. Seuraavassa lainauksessa kerrotaan, kuinka ollaan tietoisia

ympäristöystävällisyydestä ja omataan omasta mielestään suhteellisen ekologiset elintavat, mutta ei olla kuitenkaan valmiita jättämään lentokoneella matkustamista.

[...]Olen suhteellisen aktiivinen luontoharrastaja ja hoidan oman osuuteni roskaamis-, kierrätys- sun muissa asioissa aktiivisemminkin kuin pitäisi...[...] Äkkiä luulisi, että täällä kaikki matkustavat lentokoneella. Ei kannattaisi kenenkään heittäytyä tekopyhäksi, vaan jäädä kotiin, jos mieltää matkustamisen liian suureksi rasitteeksi. (alan_mies, 'Reissaajien ekologiset elintavat', 16.1.2007).

Omatoimimatkailijat pohtivat matkustamisen ympäristöystävällisyyttä ja sitä, kuinka he voisivat vähentää luonnon kuormitusta. Esimerkiksi seuraavassa lainauksessa eräs aktiivijäsen kyseenalaistaa omatoimimatkailijoiden roskien lajittelua ja lentomatkustamista. Hän kertoo esimerkkejä kuinka sähkölaitteiden virran katkaisulla voidaan säästää sähköä ja lajittelevansa energiajätteet, jotta ne eivät kuortmittaisi kaatopaikkoja. Tämän voidaan ymmärtää tarkoittavan sitä, että höän arvostaa universalismia ja ekologisuutta ja on valmis toimimaan sen puolesta.

"...Aika moni ihminen tuntuu olevan sitä mieltä ettei yksinään voi mitään tehdä vaikka juuri susta itsestäsihän kaikki lähtee. Vain sä itse pystyt vaikuttamaan siihen millasessa ympäristössä elät. Jos mä jätän lentämättä, niin se on kuitenkin jo yksi paikka koneesta pois. Tiedän etten mä ole ainoa joka niin tekee. Jossain vaiheessa joku vuoro jää pois ja se on plussaa, koska mikään lentoyhtiö ei kovin pitkään suostu lennättämään vain 10 ihmistä. Tai jos katkaisen kaikista sähkölaitteista virran pois joita en käytä niin sekin säästää. Jos kaikki maailman ihmiset laittais esim. ongelmajätteet normiroskikseen, niin johan hehkuis kaatopaikat. Mutta onneksi ainoastaan vaan sinä, sinä ja sinä siellä laitate ne ikkäuusissa ämpeekolome soittimissa käyttämänne lataamattomat paristot sinne, niin me luontohihhulit ja te myöskin saadaan yhdessä asua pikkasen terveemmässä ympäristössä." (Tinja, 'Reissaajien ekologiset elintavat', 16.1.2007).

Eräs omatoimimatkailija puolustaa omaa kulutuskäyttäytymistään sillä, että ei yksi ihminen voi tehdä niin paljon. Hän kertoo esimerkiksi yleensä lajittelevansa roskat, jos se on helppoa. Hän kertoo myös matkustavansa lentokoneella, koska se on niin paljon vaivattomampaa kuin junalla matkustaminen pitkiä matkoja. Tämän perusteella voidaan todeta, että jotkut omatoimimatkailijat ovat kiinnostuneita ympäristöasioista ja ekologisuudesta siiloin, kun se on helppoa ja vaivatonta mutta todellista kokonaisvaltaista ympäristöystävällistä ja ekologista toimintaa on heidän vaikea toteuttaa.

"Eihän tosiaan yksi ihminen niin kauheasti voi tehdä, joten ei nyt huonoa omaa tuntua kannata ympäristöasioista liiaksi kantaa. Toki minä lajittelen jätteeni, silloin kuin se onnistuu (jos syön kaupungilla banaania niin en varmasti ala etsimään bioroskista kuorille), mutta kyllä lennän kotimaassakin ilman mitään omantunnontuskia, vaikka lentämisen kamaluudesta eri paikoissa paasataankin. Se on vaan niin paljon helpompaa istua tunti koneessa kuin 8 junassa, kun sukolointi ja kavereilu aika rajoittuu lyhyeen viikonloppuun. [...] En toki tietenkään väitä että lentäminen olisi ekoteko, mutta nämäkin seikat pitää huomioda. (Juzt, 'Reissaajien ekologiset elintavat', 18.1.2007).

Israelissa isommille muovipulloille (joita lähinnä kannattaa ostaa, hintaero pieneen on mitätön) on siellä täällä suurehkoja häkkeitä joihin niitä kerätään kierrätettäväksi. 1,5l ja alle pulloissa

on 0,25NIS pantti, joskin palautusautomaatteja ei ole ihan vastaavalla tavalla joka kaupassa kuin Suomessa, enkä ainakaan itse saanut palautettua yhtäkään. Lähinnä automaattit sijaitsevat supermarkettien yms. yhteydessä. Kuulopuheen mukaan nuokin olisivat kuitenkin viimeaikoina yleistyneet. (Juzt, 'Jätteiden kierrätys eri maissa matkaillessa', 26.2.2007).

Seuraavassa lainauksessa eräs omatoimimatkailija on tiedostanut ympäristöystävällisyyden autoteollisuudessa mutta on erittäin kriittinen saamansa tiedon suhteen. Hän kritisoi hybridiautoja autoilun ympäristöystävällisyyden kehittämisessä ja pitää hybridiautoja oikeasti ekologisten autojen kehittämisen hidasteena.

[...]olisiko oikeasti uudet ja ympäristöystävällisemmät tekniikat saaneet hieman enemmän potkua, jos kansaa ei olisi saatu vaivutettua tähän hybridiuskoon. Miksi ihmeessä mitään uutta kannattaisi markkinoille tuoda, kun vihreän omantunnon herättämät kuluttajat eivät vielä ole ehtineet vaihtaa autojaan näihin hybrideihin? [...]Lähinnä haiskahtaa siltä että autoteollisuus on päättänyt lobata ihmisten päähän ajatuksen että kaikki mikä on hybridi, on ekologista kuin kävely. Näin päästää kätevästi eroon vaatimuksista kehittää bensataloutta oikeasti. (Juzt, 'Keskustelua ajankohtaisista asioista ja uutisista', 28.1.2008).

Lentomatkustuksen ympäristöystävällisyys

Monissa ympäristönsuojeluun ja ekologiseen ajattelutapaan liittyvissä keskusteluissa omatoimimatkailijoilla on lentomatkustus erityisessä huomiassa. Esimerkiksi seuraavassa lainauksessa omatoimimatkailija sanoo käyttävänsä mielummin junaa kuin lentokonetta mennessä Etelä-Eurooppaan, koska lentomatkustaminen saastuttaa niin paljon.

Eikö kukaan ajattele ympäristöä? Itse en ole toistaiseksi käyttänyt Ryan Airia juuri sen takia, että lentoliikenne on tajuttoman saastuttavaa. Senkin takia lähdän ensi kesänä Etelä-Eurooppaan junalla. .”(beibi beibe, 'Maikkarin artikkeli: Interrailista interairiin', 4.5.2005).

Lentomatkustamista vastaan oleva kanta on kuitenkin vähemmistönä keskusteluissa. Seuraavassa lainauksessa kritisoidaan sitä, kun matkustuksessa puhutaan pelkästään lentomatkustuksen saastuttamisesta ja on vastattu ironisesti, että kannattaakin jättää siinä tapauksessa kokonaan matkustamatta, jos ajattelee ympäristöä.

Ehkä kannattaisi jättää siinä tapauksessa kokonaan matkustamatta. Mikä on "tajuttoman" saastuttavaa? Ei se lentoliikennekään nyt kymmeniä kertoja "saastuttavampaa" ole kuin muut liikennevälineet. Todellisuudessa Diesel -käyttöinen bussi, juna tai laiva saastuttaa aivan "tajuttomasti" enemmän kuin lentokone. Puhumattakaan sähköjunasta mikäli sähkö on tuotettu kivihiihellä , ja josta on 20%-40% mennyt siirtohäviöihin.”(Mora, 'Maikkarin artikkeli: Interrailista interairiin', 4.5.2005).

Samassa lentoreilausta koskevassa keskustelussa omatoimimatkailijat esittelivät mm. saasteiden päästölaskelmia, joiden laskutapa aiheutti eripuraa keskustelijoiden välillä. Ekologisuus nostattaa selvästi tunteita omatoimimatkailijoissa. Eräs toinen nimimerkki vihjaa ironisesti, että ympäristöviisaiden ihmisten pitäisi kulkea sitten jalan ja alasti ilman mitään tavaroita ollakseen ekologisia:

[...] Eikös tämä mene jo vähän turhan pitkälle aiheesta ulos..? Jos jotakuta häiritsee todella paljon se, että kulkuväline saastuttaa, niin kannattaa varmaan kulkea jalan. Ja mielellään alasti

ilman mitään tavaroita, koska kaikilla tuotteilla on se oma ekologinen jalanjälkensä, mikä taas tietää lisää saasteita.[]...(LittleStar, 'Maikkarin artikkeli: Interrailista interairiin', 4.5.2005).

Perusteltujen mielipiteiden lomassa toisaalta myös myönnyttään, että ekologisempaan pidettyä junamatkustamista voisi kokeilla, jos hinta olisi sopiva.

"..Kyllä junalippujenkin hinnat voisivat aivan yhtä hyvin puolittua, niin kuin lentolippujenkin osalta on käynyt markkinoiden vapauduttua..." (Mora, 'Maikkarin artikkeli: Interrailista interairiin', 5.5.2005).

Omatoimimatkailijat puolustavat lentomatkustamista ja tähdentävät, että autolautalla matkustaminen on saastuttavampaa kuin lentokoneella. Tällä he jollakin tavalla tekevät omasta lentomatkustamisestaan hyväksyttävämpää kuten käy ilmi seuraavasta lainauksesta:

Kuinka ekoa tuo lauttamatkustus sitten lienee? Kovastihan sitä puolustellaan sillä, että rahdin on jokatapauksessa kuljettava yli, ja matkustajat menevät siinä samalla, mutta tämä ei oikein päde jos kuitenkin suurin osa käyttää jotain risteilijää (ei todellakaan liene rahdin suhteen tehokas tapa) saati sitten Tallinnan pika-aluksia, jotka ovat pelkästään matkustajia varten. Käsittääkseni laivaliikenne saastuttaa selvästi lentämistä enemmän. (Juzt, 'Reissaajien ekologiset elintavat', 3.4.2007).

Eräs omatoimimatkailija arvioi lentomatkustamisen ympäristöystävällisyyttä, ja toteaa lentokoneiden täyttöasteiden olevan huonoja mutta toisaalta puolustaa lentomatkustamisen ympäristöystävällisyyttä matkan suorudessa ja nopeudessa.

[]... Olen ollut Finskin Turku-Helsinki lennolla jossa oli itseni mukaanlukien 6 ihmistä, 2 matkustajaa ja 4 miehistön jäsentä [] ja eivät nuo kovin hyvällä täyttöasteella käsittääkseni muutenkaan lennä. Toki pääosin tarjonta seuraa kysyntää ja lentojen määrä vähenee jos kysyntä vähenee. (Juzt, 'Lentomatkustaminen on liian halpaa', 16.5.2005).

Lentoliikennettä kuten myös laivaliikennettä pitäisi erään omatoimimatkailijan mukaan verottaa ankarammin niiden ilmastomuutosta edistävien piirteiden vuoksi. Seuraavassa lainauksessa ilmenee, kuinka jotkut omatoimimatkailijat pitävät ympäristölle haitallisia matkustusmuotoja ja niiden lisäpalveluita erittäin kehittämiskelpoisina verotuksen kannalta.

Lentoliikenne on yksi merkittävimmistä ilmastomuutosta edistävästä sektoreista. Silti se on tähän asti pysynyt ympäristösopimusten velvoitteiden ulkopuolelle. Kiiton sopimuksessakaan ei puututa lentoliikenteeseen. Ensimmäiseksi lentoliikenne pitäisi laittaa verolle samalla tavalla kuin kaikki muukin...[]... Laivaliikenne on lentoliikenteen tavoin vapautettu monista veroista, mutta ei aivan yhtä tuettua. Siihen pitäisi puuttua samalla tavoin. Liikkumisesta on maksettava sen oikea hinta. (nl, 'Lentomatkustaminen on liian halpaa', 7.10.2004).

Seuraavista lainauksista käy ilmi, kuinka lentomatkustamisesta ei olla valmiita luopumaan omatoimimatkailijoiden keskuudessa, vaikka lentomatkustaminen saastuttaa ja on ympäristölle haitallista. Monen muun omatoimimatkailijan tavoin nimimerkit *fishbone* ja *Mora* aikovat lentää jatkossakin.

...[] Ei sillä, meinaan vastaisuudessaakin ihan varmasti lentää, vaikka se ei niin ekologista olisikaan, koska kaikki on suhteuttava moneen asiaan, esim. siihen, ettei lentokoneita varten tarvitse rakentaa moottoriteitä, sillä säästää huomattavasti aikaa jne jne... Niin ja minä diggaan lentämisestä.[] (fishbone, 'Lentomatkustaminen on liian halpaa', 9.10.2004).

...Ei taida kuitenkaan olla järkeä tässä kinastelussa. Tuskin onnistun ketään hippiiä käännyttämään. Minulle on kuitenkin aivan sama paljonko polttoainetta kuluu kun matkustan.[] ... [ja]... ”Jep, niin minäkin [aion lentää jatkossa]. Jos muuten haluatte lentää ekologisesti, niin kokeilkaa purjelentoa, ei maksa paljoa. (Mora, 'Lentomatkustaminen on liian halpaa', 9.10.2004).

Myös seuraavassa lainauksessa kiteytyy monen omatoimimatkailijan mielipide lentomatkustamisesta. Lentohintojen nostaminen ja vapaaehtoisten lentomaksujen maksaminen ei kiinnosta ja lentomatkustamista aiotaan jatkaa niin kauan kuin se on mahdollista.

[]... Ja tämä poika lentää niin kauan kuin huvittaa ja kun se on taloudellisesti mahdollista. (alan_mies, 'Halpalennot ja lomalennot loppuvat?', 7.1.2008).

Myöskään toinen omatoimimatkailija tunnustaa lentomatkailun saatuttavuuden mutta ei aio maksaa vapaaehtoisia lentomaksuja. Kuten seuraavasta lainauksesta näkyy.

Loppupeleissä siis kaikkien portaiden saasteet ovat juurikin sinun, ei teollisuuden saastutusta. []... Ja ei, en neutraloi lentojani, käytän tästä säästyneet rahat mieluummin uuteen lentoon. Pyrin kyllä ottamaan ympäristöasiat huomioon monissa kulutustilanteissa siinä määrin kuin kohtuulliseksi näen, ja kannatan ympäristöystävällistä politiikkaa (joskaan en ilman kompromisseja), olkoonkin että jokainen tarkoittaa tällä varmaan hieman eri asiaa. [].... (Juzt, 'Re: Lentojen hiilidioksidipäästöjen neutralisointi', 20.9.2007).

Toisaalta omatoimimatkailijoista löytyy muutamia oikeasti ympäristöystävällisiä, jotka ulottavat universalismi arvon ja ympäristöystävällisyyden arvostamisen omaan toimintaan saakka, kuten esimerkiksi kieltäytymällä lentämisestä, kuten seuraavista lainauksista käy ilmi. Nämä omatoimimatkailijat ovat kuitenkin vähemmistönä keskustelijoiden joukossa.

[]...En kannata tyhjiä lentokoneiden lennättämistä pitkin Eurooppaa. Kannatan matkustamista maitse ja sitä, että lentomatkustamisen hintaan pitää sisällyttää sen kustannukset ympäristölle. (nl, 'Lentomatkustaminen on liian halpaa', 12.10.2004).

[]... Lufthansan propagandaa kuuntelin aikani ja kuulemma olisi luontoystävällisin lentoyhtiö. Mutta toisaalta kun olen kuullut myös, että tuolla taivaalla liikennöiminen saastuttaa enemmän kuin maanpäällä. Taidan pyöräillä. (Tinja, 'Reissajien ekologiset elintavat', 18.4.2007).

Omatoimimatkailijat esittävät myös vaihtoehtoja, jotka eivät ole on-off tyyppisiä ympäristöystävällisissä ratkaisuissaan. Esimerkiksi eräs omatoimimatkailija laittaa lentomatkustamisen ympäristön saastuttamisen kannalta välttelemisen alaiseksi mutta ei silti aio luopua kokonaan lentämisestä. Tämäkin kertoo vastuun ja kokonaan ekologisen elämäntyylin välttämisestä omatoimimatkailijoiden keskuudessa. Ristiriita on siis siinä, että omatoimimatkailijat tietävät kuinka toimia ympäristöystävällisesti mutta he eivät arvosta ekologisuuksi niin paljon, että he haluaisivat tekojen ja toimintansa tasolla toteuttaa sitä. Lisäksi seuraavassa lainauksessa puhutaan lentomatkustamisesta hedonismina eli nautintona, jolloin muiden tai luonnon huomiointia ei pidetä niin tärkeänä kuin omia mielihaluja.

[]... Lentäminen on ehdottomasti ympäristön kannalta vahingollisimpia valintoja mitä yksikään ihminen voi elämässään tehdä. Olisi tietenkin helpottavaa uskotella itselleen muuta, mutta totuus

on se, että tämän kanssa tässä nyt eletään... Matkustaminen on ihan parasta, mutta objektiivisella tasolla kyllä huolettaa, miten itsestäänselvyytenä sitä nykyään pidetään [] En näe miten sekään harrastuksena eroaa mistään muustakaan hedonismistä, mistä muut kantavat haitat ja itse voi kerätä hyödyn. (Taika-Kim, 'Lentomatkustaminen on liian halpaa', 14.4.2006).

Eräs omatoimimatkailija kertoo kyynisesti lentokoneteollisuuden kehittämisestä ekologisempaan suuntaan. Kuten seuraavasta lainauksesta käy ilmi, hänen mukaansa nykyinen ympäristöystävällisyys on suurempaa ympäristöystävällisyyden toittamisena kuin sen todellisena toteuttamisena.

[]... Noh, nyt siis kaikki pallukat joukolla pelastamaan lentoliikennettä, ja ideoimaan miten saadaan tehtyä lentokone joka ei ole juuri sen taloudellisempi kuin muutkaan nykyiset kerosiinipihimmät. Läpimurto osa taitaa olla sitten se, miten tämä kone saadaan valtavaksi ekomuoti-ilmiöksi vaikka sen käyttöiän uskotaan olevan perinteisiä lyhyempi ja kylkiäisenä tulee tonni ongelmajätettä. Kehitetään samalla biokerosiini jonka avulla voidaan tuottaa entisillä riisipelloilla melkein yhtä vähäpäästöistä polttoainetta kuin nykyinen JET-A1 meidän hienolle ekojetille. (Juzt, 'Halpalennot ja lomalennot loppuvat?', 8.1.2008).

Sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja avarakatseisuus

Aineistossa esiintyi jonkin verran sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja heikoista huolehtimisen muodossa Schwartzin (1992) universalismiin ja muiden huomioimisen arvostamiseen liittyviä arvoja. Seuraavassa lainauksessa eräs omatoimimatkailija kertoo haluavansa auttaa kummilapsen avulla ja maksamalla avustusjärjestölle heikoimmassa asemassa olevien lasten hyväksi joka kuukausi jonkin verran ja näin auttaa maailman hädänalaisia lapsia. Jotkut omatoimimatkailijoista kertoivat ottavansa osaa kehitysmaiden avustuseräyksiin ja antavansa myös esimerkiksi ekologisia lahjoja.

[] Tällä hetkellä maksan Unicefille lapsilisää pienen summan joka kuukausi.. tämä saa riittää tässä elämän vaiheessa.. [] Sitoutuminen kummilapseen tuli mulla ajankohtaiseksi valmistuttuani..." (NeitiQ, 'Re: kummilapsi', 17.7.2007).

[]...Isän kanssa keskustelimme lehmästä, ja se vain vahvasti käsitykseni. Mutta onneksi on niitäkin, jotka osaavat arvostaa tällaista lahjaa! Tai vähintään niitä (meitä) jotka uskallamme joka tapauksessa näitä lahjoja antaa...(NeitiQ, 'Mitä ostaa joululahjaksi?', 30.12.2006).

Sosiaalinen oikeudenmukaisuus ilmeni omatoimimatkailijoiden keskuudessa myös vapaaehtoistyön ja verenluovutuksen muodossa, kuten seuraavista lainauksista voidaan nähdä.

"...paljon parempi ihminen, jos itse menisin keräämään pataa rahaa, tai olisin huippuekologinen elämäntavoiltani tai lähtisin vapaaehtoistyöhön kehitysmaahan"..."(kirsil, 'Lentomatkustaminen on liian halpaa', 8.10.2004).

"Ai niin juu ja kävin 10. kertaa verenluovutuksessa []..." (PetraJii, 'Olen tanaan iloinen/onnellinen, koska..', 20.8.2007).

Verenluovutus osoittaa, että jotkut omatoimimatkailijat välittävät muista ihmisistä ja haluavat omalta osaltaan edesauttaa muiden ihmisten hyvinvointia luovuttamalla verta. Seuraavassa lainauksessa eräs omatoimimatkailija kertoo olevansa onnellinen tänään, kun hän kävi

luovuttamassa jo kymmenennen kerran verta. Hän osoittaa tällä myös suoriutumista hyvänä ja kunnollisena kansalaisena, joka täyttää yhteiskunnan velvollisuudet ja auttaa toisia ihmisiä.

Omatoimimatkailijoiden avarakatseisuus ja suvaitsevuus toisia matkailijoita kohtaan ilmenee seuraavissa lainauksissa, jossa omatoimimatkailijat kertovat muiden kuin oman koulutustaustaan kuuluvien ihmisten kunnioittamisesta ja arvostamisesta antamalla heille mahdollisuuden ilman lokeroimista heitä heti heidän koulutustensa mukaan johonkin luokkaan ja erilaisten näkökulmien arvostamisesta. Universalismin arvostamisen voidaan ymmärtää esiintyvän näissä lainauksissa avarakatseisuutena.

...[] Ihmisillä on taipumus lokeroida toisiaan myös koulutuksen ja ammatin perusteella, jolloin usein tehdään aivan karmean väriä johtopäätöksiä. []... (alan_mies, 'Keskustelua koulutuksesta (Pallontallaajien koulutustaso)', 25.1.2007).

[]... Mutta kivaa keskustella ja lukea erilaisista näkökulmista silti. Aiheena jo enemmän matkailun syvin olemus ja ennenkaikkea matkustajien monimuotoisuus. Kettutyttövalmismatkaajasta volvomiesreppureissaajaan. (alan_mies, 'Oletko turisti/seikkailija/elämäntapamatkaaja vai mikä?', 1.2.2007).

Kesällä 2007 foorumille tuli kysely toimittajalta siitä, valitsevatko perheelliset omatoimimatkailijat mielummin ekologisuuden vai edullisuuden kotimaanmatkailussaan. Tähän nimimerkki alan_mies vastasi, että suurin osa palstalla kirjoittavista matkustaa ulkomailla, joko yksin tai parin kanssa, eikä perheen kanssa ja melkein aina omatoimimatkailijat etsivät sitä edullisinta vaihtoehtoa, vaikka tiedostavatkin ympäristöystävällisyys näkökulman.

[]...Aika lailla vähemmistönä ovat tällä foorumilla Suomen matkailua suunnittelevat perheet, näin uskallan olettaa. Enemmistö on ulkomaanmatkailua harrastavia ja/tai yksilöitä tai pareja. Joskus harvoin kuuluessani tuohon vähemmistöön matkustan perheeni kanssa autolla (koska se on halvin, yleensä nopein ja mukavin tapa), ja silloinkin lähinnä lentokentälle []... Ja toisaalta, otsikosta päätellen, lähes jokainen tällä foorumilla etsii nimenomaan edullisia tapoja matkustaa. Onhan täällä kyllä useinkin puhetta ympäristöystävällisyydestä, mutta loppupeleissä luulisi lähes aina hinnan ratkaisevan, eli tuo ympäristöpuoli jää lähinnä tiedostamisen varaan, kuten asia minulle taannoin eräässä toisessa ketjussa selitettiin. []... (alan_mies, 'Edullinen hinta vai luontoystävällinen matka?', 10.7.2007).

Universalismin arvo näkyi aineistossa myös kehumisena omasta ymmärtäväisyydestä ja avarakatseisuudesta köyhien oloja kohtaan ja oikeutena haukkua muita kokemattomampia matkaajia ja heidän reaktioitaan kuten kieltäytymisenä matkustaa uudelleen köyhien oloja seuraamaan.

Hei peace! Mun mielestä on enemmänki lystikästä, että joku eurooppalainen kermaperse matkustaa kaukaiseen Aasiaan, törmää elämän realiteetteihin ja säikähtää ihmisten hätää ja köyhyyttä niin paljon, että vannoo olevansa matkustamatta sinne ikinä enää uudelleen. Niin se matkailu avartaa.[] (fishbone, 'Kambodzaan asumaan pitemmäksi aikaa, 3.2.2007).

Näiden viestien perusteella voidaan ehkä olettaa että omatoimimatkailijoilla on melko vahva tietoisuus ympäristöasioista ja siitä, että matkailu kokonaisuudessaan ei ole kovin ympäristöystävällistä toimintaa. He ovat tietoisia ekologisista ja ympäristöystävällisistä toimintatavoista kuten kierrätyksestä, vapaaehtoisista lentomaksuista, muiden matkustustapojen ekologisuudesta verrattuna lentomatkustamiseen mutta silti he eivät halua luopua lentomatkustamisesta. Tähän ovat syynä luultavasti ekologisen elämäntavan kustannukset ja vastuunkanto muista. Halutaan huolehtia vain itsestä, matkustaa ja nähdä maailmaa edullisin keinoin välittämättä ympäristöystävällisyydestä. Omatoimimatkailijat eivät ole käytännössä valmiita toteuttamaan ekologista matkustustyyliä, joka on jonkin verran ristiriitaista siinä mielessä, että he ovat tietoisia ekologisista tavoista ja potevat syyllisyyttä viettämästään mukavasta, ei-ekologisista elämäntyylistä ja matkustustavoista. Tämän perusteella omatoimimatkailijat eivät näytä arvostavan *pääteemana olevaa muiden huomioimista* ainakaan näiden keskustelujen perusteella vaan pikemminkin sen vastakkaisena oleva itsensä korostamista.

Näissä viesteissä ja lainauksissa omatoimimatkailijoiden keskuudessa ei esiintynyt tasa-arvon sisäisen sopusoinnun, maailmanrauhan, luontoon sopeutumisen, luonnon ja taiteen kauneuden muodossa samantyyppisiä arvoja, kuin Schwartzin (1992) mallin universalismiin liittyvät arvot ovat. Sen sijaan kypsän elämänymmärryksen, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja heikoista huolehtimisen ja laaja-katseisuuden muodossa esiintyi Schwartzin (1992) mallin universalismiin liittyviä arvoja jonkin verran. Lisäksi viesteissä ja lainauksissa esiintyi ristiriitaisesti ekologisuuden ja ympäristön suojelun muodossa Schwartzin (1992) mallin universalismin liittyvä arvo. Edellä olevien lainauksien ja aineiston analysoinnin perusteella voidaan sanoa, että teemana olleesta muiden huomioinnista Schwartzin (1992) arvoluokituksen mukaan ollaan tietoisia mutta se ei korostu laajalti omatoimimatkailijoiden keskuudessa universalismin muodossa.

5.4.2 Hyväntahtoisuuden arvoluokka

Schwartzin (1992) arvoluokituksessa hyväntahtoisuuden arvon päämääränä on säilyttää ja edistää omaan lähipiiriin kuuluvien läheisten hyvinvointia. Hyväntahtoisuuden arvo tuli esille omatoimimatkailijoiden keskusteluissa uskollisuutena toisille aktiivisille jäsenystävälle. Avuliaisuus ei oikeastaan toteutunut omatoimimatkailijoiden keskuudessa siinä mielessä, että aktiiviset keskustelijat tuntuivat haluavan auttaa omalla asiantuntemuksellaan mutta korostivat tällä käyttäytymisellä lähinnä omaa asiantuntijuuttaan ja pönkittivät omaa valtaa ja

yhteisössä vallitsevaa statustaan. Vastuullisuus ja luotettavuus ei oikeastaan toteutunut omatoimimatkailijoiden keskuudessa myöskään siinä mielessä, että aktiiviset keskustelijat tuntuivat järjestävän ja huolehtivan vain niistä itselle tärkeistä asioista, jättämättä huomiotta vastuun kantamisen siltä osin kun se ei tuntunut haluavan auttaa omalla asiantuntemuksellaan mutta korostivat tällä käyttäytymisellä lähinnä omaa asiantuntijuuttaan ja pönkittivät omaa valtaa ja yhteisössä vallitsevaa statustaan.

Suomalaisuudesta keskusteltaessa eräs omatoimimatkailijoiden kommentti kuului, että Suomessa autetaan toisia ja suhtaudutaan mahdollisimman avoimesti kaikkeen.

"Suomalaisuus on mun mielestäni sitä, että suhtaudutaan kaikkeen avoimin silmin ja autetaan. Näin ainakin itse toimin." (marina, 'Mitä on suomalaisuus?' 29.9.2006)

Tämän jälkeen keskustelu jatkui esimerkillä, jossa kuviteltiin Suomessa ehkä varsinkin pääkaupunkiseudulla tutusta ilmiöstä. Siinä maassa makaa ihminen, jonka ohi ihmiset kulkevat mahdollisimman nopeasti häntä huomioimatta, jolloin päädytään havaintoon, että suomalaisten auttamisen halu ei olisikaan niin yksiselitteistä. Samanlaista toimintaa voidaan havaita myös tämän keskustelupalstan toiminnassa. Näyttää, että toisten kysymyksiin vastataan ja annetaan auttavia kommentteja, jos itsellä on siihen aikaa sekä vastaus sopii ja tuo omaa identiteettiä paremmin esille.

Ystävällisyys ja avuliaisuus

Hyväntahtoisuus ilmenee pyyteettömänä apuna, toisia omatoimimatkalaisia kohtaan, jos kysymys koskee läheltä juuri niitä matkakohteita, joista itsellä on kokemuksia. Yleensä silloin aktiivit haluavat erityisesti vastata ja neuvoa tulevaa matkalaista. Näin myös seuraavassa lainauksessa käy ilmi. Eräs omatoimimatkailija oli tehnyt budjettimatkan Latviaan jo useita vuosia sitten ja kirjoittanut matkakertomuksenkin silloin pallontallaajien sivustolle, josta se on yhä näkyvissä. Mutta koska kysyjä ei ollut ehkä löytänyt sitä hän kysyi Latviaan liittyviä asioita, jolloin avulias omatoimimatkailija lainasi itseään matkakertomusosiosta ja kertoi vuolaasti ainakin suurin piirtein matkansa kohokohdat ja paikat, joihin kannattaisi tutustua.

Moi, silläkin uhallä että olen jo kaiken tietämäni kertaalleen sanonut pitkässä Riika-ketjussa, kaivelen vähän kahdeksan vuoden takaisia muistoja. Jelgava on mielestäni aika mitäänsanomaton kaupunki - hienoa siellä on tuo linna, joka nykyisin on yliopiston käytössä. Sain aikoinaan tilattua yksityisopastuksen linnan kellareihin, missä makaavat kuurin herttuat (tai jotkut tärkeät herrat); silloin museo taisi olla auki ihan normaalisti päivisin. Vähän herttaisemmalta kaupungilta vaikuttaa mielestäni Kuldiga, jossa on jonkin verran vanhaa rakennuskantaa ja kivoja ravintoloita. Siellä on myös Euroopan leveimmäksi mainostettu vesiputous, sellainen tosi matala mutta toki mukava nähdä. Liepajan suunnalla on paljon maatilamajoitusta tarjolla, mutta eri asia on, miten pääsette maatiloille ilman autoa. Jo v. 2000 maatilamatkailulla oli nettisivut, kaivele ne käsiisi! Liepajasta pohjoiseen kulkee rantaa pitkin

Amber trail eli meripihkareitti, joka on tarkoitettu joko pyörällä tai jalan taivallettavaksi. Sen varrelle suunniteltiin yöpymis- ja muita palveluita sopivin välein, tsekkaa netistä, josko hanke olisi yhä elossa! Ventspils on öljyllä rikastunut leimallisesti venäläisten kaupunki. Sitä on myös korjattu suurella rahalla, mikä näkyy tietenkin katukuvassa. Lintubongarit rakastavat Kolkanniemeä Ventspilsin pohjoispuolella. Tosin paikalliset eivät rakasta bongareita vaan esim. 2000 olivat juuri polttaneet bongaustornin. En tiedä näkyvätkö jännitteet edelleen; liiviläiset ja latvialaiset ovat käsitykseni mukaan hieman eri maata. Noilla nurkilla sijaitsee myös kansallispuisto, jonka ylpeydenaihe on palanut metsä (seurataan siis sitä, miten metsä uusiutuu tulipalon jälkeen). Jos päätätte, että ajattekin paluumatkalla bussilla Tallinnaan, voitte kierrellä miltei Via Baltican varrelle jäävissä kohteissa. Cesis on sympaattinen pikkukaupunki, jonka keskustassa on linnanrauniot. Kaupungissa on myös panimo, en tiedä mikä on sen nykyinen viihdearvo mutta hyvää olutta tekevät. Seudulla on myös latvian Sveitsiksi kehuttu kanjoni (koskenlaskua ym. aktiviteetteja tarjolla) ja kanjonin päällä Sigulda linnoineen. Jos rakastatte rantakävelyitä, niitä voi harrastaa melko vapaasti pitkin Latvian rantoja. Välimatkat Baltiassa ovat aika inhimillisiä, joten mikään ei estä ajelemasta jopa Vilnaan asti! Mutta tiedät varmasti itse paremmin, montako viiden-kuuden tunnin bussimatkaa peffanne kestävätkä. Sen verran suunnilleen vievät matkat Riiasta Vilnaan tai Tallinnaan. (NeitiQ, 'Budjettimatkailua Latviassa, miltä reittimme vaikuttaa?', 4.4.2008).

Omatoimimatkailijat kertovat toisilleen vinkkejä matkustukseen liittyvistä asioista. Seuraavassa lainauksessa kerrotaan esimerkiksi, että virheelliset passit korvataan veloituksetta uusiin.

[...] HUOM! Setec korvaa kaikki rikkoutuneen passin uusimisesta aiheutuneet kustannukset eli talteen vain kaikki passikuvakuitit ja matkaliput poliisilaitokselle. (Jouni, 'Passin uusiminen?', 27.4.2007).

Hyväntahtoisuus ilmeni uusia omatoimimatkailijatuttavuuksia kohtaan siten, että heitä kannustettiin ottamaan osaa aktiivien järjestämiin kokouksiin, kuten seuraavasta lainauksesta käy ilmi.

Lainaus käyttäjältä: "muuvaara": Jos tilaisuus vain on avoin, niin liittyisin mieluusti seuraan, koska vuonna 2007 näytän viettävän 51 viikonloppua palloa tallaamassa ja ainoastaan sen yhden Suomessa... Kannustan siis kaikkia muitakin kynnelle kykeneviä palliksia hilpaisemaan paikalle 14.7., jotta en ole ainoana kuokkimassa!

Joo, tervetuloa vain. Jos haluaisimme hoitaa tämän salassa tietyllä porukalla, viestisimme ehkä jossain muualla kuin täällä. Wink (Jouni, 'Pallontallaajamatka', 4.7.2007)

Omatoimimatkailijat ovat tarkkoja ja omia puolustava sisäpiiri ulkopuolisia kohtaan. Jotkut uudet jäsenet eivät noudata esimerkiksi oikeinkirjoitussääntöjä, jolloin heidän tekstejä on hankala lukea ja jonka vuoksi kirjoittajaa ei oteta vakavasti. Tämä ilmenee seuraavassa lainauksessa, jossa aktiivi kokee asiakseen valaista aloittelijalle miten palstalla toimitaan. Tämä voidaan ymmärtää hyväntahtoisuuden arvostamisena.

[...] Pallontallaajien keskustelufoorumin tuhannet lukijat ja harvalukuiset aktiivit arvostavat oikeinkirjoitusta, ja panostamalla siihen saa sanomansakin kuulostamaan uskottavammalta. [...] Toisto saattaa lisätä tehokkuutta, mutta todennäköisemmin sellainen häiritsee lukijaa. [...] (alan_mies, 'Rooma', 1.8.2007).

Eräs aktiiveista kertoo omasta puolestaan vastaavansa rakentavasti uusien jäsenten huolimattomiin viesteihin. Lisäksi hän kertoo miksi uusien pitäisi käyttää hakua, ja että hänen

mielestään myös asian vierestä osiossa on jotain järkeä, vaikka keskustelupalsta onkin keskittynyt muuten omatoimimatkailuun.

Lainaus käyttäjältä: "fuego": kaikki threadit missä joku ekaa kertaa postaava kysyy jotain ja heti kymmenen pms-kiukkuista huomauttaa kuinka olisi pitänyt jatkaa johonkin vuonna 2001 aloitettuun ketjuun jossa mainittiin 1 sanalla se mitä kysyjä kysyi

Repesin. Täytyy myöntää, että joskus on itsekkin tullut vastattua kiukkuisesti, mutta usein myös rakentavasti. Joka tapauksessa harmittaa se, että tieto ei ole strukturoitua vaan sirpaleina. Erityisesti se harmittaa, kun tietää itse kirjoittaneensa täsmälleen saman asian aiemmin; tuntuu tyhmältä naputtaa samat tekstit uusiksi. Siksi tulee vinkattua haun käytöstä suht taajaan. Koko asian vierestä oli aiemmin mielestäni niin turha, etten edes avannut sitä, mutta täällä se elämä vaan on, mitä sitä sätkimään [] (NeitiQ, 'Palliksien turhin topic?!', 24.8.2007).

Keskusteluissa on havaittavissa ystävällisyys vanhoja aktiiveja kohtaan ja sisäpiirin kesken. Vanhat tutut keskustelukaverit toivotetaan ilolla takaisin. Ja he kertovat kuulumisiaan toisille jäsenille.

Lainaus käyttäjältä: "hile": [Olen tanaan iloinen/onnellinen,]-Koska pitkän tauon jälkeen päätin tulla pallontallaajiin uudelleen ja löysin tän topiikin []

Hile is back, hauskaa! [] (Jouni, 'Olen tanaan iloinen/onnellinen, koska..', 4.1.2008).

Ystävällisyys ilmeni omatoimimatkailijoilla myös opastamisena uusia rekisteröityneitä kohtaan. Moderaattorina on pakko auttaa, mutta muuten palstalla ollaan melko ynseitä ja käsketään ottaa selvää haulla ja tutustumaan, jos aiheesta josta haluaa tietää olisi jo joskus puhuttu. Ystävällisyyttä on havaittavissa, jos kysymykset koskevat uusia keksutelupalstalla käsittelemiä asioita tai ovat erityisen tarkkoja. Seuraavassa lainauksessa moderaattori tähdentää vierailevansa parin muun keskustelupalstan puolella välillä ja vertaamalla niihin, pallontallaajien keskustelupalstan auttamisen ja ystävällisyyden olevan sopivalla tasolla hänen mielestään.

[]... Yritetään opastaa uusia käyttäjiä aina, mutta joskus se vaan unohtuu, tai turhauttaa suuresti kun niitä uusia jotka eivät ole lukeneet sääntöjä ja käyttäneet hakua, tulee samankin päivän aikana useita aloittamaan uusia ketjuja miljoona kertaa kolutuista asioista. Mutta toki olet oikeassa että lytätä ei saa ja yritetään opastaa ystävällisesti. Minä vierailen kahdella muulla forumilla yhtä säännöllisesti kuin täällä ja toinen on mallia super-rönsy ja toinen super-tiukka. Super-rönsyssä lähes jokaiseen asiaan aloitetaan uusi ketju ja hirveesti ketään ei tunnu haittaavan (jokaisella käyttäjälläkin vaikuttaa olevan oma ketju). Supertiukassa en ole varmaan koskaan uskaltanut avata uutta ketjua koska niihin suhtaudutaan erittäin tiukasti. Olen ollut ihan tyytyväinen pallontallaajien linjaan kun olen näitä vertaillut. Kiitos vielä kerran ystävällisestä kritiikistä ja tarkkaillaampas nyt porukalla, kuinka täällä otetaan uudet vastaan. (PetraJii, 'Palautetta moderaattoreille ja ylläpidolle', 4.3.2007).

Aktiivisten keskustelupalstalaisten ja omatoimimatkailijoiden kesken ilmenee ystävällisyys ja hyväntahtoisuus toisia pitkäaikaisia keskustelupalstalaisia kohtaan. Seuraavassa lainauksessa käy ilmi, kuinka eräällä omatoimimatkailijalla on sovittelijan luonne ja hän haluaa hyväntahtoisesti selvittää keskustelupalstalla olevien ystäviensä riidat ja väärinymmärrykset.

Lainaus käyttäjältä: "fishbone": []... mita ihmeen kytkoksia sinulla ja pallontallaajat-organisaatiolla on, jos sina tunnet tarvetta alkaa tallaisia selittämään? []...

Kytöks on se, että Jutz on moderaattori ja toimii ylläpidon pyynnöstä. Toimi vieläpä niin nopeasti, että minä (joka olen Jutzia aktiivisemmin nyt ollut tätä reissua touhuamassa) en ehtinyt asialle vielä edes tehdä mitään. Vähän ehkä liian painokkaan kuvan saa Jutzin viestistä, mutta asia tulee selväksi. Eipäs nyt pilata tätä ketjua turhalla riitelyllä. Tässä ketjussa jatketaan reissun suunnitteluun liittyvissä asioissa. []... Kyllä tämä asia on minunkin mielestäni tärkeää mainita. Kyllä todellakin joku voi luulla että järjestäjänä toimii pallontallaajat.net, varsinkin kun pari-kolme modeakin häärää mukana. (PetraJii, 'Pallontallaajatka', 22.3.2007).

Hyväntahtoisuus ja muiden huomioiminen ilmenee keskustelussa ajankohtaisissa asioista, jossa nimimerkki ottaa osaa uhrien ja heidän omaisten sekä tekijän omaisten suruun Jokelan koulumurhista keskusteltaessa.

Kyllä mullekin tuli tästä jannusta niin se pommipoika mieleen. ja toisaalta muistuu selkeänä mieleen kevät-99 jolloin olin Jenkeissä ja ihan samanmoista kauhistusta tulvi joka tuutista Columbine High Schoolin verilöylyn takia. Näköjään tämä Pekkakin oli kovasti edelläkävijöitään videoista päätellen ihailnut.

Kauheeta kun mielessään kuvittelee, että jollekulle äidille on (ihan samallalailla kuin meidänkin työpaikalla on hälisty asiasta), tultu kauhistuneena kertomaan tapauksesta että "eikös se teidän Pekkakin ole siellä koulussa". Ja se miten ei ikinä voi edes ajatella, mitä ihmettä on sen äidin päässä ehtinyt liikkua sillä aikavälillä kun on ensin mahdollisesti saanu kauhistua oman pojan turvallisuudesta, seuraavaksi sen osallisuudesta koko verilöylyyn.. Sekoais ihminen vähemmästäkin. Minä ainakin.

Palstalla toimii myös kevyemmän aiheen keskusteluita, joissa voi miettiä päivän yhteiskunnallista puheenaihetta, sekä mitä mukissa tai lautasella – ketjut sekä tympiikö ja olen tänään onnellinen koska ja kalsarikänniketju. Näiden keskustelujen asema on tärkeä, vaikka ne ovat asian vierestä ja kauempaa kategoriassa, koska juuri aktiiveille keskustelupalstalla ei ole välttämättä annettavaa joka päivä matkustusaiheisissa keskusteluissa, jos he ovat jo viettäneet aikaa keskustelupalstalla joka päivä muutaman vuoden ajan, ja heillä on kuitenkin intoa ja halua osallistua ja kertoa kuulumistaan. Nämä asian vierestä ja kauempaa keskustelut antavat heille mahdollisuuden kanssakäymiseen. Seuraavissa lainauksissa tulee ilmi hyväntahtoisuuden ja ystävyyden arvostaminen.

...[]Eli tämä ketjun [kalsarikänniketju] tarkoitus on toimia keskustelukanavana paitsi aiheesta myös paikkana, johon sopii tilittää tuntemuksiaan, kun kyseisessä tilassa on ja tänne kirjoittelee. Mielestäni sinänsä ansiokas "Mitä mukissa" -ketju, on kovin pinnallinen tähän tarkoitukseen. ...[](alan_mies, 'Kalsarikänniketju', 4.5.2007).

Hyväntahtoinen huumorintajuus kukkii. Foorumilla oli keskustelua siitä ”Asian vierestä ja vieläkin kauempaa” -osiossa, missä ihmiset olivat, kun tapahtui jotain (maailmanlaajuisestikin) merkittävää, esimerkiksi, kun Diana kuoli, WTC tornit sortuivat, Tshernobylin ydinvoimala räjähti, Estonia upposi jne. Tämän jälkeen aktiivisista nimimerkeistä vanhempaa ikäpolvea oleva nimimerkki alan_mies provoaa toisen vanhemman

nimimerkin: Diokeneksen perään ...” *Ja kohta tulee Diokenes-setä tai joku muu veteraani muistelemaan Kennedyn salamurhaa...*”, joka saakin diokeneksen vastaamaan huumorintajuisesti (hän on juuri matkoilla Italiassa ja Campaniassa) muinaisten Rooman aikoina rosvottujen aarteiden puolesta, joiden katoamisesta hänellä on muka omakohtaista tietoa. Näin älykäs ironia oman iän suhteen, kun keskustelijat ovat jo vanhempia kuin foorumin yleinen ikätaso ja älykäs yleissivistys ripauksella historiaa ja sosiaalisuus lyöttäytyvät yhteen heidän puheenvuoroissa ja on foorumin mielenkiintoinen mauste. Lisäksi alan_miehen Presidentti Kennedyn murhaan viittaava kommentti on muistutus yhdestä aikaisemmasta diokeneksen kertomasta ironisesta tarinasta, jossa hänellä olisi ollut jotain asiaa Kennedyn murhaan muka 50-luvulla. Tämän jutun muistutuksella alan_mies esittää kuuluvansa ehdottomasti sisäpiiriin, joka on ollut palstalla jo kauan ja muistaa aktiivijäsenten parhaimmat letkaukset aikojenkin takaa. Toisin kun hän taas purnaa foorumille tulevista uusista käyttäjistä, jotka eivät anna tai luo sisältöä foorumille ja ovat liian laiskoja etsimään tietoa itse tms.

[...]Varhaisin nyt mieleeni tuleva uutismuisto lienee oululaisen Aarno Lamminpartaan lentokonekaappaus vuonna 1978, jota seurattiin kotona tiukasti tv-uutisista ... [...] Ja kohta tulee Diokenes-setä tai joku muu veteraani muistelemaan Kennedyn salamurhaa... (alan_mies, 'Missä olit, kun....', 22.5.2007).

Lainaus käyttäjältä: "diokenes": Itse kuulun jo vahan vanhempaan ikapolveen, mutta paljon hauskoja muistoja muistan vielä minakin !

En ole ennen ratkenut näin pahasti päätteen ääreen. Taidan olla positiivinen ihminen [...] Minua on aina kiehtonut Caesarin murha, onko totta, mitä olen kuullut, että viinikarahvista tuli riitaa, campanialaisesta... nyt olisi aika kirjoittaa historia uudelleen! Edit: Sitten voisit Diokenes kertoa muillekin, missä on esim. seitsenhaarainen kynttelikkö ja muut Rooman rosvoamat aarteet. Olit kuitenkin siinä germaaniporukassa mukana. Nehän haudattiin sen yhden sotapäällikön mukana kuivaan joenuomaan, johon johdettiin hetimiten vesi. Vai oletko unohtanut ja etsiskelet niitä nykyään ympäri Campaniata... ? ...[] (alan_mies, 'Missä olit, kun....', 23.5.2007).

Hyväntahtoisuus ilmenee huumorilla omatoimimatkailijoiden välillä kuten seuraavasta lainauksesta voidaan nähdä. Siinä pari omatoimimatkailijaa saattavat tavata tosi elämässä ja puhutaan hyväntahtoisesti huumorilla naimisiinmenosta aktiiviystävien kesken.

[...] Tehdään tärskyt siinä puolessa välissä kl. 06.00 []

Lainaus käyttäjältä: "fishbone": Mitäpä muuta tähän voisi sanoa, kuin että täytyyhän minun käyttäytyä uuden sinun minulle antaman tittelin veroisesti. Eiköhän se lähentelisi jo liki huijausta, jos en toimisikaan joka tilanteessa, niinkuin kunnon Casanovan täytyy? Ja täytyy sanoa, että onneksi et ollut löytänyt tätä samaista foorumia silloin joskus muinoin (se oli sitä aikaa ennen pallontallaajia, muistaako kukaan edes enään poyhtari-interrailin aikaa?), kun suunnittelimme Berlinin kanssa häitä[]...

Mää muistelin, että se oli juuri SINÄ joka oli menossa naimisiin! Mä olin silloin vasta sivustakatsojana täällä. Nyt sä yrität mua saada vaimoksi. Varokaa tallaaajaneitoset, ruoto haluaa rengastaa! (Tinja, 'Re: berliiniberliiniberliini', 2.4.2004).

Hyväntahtoisuus ilmenee joillakin omatoimimatkailijoilla kertomalla uudehkomille käyttäjille ystävällisesti, mikä pallontallaajien keskustelufoorumin tarkoitus on, kuten seuraavasta lainauksesta käy ilmi. Siinä korostetaan ystävällisesti, että tärkeintä pallontallaajissa foorumin luonteen ja tarkoituksen sekä netiketin ymmärtäminen.

[...] Pallontallaajissa pääasia on kuitenkin matkailu, iästä ja perheestä sitten avautuu kuka haluaa. Vielä olennaisempaa on, että täällä valtaenemmistö ei tee esimerkiksi iästä, koulutuksesta tai matkailukokemuksesta erityistä numeroa, vaan kaikki ovat samalla viivalla, kunhan vaan hallitsevat netiketin ja ymmärtävät foorumin tarkoituksen. Ja tämänkin ketjun pääasia lieenee kysymykset ja vastaukset Ryanairiin liittyen. Tämän puolesta ja vastaan - keskustelun, johon tosin itsekkin olen osallistunut, voisi vähitellen jättää vähemmälle tai siirtää tuonne asianvierusosioon. (alan_mies, 'Ryanair-ketjussa voisi siirtyä vähitellen asiaan', 3.2.2008).

Seuraavassa lainauksessa käy ilmi, kuinka avuliaisuus ja hyväntahtoisuus tulivat esille omatoimimatkailijoiden keskuudessa, kun aktiiviset palstan jäsenet järjestivät yhteistä omatoimimatkaansa Venäjälle ja eräs heistä järjesti hyväsydämisenä ja avuliaana kaikille matkalaisille junaliput Tver-Pietari-yhteydelle Venäjältä.

Tver-Pietari-liput on nyt tosiaan hankittu. Ostoprosessiin meni aikaa melkein tunti. Ensin seisoskelin jonkin aikaa väärässä paikassa, kunnes totesin, että tähän on sali, jossa myydään lippuja vuorokauden sisällä lähteviin juniin. No, toiseen halliin ja siellä puolisen tuntia odottelua. Kun viimein pääsin luukulle, myyjä kysyy epätoivoisen näköisenä, että eikö näitä passitietoja olisi kirjoitettuna kyrillisillä kirjaimilla. No eipähän ollut, joten myyjä pääsi harjoittelemaan asiaa heti kymmenen kertaa peräkkäin. [] Omassa lipussani on nimi kyrillisillä kirjaimilla, koska annoin oikean passin ja myyjä pääsi luntaamaan viisumista. Blokkasin jonon selkäni takana varmaan 15-20 minuutiksi. Hiki alkoi melko pian virrata ja takanatulevat kuikuilla, että mitä ihmettä luukulla oikein tapahtuu. Loppusumma oli 20488 ruplaa, eli vaihtamistani 600 eurosta saadut noin 21000 ruplaa riittivät juuri ja juuri. Kaiken huippu olisikin ollut, jos rahat olisivat vielä loppuneet. Yhden lipun toteutunut hinta oli nyt sitten 1862 ruplaa eli noin 53,65 €. Junan (Aurora) pitäisi vastaavasti sitten olla parhaasta päästä. Lipun hintaan sisältyy 50 ruplan vakuutus. Kuulin jälkepäin, että matkustaja voi halutessaan myös kieltäytyä ottamasta vakuutusta. Meillä on ulkomaalaisina jo muutenkin matkavakuutukset. Enpä tuotakaan tiennyt aikaisemmin. (Jouni, 'Pallimatka 1.0: Ennakkotunnelmat ja jälkipelit (SK)', 21.5.2007).

Kokeneet omatoimimatkaustelijat ja aktiiviset keskustelupalstan jäsenet kertovat ystävällisiä pieniä vinkkejä keskusteluplastalla, niitä kysyttäessä. Seuraavassa lainauksessa Pietarin ruuhka-ajoista kertominen.

Lainaus käyttäjältä: "Hepe": Muutenkin mietityttää, että kun luutavasti ollaan perillä torstaina n. viiden aikaan, niin siellä on kauheat ruuhkat, mahtuuko metroon edes laukkujen kanssa?

Ei tuo ole vielä pahin ruuhka-aika. Se on vasta seitsemän korvilla. Silloin ei maan pinnalla pääse mihinkään muuten kuin kävellen. (Jouni, 'Kokemuksia Pietarista?', 29.1.2008).

Moderaattori PetraJii on hyväntahtoinen mutta oikeudenmukaisuudessaan puolustaa tällä kertaa palstan vanhoja guruja uuden tulokkaan kärkkäältä kommentilta, jossa purnataan

keskustelupalstan aikaisemmin kirjoitettujen aiheiden ja viestien vaikeaa löydettävyyttä. Virtuaaliyhteisöissä aktiiviset ja hierarkiassa korkealla olevat nimimerkit toimivat kriittisinä tiedon hyväksyjinä ja levittäjinä. He voivat olla täten este joillekin aiheille. Kyse on kuitenkin siitä mitä keskusteluun osallistujat pitävät tärkeinä ja arvostavat, tämä on mistä he puhuvat.

Lainaus käyttäjältä: "mil8zi": Ja toisekseen, käyttäjät täällä vaihtuu varmasti todella tiuhaan tahtiin ja tietysti on kunnioitettavaa, että tietyt gurut täällä heiluvat vuodesta toiseen. Ette kuitenkaan voi mun mielestä olettaa, että kaikki löytää jonnekin jemmatun (?) ketjun tosta noin vaan. Edelliseen postaukseeni lisäisin siis, että kannattaisi ehkä ruveta kehittämään tätä foorumia myös muidenkin käyttäjien kuin "gurujen" ehdoilla ja tavoilla. Tai sitten tuoda niitä tehokkaammin myös uusien käyttäjien tietoon.

No nyt tulee jo vähän liian paksua. Mielestäni alan_mies (tai muutkaan) ei ole olettanut yhtään mitään, neuvon aivan täysin ystävällisesti että tuollainen ketju on olemassa.. Jälkimmäisen kappaleen vihjaus siitä että foorumia kehitetään vaan joidenkin gurujen ehdoilla, ei kyllä pidä paikkaansa. Joka ikisellä käyttäjällä on ollut samanlainen mahdollisuus kirjoittaa kehitysehdotuksiaan tänne. Sitä vaan luonnollisesti sattuneesta syystä ovat käyttäneet lähinnä ne, jotka täällä muutenkin ovat aktiivisia (ilmeisesti heitä tarkoittit guruilla?). Heitä asia luonnollisesti kiinnostaa enemmän kuin niitä jotka vain kerran-pari eksyvät palstalle matkaansa suunnitellessaan ja häviävät sen jälkeen kuin tuhka tuuleen. (PetraJii, 'Palautetta moderaattoreille ja ylläpidolle', 20.7.2007).

Ystävällisyys ilmeni esimerkiksi tutun palstalle kirjoittavan ystävän juttujen myötäilemisenä. Palstalla puhuttiin brassailusta, jossa eräs omatoimimatkailija kertoi vaivaantuvansa muiden brassailusta, johon toinen omatoimimatkailija vastasi olevanasa samaa mieltä ja olevansa myös itse ihan tavallinen, jolla ei ole mitään brassailtavaa.

Lainaus käyttäjältä: "alan_mies": Muiden brassailusta taas vaivaannun ja koen myötähäpeää.

Ihan sama juttu. Mulla tuo myötähäpeä-kynnys tuntuu olevan vielä monia kavereitani korkeampi kun mä en kertakaikkiaan kestä edes olla tilanteessa missä joku nolaa itseään idioottimaisella käytöksellä, esim. brassailemalla muille ihmisille jostain ihan hölmöstä []... Itse en kyllä yleensä brassaile juuri mistään asiasta. []... Ei mulla vaan ole mitään aihetta brassailuun, mistään. Mä olen ihan tavallinen []... (PetraJii, 'Brassailu', 19.8.2007).

Palstalla ilmeni myös kyseenomainen avuliaisuus, jossa oman vallan ja yhteisössä vallitssevan aseman turvin voi ehkä "hyvántahtoisuudessa" ojentaa uusia palstalle kirjoittajia. Tässä seuraavassa keskustelussa ilmenee, kuinka aktiivi ja vanhempi jäsen halua muistuttaa uusia kirjoittajia palstalla vallitsevasta hyvästä suomen kielestä ja sen sääntöjen noudattamisesta.

*Pitäisiköhän uudet jäsenet velvoittaa lukemaan esim. jonkinlainen kielenhuolto-opas, ennenkuin tänne saisi kirjoittaa. Ensimmäinen sääntö olisi, että sellaista coolia trävellerkieltä niinku ei kirjoitettas, tiätsä. Perusvaatimuksena olisi, että lukijan pitäisi kerralla ymmärtää, mikä on viestin sanoma. Sen jälkeen määrittely siitä, onko viestiin ylipäättään mahdollista antaa vastausta esim. kysymyksen laajuuden tai epämääräisyyden vuoksi. Sitten vasta tulisi arviointi siitä, onko asiasta täällä jo tietoa, eli käsky "Käytä ensin hakua"! []... (alan_mies, 'Kuinka v**un kosmopoliitti olisin, jos...', 24.1.2007).*

Ystävällisyys tulee esille siinä, että palstalla ollaan mihin tahansa omatoimimatkailuun liittyvissä asioissa ystävällisiä kysyjä kohtaan. Yhdessä palstalla keskustelevat omatoimimatkailijat yrittävät kertoa askarruttavista asioista, mahdollisimman paljon ja tuoda ne kaikkien tietoon. Seuraavassa lainauksessa apua pyydetään vähän erikoisemmasta aiheesta liittyen omatoimimatkailuun eli matkakorilla varustettujen lastenrattaista matkalla. Tähänkin on jollakin kokemusta, ja hän vastaa mielipiteensä lastenrattaiden poisjättämisestä, ottamalla matkaan pelkät matkarattaat, kuten he ongelman ratkaisivat omalla matkallaan. Omakohtaisten kokemusten jakamisessa voidaan nähdä hyväntahtoisuuden arvostaminen parhaimmillaan.

...[Oletko pohtinut, ovatko nuo [alakorilla varustetut lastenrattaat] ihan välttämättömiä. Matkarattaillakin saattaisi pärjätä, jos käyttäjä ei ihan vastasyntynyt ole. Yhdeksän kuukauden ikäisen kanssa ei ollut mitään ongelmia pelkillä hyvillä matkarattailla, jolloin normaalin henkilöauto riitti mainiosti. Budjettikysymys, vuokraushinnat kohoavat vauhdilla, kun auton koko kasvaa. Lopullinen ratkaisu olisi matkailuauton hankinta, mutta se ei enää ole budjettiomatoimireppuselmämatkaliua. (alan_mies, 'Re: Paras vuokra-automalli taapero perheelle', 16.5.2007).

Hyväntahtoisuudella on kuitenkin rajansa, jolloin aktiivit eivät ole oikein suopeita sellaisia kohtaan, jotka esittävät kysymyksiä asioista, joita on jo suuressa määrin käsitelty palstalla aiemmin ja joista löytyy kattavasti tietoa. Aiemmat keskustelut löytyvät haku-toiminnolla, jotta aktiivit suosittelevatkin ahkerasti uusien jäsenten käyttämään. Aktiivinen nimimerkki kertoo asiasta oman mielipiteensä, jossa hän selittää tilannetta aktiivisten ja uusien käyttäjien välillä.

[...]Liikaa tyhmiä kysymyksiä, liian vähän vastaajia. Osannen vastata kysymykseesi: Ihmiset ovat vielä enemmän laiskoja kuin tyhmiä. Ja ovat laiskoja niin kauan, kun joku tekee työt heidän puolestaan. En minäkään niitä kysymyksiä jaksa enää edes lukea. Kun foorumi ajautuu tuohon tilaan, moni äänestää hiirellään ja katoaa muualle, ainakin pääosin. Koska keskustelufoorumin isällöntuottaminen on vapaaehtoista on juurieaktiivisten palstalaisten mielenkiinto palkstaa kohtaan tärkeää. Koska jos nämä aktiiviset jäsenet päättävät lähteä pois palstalla sisältöä tuotavia keskustelijoita ei ole pitämässä keskustelua yllä ja kasassa tai asiantuntevia asiantuntijoita antamassa vinkkejään niitä kyseleville. [...] (alan_mies, 'Kysy mita kysyt...', 17.5.2007).

Hyväntahtoisuus ja avuliaisuus ilmenee omatoimimatkailijoiden kesken myös niin, että he vinkkaavat toisillensa arvokkaita vinkkejä liittyen uusien halpalentoyhtiöiden rantautumisesta Suomeen tai vaikka Akateemisessa oleviin matkailukirjojen alennusviikonloppuihin, jota seuraava lainaus koskee. Siinä vanhan aktiivin ja uudemman foorumilaisen kannanotot kärjistyvät, koska toisen mielestä matkakirjoja saa halvemmalla jostain muualta kuin aktiivin ehdottamasta Akateemisesta kirjakaupasta. Aktiivin selitys kuuluu, että kyseisestä kirjakaupasta saa enemmän, jonka vuoksi hän arvostaa tämän kirjakaupan palveluita tarvittaessa.

Jos nyt ystävällisesti kerron, että akateemisessa voisi olla jotain pallontallaajia kiinnostavaa aktiviteettia tarjolla viikonloppuna, niin onko silloin pakko alkaa väkäämään siitä, että kirjoja voi ostaa halvemmalla jostain muualta? En ole kyseisen laiskan palveluksessa, sikäli mulle ihan sama missä asioit. Toisaalta missään itse todennäköisesti paljonkin mielenkiintoisia juttuja, kun en lue hesaria kannesta kanteen aamusella (jos ollenkaan). Sitä paitsi tykkään Akateemisen tavasta tarjota asiakkaille myös muuta kuin sitä perusleipää, ollaan sitten hinnoittelusta ihan mitä mieltä hyvänsä. Ja niitä kirjoja voi selata ihan ilmaiseksi, jotkut fossiilit tykkää sellaisesta. (NeitiQ, 'Re: Akateemisessa matkailuteema viikonloppuna', 2.3.2007).

Seuraavassa lainauksessa näkyy keskustelua uudesta Suomeen tulleesta halpalentoyhtiöstä. Omatoimimatkailijat osaavat hyödyntää ensimmäisten joukossa maahan tulevat halpalentoyhtiöiden tarjoamat lennot. Hyväntahtoisuuden arvostamisen puolesta puhuu se, että keskustelupalstalla kerrotaan uusista halpalentoyhtiöistä toisille.

Pitihän ne ensimmäiset mahdolliset sitten varata Smiley Onkos pallukoita tolle ensimmäiselle vuorolle paljonkin tulossa? Pallukkamiitti Gdanskissa? Smiley (Juzt, 'Turun lentoasemalle halpisterminaali - Wizzair tulee Suomeen', 31.12.2007).

NeitiQ neuvoa myös keräämään pyörämatkailun matkaesitteitä matkamessuilta tai tilaamaan maakohtaisesti internetissä. Omakohtaisen kokemuksen jakaminen muiden omatoimimatkailijoiden kanssa osoittaa hyväntahtoisuuden kuuluvan hänen arvoihinsa.

Matkamessuilta on hyvä kerätä noita esitteitä. Koska messut menivät jo, voit ottaa yhteyttä eri maiden Suomessa tai Pohjoismaissa sijaitseviin matkailutoimistoihin ja pyytää aineistoa sieltä. Varakkaammista maista saattavat lähettää aineistoa kotiisi jopa ihan paikallisista turisti-infoistakin, ainakin Sveitsistä sain isot pinot pyöräreittiesitteitä ym netistä löytämistäni osoitteista tilaamalla, kuluitta. (NeitiQ, 'Mistä maa- ja kaupunkikohtaisia esitteitä?', 7.3.2007).

Uskollisuus aktiiviystäviä kohtaan

Hyväntahtoisuus ilmeni omatoimimatkailijoiden keskuudessa hyväntahtoisuutena ja avuliaisuutena aktiivisia pallontallaajaystäviä kohtaan. Entinen moderaattori ehdotti passiivisia moderaattoreita vaihdettavaksi ja niiden tilalle aktiivisiin ja säännöllisiin palstalla olijoihin kuuluvia keskustelijoita, jotka olivat myös heidän ystäviä palstalla. Hyväntahtoisuus siis ilmenee ystävien tukemisena ja uskollisuutena heitä kohtaan. Seuraavassa lainauksessa ystävällisyyden arvostaminen näkyi omatoimimatkailijoiden keskuudessa omatoimimatkailijoiden luettelussa avuliaita palstalaisia, jotka ovat auttaneet häntä moderoinnissa.

Omana moderaattoriaikanani on jäänyt mieleen erityisesti näiden henkilöiden apu moderoituvuudessa: Alan_Mies, disko ja Linnunlahti. He ovat aika usein kertoneet uudelle tulijalle suht ystävälliseen sävyyn, että aiheesta on jo aiemmin puhuttu ja mistä kyseinen ketju löytyy. Modena ei tarvinnu sitten kuin käydä lukitsemassa ketju. Pahoittelen etten nyt muiden aktiivisena toimineiden "avustajien" nimeä tässä muistanut. Lisäksi.. en tiää miten paljon menee sitten kaveriaamisen puolelle jos sanon liveäkin tapaamistani ihmisistä, että siellä olisi aika monia hyviä ehdokkaita: mm. Hani, NeitiQ, akk, Nti Linnunrata, sannannaa, pikkumyy, J-Ko, jo mainitsemani Linnunlahti.. Kaikki foorumilla aina asiallisia kirjoittelijoita ja kivoja ihmisiä muutoinkin. [...] (PetraJii, 'Ehdota uutta moderaattoria', 14.10.2007).

Täydet sympatiat uhrien ja heidän omaisten lisäksi lähtee tekijän omaisille. (PetraJii, 'Keskustelua ajankohtaisista asioista ja uutisista', 7.11.2007).

Hyväntahtoisuuden arvostaminen ilmenee taas seuraavassa lainauksessa aktiivisten foorumiystävien puolustamisena yhtenä linjana ja satunnaisten aloittelijoiden foorumin kehitysehdotusten vastustamisena. Ystäväviä ollan valmiita puolustamaan ja tukemaan, ulkopuolisten hyökkäyksiltä.

Samaa mieltä linjasta kuin edelliset; en osaa laittaa hunajaa keppiin, mitä pahoittelen, joten todettakoon, että varsinkaan satunnaisten aloittelijoiden mielipiteiden perusteella hyväksi havaittua linjaa ei ole mitään syytä muuttaa, varsinkin kun (ainakin lähes) kaikki aktiivit ovat asiasta samaa mieltä. Edelleen kummastelen tätä viimeaikaista yhden viestin ihmisten aktiivisuutta tällaisissa asioissa, joiden luulisi kiinnostavan vain foorumia aktiivisesti käyttäviä. Nimenomaan ne ihmiset, jotka eivät kirjoita tänne vaan ainoastaan seuraavat keskusteluja, ovat kaiken järjen mukaan linjaan tyytyväisimpiä; tietoa on mahdollista löytää, kun foorumilla vallitsee järjestys. Saahan täällä myös ns. Paskaa puhua, mutta se tehdään siellä missä kuuluukin eli asian vieressä. (alan_mies, 'Palautetta moderaattoreille ja ylläpidolle', 4.2.2007).

Hyväntahtoista ironiaa eräältä omatoimimatkailijalta toisia aktiivisia palstalaisia kohtaan. Lainausta on kirjoitettu sillä lailla, että palstan pidempiaikaiset ja aktiiviset omatoimimatkailijat ymmärtävät kirjoittajan huumorin ja ironian, mutta esimerkiksi palstalle vastatullut ei ehkä ymmärrä, että nimimerkki hieman kiusoittelee.

Lainausta käyttäjältä: "Neiti Q": Annat ihan turhan synkän kuvan edustamastasi sukupuolesta.

Etkä sinä nyt millään usko, että olen Helka, 67 -vuotias vanhaemäntä Nivalasta... Annoin ehkä liian synkän kuvan siasta, joka on hieno eläin. Rööh! Cheesy (alan_mies, 'Thaimaahan yhdellä suukolla', 16.2.2007).

Hyväntahtoisuuden arvostaminen ja ystävyys ilmenee omatoimimatkailijoilla niin, että matkalta palattua tullaan palstalle kertoilemaan aktiiviystäville kuulumisia ja ystävyys-suhteen voi nähdä aktiivisten kirjoittelijoiden kesken, kun he toivottavat toisensa tervetulleeksi, kuten seuraavassa lainauksessa ilmenee.

Lainausta käyttäjältä: "tirmo": Olen myös iloinen, että alan_mies palaa pian piristämään palstaa oudolla huumorillaan...

Menee muutama päivä ehkä yritellessä, mutta alkaa tästä jo huumori irtoamaan. Olen tuosta kovin otettu []. Heti, kun olin saanut pahimmat univelat korjattua unohdin tympääntymisen koko matkustamiseen ja aivojeni takaseinään on heijastunut kuva likaisensynkäästä ja vilkkaasta Spaccanapolista auringonlaskun valossa (pitäisikö hakeutua hoitoon?). [...] (alan_mies, 'Olen tanaan iloinen/onnellinen, koska..', 26.3.2007).

Keskusteluissa on havaittavissa ystävällisyys vanhoja aktiiveja kohtaan ja sisäpiirin kesken. Vanhat tutut keskustelukaverit toivotetaan ilolla takaisin. Ja he kertovat kuulumisiaan toisille jäsenille.

Lainausta käyttäjältä: "hile": [Olen tanaan iloinen/onnellinen,]-Koska pitkän tauon jälkeen päätin tulla pallontallaajiin uudelleen ja löysin tän topiikin []

Hile is back, hauskaa! [] (Jouni, 'Olen tanaan iloinen/onnellinen, koska..', 4.1.2008).

Seuraavissa lainauksissa näkyy, kuinka ystävällisesti entiset aktiivisesti palstalla kirjoitelleet omatoimimatkailijat kertovat kuulumisiaan ja kertovat missä ovat olleet, kun eivät ole olleet palstalla pitkään aikaan. Tämän voidaan todeta tarkoittavan hyvántahtoisuuden arvostamista, joka ilmenee uskollisuutena aktiiviystäviä kohtaan.

Asuin 4 vuotta Lontoossa, kuvittelin jääväni sinne tai muutta pienempään kaupunkiin Lontoon lähelle. Kuinkas kävikään, sain lapsen ja koska olin asunut alle 5v. maassa ei rahaa tullut mistään. Toisaalta oli pakko muuttaa Suomeen, no olisinhan voinut mennä (paska)duuniin ja viedä lapsen hoitoon. Mutta mieluummin tulin puhtaaseen suomeen, opiskelemaan ilmaiseksi niin joku päivä on taas helpompi lähteä ulkomaille. Lontooseen en ikinä lapsia veisi elämään, mutta joku pikkukaupunki voisi olla ok. Mutta toisaalta olen jo puolen vuoden aikana tottunut lämpimiin kämppiin, kuumaan painesuihkuun, puhtauteen, turvallisuuteen.. Lapsen kanssa nämä asiat tuntuvat suuremmilta kuin yksin ollessa. Piti tulla nostamaan matkakuumetta tänne (hile, 'Ulko-suomalaiset: aiotteko jäädä pysyvästi?', 29.1..2008).

Lainaus käyttäjältä: "KristiinaE": Siis wou - en ollut vierailut tällä palstalla sitten, en enää muista kuinka kauan aikaa sitten, mutta tanaan piipahdin takaisin ja kirjoitin jopa viestin. Wou wou wou - aploodeja! Smiley Taidanpa muuten edelleen olla tuolla top 20-listalla, pitaneet tarkistaa. Mutta joo, niin se elämä menee, ettei ole pahemmin tullut enää tällä vierailtua, kun gradu ja koirafoorumit veivät mennessään. Nyt työttömänä ja kodittomana on taas vahan enemmän aikaa, joten saa nähdä ehtisikö tälle taas alkaa kirjoittelemaan [] Terveisin Krisse, jota ei taalla varmaan muistakaan kuin muut vanhat caacat...[]

No täällä yksi cääccä, joka muistaa kyllä. [] Tervetuloa takaisin! (Jouni, 'Tervehdys! (Uusien käyttäjien tervehdyksiä)' 21.9.2007).

Jotkut tähän asti aktiiviset keskustelupalstan jäsenet ja omatoimimatkailijat eivät enää ehdi ja halua kirjoitella foorumeille joka hetki. Tämä on hyvántahtoinen ja rehellinen ele heiltä kertoa suoraan muille palstalaisille, että palsta ei enää kiinnosta heitä niin paljon. Tämän voidaan todeta ilmentävän muiden huomioimista.

Lainaus käyttäjältä: "minnam.": ...mutta luen ehkä muutaman ketjun ja kirjoitan tuskin koskaan enää...

...[] Pysyäkseen mukana jutuissa, pitäisi koneella pystyä olemaan (varsinkin arkena, ei niinkään näin viikonloppuisin) jatkuvasti. Ja toisekseen oma runoratsu on ollut vähän nihkeällä tuulella viime aikoina, ei vain se sanainen arkku aukea. Mut kiitos teille aktiivimodeille, jotka saatte pidettyä tällä palstan edes jossakin kuosissa [] Ilman teitä ei varmaan tulisi sitäkään vähää luettua. (PetraJii, 'Palautetta moderaattoreille ja ylläpidolle', 29.7.2007).

Hyvántahtoisuuden arvostaminen ilmenee keskustelupalstalla aktiiviystävien kehumisena. Tämä käy ilmi seuraavasta lainauksesta, jossa eräs aktiivisesto palstalla kirjoitteleva omatoimimatkailija kehuu aktiiviystäviään joista toinen kirjoittaa keskusteluun ja ottaa kohteliaisuuden ilolla vastaan.

Lainaus käyttäjältä: "Strange Little Girl": Hyödyllisyydestä en tiedä, mutta ainakin Diokenes ja alan_mies naurattavat aina jutuillaan.

Jokaisessa sirkuksessa on pellensä... (alan_mies, 'Kilpailu: Hyödyllisin pallontallaaja', 28.3.2007).

Omatoimimatkailijat puolustavat aktiiviystäviään äänestyksessä hyödyllisimmästä pallontallaajasta. Samalla he korostavat, että kaikkien neuvot ja vihjeet ovat palstalla tärkeitä. Kuitenkin seuraavassa lainauksessa kerrotaan, miksi eräs omatoimimatkailija pitää erityisesti muutamasta aktiivista ja miksi he olisivat ansainneet hyödyllisin pallontallaaja -titteliin. Tämän voidaan näyttää ilmentävän hyväntahtoisuuden arvostamisesta.

Hyödyllisiä pallontallaajia on mulle henk koht aika monta. Aika paljolti riippuu samoista kiinnostuksen kohteista. Sellainen pallontallaaja ei ole mulle kovinkaan hyödyllinen, joka kertoo viiden tähden hoteleista tai pakettimatkoi. Jos nyt pitää listata, niin listataan sitten. En kyllä yksittäistä henkilöä pysty nimeämään. -diokenes elää sellaista elämää, joka mulla on ajankohtaista ihan kohta (se jatkuva oluen kittaaminen ei kyllä ikinä tule olemaan []). -fisu tietää ja on kierrellyt paljon, vaikka jättääkin matkakertomukset kesken (kirjaa odotellessa!). Ja kaikkein parhaimmat off topicit syntyivät silloin aikoinaan juuri "serkun" toimesta [] -aion lukea/kuunnella kaikki portablen jutut täältä matkalta (ellen sitten lähde itse sinne mukaan []), ihan vain juuri niiden samanlaisten "tapojen" takia. -Jounin kaikki Venäjän matkailua koskevat viestit luen aivan varmasti heti kun se on ajankohtaista! Jouni tietää kaiken! [] (Tinja, 'Kilpailu: Hyödyllisin pallontallaaja', 11.10.2006)

Hyväntahtoisuus ilmenee omatoimimatkailijoilla uskollisuutena aktiiviystävien kesken. Seuraavassa lainauksessa aktiivisetjäsenet houkuttelevat omaa pitkäaikaista aktiiviystävää palstan moderaattoriksi.

Lainaus käyttäjältä: "tirmo": Joten kysynkin, mikset sinä alan_mies hakisi moden paikkaa? Olet aina haukkana vastaamassa mihin tahansa Italiaan liittyvään, niin samassahan voit ojentaa uusien visaE ynnä muiden ketjujen aloittajia. []

Tätä olen minäkin ehdottanut. Katsotaan kävisikö kala koukkuun, jos olisi useita matoja kiusaamassa [] (NeitiQ, 'Kysy mita kysyt...', 14.2.2007).

Rehellisyys, aitous ja vilpittömyys

Hyväntahtoisuuden arvo ilmenee rehellisyytenä aidolla ja vilpittömällä tavalla, kun keskustelupalstalla keskustellaan tunnustuksista. Keskustelijat tunnustavat rehellisesti esimerkiksi mitä tavanomaisesti tekevät tai mitä toivovat. Seuraavassa lainauksessa tunnustetaan toivovansa koiraa.

[...] Ai niin sitten ajankohtaisempi tunnustus. Mulla on niiin kova koirakuume tällä hetkellä, että tilanteesta on syytä huolestua. Jopa 1,5 viikon päästä alkava Portugalin reissu ja joulukuun Latvian reissu ovat jääneet tosi vähälle suunnittelulle ja haaveilulle tämän asian johdosta... (PetraJii, 'TUNNUSTUKSIA', 11.11.2007).

Hyväntahtoisuuden arvo ilmenee rehellisyytenä ja aidolla välittämisenä uutta moderaattoria kohtaa, jota nimimerkki PetraJii tässä puolustaa aidolla ja vilpittömällä tavalla. Hän myös vetoaa erääseen omatoimimatkailijaan siinä mielessä, että tämän pitäisi näyttää ne omat moderointikyvyt, kun on valmis arvostelemaan toisia ja uusia moderaattoreita.

Täytyy sanoa että harvoin olen harmistunut mistään niinkuin tästä keskustelusta. En edes omana moderointiaikanani saamastani kritiikistä. Tinja on mun mielestä selvinny just moderoinnin aloittaneeksi todella hyvin- hyvin paljon paremmin kuin mm. minä aikanaan ekojen viikkojen aikana. Toki ylilyöntejä sattuu ja tässä annetut palautteet ovat mielestäni erittäin aiheellisia

[...] Lisäksi en osaa pitää näppistäni kurissa ihmettelemättä kuitenkin itsekin tätä alan_miehen ja Mizzonin tapaa millä palautetta annetaan. Minusta tämän melkein koomisimmaksi tekee se että mm. alan_miestä on moneen otteeseen jopa pyydetty tulemaan ja näyttämään meille (tai no, tarkemmin nykyään heille) muille mistä se aina oikeudenmukainen ja rehti moderointi on oikein tehty. Kyllä minusta silloin tuollainen parhaansa yrittävän moden kullitteleminen ja pikkuiseksi nimittely ja joka viestissä kritisointi (huom! palaute on hyvää mutta kuinka se annetaan, ratkaisee) on jo aika kohtuutonta jos ei itsestä ole edes yrittämään. Ugh. (PetraJii, 'Palautetta moderaattoreille ja ylläpidolle', 13.11.2007).

Rehellisyys ja hyväntahtoisuuden arvostaminen ilmenee huolestuneisuudella foorumin tilasta ja moderoinnin tasosta. Aktiiviset jäsenet ja omatoimimatkailijat yrittävät kehittää keskustelufoorumia parempaan suuntaan, jotta se ei ajan myötä romahtaisi hoitamattomana ja tukehtuisi moderoimattoman tiedon tulvaan. Foorumia, jossa kiinnostuksen kohteet löytyvät helposti, on helpompi seurata. Seuraavasta lainauksesta käy ilmi, että foorumin taso on laskenut erään omatoimimatkailijan mielestä siinä mielessä, että sieltä on poistunut monta hyvää moderaattoria ja palsta on tullut suosittumaksi, joten siellä on paljon uusia jäseniä ja kirjoituksia, joita ei ehditä välttämättä moderoida joten palsta käy vaikeaselkoisemmaksi ja siten huonommaksi käyttä.

[...] Viestini ei ollut suunnattu sinulle, vaan arvoisalle Ylläpidolle, ja sen ohella niille harvoille ns. "pitkän linjan" todellisille aktiivikirjoittajille, joilla on ollut mahdollisuus seurata foorumin kehitystä. Tämä oli ennen tehokkaasti moderoitu asiapalsta, mutta täältä on nyt lyhyehkössä ajassa poistunut muutama tehokas moderaattori, kuten Suvih, Alppiruusu ja nyt Petra. Ottamatta kantaa sen kummemmin kenenkään linjaan ja tapaan toimia, niin tuo ei ole voinut olla näkymättä ja noita henkilöitä ei ole pystytty korvaamaan, samalla kun palstan suosio on noussut ja taso laskenut. Vastatakseni nyt kuitenkin tuohon kysymykseen totean, lainaten erästä aikaisemmin tänne kirjoitettua vastausta paljon asiallisempaan kysymykseen, "etsivä löytää ja kolkuttavalle avataan". Riippuu tietenkin asiasta - yleisemminhän se on niin, että etsivä ei löydä ja kaikille kolkuttelijoillekaan tuskin avataan. [] (alan_mies, 'Palautetta moderaattoreille ja ylläpidolle', 13.10.2007).

Hyväntahtoisuus ilmenee rehellisellä huolestuneisuudella foorumin tilasta ja moderoinnin tasosta. Nimimerkki alan_mies yrittää kehittää keskustelufoorumia parempaan suuntaan.

[...] En juurikaan kävisi, mutta pidän yhteyttä yhteen ystävään tätä kautta. Samalla selaan kyllä mielenkiintoiset ketjut läpi, aina tämän sekamelskan seasta jotain löytää. Tänään kyllä ilahduin, kuin näinkin moni vanha aktiivi, (siis siltä ajalta, kun minä täällä aloittelin), on yhtäkkiä ilmaantunut esille. Hile teidän lisäksi vielä. [] (alan_mies, 'Mikä on Pallontallaajat.net?', 27.12.2007).

Rehellisesti ja rehdisti vastaaminen osoittaa muiden huomioimisen. Seuraavassa lainauksessa pohditaan, miksi monet vanhat aktiivit ovat kyllästyneet viimeisten vuosien aikana pallontallaajien keskustelupalstaan ja lopettaneet sen aktiivikäytön. Aktiivisesti palstalla keskustelevat arvostaisivat, jos uudet käyttäjät hallitsisivat hyvät käytöstavat foorumilla ja eivät odottaisi ilman vaivaa saavansa neuvoja ja palvelua. Keskustelufoorumihan toimii kuitenkin vapaaehtoisuudesta. Monet palstalla kauan olleet aktiivit ovat kyllästyneet uusien tulokkaiden jatkuvaan virtaan, heidän läpikulkuun ja vastuuttomaan käytökseen foorumilla

kuten esimerkiksi kirjoituksiin ilman tavallisimpia kielioppisääntöjä. Niinpä aktiivit eivät halua enää halua käyttää palstaa niin aktiivisesti kuin ennen, kuten seuraavasta lainauksesta käy ilmi.

[...] Monella on ilmaantunut parempaa tekemistä, jolloin matkailu on jäänyt vähemmälle, tai kenties ulkomailla asuminen on päättynyt. Joku on vain kadonnut. Osa on löytänyt mieluisamman foorumin. Kaikkia ei miellytä tapa, jolla tätä foorumia hoidetaan. Eikä suosion kasvu ole mennyt ongelmitta. Vastailuunkin kyllästyy, etenkin silloin, jos samasta asiasta on jo tietoa oikeassa ketjussa tai saman ketjun edellisellä sivulla. Aika monien tällekin foorumille uutena tulevien itsekkyyks, laiskuus ja välinpitämättömyys, jopa röyhkeys, ärsyttää. Kun ei viitsitä käyttää hakua, tutustuta yhtään foorumin keskustelukulttuuriin, vaivauduta muotoilemaan kysymystä järkeväksi tai edes kirjoittamaan ymmärrettävää suomea - eniten risoo, jos joku tekee viimeistä laiskuuttaan. Ei viitsi aloittaa lausetta isolla kirjaimella ja niin edelleen. Moni kokee yksinkertaisesti antaneensa jo kaikkensa matkailuun liittyen. Mitä sitä enää asiaa kirjoittamaan, jos on täällä jo ainakin kertaalleen kirjoittanut jokseenkin kaiken, minkä tietää, tai ainakin huomattavan paljon muuten. Ja totta on, että jo yksin hyvin suurina määrinä foorumille tulevat ja samantien katoavat aloittelijat eivät keskusteluseurana motivoi. [...] (alan_mies, 'Mikä on Pallontallaajat.net?', 30.1.2008).'

Hyväntahtoisuuden arvostaminen ilmenee omatoimimatkailijoilla ystävällisyytenä ja rehellisyytenä kertoa esimerkiksi huonoiksi kokemistaan ja havaisemistaan varusteista matkalle. Seuraavassa lainauksessa omatoimimatkailija aprikoi ostamiensa matkakakoisten purkkien toimivuutta, johon saa neuvoa toiselta omatoimimatkailijalta, joka on havainnut samat purkit huonoiksi.

Lainaus käyttäjältä: "akk": Mä ostin Stockmannilta pari kuukautta sitten niitä tyhjiä pieniä pulloja ja purkkeja. Käytössä osoittautuivat aika huonolaatuisiksi, en suosittele.

Ostitko valkokorkkisista vai pastellivärisiä? (NeitiQ, 'Käsimatkatavarasäännösten kokoiset hygieniatuotteet!', 16.2.2007).

Aktiiviset keskustelupalstan jäsenet keskustelevat hyväntahtoisuudesta, ottamalla esiin kaikkien keskustelufoorumilaisten keskeisen ystävällisen käytöksen. Toisen omatoimimatkailijan mielestä kaikkien kanssa ei voi olla ystäviä kun taas toisen mielestä osoittaa sisviatynyttä käytöstä, jos omaa itsekuria ja itsehillintää ja pystyy tulemaan toimeen kaikkien kanssa.

Lainaus käyttäjältä: "fishbone": On täysin naurettava ajatus, että kaikki voisivat olla oikeasti ystäviä keskenään. Ymmärrän toki, että se on osa sivistynyttä käytöstä, ettei kaikkea paskaa mitä toisista ajatellaan kaadeta suoraa heidän niskaansa. Mutta on mielestäni järjettömän valheellista edes kuvitella voivansa elää sellaisessa maailmassa, jossa kukaan ei koskaan muka sano tai ajattele kenestäkään mitään pahaa. Ja kun sitä paskaa siis kuitenkin puhutaan, niin mieluummin sitten rehellisyyden nimissä päin naamaa kuin selän takana. [...]

[...] Ja mitä yleensä ottaen tähän "eivät kaikki voi olla ystäviä" väitteeseen tulee, niin toki näin, mutta asiallisissa välit kaikkiin kanssakirjoittajiin voi kyllä olla. Toki minäkin olen oppinut arvostamaan toisten kirjoittajien mielipiteitä enemmän kuin toisten, mutta en minä niitä erillailla ajatteleviakaan mitenkään vihollisiani koe. Todelliset rasittavat tapaukset ovat statuksensa yleensä saavuttaneet huonolla käytöksellään, eivät mielipiteillään, ja varsinkin moni näistä löytyykin porttikiellon saaneiden listalta. [...] (Juzt, 'Kilpailu: Hyödyllisin pallontallaaja', 2.2.2007).

Moderaattorin rehellinen vastaus selventää uudelle jäsenelle, kuinka palstalle on tarkoitus kaikkien kirjoittaa ja pitää omalta osaltaan huolta palstan järjestyksestä, koska moderaattoritkin toimivat vapaaehtoisesti.

[]...Taidat nyt sekoittaa moderaattorin ja toimittajan tai matkatoimistovirkailijan. Sisällön tuottaminen palstalle on käyttäjien tehtävä, moderaattorit toki ovat osa näitä käyttäjiä, mutta eivät yhtään enempää kuin sinä tai muut moderaattorinoikeudettomat käyttäjät. Toki minä, kuten havaintojeni mukaan muutkin modet, jakavat tietouttaan matkustamisesta silloin kun oma kokemus tai helposti saatavilla olevat tietolähteet sen mahdollistavat, mutta tämän teemme käyttäjän ominaisuudessa, aivan kuten moni muukin "tavallinen" käyttäjä. Jos palstalle halutaan ammattitoimittajia, niin minun puolestani senkun. Minulla ei kuitenkaan ole hyväntekeväisyystyönä moiseen aikaa tai mielenkiintoa. Olen toki pahoillani jos tänne haettiin jotain supermoderaattoritoimittajia ja olen erehdyksessä listalle päätenyt. Jos näin on, saa allekirjoittaneelta poistaa ne pari nappulaa vaikka heti. (Juzt, 'Palautetta moderaattoreille ja ylläpidolle', 13.11.2007).

Näissä viesteissä ja lainauksissa omatoimimatkailijoiden keskuudessa esiintyi avuliaisuuden, rehellisyyden, luotettavuuden, uskollisuutena ystäville ja yhteisölle, tosiystävyytenä tukea antavien yhteisön jäsenten muodossa samantyyppisiä arvoja, kuin Schwartzin (1992) mallin hyväntahtoisuuteen liittyvät arvot ovat. Sen sijaan ei-aineellisten asioiden korostamisen, elämän mielekkyyden, kypsän rakkauden ja anteeksiantavuuden muodossa ei esiintynyt Schwartzin (1992) mallin hyväntahtoisuuteen liittyviä arvoja. Edellä olevien lainauksien ja aineiston analysoinnin perusteella voidaan sanoa, että teemana olleesta muiden huomioinnista Schwartzin (1992) arvoluokituksen mukaan näkyy jonkin verran omatoimimatkailijoiden keskuudessa hyväntahtoisuuden muodossa.

5.4.3 Yhteenvedo muiden huomioinnin pääarvosta

Yhteenvedona tästä kappaleesta ja muiden huomioinnin pääarvosta voidaan sanoa, että universaalismin arvo esiintyi Pallontallaajat yhteisön keskusteluissa jonkin verran ja jokseenkin hyvin selvästi. Universalismin arvo tuli esille jonkin verran omatoimimatkailijoiden kypsänä elämänymmärryksenä, sosiaalisena oikeudenmukaisuutena, heikoista huolehtimisena ja avarakatseisuutena. Ympäristöystävällisyydestä ja ekologisuudesta keskusteltiin todella paljon, mutta omatoimimatkustelijat haluavat lentää, vaikka lentäminen koetaan erittäin saastuttavana.

Hyväntahtoisuuden arvo tuli esille uskollisuutena jatkaa vuorovaikutusta palstalla ja uskollisuutena toisille aktiivisille jäsenystävälle omatoimimatkailijoiden keskuudessa. Aktiiviset keskustelijat korostivat avuliaisuudella omaa asiantuntijuuttaan yhteisön keskuudessa ja pönkittivät näin omaa valtaa ja yhteisössä vallitseva statustaan.

Keskusteluissa korostui todellinen ystävyys omatoimimatkailijoiden aktiivisten jäsenten kesken. Aktiivisia, palstalla tuttuja ja sinne säännöllisesti kirjoittelevia jäsenystäviä oltiin valmiita puolustamaan ja tukemaan, muiden ei niin aktiivisten jäsenten kärkevien mielipiteiden esiintyessä. Muiden huomioimista arvostava omatoimimatkailija osoittaa matkailulla vastuullisuutta ja ekologisuutta. Täysin ympäristöystävällisiä omatoimimatkailijoita esiintyi palstalla kuitenkin vähän. Aitous on omatoimimatkailijoille tärkeää. Omatoimimatkailija arvostaa toisten todellista ystävyyttä ja mielenrauhaa. Myös kanssamatkustajien huomiointi ja vapaaehtoistyö kiinnostavat heitä jonkin verran.

5.5 Yhteenveto empiirisistä tuloksista: teemoista ja omatoimimatkailijoiden arvoista

Teorian neljän arvoulottuvuuden ääripään kannalta omatoimimatkailijoille ja omatoimimatkailun kulttuurille ominaiset arvot keskittyivät itsensä korostamisen ja muutokselle avoimuuden arvoihin, joita koskevia keskusteluita ilmeni eniten. Näissä keskusteluissa ilmeni omatoimimatkailijoiden kirjoittamia tosiasioita liittyen arvoihin sekä mahdollinen yleinen omatoimimatkailijoiden kulttuurille ominainen asenne.

Muutokselle avoimuuden arvoulottuvuuden arvostaminen nousi esiin keskusteluissa melko vahvasti kulttuurisen avartumisen, uteliaisuuden, tutkimisen, kokeilunhalun ja rohkeuden ja itsenäisen toiminnan ja ajatuksen vapauden teemoina. Lisäksi teemoina tulivat esille halu matkustaa ja kokea sekä halu ottaa riskejä, eksoottisten kohteiden pitämisenä parempana kuin turistiryvät sekä vaihteleva elämä yleensä ja spontaanisuus lähteä lomalle.

Säilyttämisen arvoulottuvuuden arvostaminen ei noussut kovin selkeästi esille omatoimimatkailijoiden keskusteluissa. Teemoiksi nousi jossain määrin Suomalaisen kulttuurin tapojen ja perinnäistapojen arvostaminen sekä pallontallaajat-yhteisön omien perinteiden kunnioittaminen. Muita ilmenneitä teemoja olivat kunnioitus ja huomaavaisuus muita kohtaan sekä hyvät tavat, oma turvallisuus ja terveys sekä turvallisuuteen liittyvät pelot.

Itsensä korostaminen arvoulottuvuuden arvostaminen nousi esiin omatoimimatkailijoiden keskusteluissa yllättävän paljon. Teemoiksi nousivat vaikeudet ja hankaluudet matkoilla – nautinto selviytymisestä, hyvän ruuan ja juoman arvostaminen, älykkyyden osoittaminen ja päteminen, kunnianhimo ja tavoitteellisuus sekä kyvykkyys saada enemmän samalla rahalla – nokkeluus sekä henkilökohtaisen vallan näyttö ja moderointi ja valta.

Muiden huomioon arvoulottuvuus tuli esille ympäristöystävällisyyden ja lentomatkustukseen liittyvän ympäristöystävällisyyden merkeissä sekä sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja avarakatseisuuden teemoilla. Sekä lisäksi erityisesti ystävällisyyden ja avuliaisuuden, uskollisuutena aktiiviystäviä kohtaan sekä rehellisyyden, aitouden ja vilpittömyyden teemoina.

6. JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO

Tässä luvussa käydään läpi lyhyesti teoreettisia päätelmiä sekä löydöksiä ja jatkotutkimuksen aiheita. Johtopäätöksien tavoitteena on esittää omatoimimatkailijoiden virtuaaliyhteisöstä löydettyjen omatoimimatkailijoiden arvojen hyödyntämistä matkailupalveluiden markkinoinnissa.

Tämän tutkielman tavoitteena oli tarkastella Schwartzin arvoluokkien esiintymistä omatoimimatkailijoilla. Päättökusongelmaksi muodostui: **Millaisia arvoja esiintyy omatoimimatkailussa?** Jotta tähän kysymykseen oli mahdollista vastata, täytyi ensin valottaa tarkemmin arvojen käsitettä ja teoriaa sekä virtuaaliyhteisön käsitettä yleisesti, koska ilmentyneet arvot tunnistettiin omatoimimatkailijoiden virtuaaliyhteisön keskustelujen perusteella.

Luvussa kaksi käsiteltiin omatoimimatkailijoita ja keskustelun virtuaaliyhteisöjä. Omatoimimatkailijoiden tärkein eroavuus muista matkailijoista on, että he etsivät itse tietoa matkakohteista ja järjestävät matkansa täysin omatoimisesti ilman matkatoimistojen apua. Toisessa luvussa käsiteltiin myös virtuaaliyhteisöjä. Internetpohjaiset keskustelun virtuaaliyhteisöt kokoavat yhteen samasta kiinnostuksen kohteesta olevat, kuten tässä tutkimuksessa omatoimimatkailusta kiinnostuneet.

Kolmannessa luvussa paneuduttiin arvojen maailmaan. Tällä hetkellä arvoteorioista kattavin ja tässä tutkimuksessakin käytetty arvoluokitus perustuu Schwartzin (1992) universaaliin malliin. Siinä arvot jakaantuvat kahden arvoulottuvuuden kesken kymmenen motivaatioihin perustuvaan arvoluokkaan, joiden pohjalta tunnistettiin omatoimimatkailijoiden arvot tämän tutkimuksen empiirisessä osassa.

Neljännessä luvussa paneuduttiin tutkimuksen empiriaan ja netnografiaan laadullisena tutkimusmenetelmänä. Netnografia mahdollisti omatoimimatkailijoiden havainnoinnin heidän virtuaaliyhteisössään käytyjen keskustelujen perusteella. Keskutelufoorumi toimi ikkunana omatoimimatkailijoiden kulttuuriin.

Viidennessä luvussa analysoitiin ja tulkittiin tutkimustuloksina löydetty omatoimimatkailijoiden arvot. Luvussa todettiin, että omatoimimatkailijoiden arvoihin kuuluvat erityisesti itsensä korostamisen arvot. Seuraavaksi esitetään täsmennetty viitekehysmalli ja kuinka eri pääarvoluokat teemoineen esiintyivät omatoimimatkailijoiden keskusteluissa.

6.1. Täsmennetty viitekehysmalli ja teoreettiset johtopäätökset

Tämä luku käsittelee empiirisen tutkimuksen tulosten perusteella täsmennettyä viitekehystä. Omatoimimatkailijoiden keskuudesta löytyivät samat arvoluokat, jotka ovat jakautuneet Schwartzin (1992) arvoluokituksen kahden pääarvoulottuvuuden mukaan ja omatoimimatkailijoiden joukosta pystyttiin todentamaan kaikki kymmenen arvoluokkaa eri painotuksin. Pääteemoiksi valittujen arvoulottuvuuksien ääripäät: avoimuus muutokselle, säilyttäminen, itsensä korostaminen ja muiden huomiointi analysoitiin teemoina olevien Schwartzin (1992) arvoluokkien avulla ja tarkennettiin omatoimimatkailijoiden keskusteluista arvoluokkia analysoitaessa ilmentyneiden alateemojen mukaan.

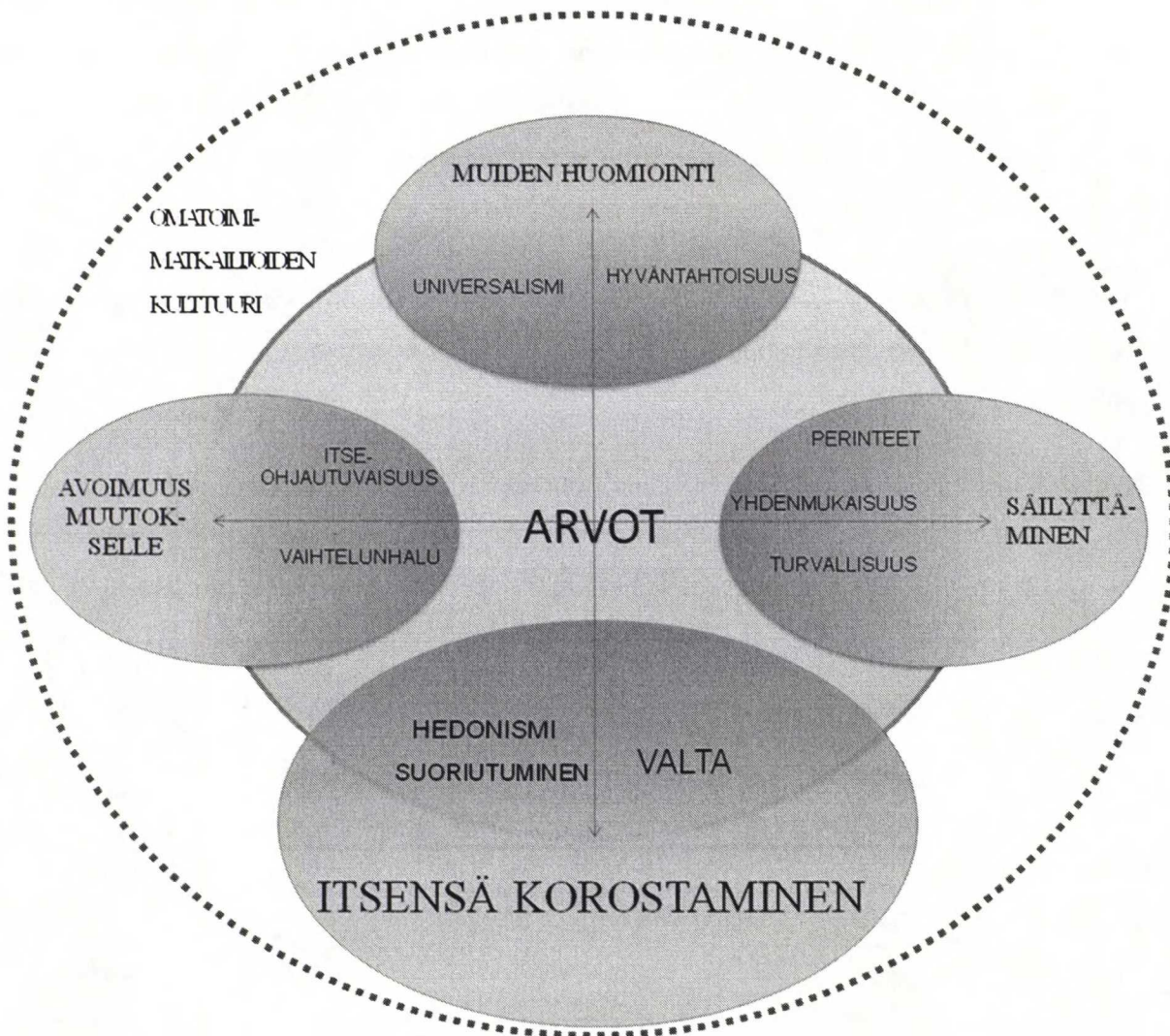
Tämän tutkimuksen perusteella voidaan yhtyä Schwartzin (1992) teoriaan arvojen universaaliudesta. Kymmenen arvoluokkaa näyttävät esiintyvän omatoimimatkailijoiden joukossa tietyin painoeroin. Arvoluokkien erottaminen oli kuitenkin hankalaa, koska arvoluokat näyttivät esiintyvän omatoimimatkailijoilla toistensa kanssa päällekkäin, ja sen vuoksi oli välillä vaikea lokeroida tulkintaa kuulumaan ainoastaan yhteen arvoluokkaan. Tämän vuoksi tarvittaisiin vielä lisätutkimusta arvoluokkien erottamiseen.

Tutkimustulosten mukaan omatoimimatkailijat arvostavat ja omatoimimatkailijoiden tärkeimmät arvot painoltaan olivat itsensä korostamisen pääarvoluokkaan kuuluvat arvot: valta ja suoriutuminen sekä hedonismi (katso kuvio 15). Lisäksi omatoimimatkailijoiden keskuudessa painottuivat muutokselle avoimuuden pääarvoluokan arvot: itseohjautuvaisuus ja vaihtelunhaluisuus. Keskustelijat olivat iältään nuoria, joten tutkimuksen tulokset viittaavat samansuuntaisiin tutkimustuloksiin, kuin Martti Puohiniemen tutkimus nuorista suomalaisista, jossa myös korostui itsensä korostamisen arvot. Tutkimus on yhteneväinen myös Helkaman (1997) ja Pohjanheimon (1997) tutkimusten kanssa, joissa yksilökeskeiset arvot kuten rohkeus, pätevyys ja itsetunto ovat kasvattaneet tärkeyttä suomalaisten arvojärjestyksessä, kun taas yhteisöllisten arvojen merkitys on pienentynyt suomalaisten keskuudessa.

Omatoimimatkailijoille kaikkein vähiten merkityksellisiä ja siten vähiten painotettuja arvoja olivat säilyttämisen arvoluokkaan kuuluvat arvot: perinteiden kunnioitus, turvallisuus ja yhdenmukaisuus. Niistä perinteiden kunnioittaminen ilmeni jossain määrin pallontallaajayhteisön perinnäistapojen kunnioittamisen arvostamisen muodossa. Tuloksissa

painottuivat jonkin verran mutta ei huomattavasti muiden huomioonnin pääarvoluokka, johon kuuluivat hyvántahtoisuuden ja universalismin arvoluokat.

Kuvio 15. Täsmennetty viitekehysmalli arvoluokista omatoimimatkailijoiden kulttuurissa ja arvoluokat sisältöineen.

Tässä viitekehyksessä näkyy, että arvot painottuvat omatoimimatkailijoilla erilailla, joista erityisesti itsensä korostamisen arvoulottuvuus nousi vahvasti esiin. Tutkimuksen tuloksissa on erityisen kiinnostavaa se, että **itsensä korostamisen arvoulottuvuus** sekä sen arvoluokat **suoriutuminen**, **valta** ja **hedonismi** nousivat omatoimimatkailijoiden arvostamiksi. Tälle voisi olla tulkintana se, että keskustelupalstan sosiaalisen luonteen vuoksi sinne aktiivisesti kirjoittelevat ovat sosiaalisesti lahjakkaita. Heille on helppoa suoriutua, olla vallassa ja tiettyssä asemassa. He arvostavat tämän vuoksi tavoittelevaansa valta-arvoa ja suoriutumista. Omatoimimatkailijat ovat nokkelia ja heillä on hyvät tavat kunniassa tiettyyn rajaan saakka. He ovat sivistyneitä ja heidän yhteisön keskustelupalsta toimii asiantuntijapalstana, josta voi kysyä ja löytää vastauksen kaikkeen omatoimimatkailuun liittyvään. Hedonismisuus nousi

esiin Schwartzin (1992) määrittelemän hedonismin muodossa sekä erilaisena hedonismina, jossa omatoimimatkailijat nauttivat selviytymisestä.

Omatoimimatkailun kulttuurin arvojen löytäminen perustui aktiivisten nimimerkkien keskustelun havainnoimiseen Pallontallaajien virtuaaliyhteisössä. Omatoimimatkailijoiden keskuudessa havaittiin lisäksi **arvojen yhdenmukaisuus**. Aktiivisten kirjoittajien keskuudessa vastaukset olivat melko yksimielisiä ja eripuraisuutta ilmeni harvoin, josta voidaan päätellä että he ovat joko kritiikittömiä tai että he paremminkin ovat yksimielisiä keskustelluista asioista ja näin ollen heidän taustalla vaikuttavat arvot ovat yhdenmukaiset.

Omatoimimatkailijoiden keskusteluissa esiintyi monenlaisia teemoja sisältyen eri arvopuokkiin. Alla olevassa taulukossa (taulukko 4) on koottu yhteen kuhunkin arvoluokkaan sisältyvät teemat.

Taulukko 4. Omatoimimatkailijoiden arvot jäsennehtynä Schwartzin arvotypologiaan.

Schwartzin pääarvo- ulottuvuus	Schwartzin arvoluokka	Teemat ja arvoluokan sisältö omatoimimatkailijoilla
Avoimuus muutokselle	Itseohjautuvaisuus	Kulttuurin avartuminen Uteliaisuus, tutkiminen sekä rohkeus ja kokeilunhalu Itsenäisen toiminnan ja ajatuksen vapaus
	Vaihtelunhalu	Halu matkustaa ja kokea sekä riskien ottaminen Eksoottisten kohteiden suosiminen turistiryysien sijaan Vaihteleva elämä yleensä ja spontaanisuus lähteä lomalle kiehtoo
Säilyttäminen	Perinteiden kunnioittaminen	Suomalaisen kulttuurin tapojen ja perinnäistapojen arvostaminen Yhteisön omien perinteiden kunnioittaminen
	Yhdenmukaisuus	Kunnioitus ja huomaavaisuus muita kohtaan muita kohtaan Hyvät tavat
	Turvallisuus	Oma turvallisuus ja terveys Turvallisuuteen liittyvät pelot
Itsensä korostaminen	Hedonismi	Vaikeudet ja hankaluudet matkoilla – nautinto selviytymisestä Hyvän ruuan ja juoman arvostaminen
	Suoriutuminen	Älykkyyden osoittaminen ja päteminen Kunnianhimo ja tavoitteellisuus Kyvykkyys ja enemmän samalla rahalla - nokkeluus
	Valta	Henkilökohtaisen vallan näyttö Moderointi ja valta
Muiden huomiointi	Universalismi	Ympäristöystävällisyys Lentomatokustuksen ympäristöystävällisyys Sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja avarakatseisuus
	Hyväntahtoisuus	Ystävällisyys ja avuliaisuus Uskollisuus aktiiviystäviä kohtaan Rehellisyys, aitous ja vilpittömyys

Neljän arvoulottuvuuden kannalta omatoimimatkailijoille ja omatoimimatkailun kulttuurille ominaiset arvot keskittyivät itsensä korostamisen ja muutokselle avoimuuden arvoihin, joita koskevia keskusteluita ilmeni eniten. Näistä itsensä korostamisen pääarvoulottuvuuden teemat painottuivat omatoimimatkailijoilla kaikista eniten. Suoriutuminen näkyi omatoimimatkailijoilla nokkeluutena ja älykkyytenä. Valta ilmeni hierarkiana ja henkilökohtaisen vallan näyttämisenä. Omatoimimatkailijat nauttivat selviytymisestä, joka ilmensi erilaista arvosisältöä Schwartzin (1992) hedonismin arvoluokkaan verrattuna.

Muut pääarvoulottuvuudet eivät painottuneet niin paljon omatoimimatkailijoiden keskuudessa. Esimerkiksi *universalismi arvo* erottui selvästi Pallontallaajien keskustelupalstalta, mutta arvostus ympäristöystävällisyyttä kohtaan oli ristiriitainen. Keskustelijat pitivät tärkeinä ympäristöystävällisyyttä ja esimerkiksi kierrätystä mutta he eivät olleet valmiita kuitenkaan toteuttamaan käytännössä ekologista omatoimimatkailua ja elämäntyyliä. Tämän vuoksi ekologisuus arvo aiheutti omatoimimatkailijoiden osalta ristiriitaisia merkityksiä ja ilmauksia. Matkailun kannalta ekologisuuden merkitys omatoimimatkailijoille tarkoittaa sitä, että he ovat erittäin tietoisia ympäristöystävällisyydestä. He tietävät miten voisi matkustaa ekologisesti ja maksaa esimerkiksi vapaaehtoisia lentomaksuja mutta käytännössä he haluavat matkustaa mahdollisimman halvalla, joten edullisuutta pidetään ekologista matkustamista tärkeämpänä.

Tässä tutkimuksessa löydetty arvot tukevat Schwartzin (1992) arvoteoriaa ja luokitusta arvoista. Tutkimus tuotti omatoimimatkailijoiden kulttuurista tietoa ja tarkemmin sanoen tietoa heillä korostuvista suoriutumisen, vallan ja hedonismin arvoista, joita voidaan hyödyntää uusien ja vanhojen matkailutuotteiden kehittämisessä, matkailun markkinointistrategian suunnittelussa ja matkailun kilpailukeinoissa. Tämäkin tutkimus nostaa asiakaslähtöisyyden matkailualalla tärkeäksi tekijäksi. Tällä tutkimuksella opittiin ymmärtämään omatoimimatkailijoiden arvolähtöisiä tarpeita paremmin, koska tutkittiin arvoja heidän toiminnan luonnollisessa ympäristössä, jolloin voidaan olettaa, että heidän toiminta on luonnollista ja kuvaa luetettavasti heidän omia lähtökohtiaan.

Tunnistetut arvot auttavat löytämään uusia merkityksiä ja käytäntöjä sekä prosesseja omatoimimatkailijoiden matkailussa uusien ja vanhojen matkailutuotteiden kehittämisessä. Löydettyjä arvoja voidaan hyödyntää markkinointistrategian suunnittelussa segmentoimalla, kohdistamalla ja asemoimalla sekä markkinaorientaatiolla. Matkailun markkinoinnin kilpailukeinojen kautta matkailutuotteita, matkailun jakeluteitä, matkailun

myynninedistämistä ja hintaa voidaan tarjota omatoimimatkailijoille löydettyjen arvojen kautta.

6.2. Matkailupalveluihin liittyviä toimenpidesuosituksia omatoimimatkailijoiden kulttuuria hyödyntäen

Löydettyjä arvoja voidaan hyödyntää omatoimimatkailijoita kiinnostavien matkailupalveluiden (majoitus-, ravitsemis-, kuljetus- ja ohjelmapalvelut) kehittämisessä. Omatoimimatkailijoille matka ei ole tuote eikä palvelu vaan ehkä pikemminkin elämys, jolla on piirteitä sekä tuotteista että palveluista. Löydettyjen arvojen avulla voidaan selittää esimerkiksi omatoimimatkailijoiden tietoisia ja tiedostamattomia valintoja matkailupalveluiden ostamisen suhteen. Kun tiedetään omatoimimatkailijan taustalla vaikuttavat arvot, toisin sanoen osakriteerit matkailuun liittyvästä ostopäätöksestä, voidaan markkinoinnin kaikilla tasoilla, mielikuvamarkkinoinnista asiakassuhteen syventämiseen, suunnitella ja kasvattaa markkinoinnin tehoa vetoamalla omatoimimatkailijalle keskeisiin valintatekijöihin, jotka johtavat haluttuun ostopäätökseen.

Löydettyjen arvojen perusteella ja imagomarkkinointia hyväksi käyttäen voidaan matkailuyritysten imagoa muokata omatoimimatkailijoille sopivammaksi heidän houkuttelemiseksi. Tällainen ilme voisi olla esimerkiksi nuorekas ja aktiivinen mutta sopivan edullinen. Matkailuyrityksen ohjelmapalvelut voitaisiin lisäksi räätälöidä omatoimimatkailijoille sopiviksi niin, että he voisivat esimerkiksi itse omatoimisesti valita ja varata palveluja netin kautta.

Majoituspalveluissa voitaisiin tarjota omatoimimatkailijoille *itseohjautuvaisuuden* perusteella mahdollisuus varata netissä huone tai sänkypaikka. Isojen tapahtumien kyljessä (kuten esimerkiksi rock-festivaalien yms.) voitaisiin järjestää omatoimimatkailijoille kiinnostavia valintapaketteja, joista he itse saisivat valita ja järjestää oman pakettinsa siitä mitä haluavat. Tämä koskisi palveluita, missä he majoittautuisivat, missä he söisivät, miten he liikkuisivat, ja kävisivätkö he esimerkiksi tutustumassa paikallisissa nähtävyyksissä jne.

Online-varaussysteemin käyttöönotto lisäisi omatoimimatkailijoiden yhteydenottoa yrityksiin, lisäksi olisi hyvä olla yhteys yrityksen majoitustietokantoihin suoraan esimerkiksi pallontallaajien sivustolta ja muilta yleisiltä majoituksen varaus järjestelmissä.. Omatoimimatkailijat arvostavat nopeaa ja ajantasaista tietoa sähköisesti tai jopa matkapuhelinten kautta. Matkaan liittyvä tieto pitäisi olla heidän helposti saavutettavissa.

Ohjelmapalveluissa voidaan tarjota omatoimimatkailijoille muutokselle avoimuuden arvostamisen perusteella esimerkiksi heitä matkailun lisäksi kiinnostavia liikuntaan, kulttuuriin, luontoon tai terveyteen liittyviä palveluja, joista he voisivat itsenäisesti valita sopivimmat. Nämäkin palvelut he voisivat varata ja suunnitella omien mieltymyksien, ajan, paikan, edullisuuden ja itsensä hemmottelun suhteen.

Omatoimimatkailijat etsivät tuotteita yksittäismatkailijoille eivätkä halua kuulua suuriin ryhmiin. Tämä voitaisiin huomioida tarjoamalla mahdollisuuksia yksityisiin oppaisiin ja hieman perinteistä poikkeaviin yksityiskohtaisempiin opastuksiin esimerkiksi kohdekaupungeissa tai nähtävyyksissä. Omatoimimatkailijat etsivät autenttista ympäristöä ilman toisia turisteja.

Omatoimimatkailijoiden virtuaaliyhteisö antaa yrityksille väylän vuorovaikutukseen relevantin kohderyhmän kanssa. Virtuaaliyhteisön keskustelufoorumeilla suositeltavat matkailutuotteet myyvät paremmin ja voivat näin parantaa matkailuyritysten liiketoimintaa. Keskusteluissa ilmenneiden ongelmien ja toiveiden perusteella voidaan jatkaa palveluiden ja tuotteiden kehitystä. Omatoimimatkailijat vaativat markkinoinnilta uskottavuutta ja sisältöä, koska omatoimimatkailijat arvostavat älykkyyttä ja rehellisyyttä.

Tunnettujen arvojen avulla voidaan rakentaa omatoimimatkailijoiden arvoja koskettavia brändejä, jotka tulevat suosituiksi omatoimimatkailijoilla. Kohdistetuissa markkinointikampanjoissa virtuaaliyhteisön jäsenille pyritään saamaan omatoimimatkailuun liittyvien brändien läsnäoloa yhteisön keskuudessa.

Yksilöllistä ja kokeellista markkinointia voitaisiin kohdistaa heille esimerkiksi luomalla ja rakentamalla Secondlife-henkinen omatoimimatkailijoiden reissausmaailma virtuaaliyhteisön sisälle. Siellä voitaisiin mainostaa matkailuun liittyviä tuotteita ja palveluita tässä tutkimuksessa löydettyjen arvojen mukaan. Kun tämä virtuaalinen reissausmaailma tulee omatoimimatkustajille mielenkiintoiseksi he käyttävät yhä enemmän ja enemmän aikaa siellä ja tutustuvat näin ollen yhä enemmän markkinoitaviin tuotteisiin (vertaa esimerkiksi Habbo Hotel). Olemalla läsnä omatoimimatkailijoiden virtuaalimaailmassa heihin voidaan vaikuttaa. Tässä virtuaalisessa reissausmaailmassa kuluttajat voisivat matkustaa virtuaalisesti tutustuen vaikka nähtävyyksiin, jotka olisivat linkitettyinä eri maiden nähtävyyksien sivustoihin. He voisivat testata matkailuun liittyviä kuluttajatuotteita ja palveluita. Esimerkiksi telттаilemalla virtuaalisesti Nuuksion virtuaalisessa kansallispuistossa, he voisivat valita mukaansa

tunnettujen brändien matkailutuotteita tai matkustamalla virtuaaliseen Pariisiin, he voisivat testata Interrail-passin ostamista ja yöpyä virtuaalisesti tietyissä hostelleissa, jotka olisivat oikeastikin olemassa. Matkailijat voisivat näin laajentaa matkustuskokemustaan erilaisten virtuaalisten elämysten kautta.

6.3. Tutkimuksen rajoitteet ja jatkotutkimuksen aiheet

Seuraavaksi kerrotaan muutamia rajoituksia, joita tämä tutkimus pitää sisällään. Tässä tutkimuksessa ei tutkittu tai mitattu Schwartzin arvotypologian mukaan löydettyjen arvojen keskinäistä suhdetta omatoimimatkailijoille. Esimerkiksi onko jokin toinen arvo tärkeämpi kuin toinen ilmennyt arvo. Tässä voisikin olla otollinen jatkotutkimuksen mahdollisuus. Jatkotutkimuksen aiheena voitaisiin tutkia jokaisen omatoimimatkailijoilla löytyneen yksittäisen arvoluokan tärkeyttä suhteessa toisiin. Entä miten arvot esiintyvät eri sukupuolilla ja eri ikäisten omatoimimatkailijoiden keskuudessa.

Tietoa on paljon mutta sen laatu on ongelmallista. Etnografinen tutkimus on aikaa vievää ja tarvitsee läpiviemiseksi osaavan tutkijan. Liian pieni määrä analysoitavaa tietoa (keskusteluita) voi johtaa harhaoletuksiin tutkittavista, liian suuri määrä tietoa voi puolestaan haitata tarkkojen ja loistavien tulkintojen tekoa sitä voi myös olla mahdotonta käsitellä tehokkaasti. Koska yhtenä rajoituksena on, että tuloksia ei voida yleistää, voitaisiin Pallontallaajat.net foorumin keskusteluihin osallistuneita haastatella riittävien ja oikeiden tulkintojen todentamiseksi.

LÄHDELUETTELO

- Ahlman, E. (1939) *Kulttuurin perustekijöitä. Kulttuurifilosofisia tarkasteluja*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Alasuutari, Pertti. (1999) *Laadullinen tutkimus*, Tampere: Vastapaino.
- Alasuutari, Pertti (1994) *Laadullinen tutkimus*. 2. uudistettu painos. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.
- Andreasen, A. R. (2006) *Social marketing in the 21st century*. Sage Publications, U.S.A.
- Barak, A. & Gluck-Ofri, O. (2007) 'Degree and Reciprocity of Self-Disclosure in Online Forums', *Cyber Psychology & Behavior* 10, No.3.
- Chitty, B., Ward, S. & Chua (2007) 'An application of the ECSI model as a predictor for backpacker hostels', *Marketing Intelligence & Planning*, Vol.25, No.6, 536- 580.
- Chiou, J. S. & Cheng, C. (2003) 'Should a company have message boards on its web sites', *Journal of Interactive Marketing*, 17(3), 50-61.
- Coffey, A.(1999), *The Ethnographic Self. Fieldwork and the Representation of Identity*. Sage: London.
- Coffey, A. & Atkinson, P. (1996) *Making Sense of Qualitative Data: Complementary Research Strategies*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Connor P. E. & Becker B. W. (1994) 'Personal Values and Management. What Do We Know and Why Don't we Know More?', *Journal of Management Inquiry*, Vol.3 No.1, 67-73.
- Danet, B., Ruedenberg-Wright, L., & Rosenbaum-Tamari, Y. (1997) "'Hmmm...Where's that smoke coming from?' Writing, Play and Performance on Internet Relay Chat. *Journal of Computer-Mediated Communication* 2 (4).
- De Cindio, F., Gentile, O., Grew, P. & Redolfi, D. (2003) 'Community Networks: Rules of Behavior and Social Structure', *the Information Society*, 19, 395-406.
- England, G. W. (1967)'Personal value systems of American managers', *Academy of Management Journal*, 10, 53-68.
- Eskola, J. & Suoranta, J. (1998) *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Tampere:Vastapaino.
- Fan, H. & Poole, M.S. (2006) 'What Is Personalization? Perspectives on the Design and Implementation of Personalization in Information in Information Systems'. *Journal of Organizational Computing and Electronic Commerce*, 16 (3&4), 179-202.
- Fingerroos, O. (2003) Refleksiivinen paikantaminen kulttuurien tutkimuksessa. Elore 2/2003, 10. Vuosikerta. Suomen Kansantietouden Tutkijain Seura ry., Joensuu. < http://cc.joensuu.fi/~loristi/2_03/fin203c.html > Haettu 25.5.2008.
- Fischer, E. & Bristor, J. (1996), "Creating or escaping community? An exploratory study of Internet Consumers' behaviors," *Advances in Consumer Research*, 23 (1), 178-182.
- Franz, R. & Wolking, T. (2003) 'Customer Integration with Virtual Communities. Case Study: The online community of the largest regional newspaper in Austria'. Proceedings of the Hawai'i International Conference on System Sciences, January 6-9, 2003, Big Island, Hawaii. Katso Äkkinen 2005.
- Giesler, M. & Pohlman, M. (2003) The social form of Napster. Cultivating the paradox of consumer emancipation.. *Advances in Consumer Research*, 30. 94-100.
- Grace-Farfaglia, P., Dekkers, A., Sundararajan, B., Peters, L. & Park, S. (2006) Multinational web uses and gratifications: Measuring the social impact of online community participation across national boundaries. *Electronic Commerce Research*, Vol. 6 Issue 1, 75-101.

Granitz, N. & Ward, J. (1996) Virtual Community: A sociocognitive analysis, *Advances in Consumer Research*, 23, 161-166.

Grönfors, M. (1985) Kvalitatiiviset kenttätutkimusmenetelmät. Juva: WSOY.

Hagel, J. III, Armstrong, A.G. (1997) *Net Gain: Expanding Markets through Virtual Communities*, Harvard Business School Press, Boston, MA.

Helkama, K. (1997) Arvojen ja ihmiskuvan murros. Timo J. Hämäläisen toim. teoksessa *Murroksen aika - Selviääkö Suomi rakennemuutoksesta*. WSOY

Helkama, K., Myllyniemi, R. & Liebkind, K. (1998) *Johdatus sosiaalipsykologiaan*. Helsinki: Edita.

Helkama, K. & Seppälä, T. (2004) *Arvojen muutos Suomessa 1980-luvulta 2000-luvulle*. Artikkelikokoelma tutkimushankkeesta sosiaaliset innovaatiot, yhteiskunnan uudistumiskyky ja taloudellinen menestys. Suomen itsenäisyyden juhlarahasto, Sitra.

Hecht J-A. & Martin, D. (2006) 'Backpacking and hostel-picking: an analysis from Canada', *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, Vol.18. No.1, 69-77.

Hew, K. F. & Cheung, W. S. (2003) Evaluating the participation and quality of thinking of pre-service teachers in an asynchronous online discussion environment: Part 1. *International Journal of Instructional Media*, 30(3), 247-262.

Hew, K. F. & Cheung, W. S. (2007) Attracting student participation in asynchronous online discussions: A case study of peer facilitation. *Computers & Education*.

Hewitt, J. (2005) Toward an understanding of how threads die in asynchronous computer conferences. *Journal of the Learning Sciences*, 14(4), 567-589.

Hine, C. (2000) *Virtual ethnography*. London: Sage Publications.

Hänninen, R. (2003) *Elektroniset aineistot etnologiatieteissä*. J@rgonia – elektroninen julkaisusarja. Jyväskylän yliopiston historian ja etnologian laitos.
<http://www.jyu.fi/hum/laitokset/hie/opiskelu/jatkot/jargon/jargonia/artikkelit/jargonia103.pdf>. (Haettu 17.1.2008).

Häyry, H. & Häyry, M. (1997) *Hyvä, kaunis, tosi – arvojen filosofiaa*. Helsinki. Yliopistopaino.

Inglehart, R. (1997) *Modernization and post-modernization: Cultural, economic and political change in 43 societies*. New Jersey: Princeton University Press.

Jaari, A. (2004) *Itsetunto, elämänhallinta ja arvot. Korrelatiivinen tutkimus Morris Rosenbergin itsetuntokäsitteen taustasta suomalaisilla työikäisillä*. Akateeminen väitöskirja. Helsingin yliopisto.

Kankkunen, Tarja (2007) Monimediaisuuden äärellä. Teoksessa Lappalainen Sirpa, Hynninen, Pirkko, Kankkunen Tarja, Lahelma Elina & Tolonen Tarja (toim.) *Etnografia Metodologiana lähtökohtana koulutuksen tutkimus*. Vastapaino: Tampere, 177-205.

Kluckhohn, C. (1951) Values and value orientations in the theory of action. T. Parsons & E. A. Shils (toim.) kirjassa: *Toward a general theory of action* (288-433). Cambridge, MA: Harvard University Press.

Kozinets, R. V. (1997) "I want to believe: a netnography of the X-files subculture of consumption", *Advances in Consumer Research*, Vol. 34, 470-5.

Kozinets, R. V. (1998) On Netnography: Initial Reflections on Consumer Research Investigations of Cyberculture. *Advances in Consumer Research*, Vol. 25, 366-371.

Kozinets, R. V. (1999) "E-tribalized marketing? The strategic implications of virtual communities of consumption." *European Management Journal*. London: Jun. Vol. 17, Iss. 3.

- Kozinets, R. V. (2002b) 'The Field Behind the Screen: Using Netnography for Marketing Research in Online Communities', *Journal of Marketing Research*, Vol.39 (1): 61-72.
- Kozinets, R. V. (2006) 'Click to Connect: Netnography and Tribal Advertising', *Journal of Advertising Research*. Vol.?
- Kozinets, R. V. (2007) 'Netnography 2.0', R. W. Belkin teoksessa: *Handbook of qualitative research methods in marketing*, Edward Elgar Publishing:Cheltenham, UK.
- Kuula, A. (2006) *Tutkimuseetiikka aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys*. Vastapaino: Tampere.
- Lappalainen, S; Hynninen, P. Kankkunen, T. Lahelma, E. & Tolonen, T. (toim.) (2007) *Etnografia Metodologiana lähtökohtana koulutuksen tutkiminen*. Vastapaino: Tampere.
- Lee, F., Vogel, D., & Limayem, M. (2003) 'Virtual community informatics: A Review and Research Agenda', *The Journal of Information Technology Theory and Application*, 5(1), 47-61.
- MacLaran, P. & Catterall, M. (2002) 'Researching the social web: Market Information from Virtual Communities', *Marketing Intelligence and Planning*, 319- 326.
- Mariampolski, H. (2006) *Ethnography for marketers: A guide to consumer immersion*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Matkapalsta (2008) <www.matkapalsta.com/keskustelu/> Haettu 20.3.2008.
- McWilliam, G. (2000) Building stronger brands through online communities. *Sloan Management Review*, 41(3), 43-54.
- Menetelmaopetus (2008) <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_4.html> Haettu 25.3.2008.
- Mikkola, T. (2003) *Muuttuvat arvot ja uusi keskiluokka. Tutkimus arvojen mittaamisesta ja monitasaisuudesta*. Väitöskirja. Helsingin yliopisto, Valtiotieteellinen tiedekunta, sosiologian laitos.
- Mohsin, A. & Ryan, C. (2003) "Backpackers in the Northern Territory of Australia – Motives, Behaviours and Satisfaction", *the International Journal of Tourism Research*, Vol.5, No.2, 113-131.
- Moisander, J. & Valtonen, A. (2006) *Qualitative Marketing Research. A Cultural Approach*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Moloney, M., Dietrich, A., Strickland, O. & Myerburg, S. (2003) Using Internet discussion boards as virtual focus groups, *Advances in Nursing Science*, 26, 274-286.
- Nelson, M., Keum, H. & Yaros, R. (2004) Advertainment or adcreep: Game player's Attitudes toward advertising and product placements in computer games. *Journal of Interactive Advertising*, 5(1).
- Nelson, M. & Otnes, C. (2005) Exploring cross-cultural ambivalence: A netnography of intercultural wedding message boards, *Journal of Business Research*, 58, 89-95.
- Nguyen, L.; Torlina, L.; Peszynski, K.; Corbitt, B. (2006) Power relations in virtual communities: An ethnographic study, *Electronic Commerce Research*, Vol. 6 Issue 1, 21-37.
- O'Reilly, N., Rahinel, R., Foster M. & Patterson, M. (2007) Connecting in Megaclasses: The Netnographic Advantage, *Journal of Marketing Education*, Vol.29 No. 1, April, 69-84.
- Pallontallaajat (2007) <<http://www.pallontallaajat.net/pt2/>>. Haettu 14.11.2007.
- Pallontallaajat (2008) <<http://www.pallontallaajat.net/pt2/>>. Haettu 1.1.2008 – 30.3.2008
<<http://fi.wikipedia.org/wiki/Pallontallaajat>, 2008> Haettu 20.3.2008.
- Palmu, Tarja (2007) Analyysi: Lukutapoja ja esityksiä. Kenttä. kirjoittaminen, analyysi – yhteenkietoutumia. Teoksessa Lappalainen Sirpa, Hynninen, Pirkko, Kankkunen Tarja, Lahelma Elina & Tolonen Tarja (toim.) *Etnografia Metodologiana lähtökohtana koulutuksen tutkimus*. Vastapaino: Tampere, 135-150.

Pine, P. J. & Gilmore, J.H. (1999) *The experience economy*. Boston, MA: Harward Business School Press, 1-25. Kappale 1.

Pitta, D. & Fowler, D. (2005) Internet community forums: an untapped resource for consumer marketers. *Journal of Consumer Marketing* 22/5, 265-274

Plant (2004) Online Communities, *Technology In Sociology*, Vol. 26 s. 51-65.

Plaza (2008) <www.plaza.fi> Haettu 20.3.2008.

Pohjanheimo, E. (1997) Arvojen muutos, työ ja sosiaalinen tausta. Tutkimus työikäisistä pyhtäläisistä 1982 - 1993. Helsingin yliopiston sosiaalipsykologian laitoksen tutkimuksia 1/ 1997. Helsinki: Hakapaino.

Puohiniemi, M. (1995) *Values, Consumer attitudes and Behavior. An application of Schwartz's value theory to the analysis of consumer behavior and attitudes in two national samples*. Helsingin yliopiston sosiaalipsykologian laitoksen tutkimuksia. 3/1995. Paintmedia & Paintprinting Oy, Helsinki.

Puohiniemi, M. (2002) *Arvot, asenteet ja ajankuva. Opaskirja suomalaisen arkielämän tulkintaan*. Limor kustannus Dark Oy, Vantaa.

Puohiniemi, M. (2006) *Täsmäelämän ja uusyhteisöllisyyden aika*. Limor kustannus Dark Oy, Vantaa.

Prykop, C.& Heitmann, M. (2006) Designing Mobile Brand Communitites: Concept and Empirical Illustration. *Journal of Organizational Computing & Electronic Commerce*, Vol. 16 Issue 3/4, p301-323.

Reid, M. & Gray, C. (2007) Part 1. Past and Present. *Searcher*; Jul/Aug, Vol. 15 Issue 7, 33-43.

Ren, Y., Kraut, R. & Kiesler, S. (2007) Applying Common Identity and Bond Theory to Design of Online Communities, *Organization Studies* 28 (03): 377-408.

Rheingold, H. (1998) *The Virtual Community: Homesteading on the Electronic Frontier* <<http://www.rheingold.com/vc/book/intro.html>> (Luettu 12.10.2007, 2.3.2008).

Rheingold, H. (2002) *Smart mobs: the next social revolution* Perseus Publishing.

Richardson, B. (2005) New consumers and football fandom: The role of social habitus in consumer behaviour, *Irish Journal of Management*, 25, 88-101.

Rokeach, M. (1968) *Beliefs, attitudes and values*. San Francisco: Jossey-Bass.

Rokeach, M. (1973) *The nature of Human values*. New York: the Free Press.

Sandlin, J. A. (2007) Netnography as a consumer education research tool, *International Journal of Consumer Studies* 31 (3) , 288-294.

Schwartz, S. H. & Bilsky, W. (1987) "Toward a Universal Psychological Structure of Human Values". *Journal of Personality and Social Psychology*, Vol. 53, No.3, s. 550-562.

Schwartz, S. H. & Bilsky W. (1990) "Toward a theory of the Universal Content and Structure of Values: Extensions and Cross-Cultural Replications" *Journal of Personality and Social*, Vol. 58, No.5, s.878-891.

Schwartz S. H.(1992) Universals in the Content and Structure of Values: Theoretical Advances and Empirical Tests in 20 Countries. Teoksessa Zanna, M (toim.) *Advances in experimental social psychology*. Vol 25, 1-65. Academic Press. San Diego.

Schwartz, S. H. and Boehnke, K. (2004) 'Evaluating the structure of human values with confirmatory factor analysis', *Journal of Research in Personality*, 38, pp. 230-255.

Schwartz, S. H., Melech, G., Lehmann, A., Burgess, S. Harris, M. & Owens, V. (2001) Extending the cross-cultural validity of the theory of basic human values with a different method of measurement, *Journal of Cross-cultural Psychology*, 2001, 32, 519 - 542 (5).

Schwartz, S. H. & Rubel, T. (2005) Sex differences in value priorities: Cross-cultural and multi-method studies. *Journal of Personality and Social Psychology*, 89, pp. 1010-1028.

Stanoevska-Slabeva, K. & Schmid, B. (2001) *A Typology of Online Communities and Community Supporting Platforms*. Proceedings of the 34th Hawaii International Conference on System Sciences 2001.

Suomi24 (2008) < www.suomi24.fi > Haettu 20.3.2008.

Syrjälä, L., Ahonen, S., Syrjäläinen, E. & Saari, S. (1995) *Laadullisen tutkimuksen työtapoja*. Kirjayhtymä Oy. Rauma: West Point Oy.

Valjakka, M. (2004) Työ tekijäänsä kiittää? tutkimus yrittäjän ja yrityksen arvoista. LTY, LIITU, tutkimusraportti 7.

Visser, G. (2004) "The developmental impacts of backpacker tourism in South Africa", *GeoJournal*, Vol.60, No.3, pp. 283-299.

United Nations & World Tourism Organization (1994) Recommendations on Tourism Statistics, Department for Economic and Social Information and Policy Analysis, Statistical Division and World Tourism Organisation, WTO, Madrid; ja United Nations, New York.

Vuoristo, K-V. (2000) *Matkailuin muodot*. Porvoo: WS Bookwell Oy. 1.-2.-painos.

Walther, J. B. (1996) Computer-Mediated Communication: Impersonal, Interpersonal, and Hyperpersonal Interaction. *Communication Research*, Vol. 23, No. 1, 3-43.

Wang, Y., Yu, Q., Fesenmaier, D.R. (2002) "Defining the virtual tourist community: implications for tourism marketing", *Tourism Management*, Vol. 23 pp.407-17.

Wang, Y., Fesenmaier, D. R. (2004) "Towards understanding members' general participation in and active contribution to an online travel community", *Tourism Management*, Vol. 25, 709-22.

Wellman, B. and Gulia, M. (1999) "Virtual communities as communities: Net surfers don't ride alone." Smith, M. & Kollock, P. (toim.) kirjassa *Communities in cyberspace* New York: Routledge. pp.163-190.

Wellman, B. (1999). *Networks in the global village*. Boulder, CO: Westview Press.

Wiertz, C. & de Ruyter, K.. (2007). "Beyond the Call of Duty: Why Customers Contribute to Firm-hosted Commercial Online Communities." *Organization Studies*, 28(03): 347-376.

Williams, R. M., Jr. (1968) *The concept of values*. D. L. Sills:n (toim.) teoksessa: International encyclopedia of the social sciences (Vol.16, 283-287). New York: Macmillan.

Williams, R. M., Jr. (1970) *American society: A sociological interpretation* (3rd ed.). New York: Alfred A Knopf.

Williams, R. M., Jr. (1979) *Change and stability in values and value systems: A sociological perspective*. In M. Rokeach (Ed.), *Understanding human values* (pp. 15-46). New York: Free press.

Äkkinen, M. (2005) *Conceptual foundations of online communities*. HSE Working Papers W- 387. HeSE print.

Äkkinen, M. & Tuunainen, V. (2005) Sources of value-creation in consumer-oriented online communities – Results from a pilot study. *Frontiers of e-Business research 2004* (FeBR 2004), Seppä, M. et al. (toim.), 52-67, Tampere University of Technology and University of Tampere.

LIITTEET

Liite 1. Schwartzin (1992) mallin 56 osiota arvojen yleismaailmallisuudesta.

MUIDEN HUOMIOINTI (Universalismi ja Hyväntahtoisuus)

Universalismi

01. Tasa-arvo (yhtäläiset mahdollisuudet kaikille)
02. Sisäinen sopusointu (rauha itseni kanssa)
17. Maailmanrauha (vailla sotia ja ristiriitoja)
24. Ykseys luonnon kanssa (sopeutuminen luontoon)
26. Viisaus (kypsä elämänymmärrys)
29. Kauneuden maailma (luonnon ja taiteen kauneus)
30. Sosiaalinen oikeudenmukaisuus (epäoikeudenmukaisuuden korjaus, heikoista huolehtiminen)
35. Laaja-katseinen (erilaisia ajatuksia ja uskomuksia suvaitseva)
38. Ympäristöä suojeleva (luontoa suojeleva)

Hyväntahtoisuus

06. Henkinen tai hengellinen elämä (ei-aineellisten asioiden korostaminen)
10. Elämän mielekkyys (tarkoitus elämälle)
19. Kypsä rakkaus (syvä tunteellinen ja henkinen läheisyys)
28. Tosi ystävyys (läheiset, tukea antavat ystävät)
33. Uskollinen (omille ystäville, ryhmille)
45. Rehellinen (aito, vilpitön)
49. Avulias (toisten hyvinvoinnin vuoksi työskentelevä)
52. Vastuullinen (luotettava)
54. Anteeksiantava (halukkuus antaa muille anteeksi)

SÄILYTTÄMINEN (Yhdenmukaisuus, Perinteet ja Turvallisuus)

Yhdenmukaisuus

11. Kohteliaisuus (huomaavaisuus, hyvät tavat)
20. Itsekuri (itsehillintä, houkutusten vastustaminen)
40. Vanhempia ja vanhoja ihmisiä kunnioittava (kunnioituksen osoittaminen)
47. Tottelevainen (velvollisuudentuntoinen, velvollisuuksista huolehtiva)

Perinteet

07. Yhteenkuuluvuuden tunne (tunne, että toiset välittävät minusta)
18. Perinnäistapojen kunnioitus (aikaa uhmanneiden tottumusten säilyttäminen)
32. Maltillinen (toiminnan ja tunteiden äärimmäisyyksiä välttävä)
36. Nöyrä (vaatimaton, syrjäänvetäytyvä)
44. Oman elämänosansa hyväksyvä (alistuminen elämänoloihin)
51. Uskovainen (hurskas, jumalinen)

Turvallisuus

08. Yhteiskunnallinen järjestys (yhteiskunnan vakaus)
13. Kansallinen turvallisuus (oman kansani suojeleminen viholliselta)
15. Palvelusten vastavuoroisuus (kiitollisuusvelkojen välttäminen)
22. Perheen turvallisuus (rakkaiden turvallisuus)
42. Terve (ettei ole sairas keholtaan tai mieleltään)
56. Puhdas (siisti)

ITSENSÄ KOROSTAMINEN **(Suoriutuminen, Valta ja Hedonismi)**

Suoriutuminen

- 14. Itsekunnioitus (itsearvonanto)
- 34. Kunnianhimoinen (työteliäs, eteenpäin pyrkivä)
- 39. Vaikutusvaltainen (vaikuttaminen ihmisiin ja tapahtumiin)
- 43. Kyvykäs (pätevä, tehokas, aikaansaava)
- 48. Älykäs (johdonmukainen, ajatteleva)
- 55. Menestyvä (tavoitteet saavuttava)

Valta

- 03. Yhteiskunnallinen valta (muiden hallitseminen, valta-asema)
- 12. Varakkuus (aineellinen omaisuus, raha)
- 23. Yhteiskunnallinen tunnustus (kunnioitus, toisten hyväksyntä)
- 27. Arvovalta (oikeus johtaa ja käskää)
- 46. Julkisen kuvani säilyttävä ("kasvojen" suojeleminen)

Hedonismi

- 04. Mielihyvä (mielihaluksen tyydyttäminen)
- 50. Elämästä nauttiva (ruoasta, sukupuolisuudesta, vapaa-ajasta ym. nauttiva)

AVOIMUUS MUUTOKSELLE **(Virikkeisyys ja Itseohjautuvuus)**

Virikkeisyys

- 09. Jännittävä elämä (stimuloivat kokemukset)
- 25. Monipuolinen elämä (täynnä haasteita, uusia asioita ja muutosta)
- 37. Uskalias (seikkailua etsivä, riskejä ottava)

Itseohjautuvuus

- 05. Vapaus (toiminnan ja ajatuksen vapaus)
- 14. Itsekunnioitus (itsearvonanto)
- 16. Luovuus (omaperäisyys, mielikuvitus)
- 31. Riippumaton (itseensä luottava, itseriittäinen)
- 41. Omia tavoitteita valitseva (omien pyrkimysten valikoiminen)
- 53. Utelias (kaikesta kiinnostunut, tutkiva)
- 21. Oma rauha (yksityisyys)

Lähde: Mukaillen Schwartz (1992, 60–62), (suomennokset: katso myös Valjakka 2004).

Liite 2. Pallontallaajat yhteisön käyttäjiä.

Alla olevassa taulukossa on listattu noin 80 aktiivisinta nimimerkkiä. Taulukossa näkyy myös nimimerkit, joiden lainauksia ei ole otettu mukaan analyysiin, koska heidän ei ole todettu olleen viimeksi paikalla vuoden 2008 puolella, joka todistaa sen puolesta, että he ovat aktiivisia käyttäjiä mutta eivät säännöllisiä eivätkä mahdollisesti enää tällä hetkellä ole kiinnostuneita yhteisöstä tai siellä olevista keskusteluista.

Sija	Nimimerkki:	Viimeksi paikalla:	Rekisteröitynyt:	Viestimäärä 2.4.2008:	Viestiä per päivä
1.	fishbone	2.4.2008	1.10.2002	2769	1,378
2.	Jouni	2.4.2008	20.5.2002	2400	1,119
3.	Juzt	2.4.2008	23.3.2005	2367	2,140
4.	alan_mies	2.4.2008	5.4.2005	1837	1,682
5.	diokenes	14.3.2008	6.12.2004	1820	1,500
6.	Neiti Q	1.4.2008	24.3.2004	1744	1,186
7.	PetraJii	2.4.2008	5.4.2006	1645	2,263
8.	hile	29.1.2008	31.12.2002	1359	0,708
9.	juspu	26.2.2008	21.5.2002	1317	0,615
10.	Tinja	28.3.2008	10.4.2003	1177	0,647
11.	LateX	2.4.2008	1.7.2004	1110	0,810
12.	Daria	29.3.2008	23.10.2004	1076	0,856
13.	Ainuska	25.1.2008	29.3.2003	997	0,629
14.	Bella	2.4.2008	8.4.2006	963	1,328
15.	Roosa	24.3.2008	17.1.2003	922	0,485
16.	Expat	2.4.2008	19.3.2003	909	0,570
17.	Suvih	16.12.2007	21.4.2003	822	0,488
18.	AS	5.5.2006	2.3.2005	875	0,776
19.	Mizzoni	31.3.2008	11.1.2006	870	1,071
20.	hani	2.4.2008	22.7.2004	833	0,617
21.	KristiinaE	18.1.2008	1.3.2003	822	0,442
22.	tirmo	27.2.2008	1.7.2004	820	0,599
23.	Toni X	26.5.2007	3.4.2004	808	0,553
24.	Nakke	30.3.2008	20.1.2005	800	0,685
25.	BlueZ	3.12.2007	19.1.2005	770	0,659
26.	Maahinen	28.2.2008	18.8.2005	765	0,799
27.	Pablo	31.3.2008	2.6.2003	751	0,425
28.	pekkapoks	30.3.2008	25.8.2005	750	0,789
29.	Berlin	22.2.2005	4.8.2002	741	0,358
30.	Illusion	1.2.2008	9.3.2005	732	0,654
31.	leposi	25.9.2007	12.5.2002	726	0,338
32.	Alppiruusu	1.4.2008	24.8.2005	717	0,753
33.	Nick	30.5.2003	2.11.2002	717	0,363
34.	ellina	20.3.2008	3.5.2003	696	0,388
35.	nl	2.4.2008	24.3.2004	689	0,469
36.	Vaara	25.11.2005	30.1.2003	685	0,363
37.	Tirppa	2.4.2008	2.5.2004	680	0,475
38.	phanatic	2.4.2008	31.5.2004	621	0,443
39.	Mora	29.3.2008	1.2.2003	615	0,326
40.	Äärijäbä	30.4.2008	8.1.2003	611	0,320
41.	UsvaAuer	31.3.2008	13.2.2003	596	0,318
42.	Cachorro	18.9.2007	14.8.2003	569	0,336
43.	tuukka	29.5.2007	12.5.2002	569	0,265

44.	miu mau	12.3.2008	26.11.2003	568	0,357
45.	Pi	8.3.2006	22.4.2003	549	0,304
46.	vekkuli	29.3.2008	1.8.2005	535	0,549
47.	Matt	2.4.2008	6.9.2004	535	0,410
48.	Sipris	30.3.2008	24.6.2003	530	0,304
49.	sannannaa	2.4.2008	23.5.2005	526	0,504
50.	andr	20.2.2008	29.4.2004	526	0,367
51.	akk	30.3.2008	4.1.2005	507	0,428
52.	Swingbream	2.4.2008	9.3.2004	505	0,340
53.	anicca	29.1.2008	19.7.2004	501	0,371
54.	juhok	5.7.2007	9.9.2002	486	0,239
55.	disko	27.3.2008	13.4.2006	479	0,665
56.	Quu	13.12.2007	4.10.2005	475	0,521
57.	Lonely rider	2.4.2008	12.11.2002	465	0,236
58.	psycho	20.3.2008	14.3.2006	464	0,619
59.	Urho_Kekkone n	30.3.2008	16.5.2002	460	0,214
60.	outo otus	5.3.2008	30.6.2004	459	0,335
61.	LittleStar	11.2.2008	4.2.2005	451	0,391
62.	Pera	18.4.2006	12.5.2002	435	0,202
63.	pikkumyy	1.4.2008	1.12.2003	433	0,274
64.	Juices	1.4.2008	5.4.2005	422	0,386
65.	Larppa	1.4.2008	14.11.2005	417	0,479
66.	Strange Little Girl	10.2.2008	24.12.2006	410	0,882
67.	J-Ko	4.2.2008	23.5.2006	408	0,601
68.	suomineito	4.2.2008	7.5.2005	405	0,382
69.	gattina	29.9.2006	28.4.2004	404	0,282
70.	sixtus	4.2.2008	21.7.2005	401	0,407
71.	jane	1.4.2008	22.6.2004	401	0,291
72.	minnam.	4.2.2008	1.4.2008	393	0,527
73.	Nallis03	4.2.2008	30.8.2005	389	0,411
74.	Markus	28.11.2005	27.5.2002	389	0,182
75.	raven	1.4.2008	13.8.2003	382	0,226
76.	donostia	4.2.2008	29.10.2004	377	0,301
77.	silva	4.12.2006	3.4.2005	376	0,343
78.	minja	16.3.2008	25.5.2004	374	0,266
79.	timosalonen	13.3.2008	21.12.2005	357	0,429
80.	kaukomatkailija	28.3.2008	24.4.2004	355	0,247
81.	Testailija	28.3.2008	6.6.2006	349	0,524
82.	salomaaj	21.1.2008	1.1.2006	343	0,417
	ar	2.4.2008	21.1.2008	79	1,097
	salomaaj	21.1.2008	1.1.2006	343	0,417
	Mampu	2.4.2008	21.12.2005	169	0,202
	Jockey	2.4.2008	1.4.2005	213	0,193

Lähde: Pallontallajat (2.4.2008).